UCHWAŁA NR LXXVII/447/2024
RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA

z dnia 29 stycznia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mieroszów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm) i art. 65 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz w związku z Uchwałą Nr XXXVI/220/21 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów dla wybranych obszarów w mieście Mieroszów oraz obrębach: Golińsk, Kowalowa, Sokołowsko, Rada Miejska Mieroszowa uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mieroszów, zwaną dalej „Zmianą Studium".

§ 2. 1. Zmiana Studium składa się z:

1) tekstu, stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały;
2) części graficznej, zawierającej rysunek pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały;
3) części graficznej, zawierającej rysunek pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego" w skali 1:10000, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały;
4) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mieroszów, stanowiącego załącznik nr 4 do uchwały.

2. Materiały wymienione w ust. 1 pkt 1, 2 i 3 są ujednoliconą formą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mieroszów, o której mowa w § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Violetta Kopka

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXXVII/447/2024
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 29 stycznia 2024 r.

TEKST

SPIS TREŚCI

strona
CZĘŚĆ A. WSTĘP 4
1. WPROWADZENIE. 5
2. PODSTAWA PRAWNA. 17
3. CELE STUDIUM. 19
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY. 23
CZĘŚĆ B. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO 24
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE. 26
5.1. Abiotyczne elementy środowiska. 26
5.2. Biotyczne elementy środowiskowe. 45
5.3. Stan środowiska. 66
5.4. Uwarunkowania wynikające z walorów i stanu środowiska przyrodniczego. 75
6. ŚRODOWISKO KULTUROWE. 77
6.1. Historia miasta i gminy Mieroszów. 77
6.2. Stanowiska archeologiczne. 79
6.3. Obiekty zabytkowe, w tym wpisane do rejestru zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych. 80
6.4. Strefy ochrony konserwatorskiej. 92
6.5. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska kulturowego. 96
DZIAŁ II. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE 98
7. DEMOGRAFIA. 99
7.1. Dynamika rozwoju zaludnienia i cechy biologiczne populacji. 99
7.2. Biologiczna struktura populacji. 102
7.3. Prognoza demograficzna. 103
7.4. Uwarunkowania wynikające z rozwoju demograficznego. 105
8. MIESZKALNICTWO. 108
8.1. Dotychczasowy rozwój zasobów mieszkaniowych. 108
8.2. Uwarunkowania wynikające z założonego przyrostu zasobów mieszkaniowych. 112
9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA. 113
9.1. Uwagi ogólne. 113
9.2. Urzędy publiczne. 113
9.3. Usługi oświaty i wychowania. 113
9.4. Usługi zdrowia i opieki społecznej. 117
9.5. Usługi kultury, sportu i rekreacji. 117
9.6. Obiekty kultu religijnego. 118
9.7. Cmentarze. 119
9.8. Miejscowości najlepiej wyposażone w obiekty i instytucje infrastruktury społecznej. 119
9.9. Uwarunkowania wynikające ze stanu wyposażenia gminy w zakresie infrastruktury społecznej. 120
10. BAZA EKONOMICZNA GMINY. 122
10.1. Struktura i stan bazy ekonomicznej gminy. 122
10.2. Rolnictwo. 127
10.3. Pozostałe, nierolnicze aktywności gospodarcze. 128
10.4. Turystyka. 129
10.5. Bezrobocie. 133
10.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu i możliwości rozwoju sfery gospodarczej. 134
DZIAŁ III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW 137
11. STAN PRAWNY GRUNTÓW. 138
11.1. Struktura własności gruntów i procesy przekształceń własnościowych. 138
11.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu własności gruntów. 143
12. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW. 144

12.1. Sieć osadnicza. 144
12.2. Struktura użytkowania gruntów. 146
12.3. Uwarunkowania wynikające z ukształtowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej. 148
13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT. 151
13.1. Układ drogowy. 151
13.2. Komunikacja kolejowa. 156
13.3. Samochodowy transport publiczny. 157
13.4. Szlaki turystyczne oraz trasy rowerowe i konne. 158
13.5. Przejścia graniczne. 160
13.6. Lotniska. 160
13.7. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju. 161
14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA. 163
14.1. Gospodarka wodno-ściekowa. 163
14.2. Gospodarka odpadami. 171
14.3. Gospodarka energetyczna. 173
14.4. Telekomunikacja. 175
14.5. Uwarunkowanie wynikające ze stanu wyposażenia gminy w zakresie infrastruktury technicznej. 175
DZIAŁ IV. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ 179
CZĘŚĆ C. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO 193
15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW. 194
15.1. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów i w układach osadniczych. 194
15.2. Zmiany w układzie komunikacyjnym. 194
15.3. Zmiany w systemach infrastruktury technicznej. 195
16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW. 197
16.1. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady i standardy zagospodarowania. 197
16.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania. 199
16.2a. Kierunki i zasady zagospodarowania oraz użytkowania gruntów wynikające z pierwszej zmiany drugiej edycji Studium. 219
16.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 226
17. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO. 228
18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO. 232
19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI. 236
19.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg. 236
19.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu. 237
19.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 238
20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ. 239
20.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej. 239
20.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 241
21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ. 242
22. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH. 244
23. FILARY OCHRONNE. 245
24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE. 245
25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE. 245
26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI, A TAKŻE OBSZARY WYMAGAJĄCE REMEDIACJI I OBSZARY ZDEGRADOWANE. 246
27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO. 247
28. STREFY UZDROWISKOWE. 247

29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m^2. 247
30. OBSZARY PROBLEMOWE. 247
31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM. 247
31.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. 247
31.2. Obowiązujące uchwały o przystąpieniu do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których sporządzanie nie zostało jeszcze zakończone. 249
31.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których sporządzanie jest obowiązkowe. 250
31.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. 251
31.5. Definicja obszaru, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. 251
31.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach: 252
32. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA. 253

CZĘŚĆ A.
WSTĘP

1. WPROWADZENIE.

Dla obszaru gminy Mieroszów opracowano dotąd dwie całościowe edycje „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów”. Niniejsze opracowanie (zwane dalej Studium) jest wynikiem pierwszej i drugiej zmiany drugiej (całościowej) edycji wspomnianego dokumentu. ~~jest zmianą dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów” przyjętego~~ Pierwsza edycja „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów” została przyjęta Uchwałą Nr IV/15/02 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2002 r. ~~Zakres zmian dotychczasowego Studium objął~~ Natomiast drugą edycję przyjęto Uchwałą Nr LX/303/06 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 października 2006 r. W ramach opracowania drugiej edycji dokumentu na nowo sporządzono zarówno część zawierającą identyfikację uwarunkowań (głównie w wyniku aktualizacji danych statystycznych, ale także z potrzeby weryfikacji niektórych tez diagnozy), jak i część dotyczącą kierunków polityki przestrzennej. ~~Zmieniono~~ Dostosowano także układ i zakres dokumentu~~,~~ ~~stosownie~~ do wymogów wynikających z wówczas ~~obecnie~~ obowiązujących przepisów ~~(ustawy i rozporządzenia wymienionych w następnym akapicie oraz innych aktów prawa).~~

Przystąpienie do drugiej edycji ~~niniejszej zmiany~~ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieroszów, zwanej dalej drugą edycją Studium, ~~**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieroszów** (a w dalszej części opracowania Studium)~~ wynikało m.in. z:

- wejścia w życie *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. Nr 118 poz. 1233),
- zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych (w tym w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej),
- przewidywanego wzrostu aktywności gospodarczych, w szczególności w zakresie turystyki oraz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości (MŚP),
- potrzeby modernizacji i usprawnienia układu komunikacyjnego,
- potrzeby doposażenia jednostek osadniczych w sieci infrastruktury technicznej.

Przy sporządzaniu drugiej edycji Studium uwzględniono w szczególności:

- zasady określone w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, ogłoszonej poprzez Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim (z 2001 r. Nr 26, poz. 432),
- ustalenia „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”, przyjętej

Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku,

- ustalenia „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego" przyjętego przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2003 r. Nr 4, poz. 100),
- ustalenia „Strategii rozwoju gminy Mieroszów" przyjętej Uchwałą Nr XIII/78/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 4 września 2003 r.

Przy sporządzaniu pierwszej zmiany drugiej edycji Studium uwzględniono natomiast:

- zasady określone w „Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030", przyjętej Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M. P. z 2012 r., poz. 252),
- ustalenia „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Perspektywa 2020" przyjętego przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 2448),
- ustalenia „Strategii rozwoju gminy Mieroszów na lata 2014-2020" przyjętej Uchwałą Nr L/238/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013 r.

Przy sporządzaniu zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko uwzględniono:

- ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętego przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr XIX/482/20 z dnia 16 czerwca 2020 r (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2020 r. poz. 4036),
- ustalenia „Strategii rozwoju gminy Mieroszów na lata 2020-2025" przyjętej Uchwałą Nr XV/99/2019 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 19 grudnia 2019 r.,
- przepisy Uchwały Nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Dolnoślaskiego poz. 5155).

Pierwsza zmiana drugiej edycji Studium, zatwierdzona Uchwałą Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r., obejmowała całościową aktualizację zapisu uwarunkowań oraz częściowo kierunków polityki przestrzennej – w zakresie związanym z wybranymi obszarami gminy. Tym samym w zakresie uwarunkowań zmodyfikowane zostały zarówno rozdziały części B Studium (Uwarunkowania rozwoju przestrzennego), jak i wybrane treści części C Studium (Kierunki rozwoju przestrzennego). Wynika to z faktu, że niektóre treści części C Studium identyfikują istniejące uwarunkowania (np. rozdział 31.1 zawierający wykaz obowiązujących planów miejscowych) lub

stanowią powtórzenie zapisów uwarunkowań (np. rozdział 17 zawierający wykaz obszarów chronionej przyrody), albo w sposób bezpośredni odwołują się do zapisów uwarunkowań (np. rozdział 18 odwołujący się do wykazu obiektów zabytkowych). Dla identyfikacji kierunków rozwoju przestrzennego wymagane jest uwzględnienie aktualnych uwarunkowań rozwoju przestrzennego, zarówno przedstawionych w części tekstowej Studium, jak i na rysunku Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego".

Przystąpienie do pierwszej zmiany drugiej edycji Studium w zakresie kierunków rozwoju przestrzennego wynikało z potrzeby zmiany projektowanego przeznaczenia wybranych działek zlokalizowanych na obszarze gminy – co było podyktowane postulatami mieszkańców oraz potrzebami inwestycyjnymi gminy. Pierwszą zmianą drugiej edycji Studium – w zakresie kierunków rozwoju przestrzennego – objęto 24 obszary, położone prawie we wszystkich obrębach gminy, które szczegółowo przedstawiono w rozdziale 16.2a.

Zmiana Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko, w kształcie określonym w uchwale inicjującej, dotyczyła wybranych obszarów: w obrębie Mieroszów 1 (1 obszar), w obrębie Mieroszów 2 (2 obszary), w obrębie Kowalowa (1 obszar), w obrębie Sokołowsko (7 obszarów) i w obrębie Golińsk (1 obszar). Obszary stanowiły pojedyncze działki ewidencyjne lub ich zespoły. W trakcie prowadzonej procedury planistycznej, w wyniku opiniowania i uzagadniania projekt zmiany studium uzyskał odmowę uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w odniesieniu do rozwiązań przyjętych w zasięgu obszarów: nr 4, nr 8 i nr 11 oraz części obszaru nr 7. Zrezygnowano z procedowania procedury planistycznej dla ww. obszarów, co spowodowało, że projekt zmiany studium wyłożony do publicznego wglądu dotyczył: trzech obszarów w Mieroszowie - nr 1, nr 2 i nr 3, pięciu obszarów w Sokołowsku - nr 5, nr 6, nr 7 (pomniejszonego o część, która nie uzyskała aprobaty RDOŚ), nr 9 i nr 10, oraz obszaru nr 12 w Golińsku.

W wyniku wyłożenia projektu dokumentu do publicznego wglądu został wyeliminowany kolejny obszar – nr 6. W tym przypadku, zaprojektowane zagospdoarowanie okazało się niezgodne z zamierzeniami Sanatoriów Dolnośląskich spółka z o. o., prawnego zarządcy i właściciela nieruchomości. Spółka przystąpiła do wdrażania koncepcji zagospodarowania swojej nieruchomości na podstawie obowiązaujcego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W związku z powyższym, przedmiotem zmiany studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko są obszary nr 1-3 w Mieroszowie, nr 4 w Golińsku oraz nr 5-8 w Sokołowsku.

Sfinalizowanie prac z pominięciem obszarów, o których mowa powyżej, nie stanowi naruszenia zasad sporządzania zmiany studium. W uchwale inicjującej zawarto bowiem zapis: „§ 2. Dopuszcza się sporządzania i uchwalanie zmiany studium w częściach, w kolejnych etapach."

Szczegółowo zagadnienie omówiono w rozdziale 16.2b.

[Zmiana drugiej edycji Studium w części tekstowej opracowania wprowadziła zmiany w rozdziałach: 1, 2, 4-14, 16.1., 16.2., 17, 18, 19.1., 20.1., 21, 22, 26, 31.1, 31.2., 31.6. i 32, a także wprowadziła nowy rozdział 16.2a oraz nowy dział – IV. W rozdziałach: 1, 2, 16.1., 16.2., 17, 18, 19.1., 20.1., 21, 22, 26, 31.1., 31.2., 31.6. i 32 treści, które zostały zmodyfikowane w stosunku do drugiej edycji Studium oznaczono czcionką w kolorze czerwonym (bez przekreślenia – treści nowe; z przekreśleniem – treści usuwane). Treść rozdziału 16.2a i działu IV oznaczono czcionką w kolorze czerwonym. Rozdziały 4-14 (prezentujące treści uwarunkowań rozwoju przestrzennego) zostały w znacznym stopniu zmodyfikowane w stosunku do drugiej edycji Studium. Zmiana treści polegała zarówno na aktualizacji danych, uwzględnieniu nowych istotnych uwarunkowań, jak i znaczącej redakcji tekstu. Zatem w tej części Studium nie pozostawiono pierwotnych treści dokumentu, ponieważ istotnie ograniczyłoby to jego przejrzystość i w konsekwencji treści tych całkowicie przeredagowanych rozdziałów nie zostały wyróżnione z użyciem barwnej czcionki.

Zmiana drugiej edycji Studium w części rysunkowej polegała na całkowitej modyfikacji rysunku pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" oraz na modyfikacji wybranych treści rysunku pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego". Zmiany na drugim ze wspomnianych rysunków dotyczyły 24 obszarów, które na rysunku zostały wyodrębnione dodatkowym obrysem w kolorze czerwonym.]

„E2Z3" - Trzecia zmiana drugiej edycji Studium w części tekstowej opracowania Studium oznaczono czcionką w kolorze niebieskim (bez przekreślenia – treści nowe; z przekreśleniem – treści usuwane). Zmiana treści polegała na redakcji tekstu. Trzecia zmiana drugiej edycji Studium w części rysunkowej polegała na modyfikacji wybranych treści rysunku pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego". Zmiany na drugim ze wspomnianych rysunków dotyczyły 3 obszarów, które na rysunku zostały wyodrębnione dodatkowym obrysem w kolorze niebieskim.

Zmiana Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko została wyodrebniona kolorem zielonym, z wyjątkiem „Rysunku nr 1. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę" (Dział IV), gdzie granice zmiany studium oznaczono kolorem pomarańczowym.

Studium jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, na podstawie którego prowadzona ma być polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, ale także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego Studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji. Między innymi dlatego celowe jest

dokonywanie oceny aktualności Studium co najmniej raz w ciągu kadencji Rady Miejskiej Mieroszowa, co zresztą wynika także z obowiązujących przepisów.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) Studium składa się z części tekstowej i graficznej tj. rysunków Studium. **Tekst** niniejszego **Studium** podzielono na trzy części. Część pierwsza (A) zawiera wstępne informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli (niniejszy rozdział) i prawnej podstawie sporządzenia oraz o podstawowych celach Studium. Zawiera też podstawowe informacje o gminie. Część druga (B) przedstawia uwarunkowania rozwoju przestrzennego podzielone na 10 rozdziałów branżowych, pogrupowanych w czterech ~~trzech~~ działach: uwarunkowania środowiskowe, uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania przestrzennego i struktury własności gruntów oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Na końcu każdego rozdziału w działach I-III zamieszczono syntetyczny zapis – specyfikację uwarunkowań wynikających ze stanu i przewidywanego rozwoju poszczególnych branż. Część trzecia (C) dotyczy polityki przestrzennej gminy i prezentuje kierunki rozwoju przestrzennego w kolejnych osiemnastu rozdziałach.

Integralnym elementem Studium jest załączona do niniejszego tekstu część graficzna, na którą składają się dwa rysunki w skali 1:10000, obejmujące cały obszar gminy Mieroszów. Nadano im tytuły:

- **Gmina Mieroszów. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego;**
- **Gmina Mieroszów. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego.**

W rzeczywistości w niektórych sytuacjach podział treści na rysunkach jest nieco umowny, ze względu na potrzebę zapewnienia ich czytelności.

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań przyjęto – jako bazowe – dane statystyczne GUS z ~~2003~~ 2014 r., częściowo także z 2010, 2011, 2012, 2013, 2015 i 2016 r., a także z lat wcześniejszych (w przypadku braku aktualnych danych). Zgromadzone dane wykorzystano w szczególności przy dokonywaniu porównań w szerszym kontekście przestrzennym (regionalnym lub krajowym) oraz identyfikacji niektórych procesów dynamicznych (np. ruch liczebności populacji i prognoza demograficzna). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego" niektórych elementów środowiska, społeczności lokalnej, stanu prawnego, gospodarki i zagospodarowania terenów podano też dane nowsze ~~(najczęściej z 2004 r.)~~ pozyskane ~~w gminie lub z internetu~~ w Urzędzie Gminy lub u innych podmiotów, w tym m.in. dyrekcji placówek edukacji, zarządców sieci infrastruktury technicznej oraz dróg. Część danych i informacji zaczerpnięto ponadto z następujących opracowań:

- Adamiak C.[1], Uwarunkowania rozmieszczania drugich domów w wybranych krajach Europy. Internet – dostęp 11.04.2017 r. (https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/2596/Uwarunkowania%20rozmieszczenia%20drugich%20dom%C3%B3w.pdf?sequence=1);
- Adamiak C., 2013 r.[2]. Zagraniczne drugie domy – nowa forma międzynarodowej mobilności w Europie. Internet – dostęp 11.04.2017 r. (http://docplayer.pl/33152182-Zagraniczne-drugie-domy-nowa-forma-miedzynarodowej-mobilnosci-w-europie-foreign-second-home-market-a-new-form-of-international-mobility-in-europe.html);
- Badania poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2012. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2013;
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Internet (http://www.stat.gov.pl);
- Belof M., Uczkiewicz K., Fereński P.J., 2016 r., Mikropolis Sokołowsko. IRT, Wrocław;
- Bilans Zasobów Kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2015 r., Państwowy Instytut Badawczy PIG. Warszawa, 2016. Internet (http://geoportal.pgi.gov.pl/surowce);
- Centralna baza danych geologicznych Infogeoskarb. Internet (http://baza.pgi.gov.pl/igs/default.asp);
- Centralny rejestr geostanowisk Polski. Państwowy Instytut Geologiczny. Internet (http://geostanowiska.pgi.gov.pl);
- Czarnecki A., Heffner K., 2008 r., Drugie domy a zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Wieś i Rolnictwo Nr 4 (141), Internet – dostęp 11.04.2017 r. (http://ageconsearch.tind.io//bitstream/230492/2/WiR_4-2008%2029-46.pdf);
- Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, Wykaz dróg wojewódzkich - stan na czerwiec 2013 r. Internet (http://www.dsdik.wroc.pl);
- Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu. Prognoza ruchu na drogach wojewódzkich w 2020 r. Internet (http://www.dsdik.wroc.pl);
- Duda R., Witczak S., Żurek A. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska. Mapa wrażliwości wód podziemnych Polski na zanieczyszczenie 1:500 000. Metodyka i objaśnienia tekstowe. Kraków, 2011;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Sieć dróg krajowych w Polsce. Stan na dzień 19 listopada 2013 r. Internet (http://www.gddkia.gov.pl);
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015. Internet (http://www.gddkia.gov.pl/pl/2551/GPR-2015);
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Centralny rejestr form ochrony przyrody. Internet

(http://www.gdos.gov.pl);
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Internet (http://natura2000.gdos.gov.pl);
- Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Internet (http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/);
- Stachowiak A., Cwojdziński S., Ihnatowicz A., Pacuła J., Geostrada Sudecka. Przewodnik geologiczno-turystyczny. Warszawa-Praga, 2013;
- Gębka B., 2006. Erozja wietrzna. Vademecum nauk erozyjno-rolniczych, Puławski Ośrodek Badań Erozyjnych. Internet (http://www.erozja.iung.pulawy.pl/Vademecum/V1Pl.htm);
- Głos Mieroszowa. Usługi Poligraficzne Nowa Ruda, Lipiec-Sierpień 2013;
- Hydrogeologia regionalna Polski. Tom I. Wody Słodkie. Państwowy Instytut Geologiczny, pod redakcją B. Paczyńskiego i A. Sadurskiego. Warszawa, 2007;
- Inwentaryzacja ornitologiczna proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: Góry Izerskie i Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska. Warszawa, wrzesień 2009;
- Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego. Gmina Mieroszów. Fulica – Jankowski W. Wrocław, 2005;
- Jadczyszyn J.: Regionalne zróżnicowanie obszarów problemowych rolnictwa (OPR) w Polsce. Instrukcja upowszechnieniowa Nr 163, IUNG-PIB Puławy, 2009: 80;
- Kasprzak M., Traczyk A. Uwarunkowania rozwoju osuwisk w środkowej części Gór Kamiennych (Sudety). Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego, Uniwersytet Wrocławski, *Landform Analysis*, Vol. 20: 65–77 (2012). Internet (http://geoinfo.amu.edu.pl/sgp/LA/LA20/LA20_065-077.pdf). Wrocław, 2012;
- Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2015 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, marzec 2016;
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030, przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M. P. z 2012 r., poz. 252);
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 2002;
- Lis J., Przesieczna A., Atlas geochemiczny Polski. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa, 1995;
- Lokalny program rewitalizacji strefy śródmiejskiej Mieroszowa, przyjęty Uchwałą Nr LIX/263/10 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 10 listopada 2010 r. Mieroszów, 2010;
- Mapa hydrograficzna kraju w skali 1:50000. Główny Urząd Geodezji i Kartografii. Internet (http://maps.geoportal.gov.pl/);

- Mapa lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, skala 1:300 000. Internet (http://www.wroclaw.lasy.gov.pl/lasy-hcvf);
- Mapa wrażliwości wód podziemnych Polski na zanieczyszczenie (skala 1:500 000). Plansza 1 Podatność wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Zespół pod redakcją Stanisława Witczaka. Kraków, 2011;
- Mapa wrażliwości wód podziemnych Polski na zanieczyszczenie (skala 1:500 000). Plansza 2 Podatność na zanieczyszczenie głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP). Zespół pod redakcją Stanisława Witczaka. Kraków, 2011;
- Master plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r. Ministerstwo Infrastruktury. Warszawa, 2008;
- Naprawcze programy ochrony powietrza dla stref na terenie Województwa Dolnośląskiego, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu, przyjęte Uchwałą Nr III/44/10 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2010 r.;
- Objaśnienie do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000, arkusz Uniemyśl. PIG-PIB. Warszawa 2004;
- Objaśnienie do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000, arkusz Kamienna Góra. PIG-PIB. Warszawa 2004;
- Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, kwiecień 2015;
- Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2013. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, lipiec 2014;
- Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2012. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2013;
- Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2013. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2014;
- Ocena jakości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2016;
- Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2008 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2009;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław, listopad 2005;

- Opracowanie ekofizjograficzne do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ~~miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego~~ miasta i gminy Mieroszów. Biuro Urbanistyczne Ecoland. Wrocław, 2014;
- Opracowanie rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w 44 proponowanych Specjalnych Obszarach Ochrony na terenie województwa dolnośląskiego - raport zbiorczy. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Brzegu. Wrocław, 2006;
- Państwowa Służba Hydrogeologiczna, Charakterystyka JCWPd. Internet (http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd/charakterystyka-jcwpd.html);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzony przez Prezesa Rady Ministrów dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. 2016, poz. 1967);
- Plan ochrony Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich ustanowiony Uchwałą Nr XXV/773/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z dnia 12 października 2016 r. poz. 4581);
- Plan odnowy miejscowości Sokołowsko na lata 2009-2015, przyjęty Uchwałą Nr XLIV/205/09 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 7 grudnia 2009 r. Mieroszów, 2009;
- Plan rozwoju lokalnego gminy Mieroszów. Mieroszów 2004 – dokument przyjęty uchwałą Nr XXXII/179/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2004 r.;
- Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Wałbrzych na okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2018 r. Program Ochrony Przyrody. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej – Oddział w Brzegu. Brzeg, 2009;
- Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Wałbrzych na okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2018 r. Opis Ogólny Lasów Nadleśnictwa. Elaborat. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej – Oddział w Brzegu. Brzeg, 2009;
- Plan urządzeniowo-rolny gminy Mieroszów. Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu. Wrocław, czerwiec 2011;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Perspektywa 2020 – przyjęty przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 2448);
- Portal internetowy gminy Mieroszów (www.mieroszow.pl; www.archeo.mieroszow.pl);
- Portal internetowy Polskiego Związku Wędkarskiego (http://www.pzw.org.pl/walbrzych/cms/1068/wykaz_wod);
- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu – statystyki bezrobocia. Internet (http://www.urzadpracy.pl/pl/inne/analizy-i-statystyki);
- Program małej retencji wodnej w województwie dolnośląskim. Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, Wrocław, 2006;

- Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla gminy Mieroszów na lata 2004-2014 – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/180/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2004 r.;
- Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego, przyjęty uchwałą Nr LVII/857/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 31 sierpnia 2006 r.;
- Program wodno-środowiskowy kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Warszawa, 2010;
- Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Warszawa, czerwiec 2010;
- Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie dolnośląskim. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa, 2008. Internet (http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/download);
- Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja złoża melafiru „Rybnica I" w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów pow. wałbrzyski". Akszak Consulting Mirosław Okińczyc. Wrocław, grudzień 2012;
- Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji na wydobycie melafiru ze złoża „Rybnica Leśna". Biuro Urbanistyczne Ecoland. Wrocław, październik 2012;
- Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Wrocław, 2012;
- Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2012 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Wrocław, 2013;
- Rastrowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski. Portal internetowy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (http://mapa.kzgw.gov.pl);
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Rejestr pomników przyrody. Internet (http://wroclaw.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=114&Itemid=64);
- SANDER+PARTNER GMBH, 2011. Wind Atlas Poland. Internet (http://www.sander-partner.ch);
- Stan środowiska Dolnego Śląska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław, 2014;

- Strategia rozwoju gminy Mieroszów. Urząd Miejski w Mieroszowie, lipiec 2003 r. - dokument przyjęty Uchwałą Nr XIII/78/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 4 września 2003 r.;
- Strategia rozwoju gminy Mieroszów na lata 2014-2020 – dokument przyjęty Uchwałą Nr L/238/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013 r.;
- Strategia Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Szczawno-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Walim, Głuszyca oraz w Powiecie Wałbrzyskim na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie". Business Mobility International Spółka z o.o. Poznań, 2009;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku, przyjęta Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku;
- Studium rozwoju turystycznej drogi dla zmotoryzowanych Via Montana. WBU we Wrocławiu. Internet (http://www.irt.wroc.pl/index.php/biblioteka/nasze-opracowania/169-studium-rozwoju-turystycznej-drogi-dla-zmotoryzowanych-via-montana);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów, przyjęte uchwałą Nr LX/303/06 z dnia 27 października 2006 r. Biuro Urbanistyczne Ecoland. Wrocław, 2006;
- System Informacji Oświatowej. Centrum Informatyczne Edukacji. Internet (http://www.cie.men.gov.pl);
- Uwarunkowania dla koncepcji uruchomienia Wałbrzyskiej Kolei Aglomeracyjnej i poprawy transportu publicznego w subregionie wałbrzyskim. WBU we Wrocławiu. Wałbrzych, 2011. Internet (http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/_2011_12_21_WBU/Walbrzyska_Kolej_Aglom.pdf);
- Walczak W. Obszar przedsudecki. Warszawa, 1970;
- WBU, grudzień 2011 r., Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011. Wrocław;
- Weryfikacja opracowania identyfikacji oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych na terenie RZGW we Wrocławiu z uwzględnieniem zmian klimatu. Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA.S.A. Wrocław, 2012.
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu ZGKiM „Mieroszów" Spółka z o.o. w Mieroszowie, przyjęty Uchwałą Nr XLII/195/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 kwietnia 2013 r.;
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012, przyjęty Uchwałą Nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r.;
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Wykaz zabytków w powiecie

wałbrzyskim, stan maj 2011. Internet (http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696);

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne PLH020038 (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 4024);
- Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków (na dzień 1 stycznia 2004 r. i 1 stycznia 2014 r.). Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu;
- Związek Stowarzyszeń „Grupa Robocza FSC-Polska". Kryteria wyznaczania Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (*High Conservation Value Forests*) w Polsce. Adaptacja do warunków Polski, lipiec 2006. Internet (http://www.wroclaw.lasy.gov.pl/lasy-hcvf).

2. PODSTAWA PRAWNA.

Podstawę prawną określania problematyki ~~niniejszego~~ drugiej (całościowej) edycji Studium stanowi art. 10 ust. 1, 2 i 4 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80 poz. 717 r. z późn. zm.) oraz wydane na jego podstawie *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). Podstawę prawną określania problematyki pierwszej zmiany drugiej edycji Studium stanowi art. 10 ust. 1, 2 i 4 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073,) oraz wymienione wcześniej rozporządzenie.

Formalnym aktem otwierającym prace nad drugą edycją Studium była Uchwała Nr XLI/217/05 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów. Prace nad pierwszą zmianą drugiej edycji Studium otworzyła Uchwała Nr XLIII/208/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów, zmieniona Uchwałami: Nr XLVII/226/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 września 2013 r., Nr LIX/283/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 sierpnia 2014 r. oraz Nr XXIII/104/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Prace nad zmianą Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko zainicjowała Uchwała Nr XXXVI/220/2021 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 czerwca 2021 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów dla wybranych obszarów w mieście Mieroszów oraz obrębach: Golińsk, Kowalowa, Sokołowsko*.

Projekt drugiej edycji Studium oraz projekt pierwszej zmiany ~~drugiej edycji~~ Studium zostały opracowan~~ey~~ przez Biuro Urbanistyczne Ecoland z Wrocławia pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda (nr uprawnień urbanistycznych 1016/89 z dnia 12.09.1989 r.; członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu - nr Z-44). W zespole opracowującym drugą edycję ~~zmianę~~ Studium uczestniczyli przede wszystkim:

dr Zdzisław Cichocki
mgr inż. Katarzyna Cyran
mgr inż. Rafał Jasiński
mgr inż. Edyta Jaworska
mgr inż. Grzegorz Łesiuk

mgr inż. Bożena Olczyk

mgr inż. Alicja Wojda

mgr inż. Marzena Wolny

studenci:

Rina Angelow

Karolina Czyż

Anna Jemielniak

Natomiast w zespole opracowującym pierwszą zmianę drugiej edycji Studium poza głównym projektantem uczestniczyli:

mgr inż. Joanna Hartman-Łesiuk

mgr inż. Karolina Lesiczka

mgr inż. Katarzyna Drobot

mgr inż. Grzegorz Garniec

mgr inż. Edyta Jaworska

mgr inż. Grzegorz Łesiuk

mgr inż. Elżbieta Olczyk

mgr inż. Alicja Wojda

mgr inż. Marzena Wolny

mgr inż. Kamil Zalewski.

W zespole opracowującym zmianę Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko, poza głównym projektantem uczestniczyli:

mgr inż. Katarzyna Drobot

mgr inż. Edyta Jaworska

mgr inż. Klaudia Mejnartowicz

mgr inż. Alicja Wojda

mgr inż. Kamil Zalewski.

3. CELE STUDIUM.

1. Celami polityki przestrzennej, zapisanej w niniejszym Studium, są w szczególności:
   1) ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz ładu przestrzennego gminy;
   2) stworzenie warunków dla racjonalnego rozwoju osadnictwa;
   3) wykorzystanie lokalnych walorów środowiska dla rozwoju turystyki, rekreacji, lecznictwa oraz innych form zagospodarowania, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznej ochrony tych walorów;
   4) stworzenie warunków przestrzennych dla aktywizacji rozwoju gospodarczego, tj. wzmocnienia i poszerzenia bazy ekonomicznej i w konsekwencji ograniczenie bezrobocia, przede wszystkim poprzez rozwój turystyki, rekreacji oraz innej drobnej i średniej przedsiębiorczości z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej i porolniczego majątku trwałego oraz kwalifikacji miejscowej siły roboczej, a także racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;
   5) poprawa warunków zamieszkiwania (habitatu), m.in. poprzez stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz odpowiednie doposażenie terenów osadniczych w zakresie infrastruktury technicznej;
   6) poprawa funkcjonowania układu komunikacyjnego.

2. Główne przesłanki dla podejmowania decyzji planistycznych w kierunku osiągnięcia ww. celów to:
   1) wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji – mieszkaniowych i gospodarczych – przede wszystkim:
      a) w rejonach największego zainteresowania poważnych inwestorów,
      b) w rejonach stanowiących kontinuum terenów zainwestowanych,
      c) w rejonach wymagających doinwestowania,
      d) z dogodną komunikacją,
      e) w miarę możliwości na najsłabszych glebach;
   2) kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadą:
      a) w pierwszej kolejności - tereny, które mają zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej oraz tereny łatwe do uzbrojenia,
      b) w drugiej - tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów na komunikację i uzbrojenie;
   3) podział ogólny terenów na:

a) obszary mieszkaniowe brutto z usługami i nieuciążliwą produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub jako tereny rozwojowe dodane do istniejących układów osadniczych,
b) obszary skoncentrowanej działalności gospodarczej (tereny aktywności gospodarczej) oddzielone od terenów o funkcji mieszkaniowej lub rekreacyjnej (segregacja funkcji),
c) obszary turystyczno-wypoczynkowe,
d) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wód powierzchniowych oraz obszary leśne i przeznaczone do zalesienia;

4) ochrona zasobów i walorów gminy:

- *przyrodniczych:*
  a) kompleksów przyrodniczych objętych ochroną oraz o wysokich walorach przyrodniczych – nie objętych dotychczas ochroną,
  b) wód powierzchniowych,
  c) lasów i zadrzewień,
  d) gleb wyższych klas bonitacyjnych,
  e) wód podziemnych,
  f) zasobów kopalin,
- *kulturowych:*
  a) krajobrazu kulturowego,
  b) obiektów i zespołów objętych ochroną konserwatorską,
  c) obiektów i zespołów zabytkowych nie objętych dotychczas ochroną konserwatorską,
  d) obszarów o dużych walorach archeologicznych lub paleontologicznych,
  e) ładu przestrzennego;

5) wskazanie rozwiązań komunikacyjnych korzystnych dla sprawnego funkcjonowania gminy;
6) określenie zasad uzbrojenia terenów.

3. Ustalenia obowiązujące w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego,* przyjętego Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r., opublikowanego w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 4036, wskazane przy sporządzaniu zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko, w związku z położeniem w zasięgu granic obszarów funkcjonalnych, tj.:

• granicy Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym granicy strefy I Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego,

• granicy przygranicznego obszaru funkcjonalnego,

- granicy Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym granicy strefy górskiej w Sudeckim Obszarze Funkcjonalnym,

które należy uwzględnić w następującym zakresie:

1) określenie odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej a publicznie dostępnymi terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi, poprzez ustalenie dla osiedli, jednostek osadniczych lub jednostek bilansowych wytycznych do planów miejscowych w zakresie wskaźnika minimalnej powierzchni publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, przypadającej na jednostkę powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej;
2) uwzględnienie lokalnych warunków nasłonecznienia terenu przy ustaleniu wytycznych dla kształtowania terenów mieszkaniowych pod kątem optymalnego wykorzystania energii solarnej do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej oraz minimalizacji zjawiska kumulacji cieplnej poprzez określenie zasad:
   a) kształtowania układu drogowego w sposób determinujący kierunki sytuowania zabudowy,
   b) kształtowania wysokości zabudowy na terenach sąsiednich,
   c) dopasowania rodzajów dachu i ich kąta nachylenia do lokalnych warunków,
   d) nasycania terenów zabudowy zielenią – w szczególności wysoką,
   e) ograniczania powstawania dużych połaci terenu o utwardzonej nawierzchni,

   cechujących się wysokim poziomem akumulacji cieplnej,
   f) defragmentacji dużych połaci terenu o utwardzonej nawierzchni elementami wprowadzającymi zacienienie;
3) ustalenie wytycznych kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz jego wyposażenia uwzględniające warunki przewietrzania terenów poprzez określenie zasad:
   a) kształtowania układu przestrzennego zabudowy i zagospodarowania terenu zapewniających odpowiednie warunki przewietrzenia na terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę,
   b) uwzględnienia systemu terenów zieleni jako elementu wpływającego na warunki przewietrzania,
   c) określania udziału terenów biologicznie czynnych oraz zieleni wysokiej, w tym na terenach komunikacyjnych,
   d) wprowadzania szpalerów lub alei drzew w obszarach dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie,
   e) stosowania podcieni lub arkad umożliwiających, poza ruchem powietrza, swobodne przemieszczanie się osób w tej przestrzeni, w przypadku braku możliwości

wprowadzenia szpalerów lub alei w pasach drogowych wzdłuż zabudowy kwartałowej lub pierzejowej, w ścisłej zabudowie śródmiejskiej;

4) stosowanie zasad ochrony środowiska i jego zasobów uwzględniających ograniczanie odpływu wód opadowych i roztopowych (np. doły chłonne, studnie chłonne, zbiorniki retencyjne).

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.[A]

Miejsko-wiejska gmina Mieroszów położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego i południowo-zachodniej części powiatu wałbrzyskiego. Graniczy z pięcioma gminami powiatu wałbrzyskiego (gminą miejsko-wiejską Głuszyca, miastem Jedlina-Zdrój, miastem Wałbrzych, miastem Boguszów-Gorce, gminą wiejską Czarny Bór) i dwiema gminami powiatu kamiennogórskiego (gminą wiejską Kamienna Góra i gminą miejsko-wiejską Lubawka). Południową granicę gminy wyznacza granica państwa – polsko-czeska.

- **Powierzchnia**: 76,06 km^2 (w tym 10,31 km^2 obszar miasta); 0,4% powierzchni województwa, 14,8% powierzchni powiatu.
- **Zaludnienie**: 6992 mieszkańców (w tym 4212 mieszkańców w mieście i 2780 na wsi - według danych GUS na koniec 2015 r.); 0,24% populacji województwa, 12,26% populacji powiatu.
- **Średnia gęstość zaludnienia**: 92 mieszkańców/km^2 (409 mieszkańców/km^2 na obszarze miasta, 42 mieszkańców/km^2 na obszarze wiejskim gminy) – na podstawie danych GUS na koniec 2015 r.
- **Osadnictwo:** 8 wsi sołeckich (obrębów geodezyjnych): Golińsk, Kowalowa, Łączna, Nowe Siodło, Sokołowsko, Różana, Rybnica Leśna, Unisław Śląski oraz miasto Mieroszów.
- **Dominujące funkcje**: przemysł, turystyka, rekreacja, lecznictwo.
- **Generalna struktura użytkowania terenów**:
  - lasy: 45,22%,
  - użytki rolne: 46,97% (bez terenów zabudowanych),
  - tereny osadnicze: 3,24%,
  - tereny komunikacyjne: 2,95%,
  - wody: 0,26%,
  - pozostałe: 1,36%.
- **Główne elementy układu komunikacyjnego**:
  - droga krajowa nr 35 relacji: droga krajowa nr 4 (węzeł „Bielany Wrocławskie") – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – Golińsk – granica państwa,
  - drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 291 relacji: Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa (Republika Czeska).

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

CZĘŚĆ B.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

DZIAŁ I.
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.[A]

5.1. Abiotyczne elementy środowiska.

5.1.1. Struktura litologiczna podłoża i rzeźba terenu.

Pod względem fizycznogeograficznym (według dziesiętnego podziału regionalnego J. Kondrackiego) miejsko-wiejska gmina Mieroszów położona jest w zasięgu pięciu mezoregionów, należących do makroregionu Sudety Środkowe (332.4-5):

- Góry Wałbrzyskie (332.42),
- Góry Kamienne (332.43),
- Obniżenie Noworudzkie (332.46),
- Obniżenie Ścinawki (332.47),
- Góry Stołowe (332.48).

Gmina Mieroszów położona jest w niezwykle malowniczym obszarze Sudetów Środkowych u styku pasm Gór Stołowych i Kamiennych. Zróżnicowana struktura litologiczna podłoża, ruchy górotwórcze w trzeciorzędzie oraz procesy erozji, denudacji i akumulacji (zwłaszcza w czwartorzędzie) doprowadziły do ukształtowania współczesnej rzeźby terenu gminy Mieroszów. Terytorium gminy położone jest na wysokości od około 450 m n.p.m. do prawie 930 m n.p.m. Południowo-zachodnią granicę gminy tworzą Zawory i Ściany Mieroszowskie. Są to niewysokie masywy należące do Gór Stołowych, obfitujące w niezwykle bogate formy skalne. Północno-zachodnią granicę zajmuje Masyw Lesistej, którego najwyższym wypiętrzeniem jest Lesista Wielka (851 m n.p.m.). Największe spadki terenu oraz najwyższe wyniosłości występują w obrębie Gór Kamiennych, zwłaszcza we wcinających się w głąb gminy od strony wschodniej Górach Suchych [z najwyższym w gminie Mieroszów szczytem Suchawka - (928 m n.p.m.), tylko o 8 m niższym od najwyższego szczytu Gór Suchych – Waligóry (936 m n.p.m.), znajdującego się po sąsiedzku w gminie Głuszyca]. Od południa masywy górskie rozdziela Wyżyna Unisławska, gdzie swój bieg rozpoczyna rzeka Ścinawka, przepływająca głęboką doliną między Stożkiem Wielkim (841 m n.p.m.) a Pasmem Lesistej ku Obniżeniu Mieroszowskiemu [www.mieroszow.pl]. Najniższą część gminy stanowi właśnie obniżające się w kierunku południowo-wschodnim, położone na poziomie około 500 m n.p.m. Obniżenie Mieroszowskie [Lokalny program rewitalizacji…, 2010].

W obrębie Gór Kamiennych W. Walczak [Walczak W., 1970] wyróżnia mikroregion wspomnianej wcześniej Wyżyny Unisławskiej, znajdującej się w północno-wschodniej części gminy (rejon Unisławia Śląskiego i Rybnicy Leśnej) oraz Kotlinę Sokołowską.

Masyw Gór Kamiennych dzieli przełomowa dolina Ścinawki na część zachodnią (Pasma Lesistej i Masyw Dzikowca) oraz na część wschodnią (Góry Suche), do której należą również (według W.

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

Walczaka) mikroregiony Wyżyny Unisławskiej i Kotliny Sokołowskiej. Najwyższe stożkowate szczyty przekraczają tu rzędną 900 m n.p.m. (wspomniana powyżej Suchawa 928 m n.p.m.). Niższe rzędne osiągają szczyty w zachodniej części tego mezoregionu (wspomniana już wcześniej Lesista Wielka 851 m n.p.m.). W rzeźbie masywu wyraźnie zaznaczają się powierzchnie zrównań, ponad którymi wznoszą się ostańcowe, twardzielcowe kopuły. Wyróżnia się m.in. tzw. rybnicki horyzont powierzchni zrównań wznoszący się do rzędnej 800 m n.p.m. oraz niższy poziom unisławski wznoszący się do rzędnej 600-670 m n.p.m. Ten ostatni tworzy Wyżynę Unisławską o wyrównanej rzeźbie, w której wyraźniej zaznacza się obniżenie doliny Ścinawki położone poniżej 600 m n.p.m. Złagodzoną rzeźbą wyróżnia się również Kotlina Sokołowska. Natomiast silnym akcentem morfogenetycznym jest w Górach Kamiennych wspomniany już przełomowy odcinek doliny Ścinawki o stromych zboczach rozciętych dolinkami bocznymi – denudacyjnymi bądź erozyjnymi.

Rozległe Obniżenie Ścinawki oddziela pasmo Gór Kamiennych od systemu górskiego należącego do Gór Stołowych. Obniżenie to w kierunku północnym częściowo wnika we wspomnianą przełomową dolinę rzeki Ścinawki. W kierunku południowo-wschodnim przechodzi natomiast (poza granicą państwową) w czeską Broumovską Kotlinę. Wspomniane Obniżenie Ścinawki, występujące w rejonie Mieroszowa, Nowego Siodła i Różanej, ma charakter płaskowyżu urozmaiconego pagórkowatymi wyniosłościami związanymi z wychodniami twardych skał. Pagórki te przekraczają rzędną 500 m n.p.m. (maksymalnie 591 m n.p.m.). Najbardziej rozległy płaski teren tworzy dno doliny Ścinawki poniżej Mieroszowa (terasy). Generalnie najmniej zróżnicowaną rzeźbą wyróżniają się tereny rozciągające się pomiędzy podnóżem Gór Suchych a drogą krajową nr 35 (rejon Nowego Siodła).

Niewielki, południowo-zachodni fragment gminy należy do mezoregionu Gór Stołowych, obejmujący tu pasmo niewysokich gór – Mieroszowskiej Ściany (655 m n.p.m.), wzdłuż którego przebiega granica państwowa. Góry te stanowią północno-zachodni narożnik pasma Gór Stołowych. Obniżenie Noworudzkie, do którego zalicza się fragment wschodniej części gminy (na wschód od Rybnicy Leśnej), oddziela Góry Kamienne od Gór Sowich. Na terenie gminy obejmuje fragment doliny Rybnej. Niewielki północno-wschodni fragment gminy (na północ od Rybnicy Leśnej) położony jest w zasięgu mezoregionu Góry Wałbrzyskie [Kondracki J., 2002].

Pod względem tektonicznym gmina położona jest w zasięgu rozległego obniżenia niecki śródsudeckiej, wypełnionego serią osadów o dużej miąższości – od dolnego karbonu po kredę górną. Najwyższe góry, tj. Pasmo Lesistej i Góry Suche, budują twarde skały, głównie magmowe – ryolit i melafiry oraz ich tufy, pochodzące z dolnopermskiej aktywności wulkanicznej. Sąsiadująca z tą wulkaniczną formacją Wyżyna Unisławska zbudowana jest z dolnopermskich zlepieńców i łupków. Od strony południowej formację wulkaniczną Gór Kamiennych otaczają różnorodne osady triasowe i permskie, reprezentowane przez: czerwone łupki, piaskowce i fanglomeraty porfirowe (czerwony spągowiec), arkozy i wapienie dolomityczne (cechsztyn) oraz triasowe czerwone piaskowce. W skałach

tych wypreparowane zostało Obniżenie Ścinawki. Część gminy położoną w zasięgu mezoregionu Gór Stołowych (Zawory i Mieroszowskie Ściany) budują – tworzące stoliwa – piaskowce ciosowe i margle należące do najmłodszych skał niecki śródsudeckiej (kreda górna) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

W okresie trzeciorzędu cały obszar gminy podlegał procesom erozji i denudacji w środowisku lądowym. Wówczas miały miejsce wypiętrzenia bloku sudeckiego związane z orogenezą alpejską (kolejne fazy wypiętrzania – laramijska, pirenejska, sawska – oraz w pliocenie – fazy attycka i rodańska). Także w czwartorzędzie dominowały procesy erozji i denudacji. Jednakże w chłodnym klimacie okresów lodowcowych występowało intensywne wietrzenie skał, ruchy masowe na zboczach oraz akumulacja żwirów w dolinach rzecznych, z których tworzyły się terasy plejstoceńskie zachowane w dolinie Ścinawki. Ukształtowały się tu dwa poziomy teras plejstoceńskich: 6-14 m oraz 2-3 m nad poziomem rzeki. W okresach interglacjalnych dominowała erozja i pogłębianie dolin rzecznych. Podobne warunki występowały w holocenie. Tylko na powierzchniach niższych teras plejstoceńskich osadziły się holoceńskie piaski rzeczne. W dnach mniejszych dolin, zwłaszcza typu denudacyjnego, dominują utwory deluwialne przewarstwione aluwiami. Na zboczach masywów górskich i dolin powstały pokrywy soliflukcyjne zawierające w warstwie stropowej holoceńskie utwory deluwialne. Miąższość warstw soliflukcyjnych generalnie wzrasta ku obniżeniom dolinnym. W wyższych partiach, w strefach płycej zalegających wychodni skał litych oraz poniżej krawędzi skalnych, często występują rumosze powstałe podczas glacjałów, zwłaszcza ostatniego zlodowacenia bałtyckiego [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Na stokach Gór Kamiennych, zbudowanych ze skał wulkanicznych występują formy osuwiskowe, obecnie nieaktywne. Czynnikiem sprzyjającym powstawaniu form osuwiskowych jest występowanie w podłożu silnie spękanych skał wulkanicznych i osadowych (mułowce, iłowce). Możliwości rozwoju ruchów masowych występują ze względu na znaczne nachylenia stoków oraz energię rzeźby. Analiza geomorfometryczna środkowego fragmentu Gór Kamiennych wykazała, że stoki są tu podatne na działanie ruchów osuwiskowych w stopniu umiarkowanym. Najbardziej podatne na ruchy masowe są zbocza Włostowej w okolicach Sokołowska. Dużą podatnością charakteryzują się także: stoki Suchawy, Stożka Wielkiego, środkowe piętra Bukowca oraz Lesistej Wielkiej [Kasprzak M., Traczyk A., 2012]. Jak wynika natomiast z *Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie dolnośląskim* predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Mieroszów są także: zbocza Wysady, południowe zbocza Zaworów (południowo-zachodnia część gminy, w okolicach Łącznej) oraz stoki w południowo-zachodniej części miasta Mieroszów. Do tej pory na terenie gminy stwierdzonych zostało kilkanaście osuwisk, najwięcej w rejonie Gór Suchych. Pojedyncze osuwiska wystąpiły w rejonie: Lesistej Wielkiej, Stożka Wielkiego, Góry

Lipowej (okolice Golińska) i Mieroszowa (południowo-zachodnia część miasta) [Przeglądowa mapa osuwisk…, 2008].

Na obszarze gminy nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych wpisane do rejestru prowadzonego przez Starostę Wałbrzyskiego.

Na obszarze gminy występuje szereg geostanowisk (geotypów). Są to pojedyncze lub mozaikowo rozłożone obiekty o wybitnych walorach geologicznych, dokumentujące historię geologiczną obszaru lub ilustrujące poszczególne procesy geologiczne [Centralny rejestr geostanowisk Polski]. Wykaz geostanowisk oraz ich charakterystykę przedstawiono w tabeli nr 5.1.1.

Tabela nr 5.1.1. Geostanowiska z obszaru gminy Mieroszów (wg stanu z 4.10.2016 r.).

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
Golińsk - odsłonięcie	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Skarpa nad potokiem Ścinawka, krawędź „Golińskiego Lasu", 130 m na północny zachód od skrzyżowania drogi z mostem, ok. 1600 m od granicy państwa w kierunku do Golińska	Pionowa ściana skalna odsłaniająca w swej najwyższej części osady stożka aluwialnego, poniżej rzeki roztokowej, a w dolnej części ściany osady osuwiska. Jest to zespół osadów piaszczysto - zlepieńcowych barwy czerwonobrunatnej i szarej.	Wymaga prac konserwacyjnych.
Czerwone Skałki	Elementy rzeźby – formy denudacyjne	Północno--zachodni stok Suchawy (928 m n. p. m.)	Niemal pionowa ściana o wysokościach od 10 do 40 m z rozległym (o długości 60-70 m i wysokości około 50 m) osypiskiem - czynnym - u podnóża; pomnik przyrody	Wymaga prac konserwacyjnych i zabezpieczających.
Kowalowa - odsłonięcie przy parkingu	Odsłonięcie geologiczne sztuczne	810 m wzdłuż szosy prowadzącej od wiaduktu kolejowego w Unisławiu Śląskim w kierunku Kowalowej; niewielki parking po zachodniej stronie drogi, na wysokości Góry Stożek Wielki	Ściana skalna ograniczająca parking gdzie odsłaniają się trachyandezyty, na ogół masywne; miejscami występują trachyandezyty zbrekcjowane lub pęcherzykowate. Są to skały barwy szarej, zielonej, czerwonobrunatnej, afanitowe, z pojedynczymi fenokryształami o średnicy do 2 mm. Fenokryształami są plagioklazy, pseudomorfozy po oliwinie, klinopirokseny i skalenie alkaliczne. Minerały te oraz kwarc tworzą również tło skalne. Maksymalna miąższość tych skał w opisywanym miejscu wynosi prawdopodobnie około 500 m. Są to potoki i kopuły lawowe, częściowo subwulkaniczne, powstałe w wyniku erupcji wulkanu wielootworowego. Skały te opisywane były również jako latyty zalbityzowane, przeważnie zbrekcjowate.	Zadowalający.
Kowalowa - łom ryolitów	Odsłonięcie geologiczne sztuczne	200 m na południe od skrzyżowania drogi do Sokołowska, poniżej hotelu Eden przy ul. Wczasowej; wschodni skłon wzniesienia 608 m n.p.m., łom z pomnikiem w kształcie krzyża.	Nieczynny, stary kamieniołom. W ścianach odsłaniają się skały wulkaniczne – ryolit barwy kremowej i czerwonej, niekiedy szarobrunatne. Skała jest afanitowa, uboga w krzemionkę, z nielicznymi fenokryształami plagioklazu,	Zadowalający.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
			skaleni alkalicznychoraz pseudomorfoz po minerałach Fe-Mg, o wielkości nie przekraczającej 0,5-1 mm. Tło skalne składa się z głównie ze skaleni alkalicznych i kwarcu. Skały te zalicza się do latytów zalbityzowanych, na ogół brekcjowatych. Ryolity mają częściowo charakter subwulkaniczny.	
Rybnica - kamieniołom	Odsłonięcie geologiczne sztuczne	Przy drodze z Rybnicy Leśnej do schroniska „Andrzejówka”	W ścianach kamieniołomu widoczne są trachyandezyty. Skała jest masywna, drobnoziarniste, rzadko o strukturze pęcherzykowatej. Ma barwę ciemnoszarą, w miejscach zwietrzałych brązowo-szarą i czerwonoszara i jest spękana blokowo, nieregularnie lub płytowo.	Zadowalający.
Rybnica Leśna - skałka przy zakręcie	Odsłonięcie geologiczne naturalne	1700 m na wschód od skrzyżowania w Rybnicy Leśnej drogą w kierunku Głuszycy, pierwszy ostry zakręt w lewo, wychodnia na zakręcie, po południowej stronie miejsce na parking.	Grupa skałek, gdzie widoczne są czerwonobrunatne, grubootoczakowe, polimiktyczne zlepieńce, miejscami przeławicone piaskowcami, typowe dla sedymentacji cyklicznej. Zlepieńce są barwy czerwonobrunatnej o otoczakach o średnicy do 15 cm. W składzie występują: kwarc, kwarcyt, lidyt oraz okruchy piaskowców, mułowców, wulkanitów, łupki kwarcytowe. Piaskowce szare i czerwonobrunatne, drobno- i średnioziarniste, zbudowane z ziaren: kwarcytu, łupków kwarcowych, łupków kwarcytowo-krzemionkowych, kataklazytów. Mułowce (miejscami piaszczyste) i iłowce, są barwy czerwonobrunatnej i tworzą przewarstwienia w obrębie piaskowców i zlepieńców. Skały widoczne w odsłonięciu powstały w warunkach sedymentacji rzecznej.	Zadowalający.
Różana - Czartowskie Skały	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Około 500 m na północny zachód od wsi Różana, po obu stronach drogi Różana-Łączna	W grupie dużych ostańców występują piaskowce, barwy szaro-czerwonej, drobno-, średnio- i gruboziarniste przechodzące w piaskowce zlepieńcowate. Są słabo zwięzłe. Miejscami są to piaskowce szarogłazowe. Występują pojedyncze otoczaki o średnicy 2-5 cm, sporadycznie do 15 cm. Występują otoczaki: kwarcu, gnejsów, granitoidów, kwarcytów i lidytów. Piaskowce są warstwowane skośnie i równolegle.	Zadowalający.
Skałka Jola	Odsłonięcie geologiczne naturalne	W dolinie z ciekiem na trasie „Biegu Gwarków”, ok. 300 m na północny wschód od szczytu Garniec (763 m n.p.m.), poza szlakiem turystycznym.	Skałka zbudowana z ryolitów. Skały te również określane były jako latyty zalbityzowane miejscami drobnobrekcjowate, o strukturze pęcherzykowej.	Zadowalający.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
			Nieliczne fenokryształy są zbudowanymi z plagioklazu i pseudomorfozami po minerałach maficznych. Tło skalne jest felzytowe, zbudowane ze skaleni, kwarcu oraz tlenków Fe-Ti. Skały są barwy beżowej do szaro-czerwonej, masywne, miejscami silnie spękane. Ryolity (latyty) należą do wschodniej części tzw. kompleksu wulkanicznego z Unisławia Śląskiego i tworzą formę kopuły lawowej, częściowo o subwulkanicznych charakterze, która ekstrudowała na powierzchnię. Miąższość kompleksu wulkanicznego wynosi 100-500 m.	
Skałki między wzniesieniami Włostowa i Kostrzyna	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Przy ścieżce niebieskiego szlaku pomiędzy wzniesieniami Włostowa i Kostrzyna, południowo-wschodnie stoki Włostowej, ok. 1600 na zachód od schroniska „Andrzejówka".	Skałki zbudowane są z ryolitów. Skały te również określane były jako latyty zalbityzowane, miejscami drobnobrekcjowate, o strukturze pęcherzykowej. Nieliczne fenokryształy są zbudowanymi z plagioklazu i pseudomorfozami po minerałach maficznych. Tło skalne jest felzytowe, zbudowane ze skaleni, kwarcu oraz tlenków Fe-Ti. Skały są barwy beżowej do szaro-czerwonej, masywne, miejscami silnie spękane. Miąższość kompleksu wulkanicznego wynosi 100-500 m. Ryolity (latyty) należą do wschodniej części tzw. kompleksu wulkanicznego z Unisławia Śląskiego i tworzą formę kopuły lawowej, częściowo o subwulkanicznych charakterze, która ekstrudowała na powierzchnię.	Zadowalający.
Stożek usypiskowy pod Suchawą	Elementy rzeźby - formy akumulacji	Północny stok Suchawy (928 m n.p.m.), ok. 400 m od położnych na przeciw ruin zamku Radosno, dojście poza szlakiem turystycznym drogą od schroniska „Andrzejówka", czerwony szlak rowerowy, pod szczytem droga w dolince na zachód od Suchawy.	Dwie formy - tzw. „czerwone skałki" zbudowane z ryolitów oraz osuwisko bloków ryolitu znajdujące się bezpośrednio pod nimi. Skały te również określane były jako latyty zalbityzowane, miejscami drobnobrekcjowate, o strukturze pęcherzykowej. Strefa usypisk o nachyleniu około 38 stopni dzieli się na dwie generacje - część wschodnią, nieaktywną porośniętą drzewami i krzewami oraz część zachodnią aktywną. Część aktywna ma około 19 m szerokości i 63 m długości.	Zadowalający.
Stożek Wielki - punkt widokowy	Inne	Szczyt i najbliższe jego otoczenie na górze Stożek Wielki, pomiędzy Unisławiem Śląskim a Sokołowskiem, przy żółtym szlaku turystycznym,	Skałki, na których odsłaniają się trachyandezyty (latyty) masywne, o ciemnej, prawie czarnej barwie; miejscami przechodzą w latyty zalbityzowane. Ogólnie są to skały	Zadowalający.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
		skałki u podnóża szczytu od strony zachodniej, ścieżka przy szlaku.	krystalicznie jednorodne, o teksturze bezładnej, tylko miejscami fluidalnej. Głównymi składnikami są: plagioklazy i skalenie potasowe oraz kwarc. Pojedyncze fenokryształy mają o średnice do 2 mm. Minerały te oraz kwarc tworzą również tło skalne. Miejscami występują trachyandezyty zbrekcjowane lub pęcherzykowate. Maksymalna miąższość trachyandezytów (latytów) wynosi prawdopodobnie około 500 m. Tachyandezyty (latyty) Stożka Wielkiego reprezentują potoki i kopuły lawowe, częściowo subwulkaniczne, powstałe w wyniku erupcji wulkanu wielootworowego. Góra posiada wyraźny kształt stożka o bardzo stromo nachylonych stokach. Ze szczytu roztacza się widok w kierunku Chełmca. Widoczna jest panorama Niecki Wałbrzyskiej i w dalszej perspektywie między innymi Wzgórza Strzegomskie.	
Unisław Śląski - odsłonięcie	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Skarpa z ekspozycją południowo zachodnią, przy szosie z Glinika Starego do Unisławia Śląskiego; południowo-zachodnie zbocze wzniesienia 672, 8 m n.p.m; ok. 500 m na zachód od Góry Kierznik (648,0 m n.p.m.).	W skarpie, w formie ciągu odsłonięć widoczne są czerwonobrunatne, grubootoczakowe, zlepieńce polimiktyczne, miejscami przewarstwione piaskowcami, typowe dla rzecznej sedymentacji cyklicznej. Zlepieńce są barwy czerwonobrunatnej o otoczakach o średnicy do 15 cm. W składzie występują: kwarc, kwarcyt, lidyt oraz okruchy piaskowców, mułowców, wulkanitów i łupki kwarcytowe. Piaskowce szare i czerwonobrunatne, drobno- i średnioziarniste, zbudowane z ziaren: kwarcytu, łupków kwarcowych, łupków kwarcytowo-krzemionkowych, kataklazytów. Mułowce (miejscami piaszczyste) i iłowce, są barwy czerwonobrunatnej i tworzą przewarstwienia w obrębie piaskowców i zlepieńców. Skały widoczne w odsłonięciu reprezentują lądowe, rzeczne środowisko sedymentacyjne. W profilu wiercenia badawczego Unisław Śląski IG-1, zlokalizowanym w Rybnicy Leśnej (na południe od opisywanego punktu) odwiercono 430,8 m osadów formacji z Ludwikowic. Są to zlepieńce czerwonobrunatne o	Zadowalający.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
			otoczakach o średnicy 2-10 cm, czerwonobrunatne piaskowce drobno-, średnio- i gruboziarniste do zlepieńcowatych oraz mułowce i iłowce. W składzie zlepieńców są: kwarce, kwarcyty, lidyt, zielone łupki, piaskowce, skały wulkaniczne i granitoidy. Piaskowce są miejscami warstwowane równolegle i przekątnie. Miąższość wydzielenia wynosi 100-500 m.	
Unisław Śląski Szczeliny Wiatrowe	Elementy rzeźby - formy denudacyjne	Około 580 m na zachód od Góry Lesista Mała, na północnym skłonie Góry Lesista Wielka, ok. 500 m na północny wschód od szczytu, poniżej polany przy niewyraźnej ścieżce z niebieskim szlakiem turystycznym, niewielki stok w zakrzewionym terenie.	System spękań w obrębie masywu tufów ryolitowych. Są to widoczne w terenie spękania w tufach ryolitowych budujących m.in. masyw Góry Lesistej Wielkiej. Tufy są niewarstwowane, o barwie szaro-czerwonej i szaro-fioletowej, masywne i porowate. Miąższość tufów wynosi około 400-500 m. W rejonie góry Lesista Wielka w tyfach występują charakterystyczne spękania, tworzące tzw. szczeliny wiatrowe. Z wcześniejszych przekazów wynika, ze w szczelinach zachodziła silna cyrkulacja powietrza. W zimie wydobywały się podmuchy ciepłego powietrza, powodujące topnienie śniegu w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w lecie odczuwano podmuchy zimnego powietrza. Obecnie ruch powietrza jest ograniczony - cyrkulacja w szczelinach została zablokowana przez gałęzie, liście itp.	Zadowalający.
Włostowa - skałki ryolitowe	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Po obu stronach drogi - trasy „Biegu Gwarków”, u podstawy południowej zbocza Góry Włostowa, w odległości około 600 m od szczytu.	Zespół skałek zbudowanych z ryolitów. Skały te również określane były jako latyty zalbityzowane, miejscami drobnobrekcjowate, o strukturze pęcherzykowej. Nieliczne fenokryształy są zbudowanymi z plagioklazu i pseudomorfozami po minerałach maficznych. Tło skalne jest felzytowe, zbudowane ze skaleni, kwarcu oraz tlenków Fe-Ti. Skały są barwy beżowej do szaro-czerwonej, masywne, miejscami silnie spękane. Ryolity (latyty) należą do wschodniej części tzw. kompleksu wulkanicznego z Unisławia Śląskiego i tworzą formę kopuły lawowej, częściowo o subwulkanicznych charakterze, która ekstrudowała na powierzchnię. Miąższość kompleksu wulkanicznego wynosi 100-500 m.	Zadowalający.
Zamek Radosno	Odsłonięcie	1100 m na zachód od	Ruiny zamku znajdują się na	Zadowalający.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
	geologiczne naturalne	schroniska „Andrzejówka”, przy żółtym szlaku, wzniesienie pomiędzy Górą Graniczna i Suchawą.	szczycie zalesionego wzniesienia zbudowanego z trachyandezytów. Stanowią one południowy fragment dużego masywu określanego jako „trachyandezyty Bukowca”, a który jest odsłonięty w dużym kamieniołomie na wschód, w Rybnicy Leśnej. Wcześniej skały te określano jako trachybazalty. Skała jest masywna, drobnoziarniste, rzadko o strukturze pęcherzykowatej. Ma barwę ciemnoszarą, w miejscach zwietrzałych brązowo-szarą i czerwonoszara i jest spękana blokowo, nieregularnie lub płytowo. Trachyandezyty reprezentują intruzję subwulkaniczną typu sillu (tzn. żyły zgodnej z ułożeniem skał otaczających) o miąższości 200 m. Jest to jeden z największych masywów trachyandezytowych w niecce śródsudeckiej. Trachyandezyty tego obszaru są ciałami lawowymi związanymi ze starszymi „cyklami wulkanicznymi”. Intruzyjną formę trachyanezytów udokumentował Dziedzic (1980). Nowsze dane wskazują, że intruzje trachyandezytowe omawianego obszaru należą do najmłodszych utworów dolnopermskiego kompleksu wulkanicznego i że są one młodsze od występujących w sąsiedztwie i ponad nimi ryolitów i tufów ryolitowych. W stronę południową widoczne są tzw. „czerwone skałki” na zboczu góry Suchawy.	
Zapomniane Skałki	Elementy rzeźby – formy denudacyjne	Przy drodze Mieroszów - Chełmsko na odcinku między Łączną a Różaną.	Skałki zbudowane z piaskowców arkozowych pstrego piaskowca, powstałych z osadów rzek roztokowych, niosących materiał pochodzący głównie z niszczenia permskich skał osadowych i wulkanicznych.	Zadowalający.
Łupki antrakozjowe w Rybnicy Leśnej	Odsłonięcie geologiczne naturalne	Skarpa na południowym brzegu potoku Rybna.	Utwory poziomu dolnych łupków antrakozjowych stanowią stropową część formacji z Ludwikowic. Osady formacji występują w obrębie depresji śródsudeckiej w rejonie od Unisławia Śląskiego po Bożków i Ścinawkę Dolną. W spągu opisywanej formacji występują zlepieńce przechodzące ku górze w piaskowce, a następnie w osady jeziorne – dolne łupki antrakozjowe. Na podstawie wyników badań palinologicznych osady te zaliczono do stefanu C	Nie określony.

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie	Opis obiektu	Stan zachowania obiektu
			(karbon górny). Niewielkie wychodnie dolnych łupków antrakozjowych występują m.in. w Rybnicy Leśnej w skarpach potoku Rybna i są reprezentowane przez iłowce, mułowce oraz podrzędnie piaskowce drobnoziarniste. Widoczna jest wyraźne złupkowanie, iłowce i mułowce są szare i ciemnoszare. Warstewki mają grubość od 0,5 do kilku centymetrów. Osady ilastych przewarstwiają się z osadami piaskowcowymi, co sprawia że łupki mogą tworzyć kilka pakietów litologicznych. Warstwy zapadają na południowy wschód pod kątem około 20 stopni.	

Źródło: Centralny rejestr geostanowisk Polski (http://geostanowiska.pgi.gov.pl/gsapp/SearchResult.aspx).

5.1.2. Surowce mineralne.

Zróżnicowana struktura litologiczna podłoża zadecydowała o różnorodności surowców mineralnych występujących na obszarze gminy Mieroszów. Występują tu: surowce skalne, ilaste, węgiel kamienny, antracyt, metan (zawarty w pokładach węgla) oraz iłołupki. Wśród surowców skalnych największe znaczenie mają melafiry (trachybazalty), których złoża należą do największych w kraju. Wydobywane są w kamieniołomie w rejonie Rybnicy Leśnej ze złoża „Rybnica Leśna" KD 976, którego powierzchnia zajmuje 70,6 ha. Miąższość złoża wynosi od 5 do 158 m. Jego zasoby geologiczne bilansowe pod koniec 2015 r. wynosiły 157 875 tys. ton [Bilans Zasobów Kopalin…, 2016]. Eksploatacja złoża prowadzona jest metodą odkrywkową (z użyciem materiałów wybuchowych) na podstawie Decyzji Nr 8/E/2017 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 kwietnia 2017 r., w której wyznaczono obszar i teren górniczy „Rybnica Leśna II". W zasięgu terenu górniczego mogą wystąpić oddziaływania górnicze. Należy je uwzględnić, określając kierunki zagospodarowania omawianego terenu. Ww. koncesja jest ważna do 2047 r. Intensywna eksploatacja złoża melafiru „Rybnica Leśna" KD 976, prowadzona w sposób niemal ciągły od 1945 r., spowodowała znaczące przekształcenie środowiska przyrodniczego.

Na terenie gminy w latach sześćdziesiątych XX w. udokumentowano w kategorii B i C_1 złoże melafirów „Rybnica" KD 977. W wyniku ponownie przeprowadzonych w 2003 r. prac dokumentacyjnych udokumentowano złoże „Rybnica I" KD 9478, stanowiące północno-wschodnią część złoża „Rybnica" KD 977. Zasoby złoża melafirów „Rybnica I" KD 9478 zakwalifikowane do kat. B i C_1 pod koniec 2015 r. wynosiły 48 878 tys. ton [Bilans Zasobów Kopalin…, 2016]. Złoże to zajmuje wierzchowinę i partię szczytową masywu Klina (866 m n.p.m.) oraz jego południowe i południowo-zachodnie zbocza. Miąższość złoża wynosi od 0 do 98 m. Złoże zaliczono do konfliktowych z punktu widzenia ochrony środowiska (większość powierzchni złoża zajmują tereny leśne), a równocześnie do

rzadkich z punktu widzenia ochrony złóż. Złoże nie jest obecnie eksploatowane. Firma Murillo Sp. z o.o. z siedzibą w Rybnicy Leśnej ubiega się o wydanie koncesji na wydobywanie z niego kopaliny. Planowana eksploatacja złoża melafiru „Rybnica I" KD 9478 ma być prowadzona odkrywkowo z użyciem materiałów wybuchowych [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012].

Dla pozostałego obszaru złoża „Rybnica" KD 977 wykonano dodatek rozliczeniowy w kategorii B i C_1. Jest to obecnie złoże rozpoznane szczegółowo, nieeksploatowane. Złoża melafiru „Rybnica" KD 977 i „Rybnica I" KD 9478 położone są w sąsiedztwie złoża melafiru „Rybnica Leśna" KD 976.

Melafiry stosowane są w budownictwie drogowym jako tłuczeń lub kliniec. W postaci grysów używane są do smół lub asfaltobetonów. Wykorzystywane są też (jako tłuczeń) do nawierzchni pod pokłady kolejowe.

Pozostałe występujące na obszarze gminy surowce skalne – piaskowce ciosowe, porfiry, margle – niegdyś wydobywane, nie mają obecnie gospodarczego znaczenia. Za perspektywiczny uważany jest natomiast riolit ortoklazowy występujący pomiędzy Mieroszowem a Rybnicą Leśną. Odznacza się on jednak gorszymi parametrami niż melafiry.

W rejonie Mieroszowa ze złoża „Mieroszów" IB 3257 w latach 1959-1993 eksploatowana była glina (produkt wietrzenia łupków ilastych czerwonego spągowca) wykorzystywana do produkcji materiałów budowlanych. Pomimo zaniechania eksploatacji złoża tego surowca, ze względu na znaczne zasoby może mieć ono nadal duże znaczenie gospodarcze. Miąższość złoża wynosi od 1,1 do 5,9 m (średnio 3,6 m). Kopalina jest przydatna do produkcji cegły pełnej. Z punktu widzenia ochrony środowiska złoże zaliczono do mało konfliktowych, a zgodnie z klasyfikacją ochrony złóż – do powszechnie występujących [Objaśnienie do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000; arkusz Kamienna Góra].

W granicach gminy Mieroszów występuje ponadto obszar perspektywiczny złoża gliny ceramiki budowlanej w rejonie Mieroszowa-Nowego Siodła. Występowanie złoża było dość dobrze udokumentowane przy okazji zwiadu geologicznego w poszukiwaniu kruszywa naturalnego na terenie gminy. Złoże rozpoznano kilkunastoma sondowaniami i kilkoma otworami wiertniczymi do głębokości 6 m. Brak badań jakościowych kopaliny uniemożliwia wyznaczenie tu obszaru prognostycznego. Gliny zwietrzelinowe rozwinięte na łupkach czerwonego spągowca stanowią potencjalny surowiec do produkcji ceramiki czerwonej [Objaśnienie do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000; arkusz Uniemyśl; Objaśnienie do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50000; arkusz Kamienna Góra].

Za potencjalnie znaczące (w perspektywie) gospodarczo uznać można udokumentowane lub prognozowane złoża węgla kamiennego (w tym udokumentowane złoża „Chrobry" WK 398 i „Wałbrzych-Gaj" WK 5735), antracytu i metanu. Złoże „Wałbrzych-Gaj" – zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska – należy uznać za bardzo cenne i z tej racji jego obszar należy chronić przed

zabudową. Z punktu widzenia ochrony środowiska i walorów przyrodniczych gminy najmniej konfliktowe – w odniesieniu do tych złóż – byłoby pozyskiwanie metanu z pokładów węgla.

Wykaz i charakterystykę złóż kopalin występujących na obszarze gminy Mieroszów przedstawia tabela nr 5.1.2.

Tabela nr 5.1.2. Udokumentowane złoża kopalin (stan na koniec 2015 roku).

Nazwa złoża i kod*** Miejscowość	Kopalina główna**	Zasoby bilansowe [tys. t]*	Stan zagospodarowania*	Powierzchnia złoża ogółem [ha]**	Powierzchnia złoża na terenie gminy Mieroszów [ha]
„Mieroszów” IB 3257 Mieroszów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	37	eksploatacja złoża zaniechana	7,06	7,06
„Rybnica” KD 977 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	5 869	złoże rozpoznane szczegółowo	6,20	6,20
„Rybnica I” KD 9478 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	48 878	złoże rozpoznane szczegółowo	30,04	30,04
„Rybnica Leśna” KD 976 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	157 875	złoże zagospodarowane	70,34	70,34
„Wałbrzych-Gaj” WK 5735 rejon Unisławia	węgiel kamienny	45 967	eksploatacja złoża zaniechana	1076,99	234,18
„Victoria” WK 578 rejon Unisławia	węgiel kamienny	123 254	eksploatacja złoża zaniechana	3043,58	312,37
„Chrobry” WK 398 rejon Unisławia	węgiel kamienny	40 730	eksploatacja złoża zaniechana	1534,07	235,41

*Źródło: * Bilans Zasobów Kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2015 r., Państwowy Instytut Badawczy PIG. Warszawa 2016. Internet (http://geoportal.pgi.gov.pl/surowce);*
***Centralna baza danych geologicznych, Internet (http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm); dostęp: 22.09.2016 r.*
**** PIG-PIB MIDAS, Internet (http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=1); dostęp: 6.06.2017 r.*

5.1.3. Klimat.

Gmina Mieroszów położona jest w rejonie klimatów górskich. Na zróżnicowanie warunków klimatycznych mają przede wszystkim wpływ: wysokość nad poziomem morza, ekspozycja i nachylenie stoków oraz wklęsłość lub wypukłość formy terenu. Według regionalizacji klimatycznej Polski opracowanej dla Sudetów przez A. Schmucka gmina leży w zasięgu regionu IV – wałbrzyskiego. Region charakteryzuje się średnioroczną temperaturą rzędu 5,5^{o}C-6,5^{o}C. Średnioroczna wieloletnia temperatura na stacji w Mieroszowie wynosi 6,1^{o}C, a w Sokołowsku 5,5^{o}C. Średnia roczna temperatura we wklęsłych formach terenu jest obniżona o około 0,5^{o}C do 1,0^{o}C w stosunku do leżących na tej samej wysokości form wypukłych. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym styczeń. Rozkład średnich miesięcznych oraz średnich rocznych temperatur w Mieroszowie i Sokołowsku przedstawiono w tabeli nr 5.1.3.1. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w drugiej dekadzie kwietnia i trwa około 180 dni. Lato termiczne (tj. dni ze średnią dobową temperaturą >15°C) w dolinach i na grzbietach nie występuje. W głębokich dolinach tworzą się zastoiska chłodu, np. mrozowisko Kotliny Sokołowskiej. Na obszarze

gminy występują dwa piętra klimatyczne – „b" i „c". Piętro „b" umiarkowanie ciepłe obejmuje większość powierzchni gminy, poza Górami Suchymi, na wysokości 400-550 m n.p.m. W większości zalesione piętro „c" (umiarkowanie chłodne, na wysokości 550-800 m n.p.m.) obejmuje Góry Suche [Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, 2005; Plan urządzeniowo-rolny…, 2011; Plan urządzenia lasu… Program Ochrony Przyrody, 2009].

Tabela nr 5.1.3.1. Średnie miesięczne oraz roczne temperatury powietrza za okres 1881-1930.

Nazwa stacji	Miesiąc												Rok
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Mieroszów	-3,4	-2,5	0,9	5,5	11,0	13,8	15,7	14,7	11,5	6,7	1,4	-1,9	6,1
Sokołowsko	-3,6	-2,8	0,4	4,8	10,2	13,1	15,0	13,8	10,8	6,2	1,0	-2,4	5,5

Źródło: Plan urządzenia lasu… Program Ochrony Przyrody, 2009.

W ostatnich latach, w związku z obserwowanym ociepleniem się klimatu, temperatury - w szczególności miesięcy zimowych - są wyższe od przedstawionych w powyższym zestawieniu.

W położonym na rzędnej 508 m n.p.m. Mieroszowie liczba dni w roku z opadem śnieżnym przekracza 80, a z szatą śnieżną – 90. Znaczna część terenów gminy położona jest na wysokości powyżej 700 m n.p.m., a więc w strefie wysokościowej, gdzie długość okresu z szatą śnieżną przekracza 100 dni, umożliwiając opłacalne inwestowanie w rozwój narciarstwa [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Wraz z wysokością wzrasta ilość opadów. W gminie Mieroszów sumy roczne opadów wahają się w granicach 700-800 mm. Największe opady przypadają na lipiec (108,2 mm w Mieroszowie), a najmniejsze występują w lutym (38,2 mm) [Plan urządzenia lasu… Program Ochrony Przyrody, 2009]. Występuje duża zmienność w sumach opadów z roku na rok, np. w wieloleciu 1950-1991 rocznie suma opadów w Mieroszowie zmieniała się w przedziale od 517 do 1035 mm. Tak samo duże odchylenie od średnich wieloletnich dotyczy sum miesięcznych. Latem często występują opady nawalne stwarzające zagrożenia powodziowe. Liczba dni z opadami wynosi przeciętnie 178 w roku. Usłonecznienie rzeczywiste nie przekracza 1400 godzin w roku (w półroczu letnim 950 godzin), a promieniowanie słoneczne całkowite – 3500 MJ · m^2 (w półroczu ciepłym – powyżej 2500 MJ · m^2) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006]. Na obszarze całej gminy (we wszystkich porach roku) występuje dodatni klimatyczny bilans wodny; w ciągu roku mieści się w przedziale od +200 mm do +250 mm, w półroczu letnim od +50 mm do +100 mm [Program małej retencji wodnej…, 2006].

Tabela nr 5.1.3.2. Sumy miesięczne opadów atmosferycznych za okres 1881-1930.

Nazwa stacji	Miesiąc											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieroszów	52,1	38,2	48,2	60,0	77,0	78,6	108,2	84,8	63,8	62,3	55,3	50,5

Źródło: Plan urządzenia lasu… Program Ochrony Przyrody, 2009.

Pole wiatrów jest silnie modyfikowane orografią. Kierunek wiatru jest zatem wypadkową działań: cyrkulacji ogólnej, deformacji dyktowanej orientacją i wysokością gór oraz lokalną rzeźbą terenu.

Przeważają wiatry wiejące z sektorów zachodnich, a zdecydowanie dominującym kierunkiem jest południowo-zachodni. Kierunek ten związany jest m.in. z fenami. Dość wysoką frekwencję wykazują wiatry południowe, natomiast wyjątkowo niską – wiatry wschodnie. Udział pozostałych kierunków przedstawia się następująco [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006]:

- północny (N) - 10%,
- północno-wschodni (NE) – 10,8%,
- południowo-wschodni (SE) – 8,1%,
- zachodni (W) – 10,3%,
- północno-zachodni (NW) – 11,7%.

Według opracowania „Wind Atlas Poland", sporządzonego przez firmę SANDER+PARTNER GMBH, średnia prędkość wiatru na obszarze gminy Mieroszów (w badanym okresie tj. od 1.01.1988 r. do niedawna) wyniosła 6,95 m/s - na wysokości 60 m n.p.g. oraz 8,10 m/s - na wysokości 120 m n.p.g. Najsilniejsze wiatry notowano w miejscowościach: Unisław Śląski, Sokołowsko, Różana i Kowalowa, a najsłabsze w Nowym Siodle (tabela nr 5.1.3.3).

Tabela nr 5.1.3.3. Średnia prędkość wiatru w poszczególnych miejscowościach gminy Mieroszów.

L.p.	Miejscowość	Prędkość wiatru na wysokości 60 m n.p.g. [m/s]	Prędkość wiatru na wysokości 120 m n.p.g. [m/s]
1.	Golińsk	6,66	7,84
2.	Kowalowa	**7,01**	**8,15**
3.	Łączna	6,64	7,84
4.	Mieroszów	**7,01**	**8,15**
5.	Nowe Siodło	6,66	7,84
6.	Różana	**7,01**	**8,15**
7.	Rybnica Leśna	**7,02**	**8,18**
8.	Sokołowsko	**7,02**	**8,18**
9.	Unisław Śląski	**7,50**	**8,57**
	Średnio	6,95	8,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie SANDER+PARTNER GMBH, Wind Atlas Poland. Internet (http://www.sander-partner.com/en/Polen/index.html) dostęp: 22.09.2016 r.

W związku ze zróżnicowaną orografią (układ masywów górskich i dolesień) występuje znaczące zróżnicowanie topoklimatyczne. W Obniżeniu Ścinawki i w dolinach oraz w kotlinach śródgórskich (Kotlina Sokołowska) tworzyć się mogą warunki inwersyjne (zjawiska atmosferyczne, które obserwuje się w postaci wzrostu temperatury powietrza wraz ze wzrostem wysokości n.p.m.). Inwersje te nie są tu jednak tak głębokie i długotrwałe jak np. w: Kotlinie Kłodzkiej, Kotlinie Kamiennogórskiej czy zwłaszcza w Kotlinie Jeleniogórskiej. Dolinami odbywa się bowiem spływ wychłodzonego powietrza. W zróżnicowaniu topoklimatycznym istotną rolę odgrywa też ekspozycja zboczy (uprzywilejowane termicznie stoki o ekspozycji południowej). W Kotlinie Sokołowskiej występują specyficzne warunki bioklimatyczne, które przyczyniły się tutaj do powstania i rozwoju miejscowości sanatoryjnej – Sokołowsko [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006]. Dobrze przewietrzane są słabo osłonięte

płaskowyże (Wyżyna Unisławska), a słabo – wąskie, kręte, głęboko wcięte doliny śródgórskie – z tendencją do tworzenia mgieł lokalnych (Kotlina Sokołowska). Wydłużonym okresem zalegania pokrywy śnieżnej charakteryzują się lasy i kotliny śródgórskie (Przełęcz Trzech Dolin) [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012].

W „Aktualizacji studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011" [WBU, grudzień 2011 r.] dokonano „kategoryzacji terenów na obszarze województwa, na których lokalizacja dużych obiektów energetyki wiatrowej powinna być wykluczona lub podlegać określonym ograniczeniom a także obszarów dla których nie wskazuje się istotnych ograniczeń lokalizacji". Waloryzacji tej dokonano wydzielając 4 kategorie terenów dla lokalizacji dużych obiektów energetyki wiatrowej. W zasięgu gminy Mieroszów występują obszary zaliczone do tzw. strefy niebezpiecznej (kategoria II), w której występuje wysokie ryzyko lokalizacji elektrowni wiatrowych.

5.1.4. Wody podziemne.

Obszar gminy Mieroszów położony jest w zasięgu regionu hydrogeologicznego środkowej Odry, w subregionie Sudetów (podział wg jednostek JCWPd). W subregionie tym czwartorzędowe piętro wodonośne jest najbardziej dostępne i często wykorzystywane. W niecce śródsudeckiej, w zasięgu której położona jest gmina Mieroszów, wodonośne są skały wieku kredowego, a w niecce Krzeszowa (północno-zachodni fragment niecki śródsudeckiej) także: triasu, permu i karbonu. Wody podziemne gromadzą się tu w środowisku szczelinowo-porowym. Dobre warunki hydrogeologiczne stwierdza się w rejonie Sokołowska i Unisławia Śląskiego. Wydajności studni dochodzą do 110, a nawet 220 m^3/h [Hydrogeologia regionalna Polski, 2007].

Strefa wód przypowierzchniowych związana jest z osadami czwartorzędowymi oraz stropowymi warstwami silnie zwietrzałych skał starszego podłoża. Wody występujące w dolinach, tj. w utworach rzecznych, mają zwierciadło swobodne zalegające na głębokości do 3 m, ale niekiedy bardzo płytko – od 0,4 do 0,9 m p.p.t. W obrębie utworów zwietrzelinowych wody gruntowe występują w postaci sączeń i są wykorzystywane poprzez drenażowe ujęcia infiltracyjne [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Największe zasoby wód wgłębnych związane są z piętrem kredowym występującym w zachodniej części gminy, objętym Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych (GZWP) nr 342 – Niecka Wewnątrzsudecka Krzeszów. Granice GZWP swoim zasięgiem sięgają na obszarze gminy Mieroszów miejscowości Łączna, Różana i Golińsk. Zbiornik częściowo wyznaczony został także na terytorium Republiki Czeskiej. Jego pojemność dyspozycyjna wynosi 10 tys. m^3/dobę, a stopień odporności określa się jako niski [Plan gospodarowania wodami…, 2016]. Średnia głębokość ujęć wody wynosi 180 m [Mapa wrażliwości wód podziemnych…Plansza 2…].

Aktualne zasoby dyspozycyjne wód podziemnych wgłębnych w zlewni górnej Ścinawki ocenia się na około 240 m^3/h. Znacznie większe są tu zasoby dyspozycyjne płytszych stref wodonośnych –

734 m^3/h. Ta płytka strefa cechuje się jednak zmiennością wydajności, uzależnionej od retencji opadowej [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Na terytorium gminy występuje obszar wpływu intensywnego wydobycia wód podziemnych w głównych użytkowych poziomach wodonośnych, związanego z zespołem ujęcia wód Unisław (w rejonie miejscowości: Unisław Śląski, Sokołowsko, Rybnica Leśna). Pierwotne warunki hydrogeologiczne zostały tu w przeszłości zmienione poprzez intensywny pobór wód podziemnych [Mapa wrażliwości wód podziemnych…Plansza 1…; Duda R. i in., 2011].

Płytkie wody podziemne zalęgające pod powierzchnią gminy Mieroszów charakteryzują się dużą lub bardzo dużą podatnością na zanieczyszczenie. Ryzyko migracji substancji szkodliwych z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego jest zatem duże. Duża podatność na zanieczyszczenia dotyczy przeważającej powierzchni zwierciadła wód podziemnych zalęgających pod obszarem gminy. Przybliżony czas wymiany tych wód w profilu strefy aeracji wynosi 5-25 lat. Na niektórych obszarach gminy podatność wód na zanieczyszczenie jest bardzo duża – czas wymiany wody w profilu strefy aeracji jest krótszy niż 5 lat. Najbardziej wrażliwe na zanieczyszczenia są płytkie wody podziemne położone w rejonie dolin rzek Ścinawka, Czarci Potok, Dopływ z Łącznej, Sokołowiec, a także w rejonie Nowego Siodła i Golińska [Mapa wrażliwości wód podziemnych… Plansza 1…]. Zwiększona wrażliwość na zanieczyszczenia wiąże się ze zwiększoną przepuszczalnością gruntów. Występują tu piaski i skały lite silnie uszczelnione (przepuszczalność średnia) oraz gliny i pyły (przepuszczalność słaba) [Mapa hydrograficzna kraju…]. Zwiększone ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych przekłada się na wzrost ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Na obszarze gminy w większości prędkość migracji wód podziemnych, a tym samym i frontu potencjalnych zanieczyszczeń można określić jako szybką. Średni czas migracji na drodze 3 km wynosi mniej niż 10 lat [Mapa wrażliwości wód podziemnych… Plansza 1…; Duda R. i in., 2011].

Obszar gminy Mieroszów prawie w całości leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 110. Jedynie północno-wschodni fragment gminy położony jest częściowo w zasięgu JCWPd nr 90 i 112.

Według aktualnego podziału Polski na zweryfikowane 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) gmina Mieroszów leży w zasięgu JCWPd nr 123 i 124 [Państwowa Służba Hydrogeologiczna; www.psh.gov.pl]. Między innymi na obszarze gminy Mieroszów wyodrębniono Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 342 „Niecka wewnętrznosudecka Krzeszów”. Warstwy wodonośne w ww. GZWP występują w utworach kredy górnej. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 10 tys. m^3/dobę, a średnia głębokość ujęć 180 m.

Wyniki prowadzonego monitoringu wód podziemnych wskazują na istnienie wyraźnego zasilania atmosferycznego i z roztopów w odnowie retencji wód podziemnych (retencja śniegowa jest podstawą do

zretencjonowania wód podziemnych), a także na istnienie wpływu eksploatacji wód podziemnych na przebieg stanów wód.

5.1.5. Wody powierzchniowe.

Wody powierzchniowe (w tym na użytkach rolnych) zajmują 43 ha obszaru gminy, co stanowi 0,58% ogólnej jej powierzchni. Większość powierzchni gminy położona jest w zlewni rzeki Ścinawki, stanowiącej część nadrzędnej zlewni Nysy Kłodzkiej należącej do dorzecza Odry. W ramach tej zlewni obszar gminy odwadnia Ścinawka wraz z dopływami: Dopływ w Unisławiu Śląskim, Dopływ spod Góry Stachoń (Unisławka), Sokołowiec (z Dopływem spod Góry Kopicy), Czarci Potok, Dopływ z Golińska, Dopływ z Mieroszowa, Starościński Potok (Potok z Nowego Siodła), Lipowy Potok (Dopływ spod Góry Buk).

Południowo-wschodnia część Wyżyny Unisławskiej (wschodnia część gminy, rejon Rybnicy Leśnej), odwadniana potokiem Rybna, należy do zlewni Bystrzycy. Z kolei niewielki fragment terenu w północno-zachodniej części tej wyżyny (na północ od Unisławia Śląskiego) odwadniany jest w ramach zlewni Bobru przez potok Miła, natomiast w południowo-zachodniej części gminy, na północ od Różanej, w ramach tej samej zlewni przez potok Meta. W obrębie pasma górskiego Zaworów (pozostała południowo-zachodnia część gminy Mieroszów) Dopływ z Łącznej (Zdaňovský Potok, Zdoniowski Potok) wraz z Dopływem spod góry Rogal i Kamiennym Potokiem uchodzą do płynącego już na terytorium Czech cieku Metuje, należącego do dorzecza Łaby, a tym samym do zlewiska Morza Północnego [Rastrowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski; Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej].

Największym ciekiem powierzchniowym gminy jest rzeka Ścinawka, a następnie jej prawobrzeżny dopływ – Czarci Potok. Rzeka Ścinawka oraz jej zlewnia mają charakter transgraniczny. Rzeka ta wypływa ze źródeł na południowo-zachodnim stoku Borowej (853 m n.p.m.) w Górach Wałbrzyskich (na północny wschód od Rybnicy Leśnej). Poniżej Golińska wpływa na terytorium Republiki Czeskiej, po czym w rejonie Tłumaczowa wpływa ponownie na terytorium państwa polskiego. W związku z tym gospodarka wodna i inne działania wpływające na jakość wód w tej zlewni stanowią problem międzynarodowy – bilateralny. Ścinawka na terenie gminy Mieroszów przepływa przez miejscowości: Unisław Śląski, Kowalowa, Mieroszów i Golińsk.

Niektóre z płynących przez obszar gminy cieków zostały wymienione w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub części stanowiących własność publiczną* (Dz. U. z 2003 r. Nr 16, poz. 149), jako istotne dla kształtowania zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej. Są to: Ścinawka, Sokołowiec, Czarci Potok, Starościński Potok, Lipowy Potok, Zdoniowski Potok, Kamienny Potok, Meta i Rybna.

W gminie gruntowej konserwacji - w 2009 r. - wymagało 7,05 km cieków, w tym cieki: Rybna, Sokołowiec i Unisławka [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011]. Obecnie zakres prac konserwacyjnych jest

prawdopodobnie znacząco mniejszy – część prac już wykonano m.in. przy wykorzystaniu dotacji celowej z budżetu województwa dolnośląskiego.

Sieć cieków powierzchniowych uzupełniają urządzenia melioracyjne. Gęstość sieci rowów melioracyjnych nie jest za duża, wynosi średnio 1,4 km/100 ha użytków rolnych. Całkowita długość rowów to 39,73 km (najwięcej w Golińsku, a najmniej w Różanej). Stan techniczny rowów – wg danych z 2009 r. – był zły (były one płytkie, niedrożne). Wówczas wszystkie rowy gminy wymagały konserwacji [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011]. Obecnie stan urządzeń melioracyjnych w gminie prawdopodobnie jest lepszy, gdyż od lat - sukcesywnie - prowadzone są na nich prace konserwacyjne i naprawcze.

Na terenie gminy istnieje niewielka liczba stawów i oczek wodnych. Najczęściej są one pozarastane i zaśmiecone. Wymagają odnowienia i oczyszczenia, miejscami także pogłębienia.

Jak wskazuje Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu w dolinie rzeki Bystrzycy i jej dopływów, w tym potoku Rybna występują niekorzystne warunki dla budownictwa związane są z występowaniem gruntów słabonośnych, w których zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości mniejszej niż 2 m (szczególnie wzdłuż dolin rzek i potoków), na obszarach podmokłych, zabagnionych i zalewanych przez powodzie oraz na stokach o nachyleniu większym niż 20%. Na obszarach o niekorzystnych warunkach podłoża budowlanego przed przystąpieniem do inwestycji wskazane jest wykonanie rozpoznania i badań geologiczno-inżynierskich.

5.1.6. Zagrożenie powodziowe.

Reżim hydrologiczny rzeki Ścinawki i pozostałych cieków-potoków gminy Mieroszów ma charakter górski. Odznaczają się one dużą i często gwałtowną zmiennością przepływów, co wynika z dużych spadków terenu oraz przeważnie słabej przepuszczalności podłoża (spływ przeważa nad retencją). Przeciętnie największe przepływy na rzece Ścinawce (punkt obserwacyjny w Golińsku; dane z lat 1980-2000) mają miejsce w marcu i kwietniu, co wiąże się z topnieniem pokrywy śnieżnej w górach. W okresie letnim wysokie przepływy notuje się w lipcu, a więc w miesiącu z najwyższą sumą opadów atmosferycznych. Najniższe przepływy występują w okresie od sierpnia do października. Jednak nawet wówczas występować mogą gwałtowne wezbrania. Szczególnie wysokie wezbrania związane są z nawalnymi opadami lub gwałtownym tajaniem śniegu (np. podczas wiania fenu) [Opracowanie ekofizjograficzne…, 2014]. W związku z takim reżimem przepływów powodzie w większości dolin górskich mają bardzo gwałtowny przebieg, ale są krótkotrwałe i o niewielkim zasięgu przestrzennym. Zagrożone są jedynie obiekty zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie koryt cieków.

W Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego (na zlecenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) opracowano mapy zagrożenia powodziowego wraz z głębokością wody oraz mapy ryzyka powodziowego. Arkusze map „Boguszów-Gorce – Kuźnice Świdnickie” i „Wałbrzych-Podgórze II” obejmują także północny fragment obszaru gminy Mieroszów. Według informacji zawartych na tych mapach na obszarze gminy Mieroszów nie wyznaczono obszarów

narażonych na niebezpieczeństwo powodzi ani obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c *ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne*; Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.).

Poważnym problemem na części obszaru gminy Mieroszów są spływy powierzchniowe po stromo nachylonych zboczach. Występować one mogą podczas szczególnie silnych opadów deszczu lub gwałtownego tajania śniegu. Spływom tym towarzyszyć mogą zatory, zwłaszcza w rejonie dróg, tworzone przez naniesione przez wodę: pnie, liście i gałęzie. Spływy te niosą zwykle znaczne ilości rumoszu i tworzą odsypy (zamulenia), także na terenach zabudowanych.

Gwałtownym przepływom w rzece Ścinawce i pozostałych ciekach górskich przeciwstawiają się częste i niekiedy długotrwałe okresy niżówek. Z tego też względu obniżona jest dyspozycyjność zasobowa tutejszych wód powierzchniowych. Szczególnie częste i pogłębione niżówki hydrologiczne występują w okresie letnim [Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, 2005].

Regulacja Ścinawki przyczyniła się do przyspieszenia odpływu i tym samym pogorszenia dyspozycyjności zasobów wód tej rzeki. Przeciwdziałaniem powinno być zwiększenie retencyjności w zlewni poprzez budowę zbiorników retencyjnych. Obecnie na obszarze gminy - w Sokołowsku - znajduje się tylko jeden zbiornik retencyjny. Jest to zrealizowany w 2013 r. zbiornik małej retencji w zlewni potoku Sokołowiec. Zbiornik został zrealizowany staraniem Nadleśnictwa Wałbrzych w ramach zadania pod nazwą „Zwiększenie retencji zlewni potoku Sokołowiec oraz renaturyzacja górnego biegu, w ramach programu małej retencji na terenach górskich".

Na obszarze gminy nie ma zbiorników przeciwpowodziowych. Ukształtowanie terenu i warunki hydrograficzne stwarzają dobre możliwości do budowy zarówno zbiorników przeciwpowodziowych, jak i retencyjnych [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

W planach Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest budowa na terenie gminy Mieroszów zbiornika małej retencji „Unisław Śląski" na jednym z dopływów Ścinawki w rejonie miejscowości Unisław Śląski (o pojemności 0,1 mln m^3) oraz dwóch suchych zbiorników małej retencji: „Rybnica Leśna" na potoku Rybna (o pojemności 0,1 mln m^3) oraz „Mieroszów" na Czarcim Potoku (o pojemności 0,06 mln m^3) [Program małej retencji wodnej…, 2006]. Budowa tych zbiorników w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Perspektywa 2020* została zaliczona do inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim.

Niezależnie od budowy zbiorników retencyjnych, dla zmniejszenia zagrożenia powodziowego istotne jest ograniczanie spływu powierzchniowego poprzez: podnoszenie lesistości, planowanie struktury zalesień, przebudowę drzewostanu, czy też poprzez ograniczanie nieracjonalnego zmniejszania powierzchni biologicznie czynnej zlewni, powodowanej wprowadzaniem zabudowy czy wielkopowierzchniowych parkingów i placów [Przeciwdziałanie skutkom…, 2010].

5.2. Biotyczne elementy środowiskowe.

5.2.1. Gleby.

Podłoże, na którym wykształciły się gleby w gminie Mieroszów, stanowiły zwietrzeliny skał osadowych i krystalicznych oraz deluwia i rumosze, a w dolinach utwory rzeczne oraz – w niższych odcinkach doliny Ścinawki – mady. Pod względem genetycznym dominują gleby brunatne, w większości brunatne właściwe, mniejszy udział mają gleby brunatne kwaśne lub wyługowane. W ich składzie mechanicznym występują gliny plastyczne ciężkie lub średnie oraz iły i gliny średnie pylaste, słabo- lub średnio przepuszczalne. Przeważają gleby średnio-ciężkie z dużym udziałem gleb ciężkich do uprawy, a w wyższych terenach górskich – gleb szkieletowych. W obniżeniach występują gleby bielicowe wykształcone na luźnych utworach aluwialnych. W dolinie Ścinawki występują ponadto mady oraz gleby glejowe o składzie mechanicznym glin średnich i iłów [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Walory produkcyjne gleb mieroszowskich są niewysokie. Przeważają gleby podatne na erozję i przesuszenie. Z mapy stopnia degradacji gleb Polski erozją wodną wynika, że w gminie Mieroszów występuje erozja wodna średnia [Gębka, 2006 r.]. Ten stopień erozji powoduje zmniejszenie miąższości poziomu orno-próchniczego. Oprócz zapylania atmosfery może też powodować szkody w uprawach – odsłaniać system korzeniowy, uszkadzać mechanicznie lub zasypywać rośliny.

Na stopień intensywności erozji wpływa: rzeźba terenu, pokrywa glebowa, sposób użytkowania i organizacja przestrzenna danego obszaru oraz klimat. Zasięg występowania erozji powierzchniowej w gminie dotyczy 73,2% powierzchni użytków rolnych, w tym wszystkich obrębów gminy. Najwięcej tego typu gruntów zidentyfikowano w obrębach Golińsk i Rybnica Leśna, najmniej w Różanej. Większość podatnych na erozję gruntów ornych została zadarniona, co zwiększyło ich odporność na erozję. Faktycznie uprawiane grunty orne stanowią niewielki odsetek. Odłogowanych jest 13,5% powierzchni użytków rolnych gminy [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Pod względem bonitacyjnym wśród użytków rolnych przeważają gleby słabe (klas IV i V). Gleby I i II klasy bonitacyjnej w gminie nie występują. Użytki rolne najlepszych klas w całej gminie – III i IIIb – występują nielicznie. Średnia wielkość wskaźnika bonitacji dla gminy, liczonego według punktacji IUNG w Puławach, wynosi 37,3 punktu (w teoretycznie 120-punktowej skali; jakkolwiek w Polsce nie ma obszaru, któremu przyznano tę maksymalną ilość punktów - najwyższa wartość WWRPP w Polsce wynosi 111 punków). Najwyższy wskaźnik bonitacji ma obręb Nowe Siodło, a najniższy Rybnica Leśna i Unisław Śląski. Grunty na terenie gminy wykazują wysoki stopień zakwaszenia – około 60% gleb to gleby bardzo kwaśne, a 25% – kwaśne. Wymagają zatem wapnowania. Wśród gruntów ornych przeważają: kompleks 12 (owsiano-ziemniaczano-górski) i kompleks 11 (zbożowo-górski), a wśród użytków zielonych – kompleks 2z (użytki zielone średnie) [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Dla ochrony gruntów rolnych i podnoszenia ich wartości powinny być prowadzone czynne działania, polegające między innymi na: tworzeniu osłon przeciwwietrznych, zalesianiu i zadrzewianiu gruntów gleb mało urodzajnych i nieefektywnych ekonomicznie, odkwaszaniu gleb, ograniczaniu stosowania pestycydów, nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, a także na tworzeniu melioracji przeciwerozyjnych. Melioracje przeciwerozyjne nie tylko chronią grunty przed erozyjną degradacją i dewastacją, lecz równocześnie ograniczają stepowienie i powodzie.

5.2.2. Flora, w tym siedliska i gatunki chronione.

Lasy i grunty leśne zajmują obszar 3434 ha, co stanowi niemal połowę powierzchni gminy (45,22%) – dane na dzień 1 stycznia 2014 r. [Zestawienie zbiorcze danych…]. Stopień lesistości w poszczególnych obrębach gminy jest zróżnicowany. Najwyższy występuje w obrębach: Kowalowa (77,5%) i Sokołowsko (74,2%), a najniższy w obrębach: Nowe Siodło (18,8%) i Różana (22,3%). Pomimo zakładanej likwidacji drzewostanu w związku z udostępnieniem złóż melafiru „Rybnica I" (22,05 ha) oraz „Rybnica Leśna" przewiduje się dalszy wzrost stopnia lesistości gminy. W opracowanym w 2011 r. „Projekcie granicy rolno-leśnej" do zalesienia wskazano 47,46 ha użytków rolnych (odłogowanych, nieprzydatnych rolniczo i niskich klas bonitacyjnych). Zaproponowane do zalesienia działki położone są w pięciu obrębach geodezyjnych, obejmują obszary narażone na erozję i są oddalone od gospodarstw rolnych [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

W obniżeniach oraz na niższych odcinkach zboczy o mniejszym nachyleniu (i grubszej pokrywie eluwiów) lasy zostały przetrzebione i przekształcone w agrocenozy lub ekosystemy osadnicze. Największe zachowane zwarte kompleksy leśne zajmują obecnie wyższe partie masywów górskich, w szczególności Gór Kamiennych. Zwartym zalesieniem wyróżnia się również grzbiet Mieroszowskie Ściany oraz najwyższe partie Zaworów. Na Wyżynie Unisławskiej, w Kotlinie Sokołowskiej, w Obniżeniu Ścinawki oraz dolinach śródgórskich lasy występują jedynie w formie większych lub mniejszych enklaw, porastając najczęściej ostańcowe pagórki. Te zachowane powierzchnie zalesione nie są jednak w zdecydowanej większości naturalnymi ekosystemami lasów mieszanych regla dolnego. W wyniku tzw. racjonalnej gospodarki leśnej (XIX w. i początek XX w.) zostały one silnie antropogenicznie przekształcone poprzez wprowadzenie monokultury wydajnego świerka, pochodzącego z południowych Niemiec. Te radykalne przekształcenia w strukturze przyrodniczej lasów doprowadziły do silnego zakwaszenia siedliska, prowadząc do jego zubożenia. Osłabiły też retencyjność podłoża, zwiększając m.in. zagrożenie powodziowe. Nowe, antropogenicznie ukształtowane ekosystemy leśne stały się bardziej podatne na zagrożenia gradacją szkodników, wiatrołomy oraz zanieczyszczenia przemysłowe. W związku z tym stan zdrowotny lasów nie jest najlepszy; drzewostany zaliczane są tu do I oraz II strefy uszkodzeń. Ostatnio obserwuje się jednak poprawę stanu zdrowotnego lasów [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Runo leśne zdominowanych przez monokulturę świerkową ekosystemów leśnych jest bardzo ubogie, złożone z kilku pospolitych gatunków: szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*), wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*), śmiałek pogięty (*Deschampsia flexuosa*) i borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*). W strefach wyżej położonych, przy mniejszym zwarciu koron drzew, występują paprocie oraz trzcinnik leśny (*Calamagrostis arudi*), a w warstwie mszaków – mchy (*Dicranum sp.*) i wątrobowce (*Cephalozia, Lepiozia*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Pierwotnie na obszarze gminy dominowały lasy charakterystyczne dla piętra regla dolnego (wys. 400-1000 m n.p.m.) – lasy mieszane bukowe, bukowo-świerkowe z domieszką: jawora, brzozy, sosny i modrzewia. Pierwotne lub zbliżone do pierwotnych zbiorowiska leśne zachowały się fragmentarycznie. Należą do nich: małe zespoły buczyny sudeckiej, kwaśne buczyny górskie, mieszane górskie lasy jaworowo-świerkowe oraz (w dolinach) podgórskie łęgi jesionowe. W żyznych buczynach sudeckich (*Dentario enneaphyllidis–Fagetum*) drzewostan tworzą przede wszystkim buki zwyczajne (*Fagus silvatica*), a towarzyszą im: jodła pospolita (*Abies alba* - w niewielkich ilościach), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) i jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*). W warstwie krzewów spotykane są: bez koralowy (*Sambucus racemosa*) i liczne jeżyny (*Rubus sp.*). Runo jest tam bogate, a występują w nim: szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*), wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*), narecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*), żywiec cebulkowy (*Dentaria bulbifera*), żywiec dziewięciolistny (*Dentaria enneaphyllos*), szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), czartawa pospolita (*Circaea lutetiana*) i gajowiec żółty (*Galeobdelon luteum*). W licznych miejscach występują płaty marzanki wonnej (*Asperula odorata*), czosnku niedźwiedziego (*Allium ursinum*) i niecierpka pospolitego (*Impatiets noli-tangere*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

W kwaśnej buczynie górskiej (*Luzulo nemorosae-Fagetum*) dominującym gatunkiem drzewiastym jest buk zwyczajny, z domieszką jawora, grabu i jarzębiny. W runie występują m.in.: śmiałek pogięty (*Deschampsia flexuosa*), kosmatka gajowa (*Luzula nemorosa*) oraz płaty pokrzywy (*Urtica dioica*) i marzanki wonnej (*Asperula odorata*) ze starcem Fuchsa (*Senecio fuchsii*), gajowcem żółtym (*Galeobdelon luteum*), trzcinnikiem leśnym (*Calamagrostis arudi*), kostrzewą (*Festuca ovina*), kopytnikiem pospolitym (*Nacea asarum europaeum*), wietlicą samiczą (*Athyrium filix-femina*) i jeżyną fałdowaną (*Rubus plicatus*). Rosną tu także: borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*), niskie paprocie, a przede wszystkim zachyłka trójkątna (*Phegopteris dryopteris*), zachyłka oszczepowata (*Phegopteris polypodioides*) i przenęt purpurowy (*Prenanthes purpurea*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Spotykane na obszarze gminy są także zachowane fragmenty lasów mieszanych górskich, jaworowo-świerkowych (*Luzulo-Quercetum petreae*). W drzewostanie, poza klonem jaworem, dominującym gatunkiem jest dąb bezszypułkowy (*Quercus sessilis*), a towarzyszą mu: świerk pospolity (*Picea abies*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*), grab zwyczajny (*Carpinus betulus*) oraz sosna

zwyczajna (*Pinus sylvestris*) - jako element wtórny. W warstwie krzewów tych lasów występuje głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*). W bogatej w paprocie warstwie runa rosną m.in.: kosmatka gajowa (*Luzula nemorosa*), gwiazdnica gajowa (*Stellaria nemorum*), paprotnik kolczasty (*Polystichum lobatum*), janowiec barwierski (*Genista tinctoria*) i skupiska śnieżycy wiosennej (*Laucoium vernum*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Nad ciekami zachowały się fragmenty podgórskich łęgów jesionowych (*Carici remotae-Fraxinetum*). W drzewostanie tych zbiorowisk – jak wspomniano na początku - panującym gatunkiem jest jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), z towarzyszącą mu olszą czarną (*Alnus glutinosa*). W warstwie krzewów można spotkać na naturalnych stanowiskach porzeczkę czerwoną (*Ribes spicatum*) i dereń świdwę (*Cornus sanguinea*). W warstwie runa występuje m.in.: paproć nerecznica krótkoostna (*Dryopteris carthusiana*), tojeść gajowa (*Lysimachia nemorum*) i śledziennica naprzeciwległa (*Chrysosplenium oppositifolium*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Na terenie gminy Mieroszów zidentyfikowano lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF). Są to przede wszystkim lasy sklasyfikowane jako obszary chronione w parkach krajobrazowych, położone w zasięgu Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich. W ramach tych obszarów wyróżniono lasy o funkcjach wodochronnych, glebochronnych, a także ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy. Poza zasięgiem parku krajobrazowego lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych występują w rejonie Bukowca i Suchawy, a także w pasie Mieroszowskich Ścian i Zaworów. Są to głównie lasy wodochronne. Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące zidentyfikowano w okolicach Golińska, przy drodze krajowej nr 35 oraz w okolicach kamieniołomu w Rybnicy Leśnej [Mapa lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF)]. Płaty tych siedlisk powinny być wyłączone z użytkowania i objęte ochroną prawną [Związek Stowarzyszeń, 2006].

Gmina Mieroszów w całości położona jest w zasięgu Nadleśnictwa Wałbrzych. Lasy Nadleśnictwa Wałbrzych zostały uznane za ochronne i przyporządkowane do odpowiednich kategorii ochronności na podstawie Decyzji Nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 sierpnia 1999 r. Na obszarze gminy Mieroszów większość lasów państwowych została zaliczona do lasów ochronnych, w tym do następujących kategorii ochronności [Plan urządzenia lasu... Opis Ogólny Lasów Nadleśnictwa, 2009]:

- lasy wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- lasy glebochronne, wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,

- lasy glebochronne, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- lasy wodochronne,
- lasy wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- lasy wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe, glebochronne, wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe, wodochronne, trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

Na zajmujących doliny górskie użytkach zielonych rozwinęły się zbiorowiska łąkowe (*Molinietalia*). Są to okresowo wilgotne mezo- i eutroficzne łąki, na których rosną: trzęślica modra (*Molinia coerulea*), śmiałek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), niezapominajka błotna (*Myosatis palustris*), a oprócz tego dzięgiel leśny (*Angelica silvestris*), dwa gatunki sitów – ściśniony (*Juncus conglomeratus*) i rozpierzchły (*Juncus effusus*), cztery gatunki ostrożeni – warzywny (*Cirsium oleraceum*), łąkowy (*Cirsium rivulare*), dwubarwny (*Cirsium heterophyllum*) i błotny (*Cirsium palustre*), wiązówka błotna (*Filipendula ulmaria*), firletka poszarpana (*Lychnis flos-cuculi*) oraz komonica błotna (*Lotus uliginosus*). Atrakcją florystyczną tych zbiorowisk są goździk pyszny (*Dianthus superbus*) i zimowit jesienny (*Colchicum autumnale*), spotykany zwłaszcza w rejonie Mieroszowa. W wyższych partiach górskich spotkać można fragmenty muraw (*Festuco-Brometea*), w których to występuje: goryczka orzęsiona (*Gentiana ciliata*), goryczka polna (*Gentiana campestris*) i fiołek pagórkowy (*Viola collina*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Zbiorowiska chwastów polnych (*Aethuso-Galeopsietum*) są charakterystyczne dla terenów podgórskich i górskich. Dominującymi gatunkami są: poziewnik szorstki (*Galeopsis tetrahit*), łoczyga pospolita (*Lapsana communis*), gwiazdnica pospolita (*Stellaria media*), przytulia czepna (*Galium aparine*), ostrożeń polny (*Cirsium arvense*), komosa biała (*Chenopodium album*) i rdest powojowy (*Polygonum convolvulus*) [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Obszarem gminy najdokładniej przebadanym pod względem walorów przyrodniczych jest jej północno-wschodnia część. Wynika to z występowania w tej części gminy udokumentowanych złóż melafiru, których obecna i planowana eksploatacja poprzedzona była szczegółowymi inwentaryzacjami przyrodniczymi. Jak wynika z inwentaryzacji przyrodniczej prowadzonej tu w latach 2011-2012 największe nagromadzenie cennych gatunków flory znajduje się: pomiędzy górami Klin i Suchawa, na północnych zboczach masywu Bukowca, a także na łąkach rozciągających się na południe od Unisławia Śląskiego [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012]. Cenne pod względem botanicznym (oprócz obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną, o których mowa w rozdziale 5.2.3.) są także następujące obszary:

1) miejsce występowania pełnika europejskiego, zlokalizowane na łące znajdującej się na północ od Unisławia Śląskiego, między tartakiem a trakcją kolejową;
2) wilgotna łąka znajdująca się na północ od Różanej, jedyne na terenie gminy miejsce występowania arniki górskiej;
3) różnorodne łąki położone między Różaną a Kochanowem, gdzie na siedliskach wilgotnych stwierdzono obecność rzadkiej turzycy *Davalla,* chronionego gatunku mchu – bagnika wapiennego oraz roślinę ze storczykowatych – listerę jajowatą, a na miejscach suchych inne gatunki z rodziny storczykowatych: gółkę długoostrogową i podkolana białego;
4) łąki rdestowo-ostrożeniowe z zespołu *Angelico-Cirsietum oleracei* (*Cirsio-Polygonetum*), zlokalizowane między Unisławiem Śląskim a Sokołowskiem;
5) fragmenty łąk ostrożeniowych należących do zespołu *Cirsietum rivularis,* zlokalizowane na Unisławskich Łąkach;
6) fragmenty łąk ostrożeniowych należących do zespołu *Cirsietum rivularis*, zlokalizowane na północ od Różanej.

Wskazana jest rozbudowa systemu zadrzewień i zakrzewień, które przede wszystkim będą stanowiły ochronę przez erozją gleb. Ich dodatkową funkcją będzie także: wzbogacenie krajobrazu, poprawa warunków przyrodniczych (poprzez stworzenie korytarzy ekologicznych oraz poprawę naturalnej retencji wodnej), ochrona przed zanieczyszczeniami i hałasem. Propozycję rozbudowy pasów zadrzewień przydrożnych i wzdłuż rowów, a także remiz śródpolnych przedstawiono w „Planie urządzeniowo-rolnym gminy Mieroszów" [2011].

Na obszarze gminy zidentyfikowano następujące siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy Europejskiej 92/43/EEC (siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej) [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012; Lewandowski W. i in., 2013; Fulica, 2005]:

- 6210 – murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków,

- *6230 – górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
- 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6430 – ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 6510-1 – łąki rajgrasowe (owsicowe) (*Arrhenatheretum elatioris),*
- 6520 – górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion),*
- 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 8220 – ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelli*,
- 8230 – pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*),
- 9110 – kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum),*
- 9130 – żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion),*
- *91E0 – łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- *9180 – jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani).*

* - siedlisko priorytetowe

Jak wynika z *Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne* PLH020038 ustanowionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. (kompleksowa inwentaryzacja przyrodnicza przeważającej części obszaru gminy Mieroszów na podstawie materiałów bazowych, weryfikacji terenowej oraz analizy ortofotomapy terenu) na obszarze gminy Mieroszów w zasięgu ostoi Góry Kamienne największą powierzchnię zajmują siedliska z grupy łąk górskich konietlicowych użytkowanych ekstensywnie 6520. Występują one głównie w północno-wschodniej części gminy, zajmując łącznie około 1243 ha powierzchni, czyli ok. 16% powierzchni gminy. Drugą pod względem łącznej powierzchni grupą siedlisk są niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510, zajmujące łącznie 814 ha (prawie 11% powierzchni gminy), głównie w południowo-zachodniej części gminy. Znaczny udział mają także siedliska leśne 9110 (ok. 200 ha), 9130 (ok. 150 ha), 9180 (ok. 100 ha).

Przeprowadzone na obszarze gminy inwentaryzacje przyrodnicze [Fulica, 2005; Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012; Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012] wskazują na występowanie szeregu cennych gatunków roślin i grzybów (na podstawie przepisów krajowych lub unijnych, należących do tzw. gatunków waloryzujących obszary Natura 2000 oraz wymienionych w tzw. czerwonych księgach):

- paprotniki i rośliny naczyniowe:

- arnika górska - *Arnica montana*
- barwinek pospolity - *Vinca minor*
- bluszcz pospolity - *Hedera helix*
- ciemiężyca zielona - *Veratrum lobelianum*
- czosnek niedźwiedzi - *Allium ursinum*
- dziewięćsił bezłodygowy - *Carlina acaulis*
- fałdownik nastroszony - *Rhytidiadelphus squarrosus*
- goryczuszka orzęsiona - *Gentianella ciliata*
- gółka długoostrogowa - *Gymnadenia conopsea*
- kalina koralowa - *Viburnum opulus*
- konwalia majowa - *Convallaria majalis*
- kopytnik pospolity - *Asarum europaeum*
- kruszczyk szerokolistny - *Epipactis helleborine (latifolia)*
- kruszyna pospolita - *Frangula alnus*
- kukułka szerokolistna - *Dactylorhiza majalis*
- lilia złotogłów - *Lilium martagon*
- listera jajowata - *Listera ovata*
- naparstnica zwyczajna - *Digitalis grandiflora*
- orlik pospolity - *Aquilegia vulgaris*
- ostrożeń dwubarwny - *Cirsium helenoides*
- paprotka zwyczajna - *Polypodium vulgare*
- paprotnik kolczysty - *Polystichum aculeatum*
- parzydło leśne - *Aruncus sylvestris*
- pełnik europejski - *Trollius europaeus*
- pierwiosnek lekarski - *Primula veris*
- pierwiosnek wyniosły - *Primula elatior*
- płonnik pospolity - *Polytrichum commune*
- płonnik cienki - *Polytrichum strictum*
- podejźrzon księżycowy - *Botrychium lunaria*
- podkolan biały - *Platanthera bifolia*
- podrzeń żebrowiec - *Blechnum spicant*
- przytulia (marzanka) wonna - *Galium odoratum*
- rojownik pospolity - *Jovibarba sobolifera*
- storczyk męski - *Orchis mascula*
- śnieżyca wiosenna - *Leucoium vernum*

- śnieżyczka przebiśnieg - *Galanthus nivalis*
- tojad sudecki - *Aconitum plicatum*
- turzyca Davalla - *Carex davalliana*
- wawrzynek wilczełyko - *Daphne mezereum*
- widlicz (widłak) spłaszczony - *Diphasiastrum complanatum*
- widłak goździsty - *Lycopodium clavatum*
- widłozą b zielony - *Dicranum viride*
- włosocień delikatny - *Trichomanes speciosum*
- zanokcica serpentynowa - *Asplenium adulterinum*
- zerwa kulista - *Phyteuma orbiculare*
- zimowit jesienny - *Colchicum autumnale*

- mszaki:
  - bagnik wapienny - *Philonotis calcarea*
  - bezlist okrywowy - *Buxbaumia viridis*
  - bielistka siwa - *Leucobryum glaucum*
  - płonnik pospolity - *Polytrichum commune*
  - płonnik cienki - *Polytrichum strictum*
  - torfowce - *Sphagnum spp.*
  - widłozęb zielony - *Dicranum viride*
- grzyby:
  - smardzówka czeska - *Verpa Bohemia*
  - soplówka bukowa - *Hericium coralloides*
  - sromotnik bezwstydny - *Phallus impudicus*
  - szarzynka skórzasta - *Parmelina tiliacea*
- porosty:
  - kruszownica szorstka - *Umbilicaria hirsuta*
  - płucnica islandzka - *Cetraria islandica*

5.2.3. Fauna, w tym gatunki chronione.

Pod względem faunistycznym obszar gminy Mieroszów nie różni się zasadniczo od innych części Sudetów, o podobnych stosunkach altymetrycznych. Z dużych ssaków występują tu jedynie: muflony (*Ovis ammon),* jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofia*), lisy (*Vulpes vulpes*) i zające (*Lepus capensis*). Z drobnych ssaków spotkać można wiewiórkę (*Sciurus vulgaris*), kreta (*Talpa europaea*), ryjówkę górską (*Sorex alpinus*) i mysz polną (*Apodemus agrarius*). W

potokach górskich o czystej wodzie żyją pstrągi (*Salmo fario*), a w Ścinawce także śliz (*Barbatula barbatula)* [Fulica, 2005].

Na obszarze gminy udokumentowane zostało występowanie kilku rzadkich w Polsce pajęczaków: *Araneus nordmanni, Leptyphantes nodifer, Widera nitrata, Astheargus helveticus, Videra fugax, Robertus scoticus, Hilaira excisa, Zelotes lutetianus, Sitticus saxicola i Zygiella montana*. Występują też pajęczaki charakterystyczne dla jaskiń: *Meta merianae* i *Meta menardi*. W rzekach spotyka się rzadki gatunek *Fontinalis antipyretica* [Studium uwarunkowań i kierunków…, 2006].

Przeprowadzone na obszarze gminy inwentaryzacje przyrodnicze [Fulica, 2005; Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012; Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012] wskazują na występowanie szeregu chronionych gatunków zwierząt (na podstawie przepisów krajowych lub unijnych, należących do tzw. gatunków waloryzujących obszary Natura 2000 oraz wymienionych w tzw. czerwonych księgach):

- ssaki (bez nietoperzy):
  - bóbr europejski - *Castor fiber*
  - gronostaj - *Mustela erminea*
  - jeleń europejski - *Cereus elaphus*
  - jenot - *Nyctereutes procyonoides*
  - jeż europejski - *Erinaceus europaeus*
  - karczownik - *Arvicola terrestris*
  - kret europejski - *Talpa europaea*
  - łasica - *Mustela nivalis*
  - muflon - *Apodemus sylvaticus*
  - mysz zaroślowa - *Apodemus sylvaticus*
  - orzesznica - *Muscardinus avellanarius*
  - popielica - *Glis glis*
  - ryjówka aksamitna - *Sorex araneus*
  - ryjówka malutka - *Sorex minimus*
  - ryś - *Lynx lynx*
  - rzęsorek mniejszy - *Neomys anomalus*
  - rzęsorek rzeczek - *Neomys fodiens*
  - tchórz - *Mustela putorius*
  - wiewiórka pospolita - *Sciurus vulgaris*
  - wilk - *Canis lapus*
  - wydra - *Lutra lutra*
  - żołędnica - *Eliomys quercinus*

- nietoperze:
  - borowiec wielki - *Nyctalus noctula*
  - gacek brunatny/szary - *P. auritus/austriacus*
  - karlik malutki - *Pipistrellus pipistrellus*
  - mopek - *Barbastella barbastellus*
  - mroczek posrebrzany - *Vespertilio murinus*
  - mroczek pozłocisty - *Eptesicus nilssonii*
  - mroczek późny - *Eptesicus serotinus*
  - nocek Bechsteina - *Myotis bechsteini*
  - nocek Brandta - *Myotis brandtii*/nocek wąsatek - *Myotis mystacinus*
  - nocek duży - *Myotis myotis*
  - nocek łydkowłosy - *Myotis dasycneme*
  - nocek Natterera - *Myotis nattereri*
  - nocek orzęsiony - *Myotis emarginatus*
  - nocek rudy - *Myotis daubentonii*
  - podkowiec mały - *Rhinolophus hipposideros*
- ptaki:
  - bażant - *Phasianus colchicus*
  - błotniak łąkowy - *Circus pygargus*
  - bocian biały - *Ciconia ciconia*
  - bocian czarny - *Ciconia nigra*
  - bogatka - *Parus major*
  - czajka - *Vanellus vanellus*
  - czapla siwa - *Ardea cinerea*
  - czarnogłówka - *Parus montanus*
  - czeczotka - *Carduelis flammea*
  - czubatka - *Parus cristatus*
  - czyż - *Carduelis spinus*
  - derkacz - *Crex crex*
  - drozd śpiewak - *Turdus philomelos*
  - dymówka - *Hirundo rustica*
  - dzięcioł czarny - *Dryocopus martius*
  - dzięcioł duży - *Dendrocopos major*
  - dzięcioł średni - *Dendrocopos medius*
  - dzięcioł trójpalczasty - *Picoides tridactylus*

- dzięcioł zielonosiwy - *Picus canus*
- dzięcioł zielony - *Picus viridis*
- dzięciołek - *Dendrocopos minor*
- dziwonia - *Carpodacus erythrinus*
- dzwoniec - *Carduelis chloris*
- gajówka - *Sylvia borin*
- gąsiorek - *Lanius collurio*
- gawron - *Corvus frugilegus*
- gil - *Pyrrhula pyrrhula*
- grubodziób - *Coccothraustes*
- grzywacz - *Columba palumbus*
- jarząbek - *Bonasa bonasia*
- jarzębatka - *Sylvia nisoria*
- jastrząb - *Accipiter gentilis*
- jerzyk - *Apus apus*
- kania ruda - *Milvus milvus*
- kapturka - *Sylvia atricapilla*
- kawka - *Corvus monedula*
- kląskawka - *Saxicola torauata*
- kobuz - *Falco subbuteo*
- kokoszka - *Gallinula chloropus*
- kopciuszek - *Phoenicurus ochruros*
- kos - *Turdus merula*
- kowalik - *Sitta europaea*
- krętogłów - *Jynx torquilla*
- krogulec - *Accipiter nisus*
- kruk - *Corvus corax*
- krzyżodziób świerkowy - *Loxia curvirostra*
- krzyżówka - *Anas platyrhynchos*
- kszyk - *Gallinago gallinago*
- kukułka - *Cuculus canorus*
- kulczyk - *Serinus serinus*
- kwiczoł - *Turdus pilaris*
- łozówka - *Acrocephalus palustris*
- makolągwa - *Carduelis cannabina*

- modraszka - *Parus caeruleus*
- muchołówka białoszyja - *Ficedula albicollis*
- muchołówka mała - *Ficedula parva*
- muchołowka szara - *Muscicapa striata*
- muchołówka żałobna - *Ficedula hypoleuca*
- mysikrólik - *Reguluj regulus*
- myszołów - *Buteo buteo*
- oknówka - *Delichon urbica*
- orlik krzykliwy - *Aquila pomarina*
- orzechówka - *Nucifraga caryocatactes*
- paszkot - *Turdus viscivorus*
- pełzacz leśny - *Certhita familiaris*
- piecuszek - *Phylloscopus trochilus*
- piegża - *Sylvia curruca*
- pierwiosnek - *Phylloscopus collybita*
- pleszka - *Phoenicurus phoenicurus*
- pliszka górska - *Motacilla cinerea*
- pliszka siwa - *Motacilla alba*
- pluszcz - *Cinclus cinclus*
- pokląskwa - *Saxicola rubetra*
- pokrzywnica - *Prunella modularis*
- potrzeszcz - *Emberiza calandra*
- potrzos - *Emberiza schoeniclus*
- przepiórka - *Coturnix coturnix*
- puchacz - *Bubo bubo*
- pustułka - *Falco tinnunculus*
- raniuszek - *Aegithalos caudatus*
- rudzik - *Erithacus rubecula*
- sierpówka - *Streptopelia decaocto*
- sikora uboga - *Parus palustris*
- siniak - *Columba oenas*
- skowronek polny - *Alauda arvensis*
- słonka - *Scolopax rusticola*
- sójka - *Garrulus glandarius*
- sokół wędrowny - *Falco peregrinus*

- sosnówka - *Parus ater*
- sowa włochata - *Aegolius funereus*
- sóweczka - *Glaucidium passerinum*
- sroka - *Pica pica*
- srokosz - *Lanius excubitor*
- strumieniówka - *Locustella fluviatilis*
- strzyżyk - *Troglodytes troglodytes*
- świergotek drzewny - *Anthus trivialis*
- świergotek łąkowy - *Anthus pratensis*
- świerszczak - *Locustella naevia*
- świstunka leśna - *Phylloscopus sibilatrix*
- szczygieł - *Carduelis carduelis*
- szpak - *Sturnus vulgaris*
- trzmielojad - *Pernis apivorus*
- trznadel - *Emberiza citrinella*
- turkawka - *Streptopelia turtur*
- wilga - *Oriolus oriolus*
- wróbel - *Passer domesticus*
- wrona siwa - *Corvus corone*
- zaganiacz - *Hippolais icterina*
- zięba - *Fringilla coelebus*
- zięba jer - *Fringilla montifringilla*
- zniczek - *Reguluj ignicapillus*

- gady i płazy:
  - jaszczurka zwinka - *Lacerta agilis*
  - jaszczurka żyworodna - *Lacerta vivipara*
  - padalec zwyczajny - *Anguis fragilis*
  - ropucha paskówka - *Bufo calamita*
  - ropucha szara - *Bufo bufo*
  - ropucha zielona - *Bufo viridis*
  - rzekotka drzewna - *Hyla arborea*
  - salamandra plamista - *Salamandra salamandra*
  - traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus*
  - traszka górska - *Triturus alpestris*
  - traszka zwyczajna - *Triturus vulgaris*

- zaskroniec zwyczajny - *Natrix natrix*
- żaba moczarowa - *Rana arvalis*
- żaba trawna - *Rana temporaria*
- żaba wodna - *Rana esculenta*
- żmija zygzakowata - *Vipera berus*

- ryby:
  - śliz - *Barbatula barbatula*
- bezkręgowce:
  - biegacz Linneusza - *Carabus linnei*
  - cmucha dziurawczanka - *Chloantha hyperici*
  - czerwończyk nieparek - *Lycaena dispar*
  - górówka boruta - *Erebia ligea*
  - kraśniki - *Zygaena spp. i Procris sp*.
  - modraszek eumedon - *Aricia eumedon*
  - modraszek nausitous - *Phengaris (Maculinea) nausithous*
  - modraszek telejus - *Maculinea teleius*
  - niedźwiedziówka dwórka - *Hyphoraia aulica*
  - niepylak mnemozyna - *Parnassius mnemosyne*
  - sówka źrenicówka - *Agrochola nitida*
  - trzmiel sześciozębny - *Bombus wurfleini.*

5.2.4. Ochrona przyrody.

Między innymi na terenie gminy Mieroszów wyznaczony został Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich, o całkowitej powierzchni 6493 ha, z tego około 2600 ha na obszarze gminy Mieroszów (40% powierzchni parku; zajmuje około 34% powierzchni gminy). Dla parku utworzono także otulinę o powierzchni 2894,6 ha, z czego około 1580 ha (około 55%) położonych jest w zasięgu gminy Mieroszów, zajmując około 21% jej powierzchni. Park wraz z otuliną utworzony został na mocy rozporządzenia Nr 20/98 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 29 grudnia 1998 roku (Dz. Urz. Województwa Wałbrzyskiego z 1998 r. Nr 34, poz. 261). Rozporządzenie to zmienione zostało rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego Nr 5 z dnia 25 kwietnia 2000 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2000 r. Nr 15, poz. 264). Wymienione rozporządzenia utraciły moc w związku z wejściem w życie rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 7 z dnia 27 lutego 2008 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 63, poz. 810), które na nowo zdefiniowało granice parku i otuliny oraz obowiązujące w ich zasięgu ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu gruntów. Omawiany park krajobrazowy obejmuje środkową część gminy Mieroszów (obręby: Kowalowa, Nowe Siodło, Rybnica Leśna, Sokołowsko, Unisław Śląski oraz niewielki fragment północno-wschodniej części miasta). Na

terenie gminy pokrywa wyższe zalesione masywy mezoregionu Gór Kamiennych, łącznie z Kotliną Sokołowską, ale z wyłączeniem rolniczo-osadniczych terenów Wyżyny Unisławskiej. Ponad 88% powierzchni Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich pokrywają lasy będące w większości monokulturami (87% to drzewostany świerkowe, 8% bukowe, a pozostałe 5% to lasy mieszane). Taka jednorodność drzewostanowa pociąga za sobą niewielkie zróżnicowanie flory i fauny. Ochronie podlegają tu w szczególności walory przyrodnicze oraz formy geologiczne i geomorfologiczne (kopuły i kominy wulkaniczne, fragmenty pokryw lawowych i tufowych, osuwiska skalne, skałki, gołoborza, suche doliny oraz współczesne procesy geomorfologiczne). Celem ochrony parku jest także zachowanie harmonijnego krajobrazu, a także wartości historycznych i kulturowych związanych z osadnictwem i rozwojem kopalnictwa. Obszar parku jest w znacznej części niezaludniony, jedynie na obrzeżach, w dolinach rzek leżą stare wsie i małe miasta – uzdrowiskowa Jedlina Zdrój, Boguszów-Gorce i Głuszyca. Niezależnie od ustaleń ww. rozporządzenia z 2008 r. zarówno na obszarze parku, jak i jego otuliny zasadne jest zachowanie równowagi ekologicznej i zasobów środowiska, zapewnienie ochrony zasobów i cech środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu, ochrona zasobów przyrodniczych i zasobów dziedzictwa kulturowego (w tym zachowanie historycznych układów przestrzennych). Dla omawianego Parku ustanowiono - Uchwałą Nr XXV/773/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 września 2016 r. (opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z dnia 12 października 2016 r. poz. 4581) - plan ochrony. W dokumencie tym nie ma wskazań dotyczących gminy Mieroszów. Na rysunku pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” przedstawiono zasięg granicy parku w oparciu o mapę dołączoną do ww. planu ochrony parku pt. „Mapa działań ochronnych”.

Na terenie gminy ustanowiono ponadto Obszar Chronionego Krajobrazu „Zawory”, który zajmuje powierzchnię 690 ha, obejmując część pasma Mieroszowskie Ściany. Obszar ten w całości znajduje się w granicach gminy Mieroszów, w jej zachodniej i południowo-zachodniej części (ponad 9% powierzchni gminy), a utworzony został na mocy Uchwały Nr 35/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu z dnia 28 października 1981 r., uchylonej w części rozporządzeniem Nr 18/98 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Województwa Wałbrzyskiego Nr 34, poz. 259), a następnie w całości rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego Nr 36 z dnia 28 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 317, poz. 3935). Ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu gruntów położonych w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Zawory” określa wspomniane rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z 2008 r. Istnieje projekt, aby obszarowi temu nadać status parku krajobrazowego i włączyć go do parku krajobrazowego Gór Kruczych i Zaworów [Plan urządzenia lasu… Program Ochrony Przyrody, 2009].

Cały obszar gminy położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie (kod PLB020010). Obszar ten został powołany

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.). Obejmuje teren o powierzchni 31 574,1 ha, z czego 24% na terenie gminy Mieroszów.

Teren ostoi Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010 obejmuje: Góry Kamienne, Góry Wałbrzyskie, Zawory i część Wzgórz Bramy Lubawskiej oraz wcinające się pomiędzy nie Kotlinę Kamiennogórską i Obniżenie Ścinawki. W granicach obszaru Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie stwierdzono występowanie 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409 EWG. Dodatkowo omawiany obszar jest miejscem występowania kolejnych 27 gatunków nie wymienionych w wyżej wspomnianym załączniku, jednak uznanych za gatunki waloryzujące obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Duże bogactwo gatunkowe awifauny tego terenu jest konsekwencją równie mocnego zróżnicowania obszaru pod względem siedliskowym, zarówno w przypadku środowisk otwartych, jak i leśnych. Ostoja ta jest jednym z najważniejszych w Polsce miejsc lęgowych takich gatunków leśnych jak: puchacz *Bubo bubo*, sóweczka *Glaucidium passerinum* i dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*. Ponadto jest to w skali kraju istotna ostoja: bociana czarnego *Ciconia nigra* (1,42-1,55% populacji krajowej), włochatki *Aegolius funereus* (1,5-3,0% populacji krajowej) oraz ptaków typowych dla ekstensywnego krajobrazu rolniczego: derkacza *Crex crex* (0,6-0,9% populacji krajowej), jarzębatki *Sylvia nisoria* (0,6-1,5% populacji krajowej) i gąsiorka *Lanius collurio*. Istotna jest również wysoka liczebność dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*. Obszar proponowanej ostoi jest także miejscem gniazdowania lub prawdopodobnego gniazdowania licznych zagrożonych przedstawicieli awifauny krajowej wymienionych na Polskiej Czerwonej Liście. Są to: kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, jarząbek *Bonasa bonasia*, przepiórka *Coturnix coturnix*, kropiatka *Porzana porzana*, derkacz *Crex crex*, słonka *Scolopax rusticola*, turkawka *Streptopelia turtur* i podróżniczek *Luscinia svecica* i czeczotka *Carduelis flammea*.

Kluczowe zagrożenie dla ostoi Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie stanowi intensyfikacja użytkowania na łąkach i pastwiskach, a także: masowa turystyka, osuszanie i odwadnianie siedlisk, nieodpowiednio prowadzona gospodarka leśna, zarastanie dużych obszarów łąk, a także eksploatacja piasku, żwiru oraz kamienia łamanego (porfiru i melafiru) [Inwentaryzacja ornitologiczna…, 2009].

Prawie cały obszar gminy (niemal 88% jej powierzchni, za wyjątkiem wschodniej części miasta i południowo-wschodniej części wiejskiej gminy) proponowany jest do objęcia ochroną w ramach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 Góry Kamienne (kod PLH020038). Obecnie obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Unii Europejskiej jako teren (obszar) mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny). Obszar ten zajmuje powierzchnię 24099 ha, z czego prawie

28% na obszarze gminy Mieroszów. Ostoja Góry Kamienne to silnie zróżnicowany i rozległy obszar z dominującymi w krajobrazie zbiorowiskami leśnymi (głównie lasy iglaste) i łąkowo-pastwiskowymi, jedynie lokalnie urozmaiconym większymi kompleksami pól uprawnych. Na terenie ostoi stwierdzono występowanie 12 nieleśnych siedlisk przyrodniczych z listy Załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC. Na terenie gminy Mieroszów największe powierzchnie zajmują ekstensywne łąki górskie i nizinne (6510, 6520, 6430, 6410, 6230, 6210). Znikomy jest udział roślinności naskalnej (8220). Różnorodność tę wzbogacają torfowiska (7230) oraz cenne zbiorowiska leśne. Na terenie gminy występują żyzne buczyny sudeckie (9130) i kwaśne buczyny górskie (9110), a także jaworzyny i lasy klonowe (9180) oraz łęgi (91E0). Na terenie ostoi nie stwierdzono gatunków roślin z II Załącznika Dyrektywy 62/43/EWG. Występuje tu natomiast liczna grupa gatunków objętych prawną ochroną w Polsce, zaliczanych do rzadkich i zagrożonych na terenie województwa dolnośląskiego lub Polski [Opracowanie rozmieszczenia siedlisk…, 2006; Lewandowski W. i in., 2013]. Wśród aktywności, które mogą stanowić zagrożenie dla siedlisk stanowiących przedmiot ochrony ostoi Góry Kamienne, należy wymienić [Lewandowski W. i in., 2013]:

- w odniesieniu do muraw – zarzucanie pasterstwa, gospodarka leśna i plantacyjna, zaorywanie i przekształcanie w pola uprawne, zabudowa,
- w odniesieniu do łąk – koszenie nieintensywne lub brak koszenia, gospodarka leśna i plantacyjna, intensywny wypas bydła, zaorywanie i przekształcanie w pola uprawne, zabudowa,
- w odniesieniu do ziołorośli – gospodarka leśna i plantacyjna,
- w odniesieniu do siedlisk leśnych – usuwanie martwych i obumierających drzew, gospodarka leśna i plantacyjna, melioracje odwadniające, przebudowa cieków i budowa zbiorników małej retencji (dla siedlisk 91E0 i 91D0),
- w odniesieniu do siedlisk wodnych – zanieczyszczenie ściekami i nawozami, prace hydrotechniczne prowadzące do niszczenia brzegów dolin rzecznych,
- w odniesieniu do zbiorowisk naskalnych (głównie 8220) – wydobycie kopalin, eksploracja jaskiniowa.

Zatem w celu ochrony tych siedlisk konieczne jest podejmowanie działań zapewniających dobrostan tych siedlisk (w tym działań naprawczych), a z drugiej strony ograniczanie działań, które by zagrażały tym siedliskom. Dla ochrony siedlisk rzecznych należy ograniczyć prowadzenie prac regulacyjnych. Ochrona muraw, łąk i ziołorośli ma przede wszystkim polegać na zachowaniu siedlisk. Zaleca się ponadto: ekstensywne użytkowanie kośne, wycinkę drzew i krzewów oraz ekstensywną gospodarkę pastwiskową. Dla ochrony torfowisk powinno prowadzić się wycinkę drzew i krzewów oraz ekstensywny wypas [Lewandowski W. i in., 2013]. Dla ochrony gatunków zwierząt stanowiących przedmiot ochrony ostoi, oprócz ochrony siedlisk przyrodniczych, które te gatunki zasiedlają, wskazuje

się także następujące działania: usuwanie śmieci, monitoring liczby nietoperzy, czy budowę przepustów dla migracji płazów pod drogą przebiegającą przez Unisław Śląski [Lewandowski W. i in., 2013].

Obszar zajęty przez projektowaną ostoję siedliskową Góry Kamienne PLH020038 i ostoję ptasią Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010 jest bardzo ważną częścią korytarza ekologicznego Sudetów – jako jedyny dobrze zachowany obszar między Karkonoszami i Górami Stołowymi [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012].

Dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne został ustanowiony plan zadań ochronnych (Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne PLH020038; Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 4024). W dokumencie tym określono między innymi postulowane zmiany obowiązujących dokumentów planistycznych w celu wyłączenia cennych siedlisk przyrodniczych spod planowanej zabudowy oraz z możliwości realizacji zbiorników wodnych. Plan ochrony dla Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich jest wciąż – wg stanu z początku października 2016 r. – opracowywany.

Z pozostałych form ochrony związanych z obszarem gminy Mieroszów (pomijając ochronę gatunkową) wymienić należy pomniki przyrody, z których większość to obiekty przyrody nieożywionej. Zasady ich ochrony określa Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494). Wykaz pomników przyrody ustanowionych na obszarze gminy Mieroszów przedstawiono w tabeli nr 5.2.4.1. Numeracja przedstawiona w tabeli odpowiada numerom umieszczonym przy oznaczeniach na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

Obszary chronione na terenie gminy powiązane są z siecią obszarów chronionych terenów sąsiednich, zarówno na obszarze Polski, jak i Republiki Czeskiej. W najbliższym sąsiedztwie granic gminy Mieroszów położone są między innymi: Park Krajobrazowy Gór Sowich, obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (PLH020071) oraz pozostała (już poza obszarem gminy) część Parku Krajobrazowego Gór Kamiennych. Na terytorium Czech są to natomiast: Park Krajobrazowy Broumowsko, Karkonoski Park Narodowy, Narodowy Rezerwat Krajobrazowy Skały Adrszpasko-Cieplickie oraz obszary Natura 2000: Broumowsko (CZ0521014), Skały Adrszpasko-Cieplickie (CZ0520519) i Broumowskie Ściany (CZ0520518) [http://mapy.nature.cz/].

Tabela nr 5.2.4.1. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na obszarze gminy Mieroszów.

L.p.	Nazwa pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Obręb ewidencyjny/ Miejscowość	Opis lokalizacji
1.	„Szczeliny wiatrowe”	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	„Szczeliny wiatrowe” - forma poosuwiskowa, zbudowana z twardych witroklastycznych tufów ryolitowych ułożonych prawie poziomo na miękkich iłowcach permu. Dł. 5 m, szer. 1-1,5 m, głębokość 4-5 m.	Unisław Śląski	Unisław Śląski, na płn. stoku Lesistej Wielkiej, kilkanaście metrów poniżej szczytu, na wysokości 830 m n.p.m., w miejscu przejścia spłaszczenia wierzchowinowego Lesistej Wielkiej w stromo nachylony stok, w Górach Kamiennych.
2.	„Stożek Wielki”	j.w.	„Stożek Wielki” to pozostałość komina wulkanicznego zbudowanego z latytów (ryolitów) przebijających osadowe skały permskie. Podnóża stoków Stożka Wielkiego zbudowane są z iłowców i mułowców.	Unisław Śląski	Unisław Śląski, w północnej części Gór Suchych.
3.		j.w.	Osuwisko głazów – głaz.	Sokołowsko	Sokołowsko, na północnym stoku góry Kostrzyny, pod tzw. „Małpią Skałą”.
4.	„Małpia Skała”	j.w.	„Małpia Skała” zwana także „Niedźwiadkiem”, ostaniec poosuwiskowy, zbudowany z latytów zalbityzowanych.	Sokołowsko	Sokołowsko, na północnym stoku góry Kostrzyny, na wys. 850 m n.p.m. w pobliżu niebieskiego szlaku turystycznego z Sokołowska do schroniska „Andrzejówka”.
5.	„Czerwone Skałki”	j.w.	„Czerwone Skałki” - ostaniec latytowy, zbudowany z latytów zalbityzowanych. Urwisko skalne.	Sokołowsko	Sokołowsko, na płn. stokach Suchawy, w górach Suchych, w odległości ok. 100 m od szczytu.
6.	„Zapomniane Skałki” zwane też „Czartowskimi Skałkami”	j.w.	„Zapomniane Skałki” zwane też „Czartowskimi Skałkami” – formacja geologiczna pstrego piaskowca sprzed 200-220 mln lat. Są to trzy duże formacje skalne po północnej stronie drogi, każda o długości 30-50 m i wysokości 10-20 m, schowane częściowo w lesie oraz jedna, mniejsza po południowej stronie drogi do Chełmska o wysokości do 10 m. Skałki tworzące mniejszą formację mają nazwę „Bliźniaczki” i „Samotna”.	Różana/Łączna	Różana, na skraju lasu po północnej i południowej stronie drogi z Różanej do Łącznej, na wschodnim stoku Bieśnika i północnym stoku Dzioba.
7.		j.w.	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata)*, stan zdrowotny dobry, obwód na wys. 1,3 m: 825 cm, wysokość: 32 m.	Unisław Śląski	Unisław Śląski, w płd-wsch. części cmentarza przy kościele rzymsko-katolickim p.w. Wniebowzięcia Marii Panny, w centrum wsi.
8.		j.w.	Cis pospolity *(Taxus baccata)*. Forma krzewiasta mniej więcej regularna o średnicy 18 m. Stan zdrowia bardzo dobry, wysokość: 5 m.	Sokołowsko	Przy wjeździe do Sokołowska od strony Mieroszowa, po prawej stronie. Na posesji nr 28, dawne sanatorium „Chrobry”, niedaleko przystanku PKS.

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Rejestr pomników przyrody, Internet (http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody); Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494).

5.2.5. Proponowane formy ochrony przyrody.

W „Inwentaryzacji przyrodniczej województwa dolnośląskiego – gmina Mieroszów" [Fulica, 2005] (dalej w skrócie: inwentaryzacja przyrodnicza gminy) zidentyfikowano obiekty o cechach pomników przyrody ożywionej i nieożywionej, dla których zaproponowano różne formy ochrony, są to:
(poniższa numeracja odpowiada numerom umieszczonym przy oznaczeniach na obu rysunkach Studium)

1) osuwisko na Lesistej Wielkiej – osuwisko rozciągające się od grzbietu Lesistej Wielkiej do grzbietu biegnącego w kierunku Wysokiej, w pobliżu Unisławia Śląskiego, propozycja ochrony w formie rezerwatu przyrody;
2) świerk pospolity – w parku leśnym w rejonie ul. Słonecznej w Sokołowsku, propozycja ochrony w formie pomnika przyrody ożywionej;
3) kompleks osuwisk na Suchawie, Kostrzynie i Włostowej – na północnych i północno-zachodnich stokach trzech wymienionych powyżej gór, o powierzchni ponad 20 ha, propozycja ochrony w formie rezerwatu przyrody;
4) Skałka na Włostowej – wychodnia skalna na zachodniej, bezleśnej części Włostowej, propozycja ochrony w formie pomnika przyrody nieożywionej;
5) Goliński Las – prawy, urwisty brzeg Ścinawki w rejonie Golińska (odsłonięcie skalne), propozycja ochrony w formie stanowiska dokumentacyjnego przyrody nieożywionej.

Dotychczas na terenie gminy Mieroszów nie ustanowiono rezerwatów przyrody oraz użytków ekologicznych. W inwentaryzacji przyrodniczej gminy zaproponowano utworzenie kilku obiektów tego typu. Są to m.in.:

- proponowany rezerwat przyrody „Wschodnie stoki Lesistej Małej" w rejonie Góry Lesistej Małej, w północno-zachodniej części gminy; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 1,
- proponowany rezerwat przyrody ożywionej „Wschodnia część Doliny Sokołowca", obejmujący fragment dolinki powyżej miejscowości Sokołowsko; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 2,
- proponowany rezerwat przyrody nieożywionej „Zapomniane Skałki", obejmujący formacje skalne zlokalizowane na skraju lasu po północnej i południowej stronie drogi z Różanej do Łącznej na wschodnim stoku Biesnika (650) i na północnym stoku Dzioba (698); na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" znajdujący się w zasięgu dwóch granic oznaczonych nr 3 (orientacyjna lokalizacja),

- proponowany użytek ekologiczny „Unisławskie Łąki”, położony na zachód od Unisławia Śląskiego; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 1,
- proponowany użytek ekologiczny „Stawy Golińskie”; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 2,
- proponowany użytek ekologiczny „Łąki w pobliżu Kowalowej”; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 3,
- proponowany użytek ekologiczny fragmentu doliny potoku Czartowiec (Sokołowiec) na wschód od Sokołowska; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 4,
- proponowany użytek ekologiczny pasa łąk pomiędzy Unisławiem Śląskim a Sokołowskiem, po obu stronach przełęczy pomiędzy wzniesieniami Stożka i Bukowca; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 5,
- proponowany użytek ekologiczny „Stawy w Łącznej”; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 6,
- proponowany użytek ekologiczny „ul. Kwiatowa” w Mieroszowie, przy drodze na Różaną; na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” znajdujący się w zasięgu granicy oznaczonej nr 7.

Ponadto wskazano potrzebę objęcia ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu całej, położonej poza Parkiem Krajobrazowym Sudetów Wałbrzyskich, doliny Ścinawki, nie wyłączając jej fragmentu przebiegającego przez obszar miasta. Zaproponowano też powiększenie obszaru parku krajobrazowego w północnej części gminy.

Zasięgi i lokalizacje ww. obszarów i obiektów proponowanych do objęcia ochroną mają charakter orientacyjny i nie przesądzają o konieczności utworzenia tych form ochrony przyrody. Podjęcie decyzji w tych sprawach – wraz z dokładną delimitacją obszarów – musi zostać poprzedzone dalszymi analizami i badaniami.

5.3. Stan środowiska.

5.3.1. Stan powietrza atmosferycznego.

Gmina Mieroszów, zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), dla wszystkich

typów zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza została zaliczona do strefy dolnośląskiej. Na terenie gminy Mieroszów brak jest stałych stacji pomiarowych oceny jakości powietrza. Najbliższa taka stacja znajduje się w Szczawnie Zdroju (na terenie powiatu wałbrzyskiego). Pomiary wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ) na tej stacji w 2015 r. wykazały przekroczenie poziomu dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego 50 $\mu g/m^3$ pyłu zawieszonego PM10 (przekroczenie dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej o 40 dni). Odnotowano także przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego określonego dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 (540% normy) [Ocena jakości powietrza…, 2015].

Na terenie gminy zlokalizowany jest natomiast pasywny punkt pomiarowy (w Mieroszowie). Cykliczne badania wykonywane na tym punkcie umożliwiają oszacowanie poziomu zanieczyszczenia powietrza na obszarze gminy. Na punkcie Mieroszów-Rynek w 2011 r. wykonywany był monitoring wartości SO_2 i NO_2. Poziom badanych substancji w powietrzu w rocznym okresie uśredniania wyników wyniósł dla SO_2: 17 $\mu g/m^3$ (przy dopuszczalnym poziomie 20 $\mu g/m^3$), a dla NO_2: 14 $\mu g/m^3$ (przy dopuszczalnym poziomie 40 $\mu g/m^3$). Stężenia obu badanych substancji były wyższe w sezonie grzewczym, choć i w tym okresie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm w uśrednionych wynikach okresu zimowego [Dane z punktów monitoringu jakości powietrza zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ: http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/wyniki-pomiarow/].

Wpływ na wzrost zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu mają w znacznej mierze warunki meteorologiczne. Długie i surowe zimy wydłużają i intensyfikują okres grzewczy. Dochodzi wówczas do przekroczenia dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu, co jest wynikiem tzw. emisji niskiej – ze spalania w sektorze komunalnym i mieszkaniowym. Najbardziej niebezpieczne są skutki spalania w piecach węglowych śmieci lub toksycznych substancji, takich jak guma czy plastik. Jest to szczególnie uciążliwe w miejscowościach górskich, narażonych na powstawanie smogu, gdzie występuje ograniczona możliwość wymiany powietrza w zamkniętych kotlinach górskich. Na poziom stężeń ma też wpływ udział dni z ciszą, kiedy prędkość wiatru nie przekracza 1 m/s.

Największe zagrożenie dla czystości powietrza w gminie Mieroszów stanowią źródła lokalne, takie jak lokalne kotłownie i domowe piece węglowe. Potencjalnie dużym zagrożeniem są też zakłady przemysłowe, głównie Fabryka Wkładów Odzieżowych CAMELA Zakład w Mieroszowie [Plan urządzenia lasu... Program Ochrony Przyrody, 2009] i kopalnia melafiru w Rybnicy Leśnej – choć z jej funkcjonowaniem w ostatnim czasie nie są związane przekroczenia standardów jakości środowiska [Raport o stanie środowiska…, 2012]. Źródłami o charakterze allogenicznym są także: aglomeracja wałbrzyska oraz inne pobliskie ośrodki przemysłowe. Gmina Mieroszów, podobnie jak pozostała południowo-zachodnia część województwa dolnośląskiego, jest poddana negatywnemu oddziaływaniu zanieczyszczeń atmosferycznych pochodzących z transportu dalekiego zasięgu, głównie z obszaru

„Czarnego Trójkąta” na pograniczu Polski, Czech i Niemiec. Najbardziej narażone na depozycję zanieczyszczeń atmosferycznych, a szczególnie substancji zakwaszających środowisko, są tereny położone powyżej 850 m n.p.m. (Góry Suche w południowo-wschodniej części gminy) [Plan urządzenia lasu... Opis Ogólny Lasów Nadleśnictwa, 2009].

Źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na obszarze gminy jest również komunikacja. W wyniku spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, hamulców oraz opon następuje emisja tlenków azotu i węgla, dwutlenku węgla oraz pyłów zawierających szkodliwe związki (np. kadm, ołów i nikiel). Drogami o największym natężeniu ruchu (wg. Pomiaru Ruchu w roku 2015) są: droga krajowa nr 35 oraz droga powiatowa relacji Unisław Śląski – Głuszyca (dawniej droga wojewódzka nr 380). Także droga powiatowa nr 3362 D jest mocno obciążona ruchem pojazdów transportujących urobek z kopalni „Rybnica Leśna”. Duże natężenie ruchu obserwowane jest także na drodze powiatowej nr 3361 D. Nie ma ogólnodostępnych jednoznacznych danych obrazujących wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza z pojazdów poruszających się ww. drogami. Można jednak stwierdzić, że uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń generowanych przez pojazdy poruszające się wspomnianymi drogami, prawdopodobnie najbardziej odczuwalne są na obszarze miasta Mieroszów oraz na terenach osadniczych miejscowości: Kowalowa, Unisław Śląski i Rybnica Leśna, czyli w miejscowościach, prze które prowadzą ww. drogi. Liniowym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest też linia kolejowa wykorzystywana obecnie w ruchu towarowym. Ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł komunikacyjnych sprzyjać może budowa obejść drogowych miejscowości, przez które obecnie prowadzony jest ruch tranzytowy. Zmniejszeniu emisji służyć może ponadto budowa ścieżek rowerowych.

W 2007 r. gmina Mieroszów, ze względu na ocenę jakości powietrza, była zaliczona do strefy: powiat wałbrzyski, obejmującej wówczas również miasto Wałbrzych (kod strefy PL.02.07.p.01). Dla tej strefy, w związku z wystąpieniem we wspomnianym roku ponadnormatywnych stężeń normowanych substancji na stacji pomiarowej w Szczawnie Zdroju, opracowano program ochrony powietrza. Dokonane na potrzeby opracowania programu ochrony powietrza obliczenia wykazują, że w całym powiecie wałbrzyskim w roku bazowym 2007 odnotowano przekroczenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10. Przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinego pyłu zawieszonego PM10 występowały na obszarze kopalni kruszyw w Rybnicy Leśnej, natomiast stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu na większości terenów zabudowanych [Naprawcze programy…, 2010]. Przy czym wyniki pomiarów wielkości stężeń pyłu PM10 na punktach pomiarowych zlokalizowanych wokół kopalni wskazywały na tendencję stabilizowania się w ostatnich latach wartości stężenia. Obliczenia poziomów substancji w powietrzu wokół kopalni wykazały, że maksymalne stężenia średnioroczne oraz roczne częstości przekroczeń poziomu dopuszczalnego były mniejsze od wartości odniesienia i wartości dopuszczalnych. Jednocześnie maksymalny opad pyłu za granicą kopalni nie przekraczał wartości dopuszczalnej [Raport o

oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012]. Z pracą kopalni wiąże się zapylenie powstające przy urabianiu złoża (o charakterze cyklicznym i krótkotrwałym oraz o zasięgu lokalnym), a także zapylenie powstające w procesie przeróbczym melafiru (stanowi najbardziej uciążliwą dla środowiska fazę procesu technologicznego). W kopalni prowadzone są działania skutkujące ograniczeniem emisji pyłu PM10, wśród których można wymienić: zraszanie miejsc pyłotwórczych, regularne usuwanie nagromadzonego pyłu, wymianę nawierzchni drogi dojazdowej do kopalni [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012]. Planowane uruchomienie nowej kopalni melafiru – na złożu „Rybnica I" spowoduje powstanie nowego źródła pylenia, również o charakterze lokalnym.

We wspomnianym wcześniej programie ochrony powietrza stwierdzono konieczność redukcji emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu w celu dotrzymania wielkości dopuszczalnych. Jako działania naprawcze podano między innymi zmianę sposobu ogrzewania i zastępowanie paliwa stałego paliwem ciekłym, gazowym lub ekologicznym węglem, a także: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozbudowę sieci gazowej i cieplnej, likwidację pieców węglowych lub ich wymianę na niskoemisyjne oraz termomodernizację istniejących obiektów. Program ochrony powietrza dla powiatu wałbrzyskiego jako jedno z działań naprawczych wymienia także uwzględnianie w planach miejscowych wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji" PM10 oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania" miasta, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie. Zwarta zabudowa w znacznym stopniu ogranicza bowiem wymianę mas powietrza. Jako niezbędne przedstawiono także prowadzenie działań zmniejszających uciążliwości transportu samochodowego poprzez poprawę stanu technicznego dróg (utwardzanie dróg lub poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu, utrzymanie czystości nawierzchni drogowej dzięki czyszczeniu metodą mokrą). Za konieczne uznano ponadto działania naprawcze skierowane na punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, takie jak zakłady przemysłowe. Redukcja emisji punktowej może zostać osiągnięta poprzez: prowadzenie działań modernizacyjnych w obiektach przemysłowych, eliminację stosowania węgla o niskiej jakości, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, stwarzanie warunków do przenoszenia uciążliwych działalności gospodarczych poza dzielnice mieszkaniowe i zraszanie obszarów o nadmiernym pyleniu w kopalniach kruszyw [Naprawcze programy…, 2010].

Powiat wałbrzyski, w zasięgu którego położona jest gmina Mieroszów, charakteryzuje się dużym chemizmem opadów atmosferycznych, co oznacza, że do podłoża z mokrym opadem wprowadzane są stosunkowo duże (w porównaniu do innych obszarów województwa) ładunki zanieczyszczeń, w tym zwłaszcza: chlorków, siarczanów, sodu, potasu, wapnia, magnezu i miedzi. Spośród wymienionych substancji szczególnie ujemny wpływ na stan środowiska mogą mieć kwasotwórcze związki siarki i metale ciężkie. „Kwaśne deszcze" mogą bowiem wywoływać negatywne zmiany w funkcjonowaniu

ekosystemów lądowych i wodnych, a także obiektów infrastruktury technicznej (np. linie elektroenergetyczne). Natomiast występujące w opadach kationy zasadowe (sód, potas, wapń, magnez) pozytywnie oddziaływają na środowisko, ponieważ powodują neutralizację wód opadowych [Raport o stanie środowiska…, 2013].

5.3.2. Stan wód podziemnych.

Na obszarze gminy Mieroszów na jakość wód podziemnych wpływają przede wszystkim: ich nadmierna eksploatacja do celów komunalnych, zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego oraz deponowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych. Na warunki hydrodynamiczne wpływają też studnie drenażowe (leje depresji). Zagrożona jest zatem zarówno jakość wód podziemnych, jak i ich zasoby (w tym użytkowe).

Jak podaje „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" [2016] stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd nr 90, 110 i 112, w zasięgu których położona była gmina Mieroszów, był w 2008 r. dobry. Wody te nie były zagrożone nieosiągnięciem do 2015 r. celów środowiskowych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (utrzymanie dobrego stanu). Niemniej dla utrzymania tego stanu konieczne jest: ograniczanie lokalizowania potencjalnych ognisk zanieczyszczeń, ograniczanie negatywnego wpływu już istniejących ognisk, rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz prowadzenie produkcji rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej.

W ramach monitoringu diagnostycznego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ) wody podziemne na terenie gminy Mieroszów były badane w 2012 r. w punktach: Unisław Śląski oraz Mieroszów, ul. Sportowa. W punkcie Unisław Śląski wody permskiego piętra wodonośnego zaliczone zostały do I klasy czystości (bardzo dobra jakość wód), natomiast w punkcie Mieroszów, ul. Sportowa do II klasy czystości (dobra jakość wód) – stwierdzono tu podwyższone zawartości niektórych elementów fizykochemicznych w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych [Ocena stanu czystości wód podziemnych…, 2013]. W 2015 r. badania prowadzono na punktach: Mieroszów, ul. Sportowa oraz Mieroszów, ul. Kwiatowa (monitoring diagnostyczny wód JCWPd nr 110). Wody z obu punktów zaklasyfikowano do III klasy czystości (wody zadowalającej jakości; podwyższona zawartość NO_3) [Ocena jakości wód podziemnych…, 2016].

5.3.3. Stan wód powierzchniowych.

Do najważniejszych czynników obniżających jakość wód powierzchniowych na obszarze gminy Mieroszów są: zanieczyszczenia obszarowe (spływy powierzchniowe z użytków rolnych) oraz deponowanie odpadów w ciekach wodnych i na powierzchni terenu. Istnieje także potencjalne zagrożenie, jakim są zrzuty zanieczyszczonych ścieków przemysłowych i komunalnych do wód, ze względu na niski stopień skanalizowania całej gminy. Nieprawidłowo prowadzona gospodarka rolna,

niewłaściwe stosowanie mineralnych i organicznych nawozów oraz chemicznej ochrony roślin przyczyniają się do nadmiernego wzbogacania wód w substancje biogenne, co w efekcie obniża biochemiczne parametry wód.

Jak wynika z „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" [2016] obszar gminy Mieroszów położony jest w granicach siedmiu jednostek planistycznych gospodarowania wodami (jednolitych części wód powierzchniowych – JCWP), choć jego przeważająca część została zaliczona do JCWP Ścinawka od źródła do Potoku z Nowego Siodła (prawie 80% powierzchni gminy) – tabela nr 5.3.3.1. Ta JCWP w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry" została określona jako silnie zmieniona, o złym stanie. Jednostce tej nie zagrażało nie osiągnięcie do 2015 r. celów środowiskowych określonych we wspomnianym dokumencie, wynikających z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej (osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego przy jednoczesnym utrzymaniu co najmniej dobrego stanu chemicznego).

Spośród siedmiu JCWP wyznaczonych w zasięgu gminy Mieroszów stan sześciu określono jako zły. Do tego jedna z JCWP - Pełcznica od źródła do Milikówki - była zagrożona nie osiągnięciem celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zajmuje ona niewielki obszar gminy (0,13% jej powierzchni). Dla wszystkich JCWP określono działania mające służyć osiągnięciu celów środowiskowych, wśród których można wymienić: budowę i modernizację systemów kanalizacji sanitarnej, remont oczyszczalni „Golińsk", budowę szczelnych szamb, kontrolę wywozu nieczystości płynnych, likwidację dzikich składowisk, opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymagania i zasady ochrony środowiska oraz właściwą uprawę gleb, ograniczającą procesy erozyjne [Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016; Program wodno-środowiskowy kraju, 2010].

Tabela nr 5.3.3.1. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych z obszaru gminy Mieroszów.

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status	Stan	Ocena zagrożenia nie osiągnięcia celów Ramowej Dyrektywy Wodnej	Zasięg na obszarze gminy Mieroszów
Ścinawka od źródła do Potoku z Nowego Siodła	PLRW 60004122199	silnie zmieniona	zły	niezagrożona	Przeważająca część gminy (79,04% jej powierzchni), za wyjątkiem niżej wymienionych
Dopływ z Łącznej	PLRW 5000494129	naturalna	dobry	niezagrożona	Południowo-zachodnia część gminy (7,96% powierzchni gminy)
Bystrzyca od źródła do Walimki	PLRW 60004134189	silnie zmieniona	zły	niezagrożona	Wschodnia część gminy (9,14% powierzchni gminy)
Zadrna	PLRW 6000416149	silnie zmieniona	zły	niezagrożona	Niewielki fragment zachodniej części gminy (1,85% jej powierzchni)
Pełcznica od źródła do Milikówki	PLRW 600041348689	silnie zmieniona	zły	**zagrożona**	Niewielkie fragmenty północno-wschodniej części gminy (0,13% jej powierzchni)
Lesk od źródła do Grzędzkiego Potoku	PLRW 60004161649	naturalna	zły	niezagrożona	Niewielkie fragmenty północnej i północno-wschodniej części gminy

					(1,87% jej powierzchni)
Ścinawka od Potoku z Nowego Siodła do Bożanowskiego Potoku	PLRW 6000412233	naturalna	zły	niezagrożona	Niewielki fragment południowo-wschodniej części gminy (0,0004% jej powierzchni)

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016; Program wodno-środowiskowy kraju, 2010; Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/.

Na obszarze gminy Mieroszów zlokalizowany jest punkt monitoringu stanu jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Ścinawka od źródła do Potoku z Nowego Siodła. Wody tej JCWP badane były w 2013 r. pod kątem spełniania wymogów na obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Na podstawie wyników badań stwierdzono, że wody omawianej JCWP nie spełniły stosownych wymagań dla ww. obszarów chronionych (zbyt wysokie wskaźniki zawartości w wodach fosforanów i fitobentos) [Ocena stanu wód powierzchniowych…, lipiec 2014].

W zakresie ochrony wód priorytetami ochrony środowiska są działania mające na celu przywrócenie wysokiej jakości wód poprzez poprawę gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej, modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków) i ograniczanie zanieczyszczeń obszarowych (minimalizacja spływu azotu z pól do wód). Ważna jest także racjonalna gospodarka zasobami wodnymi rozumiana jako optymalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle, czy oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników. Niemałe znaczenie ma tu także tzw. mała retencja [Program ochrony środowiska wraz z planem…, 2004].

5.3.4. Stan gleb.

Jak już wspomniano w rozdziale 5.2.1. gleby obszaru gminy Mieroszów są zdegradowane działaniem erozji, zarówno wietrznej, jak i wodnej. Dlatego ważne jest odpowiednie zagospodarowywanie powierzchni stoków o dużym spadku. Ochronie gleb będzie także sprzyjało: zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo, ochrona gleb o dużej przydatności rolniczej oraz rozwój rolnictwa ekologicznego [Program ochrony środowiska wraz z planem…, 2004].

Gleby gminy Mieroszów charakteryzują się ponadto dużym zakwaszeniem.

Jak wynika z danych zamieszczonych w „Atlasie geochemicznym Polski" [Lis J., Pasieczna A., 1995], w glebach gminy Mieroszów stwierdzono podwyższoną (w stosunku do najniższych wartości odnotowanych w glebach Polski) zawartość niektórych pierwiastków chemicznych, w tym: arsenu (5-20 ppm; ppm = mg/kg), baru (50-200 ppm), wapnia (0,5-1,0%), chromu (5-20 ppm), cynku (50-200 ppm), kadmu (0,5-2 ppm), kobaltu (2,5-10 ppm), magnezu (0,1-0,2%), manganu (250-500 ppm), niklu (5-20 ppm), fosforu (0,05-0,1%), siarki (0,01-0,04%), strontu (10-40 ppm), rtęci (0,05-0,2 ppm), ołowiu (18-100 ppm) i żelaza (0,5-2%). Stężenia takie są jednak typowe dla obszaru sudeckiego i przedsudeckiego.

W mieroszowskich glebach podwyższona jest również zawartość miedzi (10-80 ppm). Wartość ta jest jednak zdecydowanie niższa niż w glebach innych rejonów województwa dolnośląskiego, szczególnie objętych oddziaływaniami przemysłu miedziowego (LGOM i sąsiedztwo). Wysokie w gminie Mieroszów - jedne z najwyższych spośród notowanych w Polsce - są stężenia promieniotwórczych izotopów: toru (8-ponad 10 ppm), potasu (nawet ponad 2%) i uranu (3-5 ppm). Na stan gleb ma też wpływ promieniowanie gamma. Dawka tego promieniowania w gminie Mieroszów jest wysoka (ponad 90 nGy/h) i znacznie przekracza wartość średnią rejestrowaną w Polsce (30,9 nGy/h). Jednak na omawianym obszarze nie ma zagrożeń radiacyjnych.

W latach 2006-2011 w ramach państwowego monitoringu środowiska badany był stan gleb użytkowanych rolniczo na obszarze Sudetów i Przedgórza Sudeckiego. Wyniki badań wskazują, że zawartości: cynku, ołowiu, miedzi, niklu, kadmu oraz rtęci w gruntach ornych analizowanego obszaru nie odbiegają od wartości średnich dla województwa dolnośląskiego, natomiast są wyższe od średniej krajowej. Podwyższona zawartość metali w glebach raczej nie wynika z antropopresji, lecz z cięższego składu granulometrycznego gleb badanego obszaru. Na obszarze gminy największą zawartością miedzi i cynku charakteryzują się gleby położone w jej środkowej i środkowo-wschodniej części (rejon Mieroszowa, Sokołowska i Nowego Siodła). Najmniejszą zawartość miedzi, cynku i ołowiu stwierdzono w glebach położonych w okolicach Różanej i Łącznej (południowo-zachodnia część gminy) [Raport o stanie środowiska…, 2012].

W latach 2004-2012 w ramach państwowego monitoringu środowiska badany był stan gleb m.in. wzdłuż drogi krajowej nr 35 na odcinku Unisław Śląski – Golińsk, prowadzącym przez gminę Mieroszów. W badanych glebach stwierdzono podwyższone – przekraczające dopuszczalne - stężenia: ołowiu, oleju mineralnego i benzo(a)pirenu [Stan środowiska ..., 2014]. Ponadto z badań przeprowadzonych w 2008 r. wynika, że w glebach wzdłuż ww. odcinka drogi krajowej nr 35, podwyższona była zawartość cynku [Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb…, 2009].

5.3.5. Stan klimatu akustycznego.

Na stan środowiska wpływa także hałas, w tym hałas: komunikacyjny, przemysłowy, instalacyjny i bytowy. Na obszarze gminy Mieroszów hałas komunikacyjny jest w największym stopniu związany z drogą krajową nr 35 o stosunkowo dużym natężeniu ruchu, dużej prędkości strumienia pojazdów i dużym udziale pojazdów ciężarowych. Problem dużej częstotliwości ruchu pojazdów ciężarowych, a tym samym znaczącego oddziaływania akustycznego, dotyczy także drogi powiatowej nr 3362 D, mocno obciążonej ruchem pojazdów transportujących urobek z kopalni „Rybnica Leśna”, a także drogi powiatowej nr 3361 D.

W ramach państwowego monitoringu środowiska, prowadzonego w 2015 r. na terenie powiatu wałbrzyskiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, badany był poziom

hałasu na punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Mieroszowie przy drodze krajowej nr 35, przy ul. Dąbrowszczaków. Droga krajowa w rejonie punktu pomiarowego posiada nawierzchnię asfaltową, której stan techniczny w momencie badania określono jako dostateczny. Teren chroniony zlokalizowany jest w odległości 3-7 m od krawędzi jezdni, jest to obustronna zabudowa wielorodzinna. Średni poziom równoważny dźwięku w badanym punkcie odpowiadał 62,2 dB (przekroczenie o 3,4 dB dopuszczalnego poziomu równoważnego dźwięku dla 16 godzin dnia, obowiązującego dla terenów zabudowy wielorodzinnej) przy natężeniu ruchu 208 poj./h i 1,1% udziale pojazdów ciężkich. W strefie oddziaływania znajdowały się 52 budynki jednorodzinne [Klimat akustyczny w wybranych punktach…, marzec 2016].

Dla ograniczenia uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym ważne jest właściwe strefowanie funkcji zabudowy i ograniczanie możliwości obudowy dróg o dużym natężeniu ruchu terenami wrażliwymi akustycznie. Nie bez znaczenia są także modernizacje dróg, zwłaszcza wymiana starej nawierzchni na nową. Innym, bardziej kosztownym, rozwiązaniem jest budowa obejść drogowych miejscowości, przez które prowadzony jest wzmożony ruch pojazdów samochodowych.

Hałas przemysłowy na terenie gminy związany jest między innymi z funkcjonowaniem kopalni melafiru w Rybnicy Leśnej. Hałas w przypadku kopalni kształtowany jest głównie przez wspomniany już ruch samochodowy, ale także wynika z funkcjonowania zakładu przeróbczego. Pomiary akustyczne prowadzone w 2011 r. na 8 reprezentatywnych punktach zlokalizowanych na granicy oraz w sąsiedztwie kopalni (w tym w rejonie zabudowy zagrodowej zlokalizowanej na północ od kopalni) nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych równoważnego poziomu hałasu dla pory dziennej [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na zmianie koncesji…, 2012].

5.3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, mającego wpływ na środowisko, są między innymi: linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć, stacje elektroenergetyczne oraz stacje telekomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne). Na obszarze gminy Mieroszów największym emitorem promieniowania są stacje bazowe telefonii komórkowej, a potencjalnie także napowietrzna linia elektroenergetyczna w izolacji 110 kV (pracującą obecnie na napięciu 20 kV) oraz związana z nią stacja elektroenergetyczna.

W latach 2005-2012 na obszarze gminy Mieroszów w ramach państwowego monitoringu środowiska nie były prowadzone badania natężeń pól elektromagnetycznych. Natomiast jak wynika z badań przeprowadzonych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych położonych poza granicami gminy, pola elektromagnetyczne o wartościach granicznych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i to na wysokości ich zainstalowania. W praktyce na terenie miast

jest to odległość nie większa niż 25 m. Na obszarach wiejskich odległość ta jest nawet mniejsza [Badania poziomów pól elektromagnetycznych…, 2013]. Biorąc zatem pod uwagę lokalizację stacji bazowych na terenie gminy Mieroszów (w odpowiednim oddaleniu od terenów chronionych) można na tej podstawie wywieść, że na obszarze gminy nie występują obecnie przekroczenia wartości dopuszczalnej poziomów natężenia pola elektromagnetycznego z tego rodzaju źródeł. Także przebieg linii elektroenergetycznej w izolacji 110 kV (głównie przez tereny rolne) oraz lokalizacja stacji elektroenergetycznej (w oddaleniu od zwartych terenów osadniczych), mogą wskazywać na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektromagnetycznego w związku z funkcjonowaniem wymienionych obiektów.

5.4. Uwarunkowania wynikające z walorów i stanu środowiska przyrodniczego.

1. Górskie położenie gminy zdecydowało o szczególnych uwarunkowaniach przyrodniczych:
   a) silnie zróżnicowana rzeźba terenu – występowanie masywów górskich, obniżeń i dolin śródgórskich – wpływająca na wysoką atrakcyjność krajobrazu,
   b) występowanie zróżnicowanych surowców mineralnych, wśród których największe znaczenie gospodarcze mają złoża melafiru w Rybnicy Leśnej; tylko jedno ze złóż jest obecnie eksploatowane, dla drugiego inny przedsiębiorca górniczy stara się o wydane koncesji,
   c) mało korzystne warunki siedliskowe dla rolnictwa; w konsekwencji duży udział powierzchni zalesionych,
   d) silne zróżnicowanie warunków topoklimatycznych (w tym piętrowość klimatyczna); występowanie obszarów z ponad 100-dniową szatą śnieżną (korzystne warunki dla rozwoju sportów zimowych), bodźcowy bioklimat w Kotlinie Sokołowskiej sprzyjający rozwojowi funkcji leczniczych.

2. Ekosystemy leśne, stanowiące o walorach przyrodniczych, są jednak silnie antropogenicznie przekształcone – monogatunkowe, o zubożonej strukturze przyrodniczej oraz o zmniejszonej odporności na degradację.

3. Cały obszar gminy objęty jest ochroną w ramach różnych form ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich, chroniący m.in. szereg atrakcji geomorfologicznych i geologicznych, Obszar Chronionego Krajobrazu „Zawory” oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie (kod PLB020010). W gminie znajduje się ponadto 8 pomników przyrody, z tego 6 to obiekty geologiczne i geomorfologiczne. Dodatkowo przeważająca część gminy proponowana jest do objęcia ochroną

w ramach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 Góry Kamienne (kod PLH020038).

4. W wykonanej w 2005 roku „Inwentaryzacji przyrodniczej województwa dolnośląskiego – gmina Mieroszów" [Fulica, 2005] wskazano celowość powiększenia parku krajobrazowego oraz powołania następujących rodzajów nowych form ochrony przyrody:
   - obszar chronionego krajobrazu (dla doliny Ścinawki),
   - rezerwat przyrody,
   - użytek ekologiczny,
   - pomnik przyrody.

5. W gminie występuje zagrożenie powodziowe, które może ograniczać wprowadzanie nowej zabudowy i zagospodarowania, przede wszystkim w obszarach dolinnych.

6. Jednym z ważniejszych problemów dotyczących zagrożeń i stanu środowiska przyrodniczego jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, w tym głównego cieku – rzeki Ścinawki. Problem ten ma charakter transgraniczny. Dodatkowo ważnym transgranicznym zagadnieniem jest ochrona wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 342 (Niecka Wewnątrzsudecka Krzeszów), mającego swoją kontynuację w Republice Czeskiej.

7. Nie bez znaczenia dla stanu jakości środowiska w gminie jest także problem zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza pyłem PM10 i zawartym w nim benzo(a)pirenem. Problem ten dotyczy zasadniczo obszaru całego kraju. Wymaga podjęcia szybkich działań naprawczych.

8. Dużym problemem w gminie jest ponadto stan gleb – mocno zakwaszonych i silnie zdegradowanych działaniem erozji wietrznej i wodnej. Ochrona gleb będzie wymagała podjęcia działań, częściowo polegających na odpowiednim sposobie ich zagospodarowania i użytkowania.

6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.[A]

6.1. Historia miasta i gminy Mieroszów.

Na obszarze dzisiejszego miasta Mieroszów osadnictwo należy do stosunkowo późnych. Można to wiązać z kilkoma czynnikami, m.in. niesprzyjającymi rozwojowi warunkami geograficznymi czy peryferyjnym położeniem w stosunku do dużych starych centrów osadniczych.

Rozwój osadnictwa na tych terenach sięga początku XIII w. i jest prawdopodobnie związany z klasztorem benedyktynów w Broumowie oraz krzyżowaniem się traktów z Broumowa w kierunku Świdnicy oraz przez Kotlinę Krzeszowską do Kamiennej Góry. Można domniemać, że w miejscu przeprawy szlaków przez rzekę, w rejonie obecnego miasta, powstała pierwsza przedlokacyjna osada, która prawdopodobnie w 1427 r. została zniszczona. Na jej miejscu rozwinęła się wieś *Alt Friedland* (z niemieckiego „stare spokojne miejsce"), a nieco powyżej pierwotnej osady w XV w. powstało nowe miasto. Jednak początek tworzenia pierwszego centrum osadniczego dla okolic Mieroszowa datuje się na lata 50. XIV w. i wiąże się z zamkiem Radosno oraz jego lennem, w skład którego wchodziły okoliczne wsie. Pod koniec XV w. zamek stracił swoją rolę centrum administracyjnego na rzecz rozwijającego się Mieroszowa, którego lokacja przypada na ten właśnie wiek.

Ówczesny Mieroszów był miastem małym, niemal ograniczonym do bloków zabudowy przyrynkowej. Równocześnie z nim rozwijała się położona wzdłuż rzeki na wschód i południowy wschód od miasta wspomniana już wieś Alt Friedland, tworząc przedmieście Mieroszowa. To tu w późniejszym czasie powstawały większe zakłady produkcyjne związane z przemysłem włókienniczym, stanowiącym główną działalność gospodarczą w mieście. Pod koniec XIX w. (1895 r.) wieś została włączona do miasta.

W XVII i XVIII w. nie nastąpiły znaczne zmiany w przestrzennym układzie miasta, jednakże zmieniał się charakter jego zabudowy. Stopniowo zaczęto zastępować budynki drewniane murowanymi. Nowa zabudowa przyrynkowa (głównie o funkcji mieszkaniowo-usługowej) przeważnie była dwukondygnacyjna o szczytowym układzie budynku w stosunku do ulicy. W rynku w tym czasie wzniesiono niewielki drewniany ratusz, zastąpiony w późniejszym czasie murowanym. Na kształt omawianej struktury osadniczej wpływ miały niektóre z wydarzeń historycznych, jak na przykład przyłączenie Śląska do Prus wiążące się m. in. z umocnieniem w lokalnej społeczności pozycji protestantów, będącej prawdopodobnie dotychczas nieliczną grupą wyznaniową. W konsekwencji przyczyniło się to do powstania nowego zespołu urbanistycznego – kościoła ewangelickiego wraz z towarzyszącymi mu budynkami.

W pierwszej połowie XIX w. nastąpiły dalsze zmiany w wizerunku miasta. Pojawił się nowy typ zabudowy, tj. dwukondygnacyjny budynek, kalenicowo usytuowany do ulicy. Ponadto wzniesiono w

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

rynku trzykondygnacyjny dom handlowy, o mansardowym dachu w kalenicowym układzie, który zachował się do dzisiejszego dnia i obecnie pełni rolę Urzędu Miasta i Gminy. Układ osadniczy miasta do drugiej połowy XIX w. praktycznie nie wykraczał poza obszar lokacyjny.

Do zmiany tej sytuacji przyczyniły się zapewne nowe inwestycje, takie jak wybudowanie szosy wałbrzyskiej czy uruchomienie linii kolejowej i związana z nią budowa dworca. Pociągnęły one za sobą stopniowe zainwestowanie terenów pomiędzy dworcem a rynkiem, głównie pod funkcje przemysłowe. W okresie międzywojennym powstały osiedla zabudowy wolnostojącej, oddalone od centrum miasta. Na peryferiach Mieroszowa zlokalizowano również inne obiekty, takie jak nieistniejące już: szpital i kąpielisko. Nowe kierunki rozwoju przestrzennego miasta spowodowały rozbudowę sieci ulic.

Po II wojnie światowej, w wyniku degradacji licznych obiektów, nastąpiła zmiana historycznego układu przestrzennego miasta. Późniejsze lokalizacje osiedli mieszkaniowych przy drogach wylotowych z miasta nie przyczyniły się do poprawy architektoniczno-urbanistycznego wizerunku miasta.

Większość miejscowości wiejskich gminy posiada średniowieczną metrykę, wchodząc w skład lenna zamku Radosno. Zabudowa wsi rozwijała się głównie wzdłuż traktów komunikacyjnych (ulicówki). Większość została spustoszona w trakcie najazdów husyckich (XV w.). Natomiast wiek XIX przyniósł rozwój przemysłu włókienniczego (tkactwo) we wszystkich wsiach gminnych [www.mieroszow.pl].

W strukturze przestrzennej gminy wyróżnia się miejscowość Sokołowsko, w której ze względu na specyficzny mikroklimat (związany z położeniem w centrum Gór Kamiennych) w II połowie XIX w., z inicjatywy dr Hermanna Brehmera, zostało uruchomione pierwsze w Europie specjalistyczne sanatorium dla chorych na płuca. Od lat 30. XX w. miejscowość nabierała także znaczenia jako ośrodek sportów zimowych. W tym czasie rozbudowywana była infrastruktura sportowa. We wsi jest blisko 150 ha parków, które powstały w drugiej połowie XIX w. i nosiły miano najlepiej zaprojektowanych w Europie. Obecnie utraciły swoją świetność [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

W dawnej zabudowie Golińska wyróżniał się dwór wraz z folwarkiem. W Kowalowej pod koniec XIX w. w ramach powiązań z uzdrowiskowym Sokołowskiem powstała filia sanatorium „Marienhaus" prowadzona przez dr Weickersa. W przysiółku Blitzengrund powstały dwa pensjonaty. Do wsi należał także przysiółek Fuchswinkel, który po 1945 r. stopniowo się wyludniał. We wsi Kamionka, na północnym krańcu, znajduje się rozległe gospodarstwo, będące prawdopodobnie pozostałością wolnego sołectwa. W 1661 r. w Unisławiu Śląskim powstała huta szkła. Funkcjonujące we wsi karczma i zajazd obsługiwały rozwijający się dzięki Sokołowsku ruch turystyczny. Najstarszą częścią wsi jest rejon kościoła filialnego. W Nowym Siodle, po południowej stronie odcinka drogi do Mieroszowa, pośrodku ukształtowanej zieleni, zlokalizowany był zespół obiektów jednego z zakładów leczniczych związanych z uzdrowiskiem Sokołowsko (obecnie Ośrodek Szkolno-Wychowawczy). Poza zasięgiem zabudowy wsi, pomiędzy Nowym Siodłem a Mieroszowem, znajdowały się zabudowania nieczynnej dziś cegielni [www.mieroszow.pl].

6.2. Stanowiska archeologiczne.

Wykaz stanowisk archeologicznych występujących na terenie gminy Mieroszów opracowano na podstawie dokumentacji zgromadzonej w ramach ogólnopolskiej akcji pod nazwą Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP). Na obszarze gminy Mieroszów dotychczas zidentyfikowano 14 stanowisk archeologicznych, dla których została opracowana dokumentacja archeologiczna. Żadne z tych stanowisk nie zostało wpisane do rejestru zabytków. Stanowiska występują na czterech obszarach AZP (Archeologicznego Zdjęcia Polski): 88-20, 88-21, 89-20, 89-21, w mieście Mieroszów (5) i w czterech obrębach pozamiejskich: Łączna (5), Nowe Siodło (1), Rybnica Leśna (2), Unisław Śląski (1). Wśród obiektów będących przedmiotem ochrony wykazano: grodzisko, osadę reliktową, zamki (2), znaleziska luźne (5) i ślady osadnictwa (6). Najliczniej występują zatem ślady osadnictwa (stanowiące pozostałości po działalności człowieka, np. fragmenty naczyń, narzędzi) oraz znaleziska luźne.

1. Mieroszów:
    1) zamek (późne średniowiecze XIII - XIV w.), nr 1/1/89-20;
    2) znalezisko luźne (neolit), nr 2/2/89-20 - brak lokalizacji;
    3) ślad osadnictwa (średniowiecze), nr 3/3/89-20;
    4) ślad osadnictwa (epoka kamienia), nr 4/4/89-20;
    5) osada reliktowa (epoka brązu), nr 5/9/89-20.
2. Łączna:
    1) znalezisko luźne (chronologia nieokreślona); nr 4/10/88-20 - Czarcie Skały;
    2) grodzisko? (średniowiecze?), nr 1/5/89-20 - brak lokalizacji;
    3) znalezisko luźne (neolit), nr 2/6/89-20 - brak lokalizacji;
    4) znalezisko luźne (pradzieje), nr 3/7/89-20 - brak lokalizacji;
    5) znalezisko luźne (epoka brązu), nr 4/8/89-20 - brak lokalizacji.
3. Nowe Siodło:
    1) ślad osadnictwa (epoka kamienia) i ślad osadnictwa (średniowiecze), nr 1/2/89-21.
4. Rybnica Leśna:
    1) zamek Radosno (późne średniowiecze XIII-XIV w.), nr 1/1/88-21 – administracyjnie położony w obrębie Sokołowsko;
    2) ślad osadnictwa (średniowiecze), nr 2/2/88-21.
5. Unisław Śląski:
    1) ślad osadnictwa (średniowiecze), nr 1/3/88-21.

Oprócz wyżej wymienionych zidentyfikowanych i skatalogowanych stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Mieroszów potwierdzono występowanie także innych stanowisk archeologicznych, dla których nie została do tej pory opracowana dokumentacja. Są to łącznie 33 stanowiska zlokalizowane

w okolicach: Golińska, Kowalowej, Łącznej, Mieroszowa i Nowego Siodła. Dla trzech z nich nie jest znana dokładna lokalizacja (2 w Łącznej, 1 w Mieroszowie). Nie należy wykluczać możliwości odkrycia nowych stanowisk czy weryfikacji i uzupełnienia dotychczas zebranych danych.

Na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" przedstawiono rozmieszczenie 9 stanowisk, dla których została ustalona lokalizacja i opracowana dokumentacja oraz 30 stanowisk nowo odkrytych, dla których dokumentacja jest nadal wykonywana.

6.3. Obiekty zabytkowe, w tym wpisane do rejestru zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych.

Gmina Mieroszów jest obszarem o bogatej przeszłości historycznej i kulturowej. Występują tu liczne obiekty architektoniczne o dużym znaczeniu historycznym, ale w słabym stanie technicznym. Do rejestru zabytków z obszaru gminy Mieroszów wpisano 31 obiektów (tabela nr 6.3.1.), z czego 17 znajduje się w mieście Mieroszów. Poza miastem takie obiekty występują w: Różanej (1), Rybnicy Leśnej (3), Sokołowsku (6) i Unisławiu Śląskim (4). Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków znajdują się dwa historyczne układy urbanistyczne. Pierwszym z nich jest układ urbanistyczny miasta Mieroszowa, obejmujący historyczne centrum miasta. Drugim wpisanym do rejestru zabytków zespołem jest układ urbanistyczny dawnej części uzdrowiskowej Sokołowska. Poza nimi do rejestru zabytków wpisano: 10 domów mieszkalnych, których część w dawnych czasach pełniła inne funkcje (między innymi: szkoła ewangelicka, dom bractwa, karczma), 4 kościoły (w tym jeden z dzwonnicą i otaczającym murem), a także cerkiew, plebanię, dom katechetyczny, budynki obecnego ratusza, przedszkola, pocztę, fasadę domu, dawną kuźnię, stodołę, ruiny zamku oraz budynek i park sanatoryjny.

Tabela nr 6.3.1. Obiekty niearcheologiczne wpisane do rejestru zabytków z obszaru gminy Mieroszów.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres/ numer działki	Chronologia	Numer rejestru
1.	Mieroszów	miasto (układ urbanistyczny)			Nr 624 z dnia 01.09.1959 r.
2.	Mieroszów	kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła (mur.)	ul. Kościelna 9-10	XVI w., 1574 r., przebudowany 1865 r.	Nr A/1836/1741 z dnia 30.06.1966 r.
3.	Mieroszów	plebania przy kościele p.w. św. Michała Archanioła (mur.)	ul. Kościelna 10	około 1589 r., przebudowany lata 1834-1835	Nr A/1837/1122/Wł z dnia 02.05.1985 r.
4.	Mieroszów	dawna szkoła katolicka, obecnie dom katechetyczny (mur.)	ul. Kościelna 9	1574 r., przebudowany 1 poł. XIX w.	Nr A/4441/1121/Wł z dnia 02.05.1985 r.
5.	Mieroszów	dawna szkoła ewangelicka, obecnie dom mieszkalny (mur.)	ul. Kościelna 6	1756-1757, przebudowany 3 ćw. XIX w.	Nr A/4440/1120/Wł z dnia 02.05.1985 r.
6.	Mieroszów	Dom Pastora, obecnie dom mieszkalny (mur.)	ul. Kościelna 8	1745 r., przebudowany 3 ćw. XIX w.	Nr A/4448/1742 z dnia 30.06.1966 r.
7.	Mieroszów	dwór Bractwa Strzeleckiego, obecnie dom mieszkalny (mur.)	ul. Strzelców 1	1755 r.	Nr A/4447/1126/Wł z dnia 02.05.1985 r.
8.	Mieroszów	dom handlowy Firmy Schmidts Wittwe & Sochne (mur.), obecnie ratusz	pl. Niepodległości 1	4 ćw. XIX w., 1976-1977	Nr A/4449/1743 z dnia 30.06.1966 r.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres/ numer działki	Chronologia	Numer rejestru
9.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pl. Niepodległości 3 i 4	XVI-XVII w., 4 ćw. XIX w., 1911 r.	Nr A/4450/1744 z dnia 30.06.1966 r.
10.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pl. Niepodległości 5	XVIII w., XIX/XX w., 1923 r.	Nr A/4451/1745 z dnia 30.06.1966 r.
11.	Mieroszów	fasada domu (mur.)	pl. Niepodległości 6	pocz. XX w.	Nr A/4443/1118/Wł z dnia 02.05.1985 r.
12.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pl. Niepodległości 7	XVI/XVII w., 4 ćw. XIX w., po 1959 r.	Nr A/4444/1119/Wł z dnia 02.05.1985 r.
13.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pl. Niepodległości 17	XVI w., 1 poł. XVIII w., 3 ćw. XIX w.	Nr A/4452/1746 z dnia 30.06.1966 r.
14.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pl. Niepodległości 27	1734 r., 1908 r.	Nr A/4453/1747 z dnia 30.06.1966 r.
15.	Mieroszów	dawny budynek Sądu, obecnie przedszkole (mur.)	ul. Stefana Żeromskiego 30	lata 1905-1906	Nr A/4446/1125/Wł z dnia 02.05.1985 r.
16.	Mieroszów	poczta (mur.)	ul. Dąbrowszczaków 9	pocz. XX w.	Nr A/4442/1123/Wł z dnia 02.05.1985 r.
17.	Mieroszów	budynek administracyjny z zespołu dawnej tkalni Helda, (mur.), obecnie przedszkole miejskie	ul. Wolności 27	1 poł. XVIII w., XIX/XX w.	Nr A/4445/1124/Wł z dnia 02.05.1985 r.
1.	Różana	kuźnia z wyposażeniem, obecnie dom letniskowy	Różana 28	przed 1769 r., koniec XIX w., po 1945 r.	Nr A/4566/928/Wł z dnia 10.01.1983 r.
1.	Rybnica Leśna	kościół filialny p.w. św. Jadwigi (mur., drewn.)	Rybnica Leśna	około 1600 r., pocz. XX w., lata 90. XX w.	Nr A/1671/487 z dnia 20.02.1959 r.
2.	Rybnica Leśna	dzwonnica przy kościele św. Jadwigi	Rybnica Leśna	XVII w., pocz. XX w., 1998-1999	Nr A/1503/1 z dnia 31.12.2009 r.
3.	Rybnica Leśna	mur otaczający kościół św. Jadwigi	Rybnica Leśna	XVII w., pocz. XX w., 1998-1999	Nr A/1503/2 z dnia 31.12.2009 r.
1.	Sokołowsko	układ urbanistyczny miejscowości uzdrowiskowej			Nr 679/Wł z dnia 27.01.1978 r.
2.	Sokołowsko	cerkiew p.w. Michała Archanioła (mur.)	ul. Unisławska 8	1900-1901	Nr A/4703/1048/Wł z dnia 30.11.1984 r.
3.	Sokołowsko	Sanatorium „Grunwald” (budynek główny sanatorium) (mur.)	ul. Słoneczna 4	1862 r., 1878 r., 1882 r., po 1970 r.	Nr A/4705/1888/Wł z dnia 19.12.1966 r.
4.	Sokołowsko	założenie parkowe Sanatorium „Grunwald”	ul. Słoneczna	1870-1871, pocz. XX w.	Nr A/4706/998/Wł z dnia 29.03.1984 r.
5.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.-drewn.)	ul. Główna 1	1763 r.(?), 1800 r., II poł. XIX w.	Nr A/4704/1411/Wł z dnia 29.08.1994 r.
6.	Sokołowsko	ruiny zamku Radosno	na skłonie wzniesienia położonego na wschód od miejscowości (770 m n.p.m.) (mur.)	XIII w. (?), od 1487 r. ruina	Nr A/4414/674 z dnia 28.03.1960 r.
1.	Unisław Śląski	kościół filialny p.w. Wniebowzięcia NMP (mur.)	Unisław Śląski	około 1600 r., 1773 r., XIX w.	Nr A/1838/1753 z dnia 30.06.1966 r.
2.	Unisław Śląski	kościół poewangelicki (mur.)	Unisław Śląski	1742 r., 1888 r.	Nr A/4578/772/Wł z dnia 08.11.1980 r.
3.	Unisław Śląski	dawna karczma, obecnie dom mieszkalny (mur., drewn.)	Unisław Śląski 110	1 ćw. XIX w.	Nr A/4576/1573/Wł z dnia 30.05.1997 r.
4.	Unisław Śląski	stodoła (drewn.)	Unisław Śląski 16	1 poł. XIX w.	Nr A/4577/927/Wł z dnia 10.01.1983 r.

Źródło: na podstawie wykazu Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Wykaz zabytków w powiecie wałbrzyskim, stan maj 2011 [http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696].

W gminie Mieroszów zlokalizowane są 323 niearcheologiczne obiekty zabytkowe (w tym obszary lub zespoły obiektów), które umieszczono w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z czego 195 znajduje się na obszarze miasta (tabela nr 6.3.2.) i 128 poza nim (tabela nr 6.3.3.). Wykaz ten obejmuje obiekty wskazane do ujęcia w ewidencji zabytków. Zawiera także wszystkie 31 obiektów już wpisanych do rejestru zabytków.

W mieście Mieroszów, jak już wcześniej wspomniano, w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków figuruje 195 obiektów, z czego większość stanowią obecne domy mieszkalne (około 75% wszystkich obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta). Mniej licznie występują: budynki związane z dawnymi zakładami produkcyjnymi, domy mieszkalno-gospodarcze (4), cmentarze (3) oraz inne obiekty wymienione w poniższej tabeli.

Tabela nr 6.3.2. Obiekty i obszary umieszczone w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z obszaru miasta Mieroszów.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
1.	Mieroszów*	miasto (układ urbanistyczny)		
2.	Mieroszów*	kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła (mur.)	XVI w., 1574 r., przebudowany 1865 r.	ul. Kościelna 9-10
3.	Mieroszów	mur ogrodzenia kościoła p.w. Michała Archanioła	XVII w., XVIII w., XIX w.	ul. Kościelna
4.	Mieroszów	cmentarz przykościelny (przy kościele p.w. św. Michała Archanioła)		ul. Kościelna
5.	Mieroszów*	plebania przy kościele p.w. św. Michała Archanioła (mur.)	około 1589 r., przebudowany lata 1834-1835	ul. Kościelna 10
6.	Mieroszów*	dawna szkoła katolicka, obecnie dom katechetyczny (mur.)	1574 r., przebudowany 1 poł. XIX w.	ul. Kościelna 9
7.	Mieroszów*	dawna szkoła ewangelicka, obecnie dom mieszkalny (mur.)	1756-1757, przebudowany 3 ćw. XIX w.	ul. Kościelna 6
8.	Mieroszów*	Dom Pastora, obecnie dom mieszkalny (mur.)	1745 r., przebudowany 3 ćw. XIX w.	ul. Kościelna 8
9.	Mieroszów	cmentarz ewangelicki, obecnie cmentarz komunalny	poł. XVIII w.	ul. Kościelna
10.	Mieroszów	kaplica cmentarna z kostnicą na cmentarzu komunalnym (mur.)	1923 r.	ul. Kościelna
11.	Mieroszów	cmentarz żydowski	XIX/XX w.	ul. Kościelna
12.	Mieroszów*	dwór Bractwa Strzeleckiego, obecnie dom mieszkalny (mur.)	1755 r.	ul. Strzelców 1
13.	Mieroszów*	dom handlowy Firmy Schmidts Wittwe & Sochne (mur.), obecnie ratusz	4 ćw. XIX w., 1976-1977	pl. Niepodległości 1
14.	Mieroszów	budynek gospodarczy I (mur.) w zespole budynków gospodarczych, obecnie magazyn	XVIII w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 1
15.	Mieroszów	budynek gospodarczy II (mur.) w zespole budynków gospodarczych	1 poł. XIX w., XIX/XX w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 1
16.	Mieroszów*	dawny budynek Sądu, obecnie przedszkole (mur.)	lata 1905-1906	ul. Stefana Żeromskiego 30
17.	Mieroszów	dawny szpital (mur.), obecnie zakład opiekuńczo-leczniczy	1897 r., rozbudowany w 1903 r. i 1938 r.	ul. Szpitalna 1
18.	Mieroszów	szkoła katolicka, obecnie szkoła podstawowa (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Mickiewicza 26

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
19.	Mieroszów	szkoła ewangelicka, obecnie szkoła podstawowa (mur.)	lata 1836-1838, przebudowany w 1884 r., rozbudowany w 1900 r. i 1908 r.	ul. Wolności 19
20.	Mieroszów*	poczta (mur.)	pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 9
21.	Mieroszów	hotel (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 1
22.	Mieroszów	hotel, obecnie Ośrodek Kultury (mur.)	pocz. XX w.	ul. Stefana Żeromskiego 28
23.	Mieroszów	park miejski	1 poł. XIX w., koniec XIX w.	
24.	Mieroszów	dom mieszkalny z oficyną		ul. Dąbrowszczaków 2
25.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1 poł. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 3
26.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XVIII w., koniec XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 4
27.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 5
28.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII/XVIII w., przebudowany w 4 ćw. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 6
29.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XIX/XX w.	ul. Dąbrowszczaków 7
30.	Mieroszów	dom mieszkalny z oficyną (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 8
31.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII/XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 16
32.	Mieroszów	dom mieszkalno-gospodarczy		ul. Dąbrowszczaków 20
33.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., 1926 r.	ul. Dąbrowszczaków 21a
34.	Mieroszów	dom mieszkalny	4 ćw. XIX w., 1926 r.	ul. Dąbrowszczaków 21b
35.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Dąbrowszczaków 24
36.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Dąbrowszczaków 25
37.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1911 r.	ul. Dąbrowszczaków 25a
38.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1914 r.	ul. Dąbrowszczaków 25b
39.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 26
40.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 27
41.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 28
42.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 29
43.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., 1930 r.	ul. Dąbrowszczaków 30
44.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1896 r.	ul. Dąbrowszczaków 31
45.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	lata 80. XIX w., przebudowany w 1896 r.	ul. Dąbrowszczaków 32
46.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., XX w.	ul. Dąbrowszczaków 33
47.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XVIII w.(?), przebudowany w 2 poł. XIX w., lata 30. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 34
48.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 35
49.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1657 r., przebudowany w poł. XIX w.	ul. Dolna 1
50.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII w., przebudowany w końcu XIX w.	ul. Dolna 2
51.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII w., przebudowany w poł. XIX w.	ul. Dolna 3
52.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII w., przebudowany w 2 poł. XIX w.	ul. Dolna 4
53.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Dolna 8
54.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII w., przebudowany w 4 ćw. XIX w., lata 60. XX w.	ul. Dolna 10
55.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., przebudowany w 4 ćw. XIX w., lata 60. XX w.	ul. Dolna 11
56.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	około 1924 r., lata 70. XX w.	ul. Dolna 12 i 13
57.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., przebudowany	ul. Dolna 14

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
			w 32 poł. XIX w., lata 60. XX w.	
58.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w., po 1945 r.	ul. Dolna 15
59.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Dworcowa 1
60.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Dworcowa 2
61.	Mieroszów	willa (mur.)	około 1920 r.	ul. Hoża 1
62.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., przebudowany w 3 ćw. XIX w.	ul. Kościelna 1
63.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., przebudowany w 1900 r., po 1945 r.	ul. Kościelna 2
64.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w. (?), koniec XIX w.	ul. Kościelna 3
65.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Kościelna 7
66.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., XIX/XX w., przebudowany w lata 80. XX w.	ul. Krótka 1
67.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XVIII w. (?), przebudowany w pocz. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 2
68.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., koniec XIX w.	ul. Krótka 3
69.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w., po 1945 r.	ul. Krótka 4
70.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1 ćw. XIX w., lata 30. XX w.	ul. Krótka 7 i 7a
71.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	3 ćw. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 8
72.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 9
73.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XVIII w., przebudowany w 2 poł. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 10
74.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XVIII w., przebudowany w 2 poł. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 11
75.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XVIII w., przebudowany w 2 poł. XIX w., po 1945 r.	ul. Krótka 12
76.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVII/XVIII w., przebudowany w 3 ćw. XIX w., lata 60. XX w.	ul. Krótka 13
77.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Leśna 10
78.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII/XIX w., 3/4w. XIX w.	ul. Mała 3
79.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	3/4 ćw. XIX w.	ul. Mała 4
80.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Adama Mickiewicza 1
81.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1913 r.	ul. Adama Mickiewicza 1a
82.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., około poł. XIX w., lata 20. XX w.	ul. Adama Mickiewicza 2
83.	Mieroszów	budynek gospodarczy (mur.)	około poł. XIX w., 1868 r. (?)	ul. Adama Mickiewicza 2
84.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 3
85.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 5A
86.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 5B
87.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 5C
88.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 5D
89.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Adama Mickiewicza 7
90.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Adama Mickiewicza 7A i 7B
91.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1907 r.	ul. Adama Mickiewicza 11
92.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.), dawny zajazd	4 ćw. XIX w., 1904 r.	ul. Adama Mickiewicza 12

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
93.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., 1968-1969	ul. Adama Mickiewicza 16
94.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., po 1945 r.	ul. Adama Mickiewicza 19
95.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	poł. XIX w., lata 30. XX w.	ul. Adama Mickiewicza 21
96.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 22
97.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	około poł. XIX w., 4 ćw. XIX w.	ul. Adama Mickiewicza 23
98.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Adama Mickiewicza 25
99.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	3 ćw. XIX w., po 1945 r.	ul. Adama Mickiewicza 27
100.	Mieroszów	oficyna mieszkalna (mur.)	XIX/XX w.	ul. Adama Mickiewicza 27
101.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., 1921 r., 1926 r., 1931 r.	ul. Adama Mickiewicza 28
102.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w.(?), pocz. XIX w. 4 ćw. XIX w., po 1945 r.	ul. Adama Mickiewicza 29
103.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVI w.(?), XVIII/XIX w., koniec XIX w., po 1945 r.	ul. Adama Mickiewicza 30
104.	Mieroszów	dom mieszkalny	XVIII w., 4 ćw. XIX w., po 1945 r.	ul. Adama Mickiewicza 31
105.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	około 1900 r.	ul. Adama Mickiewicza 32
106.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., 1903 r.	ul. Miła 2
107.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., (1810 r.?), po 1945 r.	ul. Miła 9
108.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	pl. Niepodległości 2
109.	Mieroszów	dom mieszkalno-gospodarczy (mur.)	pocz. XIX w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 2
110.	Mieroszów*	dom mieszkalny (mur.)	XVI-XVII w., 4 ćw. XIX w., 1911 r.	pl. Niepodległości 3/4
111.	Mieroszów*	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., XIX/XX w., 1923 r.	pl. Niepodległości 5
112.	Mieroszów*	fasada domu (mur.)	pocz. XX w.	pl. Niepodległości 6
113.	Mieroszów*	dom mieszkalny (mur.)	XVI/XVII w., 4 ćw. XIX w., po 1959 r.	pl. Niepodległości 7
114.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., 4 ćw. XIX w., po 1978 r.	pl. Niepodległości 9 i 10
115.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., 4 ćw. XIX w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 11
116.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1728 r., 4 ćw. XIX w., pocz. XX w., XVII w., 1913 r., po 1945 r.	pl. Niepodległości 12
117.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., lata 60. XX w.	pl. Niepodległości 13
118.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., pocz. XX w.	pl. Niepodległości 15
119.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	pl. Niepodległości 16
120.	Mieroszów*	dom mieszkalny (mur.)	XVI w., 1 poł. XVIII w., 3 ćw. XIX w.	pl. Niepodległości 17
121.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., koniec XIX w.	pl. Niepodległości 18
122.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., 4 ćw. XIX w.	pl. Niepodległości 19
123.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1901-1902	pl. Niepodległości 20
124.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII w., 1900 r., lata 60. XX w.	pl. Niepodległości 22
125.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVI w., XVIII w., 1900 r.	pl. Niepodległości 23
126.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVI w., XVIII w., 1898 r.	pl. Niepodległości 24
127.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVI w., XVIII w., 4 ćw. XIX w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 25
128.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XV lub XVI w.(?), XVIII w., 4 ćw. XIX w., po 1945 r.	pl. Niepodległości 26
129.	Mieroszów*	dom mieszkalny (mur.)	1734 r., 1908 r.	pl. Niepodległości 27
130.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1 poł. XIX w.	ul. Ogrodowa 1

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
131.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Ogrodowa 2
132.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Ogrodowa 3
133.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur., drewn.)	2 poł. XIX w.	ul. Powstańców 1
134.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w.	ul. Powstańców 2
135.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Powstańców 3
136.	Mieroszów	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	1 ćw. XIX w.	ul. Powstańców 7
137.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Powstańców 12
138.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	około 1900 r.	ul. Przejazd 10
139.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 1
140.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 3
141.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 5
142.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 7 i 9
143.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 11 i 13
144.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Słowackiego 15
145.	Mieroszów	dom mieszkalny (dawny zajazd)	XVIII/XIX w., pocz. XX w.	ul. Sportowa 1
146.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w.	ul. Sportowa 2
147.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Szpitalna 2
148.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Szpitalna 3
149.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Szpitalna 4
150.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w.	ul. Tkacka 7
151.	Mieroszów	budynek biurowo-mieszkalny		ul. Wałbrzyska 21A
152.	Mieroszów	budynek biurowo-mieszkalny		ul. Wałbrzyska 21B
153.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1 ćw. XIX w., 1870 r.	ul. Wojska Polskiego 10
154.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Wolności 1
155.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Wolności 2 i 4
156.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Wolności 6 i 8
157.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Wolności 10 i 12
158.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Wolności 5
159.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w., 1902 r., 1911-1912	ul. Wolności 11
160.	Mieroszów	oficyna mieszkalna (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Wolności 11
161.	Mieroszów	brama wjazdowa (mur.)	pocz. XX w.	ul. Wolności 11
162.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	około 1920 r.	ul. Wolności 15
163.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1898 r., 1913 r., 1934 r.	ul. Wolności 23
164.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Wolności 28
165.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Wolności 30
166.	Mieroszów	dom mieszkalno-gospodarczy (mur.)	1829 r., pocz. XX w., po 1945 r.	ul. Wolności 35
167.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1904 r.	ul. Stefana Żeromskiego 10
168.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w., po 1945 r.	ul. Stefana Żeromskiego 10a
169.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w., lata 20. XX w.	ul. Stefana Żeromskiego 13
170.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w., po 1945 r.	ul. Stefana Żeromskiego 14
171.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	koniec XIX w., po 1945 r.	ul. Stefana Żeromskiego 16
172.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XIX w., XIX/XX w., lata 70. XX w.	ul. Stefana Żeromskiego17
173.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	ul. Stefana Żeromskiego 18
174.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w., 1928 r.	ul. Stefana Żeromskiego 20
175.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII/XIX w., 4 ćw. XIX w.	ul. Stefana Żeromskiego 22
176.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	1903 r.	ul. Stefana Żeromskiego 23
177.	Mieroszów	dom mieszkalny (mur.)	XVIII/XIX w., koniec XIX w., po 1945 r.	ul. Stefana Żeromskiego 24
178.	Mieroszów	dom mieszkalny		ul. Stefana Żeromskiego 26
179.	Mieroszów	dom mieszkalny, obecnie budynek policji		ul. Stefana Żeromskiego 32
180.	Mieroszów	słodownia z oficyną (mur.), obecnie	1904 r., 1930 r.	ul. Nad Potokiem 6

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
		budynek mieszkalny		
181.	Mieroszów	zespół budowlany tkalni (dawne Zakłady Bendix Sochne), obecnie FWO Camela – budynek administracyjny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
182.	Mieroszów	budynek dawnej krochmalni (mur.)	lata 80. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
183.	Mieroszów	budynek tkalni (mur.)	lata 80. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
184.	Mieroszów	budynek brakarni (mur.)	lata 80. XIX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
185.	Mieroszów	budynek kotłowni i transformatorowni (mur.)	4 ćw. XIX w., pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
186.	Mieroszów	budynek mieszkalny „A” w zespole budynków Tkalni (mur.)	4 ćw. XIX w., pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
187.	Mieroszów	budynek mieszkalny „B” w zespole budynków Tkalni (mur.)	4 ćw. XIX w., pocz. XX w.	ul. Dąbrowszczaków 21
188.	Mieroszów	budynek administracyjny z częścią produkcyjną (dawne Zakłady Bendix & Sochne), obecnie FWO Camela		ul. Dąbrowszczaków 21
189.	Mieroszów	kantor (mur.), obecnie portiernia FWO Camela	około 1920 r.	ul. Tkacka
190.	Mieroszów	dom właściciela fabryki (mur.), obecnie gospodarczy	pocz. XX w.	ul. Tkacka
191.	Mieroszów	kantor (mur.) dawnych Zakładów Bendix & Sochne, obecnie FWO Camela	XIX/XX w.	ul. Wojska Polskiego 2
192.	Mieroszów	budynek wykańczalni i magazyn wyrobów gotowych (mur.) (dawnych Zakładów Bendix & Sochne, obecnie FWO Camela)	około 1910 r.	ul. Wojska Polskiego 2
193.	Mieroszów	budynek produkcyjny (mur.) (dawnych Zakładów Bendix & Sochne)	4 ćw. XIX w.	ul. Wolności 25
194.	Mieroszów*	budynek administracyjny z zespołu dawnej tkalni Helda, (mur.), obecnie przedszkole miejskie	1 poł. XVIII w., XIX/XX w.	ul. Wolności 27
195.	Mieroszów	altana w zespole dawnej tkalni Helda (drewn.)	XIX/XX w.	ul. Wolności 27

Źródło: na podstawie wykazu Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Wykaz zabytków w powiecie wałbrzyskim, stan maj 2011 [http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696].
**obiekty wpisane do rejestru zabytków.*

We wszystkich obrębach pozamiejskich znajdują się również obiekty umieszczone w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Największa liczba takich obiektów występuje w Sokołowsku (61). Następne miejsca zajmują Unisław Śląski (21), Golińsk (13), Kowalowa (12), Rybnica Leśna (9), Nowe Siodło (5), Różana (4) i Łączna (3). Wśród obiektów występujących w tych miejscowościach najliczniejszą grupę stanowią domy mieszkalne i mieszkalno-gospodarcze (około 57% wszystkich obiektów zabytkowych z terenów wiejskich). Na dalszych pozycjach pod względem liczebności lokują się: układy przestrzenne miejscowości lub ich części, pensjonaty (w Sokołowsku i Kowalowej), cmentarze (w Rybnicy Leśnej, Sokołowsku, Unisławiu Śląskim), budynki sanatoryjne, parki, kościoły, cerkiew, mury otaczające kościoły oraz różnego typu budynki gospodarcze. Pojedynczo występują: pastorówka, chlewnia ze spichlerzem, stodoła, dom mieszkalny z inną funkcją (z salą

widowiskową, z pensjonatem, z biblioteką i z restauracją), wozownia, schronisko, sala widowiskowa, dzwonnica, szkoła podstawowa, leśniczówka**,** budynek handlowy oraz ruiny zamku.

Tabela nr 6.3.3. Obiekty i obszary umieszczone w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z obszaru pozamiejskiego Mieroszowa.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
1.	Golińsk	dom mieszkalny (mur.)	3 ćw. XIX w., 2 poł. XX w.	Golińsk 2
2.	Golińsk	dom mieszkalny (mur., drewn.)	2 ćw. XIX w.	Golińsk 35
3.	Golińsk	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	2 ćw. XIX w.	Golińsk 58
4.	Golińsk	dom mieszkalny (mur.)	1881 r., lata 90. XX w.	Golińsk 74
5.	Golińsk	dom mieszkalny (mur., drewn.)	XVIII/XIX w.	Golińsk 75
6.	Golińsk	dom mieszkalny (Kamionki) (mur.)	1 ćw. XX w.	Golińsk 92b
7.	Golińsk	dom mieszkalno-gospodarczy (Kamionki) (mur.)	41ćw. XIX w., 4 ćw. XIX w.	Golińsk 98
8.	Golińsk	dom mieszkalny (Kamionki) (mur.)	1905 r.	Golińsk 103
9.	Golińsk	obora w zespole folwarku Gohlenaure Hof (mur.)	4 ćw. XIX w.	Golińsk
10.	Golińsk	stodoła w zespole folwarku Gohlenaure Hof (mur.)	4 ćw. XIX w.	Golińsk
11.	Golińsk	chlewnia ze spichlerzem w zespole folwarku Gohlenaure Hof	4 ćw. XIX w.	Golińsk
12.	Golińsk	historyczny układ przestrzenny zakładu przemysłowego		Golińsk
13.	Golińsk	historyczny układ ruralistyczny		Golińsk
1.	Kowalowa	pensjonat „Eden”, dawny ośrodek wczasowo-kolonijny (mur., szach., drewn.)	XIX/XX w.	ul. Wczasowa 47
2.	Kowalowa	pensjonat, dawny ośrodek wczasowy (mur., drewn.)	koniec XIX w., poł. XX w.	ul. Wczasowa 50a
3.	Kowalowa	dom mieszkalny w zespole pensjonatu (mur., drewn.)	pocz. XX w.	ul. Wczasowa 50a
4.	Kowalowa	dom mieszkalno-gospodarczy (mur.)	1865 r.	ul. Malinowa 12
5.	Kowalowa	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Wałbrzyska 20
6.	Kowalowa	dom mieszkalno-gospodarczy (mur. drewn.)	1925 r.	ul. Wałbrzyska 26
7.	Kowalowa	dom mieszkalny (mur., drewn.)	1926 r.	ul. Wałbrzyska 28
8.	Kowalowa	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	1810 r., pocz. XX w.	ul. Wałbrzyska 30
9.	Kowalowa	dom mieszkalny (mur.)	około 1880 r.	ul. Wałbrzyska 34
10.	Kowalowa	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	ul. Wałbrzyska 57
11.	Kowalowa	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	2 poł. XIX w.	ul. Wałbrzyska 61
12.	Kowalowa	historyczny układ ruralistyczny		Kowalowa
1.	Łączna	dom mieszkalno-gospodarczy (mur.)	około 1880 r.	Łączna 11
2.	Łączna	wozownia w zespole mieszkalno-gospodarczym (mur.)	około 1880 r.	Łączna 11
3.	Łączna	historyczny układ ruralistyczny		Łączna
1.	Nowe Siodło	Zakład Leczniczy nr 73 (mur.), obecnie Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	4 ćw. XIX w.	Nowe Siodło 73
2.	Nowe Siodło	park sanatoryjny	3 ćw. XIX w.	Nowe Siodło 73
3.	Nowe Siodło	dom mieszkalny z salą widowiskową (mur.)	XIX/XX w.	Nowe Siodło 1
4.	Nowe Siodło	dom mieszkalny (drewn.)	1 ćw. XIX w., 2 poł. XIX w.	Nowe Siodło 32
5.	Nowe Siodło	historyczny układ ruralistyczny		Nowe Siodło
1.	Różana	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	lata 20. XX w.	Różana 1
2.	Różana	dom mieszkalny (mur.)	2 poł. XIX w. (?), pocz. XX w.	Różana 30

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
3.	Różana*	kuźnia z wyposażeniem, obecnie dom letniskowy	przed 1769 r., koniec XIX w., po 1945 r.	Różana 28
4.	Różana	historyczny układ ruralistyczny		Różana
1.	Rybnica Leśna*	kościół filialny p.w. św. Jadwigi (mur., drewn.)	Rybnica Leśna	około 1600 r., pocz. XX w., lata 90. XX w.
2.	Rybnica Leśna*	mur otaczający kościół filialny p.w. św. Jadwigi	XVII w., pocz. XX w., 1998-1999	Rybnica Leśna
3.	Rybnica Leśna*	dzwonnica (mur., drewn.) kościoła filialnego p.w. św. Jadwigi	XVII w., pocz. XX w., 1998-1999	Rybnica Leśna
4.	Rybnica Leśna	cmentarz przykościelny	1 poł. XVII w.	
5.	Rybnica Leśna	cmentarz rzymsko-katolicki, dawny ewangelicki	2 poł. XIX w.	
6.	Rybnica Leśna	schronisko „Andrzejówka”		
7.	Rybnica Leśna	dom mieszkalny (mur., drewn.)	3/4 ćw. XIX w., pocz. XX w.	Rybnica Leśna 39
8.	Rybnica Leśna	spichlerz (mur., drew., szach., poł. XIX w.)	poł. XIX w.	Rybnica Leśna 40
9.	Rybnica Leśna	historyczny układ ruralistyczny		Rybnica Leśna
1.	Sokołowsko*	układ urbanistyczny miejscowości uzdrowiskowej		
2.	Sokołowsko	kościół filialny p.w. MB Królowej Świata (mur.)	1883-1884, 1930 r. polichromia wnętrza J.M. Avenarius (zamalowana po 1945 r.)	
3.	Sokołowsko*	cerkiew p.w. Michała Archanioła (mur.)	1900-1901	ul. Unisławska 8
4.	Sokołowsko	cmentarz ewangelicki	poł. XIX w.	pn.-wsch.cz. miejscowości
5.	Sokołowsko*	Sanatorium „Grunwald” (budynek główny sanatorium) (mur.)	1862 r., 1878 r., 1882 r., po 1970 r.	ul. Słoneczna 4
6.	Sokołowsko	pensjonat w zespole sanatoryjnym „Grunwald”, obecnie dom mieszkalny („dom lekarza”) (mur., drewn.)	przed 1878 r.	ul. Słoneczna 6
7.	Sokołowsko	pensjonat „Nowy Dom” w zespole sanatoryjnym „Grunwald”, obecnie sanatorium „Waryński” (mur., drewn.)	przed 1878 r.	ul. Słoneczna 8
8.	Sokołowsko	obserwatorium w zespole sanatoryjnym „Grunwald”, obecnie dom mieszkalny (mur.)	przed 1878 r.	ul. Słoneczna 7
9.	Sokołowsko	pensjonat „Villa Rosa” w zespole sanatoryjnym „Grunwald”, obecnie dom mieszkalny (mur.)	pierwotny o konstrukcji szkieletowej przed 1878 r., generalna przebudowa na murowany lata 30. XX w.	ul. Słoneczna 10
10.	Sokołowsko	kostnica w zespole sanatoryjnym „Grunwald” (mur.)	około 1880 r.	ul. Główna
11.	Sokołowsko*	założenie parkowe Sanatorium „Grunwald”	1870-1871, pocz. XX w.	ul. Słoneczna
12.	Sokołowsko	folwark „Molkerei”, budynek mieszkalno-gospodarczy	przed 1876 r.	ul. Główna 50
13.	Sokołowsko	folwark „Molkerei”, obora	przed 1876 r.	ul. Główna 50
14.	Sokołowsko	dom mieszkalny i biblioteka w zespole sanatoryjnym „Grunwald” (mur.)		ul. Słoneczna 2
15.	Sokołowsko	sanatorium „Biały Orzeł” (budynek główny z ogrodem zimowym i leżakownią) w dawnym zespole dra Römplera (mur.)	1874 r., 1874-1987, 1877 r., 1885 r., 1887 r., XX w., po 1945 r.	ul. Parkowa 2-2a
16.	Sokołowsko	budynek sanatoryjny w zespole sanatoryjnym „Biały Orzeł” – pawilon „Villa Elsa” w dawnym zespole dra Römplera (mur.)	około 1898 r., około 1920 r.	ul. Parkowa 1
17.	Sokołowsko	budynek gospodarczy, dawna lodownia w dawnym zespole dra Römplera		ul. Parkowa 2a
18.	Sokołowsko	budynek sanatoryjny w zespole sanatoryjnym „Biały Orzeł” (w dawnym zespole dra Römplera) – oddział	koniec XIX w., pocz. XX w.	ul. Parkowa 3

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
		rehabilitacji, laboratorium, terapia zajęciowa (mur.)		
19.	Sokołowsko	park sanatoryjny w zespole sanatoryjnym „Biały Orzeł” (w dawnym zespole dra Römplera) – naturalistyczno-leśny z elementami programowymi, fontanną, źródłem i rzeźbami	lata 70. XIX w., pocz. XX w.	ul. Parkowa
20.	Sokołowsko	sanatorium dra Weickersa, obecnie „Chrobry” (mur., drewn.)	1893 r.	ul. Główna 29
21.	Sokołowsko	dom mieszkalny w zespole sanatorium dra Weickersa		ul. Główna 31
22.	Sokołowsko	budynek gospodarczy w zespole sanatorium dra Weickersa		ul. Główna 31
23.	Sokołowsko	park sanatoryjny z podjazdem w zespole sanatorium dra Weickersa		ul. Główna 29-31
24.	Sokołowsko	założenie ogrodowe przy dawnym Sanatorium Górnik		rozwidlenie ul. Głównej
25.	Sokołowsko	szkoła podstawowa (mur.)	1880 r.	ul. Szkolna 5
26.	Sokołowsko*	dom mieszkalny (mur.-drewn.)	1763 r.(?), 1800 r., II poł. XIX w.	ul. Główna 1
27.	Sokołowsko	leśniczówka dóbr Hochbergów, obecnie siedziba nadleśnictwa Wałbrzych, Leśnictwo Sokołowsko (mur., drewn.)	1901 r., 1991 r.	ul. Główna 2
28.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	1935 r.	ul. Główna 6
29.	Sokołowsko	dom mieszkalny wraz z zabudowaniami gospodarczymi (mur., szach, drewn.)	1803 r., koniec XIX w., XX w.	ul. Główna 7
30.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	1803 r.(?), 1 ćw. XX w., II poł. XIX w., około 1920 r.	ul. Główna 8
31.	Sokołowsko	dom mieszkalno-gospodarczy (mur.)	około 1880 r., 1970 r.	ul. Główna 9
32.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Główna 10
33.	Sokołowsko	budynek handlowy		ul. Główna 12
34.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Główna 12a
35.	Sokołowsko	pensjonat, obecnie dom mieszkalny (mur.)	około 1920 r.	ul. Główna 13
36.	Sokołowsko	dom mieszkalny i pensjonat (mur., drewn.)	około 1895 r., około 1920 r.	ul. Główna 14
37.	Sokołowsko	dom mieszkalny „Dom Pomiotły” (mur., szach.)	około 1905 r., około 1970 r.	ul. Główna 16
38.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Główna 18a
39.	Sokołowsko	dom mieszkalny i restauracja oraz sklep (mur.)	około 1900 r., po 1945 r.	ul. Główna 19
40.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	około 1910 r.	ul. Główna 21
41.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	około 1910 r.	ul. Główna 23
42.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Główna 23a
43.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	około 1890 r., pocz. XX w.	ul. Główna 25
44.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Główna 27
45.	Sokołowsko	pensjonat, obecnie sanatorium „Krokus” (mur., drewn.)	około 1900 r.	ul. Główna 34
46.	Sokołowsko	sala widowiskowa		ul. Główna 36
47.	Sokołowsko	pensjonat, obecnie przedszkole	około 1915 r.	ul. Osiedle 3
48.	Sokołowsko	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., drewn.)	1783 r.(?), koniec XIX w.	ul. Osiedle 4
49.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn., szach)	około 1890 r.	ul. Pocztowa 1
50.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Pocztowa 2
51.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Pocztowa 3
52.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Pocztowa 4
53.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	około 1915 r.	ul. Słoneczna 9
54.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	około 1870 r.	ul. Szkolna 3
55.	Sokołowsko	dom mieszkalny		ul. Szkolna 4
56.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	1886 r.	ul. Szkolna 6
57.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	około 1850 r., pocz. XX w.	ul. Szkolna 7

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Chronologia	Adres/ numer działki
58.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	1884 r.	ul. Szkolna 8
59.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur., drewn.)	około 1915 r.	ul. Unisławska 2
60.	Sokołowsko	dom mieszkalny (mur.)	1879 r.	ul. Unisławska 3
61.	Sokołowsko*	ruiny zamku Radosno	XIII w. (?), od 1487 r. ruina	na skłonie wzniesienia położonego na wschód od miejscowości (770 m n.p.m.) (mur.)
1.	Unisław Śląski*	kościół filialny p.w. Wniebowzięcia NMP (mur.)	około 1600 r., 1773 r., XIX w.	Unisław Śląski
2.	Unisław Śląski	mur otaczający cmentarz z bramą przy kościele filialnym p.w. Wniebowzięcia NMP	XVII w., XIX w., pocz. XX w.	Unisław Śląski
3.	Unisław Śląski	cmentarz przykościelny przy kościele filialnym p.w. Wniebowzięcia NMP	pocz. XVII w.	Unisław Śląski
4.	Unisław Śląski*	kościół poewangelicki	1742 r., 1888 r.	Unisław Śląski
5.	Unisław Śląski	cmentarz przykościelny przy kościele poewangelickim	2 poł. XVII w.	Unisław Śląski
6.	Unisław Śląski	pastorówka, dom mieszkalny		Unisław Śląski 213
7.	Unisław Śląski*	dawna karczma, obecnie dom mieszkalny (mur., drewn.)	1 ćw. XIX w.	Unisław Śląski 110
8.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	Unisław Śląski 4b
9.	Unisław Śląski	dom mieszkalny		Unisław Śląski 10
10.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	Unisław Śląski 13
11.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	1864 r.	Unisław Śląski 16
12.	Unisław Śląski*	stodoła (drewn.)	1 poł. XIX w.	Unisław Śląski 16
13.	Unisław Śląski	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., szach., drewn.)	1835 r., około 1930 r.	Unisław Śląski 27
14.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (młynarza) (mur.)	koniec XIX w.	Unisław Śląski 53
15.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	XIX/XX w.	Unisław Śląski 67
16.	Unisław Śląski	dom mieszkalny, obecnie poczta (mur.)	1910-1920	Unisław Śląski 91
17.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur., drewn.)	2 ćw. XIX w., 4 ćw. XIX w.	Unisław Śląski 105
18.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	pocz. XX w.	Unisław Śląski 107
19.	Unisław Śląski	dom mieszkalny (mur.)	4 ćw. XIX w.	Unisław Śląski 113
20.	Unisław Śląski	dom mieszkalno-gospodarczy (mur., szach., drewn.)	2 poł. XIX w.	Unisław Śląski 129
21.	Unisław Śląski	historyczny układ ruralistyczny		Unisław Śląski

Źródło: na podstawie wykazu Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Wykaz zabytków w powiecie wałbrzyskim, stan maj 2011 [http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696].
**obiekty wpisane do rejestru zabytków.*

6.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefę ochrony konserwatorskiej ustanawia się w celu ochrony objętych nią obiektów, zespołów czy układów przestrzennych. W zależności od charakteru tych elementów oraz stopnia ich zachowania, wyróżnia się różne strefy ochrony konserwatorskiej. Jak wynika z wykazu Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ochronie (poprzez wpisanie do ewidencji zabytków) powinny podlegać obszary położone w następujących miejscowościach:

1) Golińsk:
   a) historyczny układ przestrzenny zakładu przemysłowego,
   b) historyczny układ ruralistyczny;
2) Kowalowa – historyczny układ ruralistyczny;
3) Łączna – historyczny układ ruralistyczny;
4) Nowe Siodło – historyczny układ ruralistyczny;
5) Różana – historyczny układ ruralistyczny;
6) Rybnica Leśna – historyczny układ ruralistyczny;
7) Sokołowsko – historyczny układ urbanistyczny, wpisany do rejestru zabytków pod numerem 679/Wł decyzją z dnia 27.01.1978 r.;
8) Unisław Śląski – historyczny układ ruralistyczny;
9) Mieroszów – układ urbanistyczny, w tym obszar wpisany do rejestru zabytków pod numerem 624 decyzją z dnia 01.09.1959 r.

Historyczne układy ruralistyczne obejmują historyczne układy przestrzenne wsi, które zachowały swój średniowieczny lub nowożytny układ przestrzenny, wraz z zabudowaniami rozmieszczonymi w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych. Dla tych układów istotne jest ich zachowanie i rewaloryzacja, w szczególności dotyczy to kompozycji przestrzennej oraz historycznej architektury. Istotne jest także zachowanie lub odtwarzanie ekspozycji tych układów, jako krajobrazu kulturowego wsi. Szczególnie ważna jest ekspozycja panoram widocznych z ciągów komunikacyjnych.

Wymienione powyżej historyczne układy przestrzenne mieszczą się w zasięgu stref ochrony konserwatorskiej ustanowionych w obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których obowiązują szczególne zasady zagospodarowania terenów.

We wspomnianym powyżej wykazie widnieją także obszary ochrony archeologicznej, wśród których na obszarze gminy Mieroszów wymienia się:

1) w Rybnicy Leśnej:
   a) obszar obserwacji archeologicznej dla nowożytnego siedliska wsi o genezie średniowiecznej,

b) obszar obserwacji archeologicznej dla nowożytnego siedliska wsi o genezie średniowiecznej – obszar ochrony archeologicznej założenia obronnego zamku Radosno (administracyjnie położony w obrębie Sokołowsko);

2) w Sokołowsku – obszar obserwacji archeologicznej wyznaczony dla sztolni odkrytych w 2010 r.;
3) w Unisławiu Śląskim – obszar obserwacji archeologicznej dla nowożytnego siedliska wsi o genezie średniowiecznej;
4) w Mieroszowie:
   a) obszar obserwacji archeologicznej tożsamy z układem urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków,
   b) obszar obserwacji archeologicznej wyznaczony dla dawnej wsi Alt Friedland (Stary Mieroszów).

Strefą ochrony archeologicznej powinny zostać objęte obszary nagromadzenia udokumentowanych stanowisk archeologicznych, obszary wsi o metryce średniowiecznej, a także obszary objęte strefą „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Stanowiska archeologiczne o zachowanej formie krajobrazowej należy obejmować strefą „W" ochrony zabytków archeologicznych. Strefy te powinny być wyłączone z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć specyficzną formę chronionych obiektów. Dla tego typu obiektów w strefie należy wprowadzać priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu. Dopuszczone powinno być jedynie prowadzenie badań naukowych, prac porządkowych oraz konserwacja zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem.

Na obszarze gminy zidentyfikowano wymagające ochrony zabytkowe aleje i szpalery drzew.

Niezależnie od wskazań Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na obszarze gminy Mieroszów ochronie podlegają – na podstawie ustaleń planów miejscowych – obszary, dla których wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej: strefy „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefy „B" ochrony konserwatorskiej, strefy „K" ochrony krajobrazu kulturowego, strefy „E" ochrony ekspozycji, strefy „W" ochrony archeologicznej oraz strefy „OW" obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce.

Strefa „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej. Strefa ta obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego tj. rozplanowanie, zabudowa zachowały się w stanie nienaruszonym lub został on jedynie nieznacznie zniekształcony. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne i kulturowe. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich

nad wszelką prowadzoną działalnością inwestycyjną. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania, uczytelnienia historycznego układu przestrzennego i konserwacji jego elementów takich, jak rozplanowanie ciągów komunikacyjnych, nawierzchnia, historyczna linia zabudowy, kompozycja wnętrz urbanistycznych, układy zieleni zabytkowej, cieków czy zbiorników wodnych. Dąży się do zachowania sposobu użytkowania gruntów.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej wyznaczona została w następujących miejscowościach:

1) Mieroszów - historyczne centrum staromiejskie z niewielką otuliną, z granicą opartą od zachodu o podnóże Góry Kościelnej, od wschodu zaś o rzekę Ścinawkę; wpisane do rejestru zabytków (numer rejestru 624 z dnia 01.09.1959 r.);
2) Rybnica Leśna - obszar kościoła filialnego p.w. św. Jadwigi wraz z otuliną, obejmującą najbliższe gospodarstwa;
3) Unisław Śląski - trzy niewielkie rozłączne obszary, tzn.:
    a) obszar kościoła filialnego p.w. Wniebowzięcia N.M. Panny wraz z otaczającym go cmentarzem,
    b) obszar karczmy (domu mieszkalnego nr 110) wraz z przynależną do niej działką,
    c) obszar zabudowań dawnej gminy ewangelickiej, tj.: kościół (w chwili obecnej ruina), pastorówka, szkoła i teren cmentarza, oraz położona na północny zachód od tych obiektów zabudowa wsi;
4) Sokołowsko – wyznaczono dwie rozłączne strefy ochrony konserwatorskiej „A” dla najcenniejszych fragmentów układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków (nr rejestru zabytków 679/Wł z dnia 27.01.1978 r.):
    a) dla założenia dawnego zakładu leczniczego dra Brehmera we wschodniej części Sokołowska, tj. późniejsze Sanatorium „Grunwald” wraz z towarzyszącymi mu budynkami oraz parkiem,
    b) dla zespołu dawnego zakładu leczniczego dr-a Römplera (obecnie Dolnośląski Ośrodek Opieki Międzypokoleniowej „Biały Orzeł”) wraz z towarzyszącymi mu budynkami oraz parkiem.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej. Strefa ta obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie. Działalność w strefie „B” ochrony konserwatorskiej zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu ciągów komunikacyjnych. Zmierza też do restauracji i modernizacji

technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem do nich współczesnej funkcji. Strefę wyznaczono w następujących miejscowościach:

1) Mieroszów - znaczna część zabudowy miasta otaczająca historyczne centrum, z wyjątkiem obszaru leżącego w zasięgu strefy „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej;
2) Golińsk - obszar folwarku;
3) Nowe Siodło - rejon ośrodka szkolno-wychowawczego;
4) Sokołowsko:
   a) większość terenów osadniczych wsi wraz z przyległymi terenami otwartymi,
   b) obszar przylegający od zachodu do sanatorium „Chrobry";
5) Unisław Śląski - północno-wschodnia część wsi, z wyjątkiem obszarów leżących w zasięgu strefy „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Strefa „K" ochrony krajobrazu kulturowego. Strefa ta obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka. Działania konserwatorskie w strefie „K" obejmują: restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebieg cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania.

Strefa ta wyznaczona została dla następujących miejscowości:

1) Golińsk – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi;
2) Kowalowa – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi, doliną Ścinawki oraz doliną Sokołowca;
3) Łączna – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi oraz obszar przeznaczony dla obiektów hotelarskich, położony na północny zachód od centrum miejscowości;
4) Mieroszów – dwie rozłączne strefy dla w większości zabudowanej części miasta:
   a) północnej, leżącej poza zasięgiem strefy „B" ochrony konserwatorskiej, łączącej się z obszarem strefy „K" ochrony krajobrazu na terenie Kowalowej,
   b) zachodniej;
5) Nowe Siodło – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi leżący poza zasięgiem strefy „B" ochrony konserwatorskiej;
6) Różana – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi,
7) Rybnica Leśna – dwie rozłączne strefy, tzn.:

a) zabudowany obszar miejscowości Rybnica Leśna wraz z przyległymi terenami otwartymi,
b) zabudowany obszar miejscowości Kamionka wraz z przyległymi terenami otwartymi;

8) Sokołowsko – zabudowany obszar tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi;
9) Unisław Śląski – zabudowane obszary tej miejscowości wraz z przyległymi terenami otwartymi, leżące poza zasięgiem stref „A" i „B" ochrony konserwatorskiej.

Strefa „E" ochrony ekspozycji. Obejmuje tereny, które stanowią zabezpieczenie odpowiedniej ekspozycji zabytków bądź zespołów obiektów zabytkowych. Strefa wyznaczona została dla miejscowości Mieroszów w celu ochrony widoku ze wzgórza 532,75 - położonego około 600 m na południe od stacji kolejowej Mieroszów - na historyczną część miasta, znajdującą się w zasięgu stref „A" i „B" ochrony konserwatorskiej.

Strefa „W" – ochrony archeologicznej. Strefę „W" wyznaczono dla stanowiska archeologicznego oznaczonego symbolem 1/1, obejmującego - wpisany do rejestru zabytków - zamek Radosno.

Strefa „OW" – obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce. Wyznaczono ją dla miejscowości:

1) Mieroszów - dwa rozłączne obszary, tzn.:
   a) obszar w zasięgu strefy „A" ścisłej ochrony konserwatorskiej,
   b) obszar dawnej wsi Stary Mieroszów;
2) Golińsk - obszar leżący w zasięgu strefy „B" ochrony konserwatorskiej;
3) Rybnica Leśna - obszar leżący w zasięgu strefy „B" ochrony konserwatorskiej;
4) Unisław Śląski - obszary w zasięgu stref „A" i „B" ochrony konserwatorskiej.

6.5. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska kulturowego.

1. Rejestr zabytków obejmuje 31 obiektów, z czego dwa stanowią historyczne układy urbanistyczne (staromiejskie centrum Mieroszowa oraz układ urbanistyczny dawnej części uzdrowiskowej Sokołowska). Stwarza to określone ograniczenia w działaniach dotyczących tych obiektów zabytkowych i ich otoczenia oraz wymaga uzyskiwania pozwolenia właściwego konserwatora zabytków (np. w przypadku modernizacji budynku).

2. Na obszarze gminy Mieroszów zidentyfikowano 14 stanowisk archeologicznych, dla których została opracowana dokumentacja oraz 33 stanowiska nowo odkryte, dla których

dokumentacja jest nadal wykonywana. Stanowiska stwarzają pewne ograniczenia we wprowadzaniu różnych sposobów zagospodarowania, jeśli wiążą się one z robotami ziemnymi (potencjalna konieczność przeprowadzenia badań archeologicznych, których zakres i rodzaj ustala właściwy konserwator zabytków; odpowiednie postępowanie z przedmiotami lub obiektami zabytkowymi odkrytymi w trakcie robót ziemnych). Obszary stanowisk archeologicznych powinny zostać wyłączone spod ewentualnego zalesienia.

3. Na obszarze gminy Mieroszów zidentyfikowano 323 niearcheologiczne obiekty zabytkowe (w tym obszary), ujęte w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z czego 195 obiektów znajduje się na obszarze miasta i 128 poza nim. Głównie są to budynki mieszkalne lub mieszkalno-gospodarcze. Zabytkowe walory wszystkich obiektów powinny być uwzględniane w przypadku modernizacji, remontów lub zmiany funkcji tych obiektów lub układów i zespołów.

4. W celu prowadzenia skutecznej ochrony wartości kulturowych, w obecnie obowiązujących planach miejscowych wyznaczono strefy ochronne: „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej, „B” – ochrony konserwatorskiej, „K” – ochrony krajobrazu kulturowego, „E” – ochrony ekspozycji, „W” – ochrony reliktów archeologicznych oraz strefę „OW” – obserwacji archeologicznej.

5. Na obszarze gminy zidentyfikowano wymagające ochrony zabytkowe aleje i szpalery drzew.

6. Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków wskazał szereg obszarów zabytkowych, które powinny zostać ujęte w ewidencji zabytków. Ze względu na walory zabytkowe i kulturowe obszary te powinny być także chronione stosownymi ustaleniami planów miejscowych.

DZIAŁ II.

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

7. DEMOGRAFIA.[A]

7.1. Dynamika rozwoju zaludnienia i cechy biologiczne populacji.

Wśród miejscowości gminy Mieroszów najwięcej mieszkańców liczy oczywiście miasto Mieroszów, gdzie w 2015 r. zamieszkiwało 4212 osób, czyli 60,2% ogółu ludności gminy (6992). Wśród miejscowości wiejskich pod względem liczby ludności w 2014 r. dominowały miejscowości Sokołowsko i Unisław Śląski (tabela nr 7.1.2.).

Zaludnienie miejsko-wiejskiej gminy Mieroszów od szeregu lat w ogólnym bilansie wykazuje spadek, choć na przestrzeni lat obserwowano niewielkie fluktuacje liczby ludności (tabela nr 7.1.1.). W latach 1996-2015 (19 lat) liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 1044 osoby, tj. o niespełna 13%. Największy udział w tym spadku liczebności populacji gminy miało miasto (łącznie ubyło tu 819 osób – 16% populacji miasta). Na wsi zaludnienie wskazywało natomiast mniejszy spadek (ubyło 225 mieszkańców – 7% populacji obszaru wiejskiego). W tym samym okresie ludność Polski zmniejszyła się o 0,52%, województwa dolnośląskiego o 2,77%, a podregionu wałbrzyskiego o 10,11%. W tym odniesieniu spadek liczby mieszkańców gminy Mieroszów jest zauważalny i należy go uznać za znaczący w kontekście ogólnych tendencji demograficznych. Dynamikę zmian liczby ludności gminy Mieroszów w latach 1996-2015 przedstawiono w tabeli nr 7.1.1.

W analizowanym okresie można dostrzec ciekawe zjawisko zmian w proporcjach ludności zamieszkującej miasto i część pozamiejską gminy. Od początku analizowanego okresu (od 1996 r.) udział liczby mieszkańców zamieszkującej miasto stopniowo spadał. Zmianę tej tendencji notuje się natomiast od 2008 r. Przyrost liczby mieszkańców utrzymywał się jednak jedynie do końca 2010 r. Także w części wiejskiej gminy liczba ludności zaczęła stopniowo spadać od 2010 r. (tabela nr 7.1.1.).

Tabela nr 7.1.1. Zmiany zaludnienia w latach 1996-2015.

Lp.	Rok	Miasto				Obszar wiejski			Gmina		
		liczba mieszkańców		Δ N	Δ M	liczba mieszkańców	Δ N	Δ M	liczba mieszkańców	Δ N	Δ M
1.	1996	5031	62,61%	-10	14	3005	-10	-28	8036	-20	-14
2.	1999	4758	62,21%	-37	-19	2890	-9	8	7648	-46	-11
3.	2002	4696	61,96%	-3	-37	2883	-14	22	7579	-17	-15
4.	2004	4585	60,47%	-30	-30	2997	-11	4	7582	-41	-26
5.	2006	4480	59,74%	-20	-13	3019	4	-30	7499	-16	-43
6.	2007	4447	59,40%	-18	-18	3040	0	-1	7487	-18	-19
7.	2008	4456	59,03%	8	-5	3093	-5	25	7549	3	20
8.	2009	4466	59,17%	-9	-4	3082	-3	-10	7548	-12	-14
9.	2010	4509	60,87%	-7	-38	2898	-6	-21	7407	-13	-59
10.	2011	4434	60,63%	-36	-39	2879	-5	-14	7313	-41	-53
11.	2012	4328	60,01%	-21	-58	2884	-25	10	7212	-46	-48
12.	2013	4274	60,15%	-48	-14	2832	-10	-11	7106	-58	-25
13.	2014	4248	59,94%	-22	-20	2839	-5	4	7087	-27	-16
14.	2015	4212	60,2%	-34	-	2780	- 21		6992	-55	-
Ogółem		**-819 (-16%)**				**-225 (-7%)**			**-1044 (-13%)**		

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

Źródło: na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl; według faktycznego miejsca zamieszkania. Δ N – przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów); Δ M – saldo migracji

Tabela nr 7.1.2. Struktura sieci osadniczej.

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców		Udział mieszkańców poszczególnych wsi w populacji w 2014 r. [%]		Przyrost/ubytek ludności 2005/2014	
		czerwiec 2005 r.	luty 2014 r.	gminy ogółem	części wiejskiej gminy	w liczbach	[%]
1.	Mieroszów	**4 702**	**4181**	***61,73***	***n.d.***	**-521**	***-11,1***
2.	Golińsk	342	329	*4,86*	*12,69*	-13	*-3,8*
3.	Kowalowa	357	360	*5,32*	*13,89*	3	*0,8*
4.	Łączna	125	122	*1,80*	*4,71*	-3	*-2,4*
5.	Nowe Siodło	227	193	*2,85*	*7,45*	-34	*-15,0*
6.	Różana	53	49	*0,72*	*1,89*	-4	*-7,5*
7.	Rybnica Leśna (w tym przysiółek Kamionka)	163	165	*2,44*	*6,37*	2	*1,2*
8.	Sokołowsko	876	783	*11,56*	*30,21*	-93	*-10,6*
9.	Unisław Śląski	618	591	*8,73*	*22,80*	-27	*-4,4*
Razem wsie		**2 761**	**2592**	***38,27***	***100,00***	-169	*-6,1*
Razem gmina		**7 463**	**6773**	***100,00***	*n.d.*	-690	*-9,2*

źródło: na podstawie danych z gminnej bazy Ewidencji Ludności, zameldowania stałe.

Także dane z gminnej bazy Ewidencji Ludności potwierdzają tendencje spadkowe liczby ludności gminy Mieroszów (tabela nr 7.1.2.). Spadek liczby ludności gminy w latach 2005-2014 dotknął prawie wszystkie jednostki osadnicze gminy. Największy ubytek liczby ludności dotyczył miasta Mieroszów (spadek o 521 osób). Wśród miejscowości wiejskich gminy największy spadek zaliczyły wsie: Golińsk (spadek o 13 osób), Nowe Siodło (spadek o 34 osoby), Sokołowsko (spadek o 93 osoby) i Unisław Śląski (spadek o 27 osób). To cztery z pięciu największych miejscowości gminy. Prawie wszystkie z tych miejscowości (z wyjątkiem Unisławia Śląskiego) położone są peryferyjnie w stosunku do miasta Mieroszów i w oddaleniu od głównych tras komunikacyjnych, rozprowadzających ruch po gminie. Skutkuje to mniejszą atrakcyjnością osadniczą tych miejscowości.

Mniej więcej stałą liczbę ludności zachowały w analizowanym okresie miejscowości: Kowalowa, Łączna, Różana i Rybnica Leśna (trzy ostatnie to najmniejsze miejscowości gminy). Trzy pierwsze z wyżej wymienionych miejscowości położone są w bliskiej odległości od granic miasta Mieroszów, przy trasach komunikacyjnych doprowadzających ruch komunikacyjny do miasta (dogodne położenie komunikacyjne). Atrakcyjność osiedleńcza Rybnicy Leśnej może być natomiast składową kilku czynników, w tym między innymi związanych z bliskością miejsca pracy (Wałbrzych) oraz położeniem w atrakcyjnym pod względem turystycznym i krajobrazowym rejonie.

Na generalny spadek zaludnienia, zwłaszcza w mieście Mieroszów, wpływa zarówno ujemny przyrost naturalny, jak i ujemne saldo migracji. W mieście, szczególnie w ostatnich latach, notuje się

znaczny ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. W części wiejskiej gminy spadek liczby zaludnienia częściowo jest hamowany przez incydentalnie występujące dodatnie saldo migracji. Oznacza to, że dla wielu osób część wiejska gminy jest bardziej atrakcyjna do zamieszkiwania, choć, jak pokazują tendencje krajowe, może to być wywołane głównie aspektem ekonomicznym.

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że dane dotyczące stanu liczby mieszkańców poszczególnych wsi są przekłamane ze względu na występującą grupę ludzi, najczęściej młodych, którzy pomimo stałego zameldowania na obszarach wiejskich faktycznie zamieszkują miasta akademickie lub są w trakcie migracji zagranicznych. Efekty związane z tymi migracjami, które zostaną odzwierciedlone w spadku liczby ludności obszarów wiejskich, mogą się zacząć ujawniać coraz bardziej w nieodległej już przyszłości. Uwiarygodniają tę tezę najnowsze dane z 2015 r. Podobnie procesy demograficzne związane ze spadkiem atrakcyjności miejscowości wiejskich są długotrwałe i ich efekty mogą być zauważalne dopiero za kilka, kilkanaście lat. W „Strategii rozwoju gminy Mieroszów na lata 2014-2020" problem migracji zewnętrznych mieszkańców gminy został zaliczony do problemów kluczowych.

W gminie Mieroszów poza problemem migracji zewnętrznych, zauważalny jest także pozytywny trend jakim jest napływ ludności spoza gminy (przeważnie z miast) na teren gminy w poszukiwaniu tzw. „drugich domów", czyli domów (lub mieszkań), „które najczęściej spełniają funkcje wypoczynkowe, rekreacyjne, turystyczne lub mieszkaniowe, głównie w okresie wejścia w wiek poprodukcyjny" [Czarnecki A., Heffner K., 2008 r.].

Na podstawie wyników analiz „Uwarunkowań rozmieszczenia drugich domów w wybranych krajach Europy" można jedynie mniemać, że prawdopodobnie najważniejszym czynnikiem skłaniającym do poszukiwania „drugich domów" w gminie Mieroszów jest położenie tej gminy w pobliżu ośrodków miejskich, jak: Wałbrzych, Świdnica, Nowa Ruda czy Broumov (w Republice Czeskiej). „Lokalizacja w strefach wokół dużych miast" jest bowiem głównym czynnikiem determinującym rozmieszczenie „drugich domów" w większości krajów Europy [Adamiak C.[1]]. Warto tu podkreślić, że w przypadku „drugich domów" wykorzystywanych nie tylko sezonowo (ale przez większą liczbę dni wolnych od pracy), popularne w krajach europejskich są domy „przygraniczne, położone w niewielkim oddaleniu od stałego miejsca zamieszkania, ale poza granicą państwową" [Adamiak C., 2013 r.[2]].

Do poszukiwania „drugich domów" na terenie gminy Mieroszów mogą zachęcać także lokalne uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe. Warto także podkreślić, że paradoksalnie rozwój omawianego zjawiska jest możliwy m.in. dzięki depopulacji gminy i związanymi z tym „konsekwencjami przestrzennymi" - występowaniem pustych domów/mieszkań, które mogą stawać się „drugimi domami". Ważną rolę w pozyskiwaniu „drugich domów" stanowi także ich dziedziczenie przez osoby, które emigrowały, np. do miast akademickich [Adamiak C.]. Trudno jednoznacznie stwierdzić, który z ww. czynników wpływa na rozwój na obszarze gminy trendu posiadania „drugich domów". Nie można także – ze względu na niedostępność danych statystycznych – chociażby oszacować ilości tego typu obiektów.

Niemniej „drugie domy” z pewnością w gminie Mieroszów występują, co zauważalne jest m.in. w ożywieniu - w ostatnich latach - lokalnego runku nieruchomości. Dotyczy to zwłaszcza miejscowości Sokołowsko. Można przyjąć, że trend poszukiwania i zasiedlania „drugich domów” w gminie będzie się rozwijał, zwłaszcza biorąc pod uwagę obecne tendencje europejskie (wg szacunków w 2013 r. ponad 1,5 mln Europejczyków posiadała drugie domy poza granicami swojego kraju) oraz prognozy, zakładające, że „liczba ta będzie wzrastać. Coraz więcej będzie drugich domów o wysokim standardzie, typowym dla stałych mieszkań. Postępować będzie zróżnicowanie form mobilności związanej z drugimi domami: wzrośnie liczba sezonowych migrantów, nie tylko wśród emerytów, ale coraz częściej i pracujących (…). Posiadanie zagranicznych drugich domów rozpowszechni się wśród mieszkańców kolejnych europejskich krajów, m.in. Rosji i krajów Europy Środkowej” [Adamiak C., 2013 r.[2]].

7.2. Biologiczna struktura populacji.

Tak jak przeciętnie w województwie i w kraju, w gminie Mieroszów także występuje wyraźna przewaga kobiet w strukturze populacji. Specyfiką gminy jest natomiast wysoki wskaźnik feminizacji w większości miejscowości wiejskich gminy. Z reguły populacja wiejska charakteryzuje się bowiem niskim wskaźnikiem feminizacji, a często notowana jest przewaga mężczyzn. To odstępstwo od reguły w gminie Mieroszów spowodowane jest przyczynami funkcjonalnymi (funkcjonalna struktura płci). Te odchylenia funkcjonalne są szczególnie widoczne we wsiach: Różana, Unisław Śląski, Łączna i Sokołowsko (tabela nr 7.2.1.). Z kolei przewaga mężczyzn w ogóle ludności wyraźnie zaznaczała się – w 2014 r. - we wsi Rybnica Leśna - zapewne ze względu na funkcjonujący tu kamieniołom, stanowiący miejsce pracy mężczyzn. Tak jak wszędzie, przewaga kobiet zaznacza się w starszych grupach wiekowych (kobiety żyją dłużej).

Tabela nr 7.2.1. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Mieroszów w 2014 r., dane wg płci.

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkańców			Udział mieszkańców danej płci	
	ogółem	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
miasto Mieroszów	**4181**	**1982**	**2199**	***47,40%***	***52,60%***
Golińsk	329	157	172	*47,72%*	*52,28%*
Kowalowa	360	175	185	*48,61%*	*51,39%*
Łączna	122	56	66	*45,90%*	*54,10%*
Nowe Siodło	193	97	96	*50,26%*	*49,74%*
Różana	49	19	30	*38,78%*	*61,22%*
Rybnica Leśna	165	88	77	*53,33%*	*46,67%*
Sokołowsko	783	360	423	*45,98%*	*54,02%*
Unisław Śląski	591	265	326	*44,84%*	*55,16%*
Razem część pozamiejska gminy	**2592**	**1217**	**1375**	***46,95%***	***53,05%***
Razem cała gmina	**6773**	**3199**	**3574**	*47,23%*	*52,77%*

Źródło: na podstawie danych z gminnej bazy Ewidencji Ludności; stan na dzień 18.02.2014 r., zameldowania stałe.

W strukturze wieku populacja wiejska jest nieco młodsza niż populacja miasta Mieroszowa. Wyraża się to większym udziałem (na wsi) grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy nieco wyższym udziale ludności starej. Pod względem udziału grupy ludności w wieku poprodukcyjnym populacja mieroszowska jest starsza od populacji całego kraju oraz województwa, co jest generalnie cechą całego powiatu wałbrzyskiego. Jednocześnie gmina wyróżnia się wyższym udziałem dzieci i młodzieży (grupa ludności przedprodukcyjnej) niż w porównywanych jednostkach terytorialnych, zatem społeczeństwo gminy można uznać za relatywnie młode, chociaż sukcesywnie się starzejące. Bowiem tak jak w całym kraju, tak i w gminie Mieroszów obserwuje się postępujące starzenie się populacji gminy, wyrażające się spadkiem udziału grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście grupy ludności w wieku poprodukcyjnym (tabela nr 7.2.2.). Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia finansów publicznych.

Tabela nr 7.2.2. Biologiczna struktura populacji.

Wyszczególnienie	Miasto			Obszar wiejski			Gmina			Woje-wództwo	Polska
	2002 r.	2008 r.	2014 r.	2002 r.	2008 r.	2014 r.	2002 r.	2008 r.	2014 r.	2014 r.	2014 r.
struktura płci: liczba kobiet/100 mężczyzn	108,2	107,1	109,5	109,1	108,1	110,9	108,5	107,5	110,0	108,0	106,7
struktura wieku											
grupa przedprodukcyjna (%)	21,7	17,2	14,9	22,7	19,7	17,3	22,0	18,2	15,9	14,0	15,0
grupa produkcyjna (%)	61,6	65,1	65,1	60,7	61,4	60,8	61,2	63,6	63,3	66,3	66,0
grupa poprodukcyjna (%)	16,8	17,7	20,0	16,6	18,8	21,9	16,7	18,1	20,8	19,7	19,0

Źródło: na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl

7.3. Prognoza demograficzna.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe zmiany populacji gminy oraz obserwowane od lat niekorzystne zjawiska demograficzne (tj. ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji oraz rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego) należy założyć, że populacja gminy Mieroszów będzie nadal sukcesywnie zmniejszała się. Potwierdza to najnowsza (z 2015 r.) „Prognoza demograficzna dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 r.", opublikowana przez Instytut Rozwoju Terytorialnego (IRT) z Wrocławia. Prognoza ta uwzględnia długofalową prognozę demograficzną Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) z 2014 r. i jednocześnie lokalne uwarunkowania oraz zjawiska demograficzne występujące w poszczególnych gminach województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego. Dlatego prognoza IRT jest bardziej racjonalna i realna, niż prognoza GUS opracowana ogólnie dla np. powiatu wałbrzyskiego.

Długofalowa prognoza demograficzna GUS dla powiatu wałbrzyskiego przewiduje stały spadek liczby mieszkańców – o 6,7% do 2020 r., 10,7% do 2025 r. i 19,6% do 2035 r. (w stosunku do wielkości zaludnienia w 2012 roku). Przewiduje się, że do 2020 r. spadek zaludnienia będzie w większym stopniu dotyczył miasta (w latach wcześniejszych prognozowano odwrotną tendencję). Spadek zaludnienia, chociaż znacznie mniejszy (o –10,3% do 2035 r.), przewiduje się w całym województwie dolnośląskim, a także w całym kraju. Gdyby przyjąć podobne tempo spadku zaludnienia gminy Mieroszów jak w

powiecie wałbrzyskim, to liczba mieszkańców powinna się tu zmniejszyć do: 6728 osób w 2020 roku, 6441 osób w 2025 roku i do około 5797 osób w 2035 roku.

Według autorów prognozy GUS zmiana liczby ludności ma być spowodowana zarówno przez wartość (ujemną/dodatnią) przyrostu naturalnego, jak i wartość (ujemną/dodatnią) salda migracji - w przypadku gminy Mieroszów oba te wskaźniki od lat są ujemne. Niemniej takie niekorzystne procesy demograficzne mogłyby być powstrzymane w przypadku większego zdynamizowania gospodarki gminy, np. w wyniku rozwoju turystyki, czy też kopalnictwa i przetwórstwa miejscowych surowców mineralnych. W związku z tym, że gmina Mieroszów jest gminą małą, to wprowadzenie nawet względnie niedużego przedsięwzięcia (realizowanego np. przez inwestora zewnętrznego), może przyczynić się do pożądanego ożywienia lokalnej gospodarki.

Jak już wspomniano, ze względu na bardziej szczegółowy zakres bardziej wiarygodna jest prognoza sporządzona przez IRT. Przy czym mankamentem tej prognozy jest fakt, że wykonano ją dla całej gminy oraz w perspektywie najbliższych 20 lat (zatem do 2035 r.). Na potrzeby bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę do Studium potrzebne są jeszcze bardziej szczegółowe dane, dzięki którym będzie można oszacować zmiany populacji poszczególnych wsi, a co za tym idzie wskazać kierunki rozwoju przestrzennego tych układów osadniczych. W związku z powyższym, na podstawie danych z Urzędu Gminy, sporządzono prognozę uwzględniającą faktyczne zmiany populacji oraz obecne trendy demograficzne w gminie i to tę prognozę uwzględniono w bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Z analizy danych z Urzędu Gminy wynika, że w ciągu ostatnich 5 lat (tj. od 2012 r. do 2016 r.) populacja gminy zmniejszyła się o -5,32%. Spadek ogólnej liczby ludności gminy odzwierciedla tendencję związaną z wyludnianiem się obszarów wiejskich, obserwowaną w ostatnich latach w Polsce, a także w szeregu innych krajów europejskich, na których negatywne zjawiska w postaci likwidowania miejsc pracy skutkują kolejnymi negatywnymi procesami związanymi z likwidowaniem obiektów infrastruktury społecznej i spadkiem atrakcyjności osiedleńczej wsi.

Przyjmując optymistyczny scenariusz rozwoju społeczno-gospodarczego gminy założyć można, że faktyczne zmiany liczby ludności gminy Mieroszów, będą utrzymywały się na stałym poziomie - co jest założeniem bardzo optymistycznym - w 2046 r. gmina będzie liczyła 6223 mieszkańców, w tym 3835 w mieście i 2388 na terenach wiejskich (tabela nr 7.3.1.).

Tabela nr 7.3.1. Prognoza demograficzna dla gminy Mieroszów.

Miejscowość	Obecna (w 2016 r.) liczba ludności	Zmiany liczby ludności w latach 2016-2046	
		liczba	% ogółu ludności
Mieroszów	4050	3835	61,62
Golińsk	324	307	4,93

Kowalowa	355	336	5,40
Łączna	128	121	1,95
Nowe Siodło	197	187	3,00
Różna	48	45	0,73
Rybnica Leśna	165	156	2,51
Sokołowsko	716	678	10,89
Unisław Śląski	590	559	8,98
Razem	**6573**	**6223**	**100**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Przyjęta na potrzeby niniejszej analizy prognoza demograficzna uwzględnia dalszy spadek ogólnej liczby ludności w gminie, przy czym wielkość tego spadku będzie zróżnicowana w poszczególnych miejscowościach. Niemniej niezależnie od wielkości prognozowanego spadku liczby mieszkańców w danej miejscowości, zakłada się, że zapotrzebowanie na grunty budowlane będzie występowało (w różnej skali oczywiście) we wszystkich wsiach gminy przez najbliższe kilkadziesiąt lat (na potrzeby bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, przyjęto, że przez 30 lat). Będzie to wynikało z potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców do posiadania większej przestrzeni życiowej, tj. mieszkań/domów o większej powierzchni użytkowej, niż obecnie. W 2014 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie wyniosła 65,1 m^2, a średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na mieszkańca – 25,6 m^2 (według GUS). W krajach europejskich średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na mieszkańca jest zdecydowanie większa, np. 40 m^2. Zapotrzebowanie na grunty budowlane i nowe mieszkania będzie związane także ze zmianami w modelu rodziny, tj. dominacją par z jednym dzieckiem.

Reasumując, prognozowane zmiany demograficzne nie są optymistyczne i należy je uwzględnić określając racjonalne kierunki rozwoju gminy. Zmiany te niewątpliwie będą miały wpływ na lokalny rynek nieruchomości, co uwzględniono w bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w niniejszym Studium.

7.4. Uwarunkowania wynikające z rozwoju demograficznego.

1. Charakterystyczną cechą struktury osiedleńczej gminy jest występowanie relatywnie dużego ośrodka (miasta Mieroszów) skupiającego przeważającą część ludności gminy. Wśród miejscowości wiejskich gminy największym ośrodkiem osadniczym jest Sokołowsko.

2. Populacja gminy Mieroszów wykazuje zasadniczo tendencję spadkową, wynikającą z utrzymującej się generalnie w ostatnich latach ujemnej stopy przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. Procesy takie, choć w innej skali, dotyczą także województwa i całego kraju (nie są więc wyjątkowe).

3. W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby ludności gminy Mieroszów, rejestrowany w większości gminnych jednostek osadniczych. Mniej więcej stałą liczbę ludności utrzymują jedynie cztery miejscowości: Kowalowa, Łączna, Różana i Rybnica Leśna. Pierwsza z nich pełni funkcję przedmieścia Mieroszowa, a jej zabudowa zlewa się z zabudową miasta i do tego znajduje się przy drodze krajowej nr 35 prowadzącej z Mieroszowa do Wałbrzycha. Natomiast trzy pozostałe to najmniejsze wsie w gminie Mieroszów, ale dobrze skomunikowane – Różana i Łączna z Mieroszowem, a Rybnica Leśna z Wałbrzychem. Ta ostatnia miejscowość to także główny ośrodek narciarski oraz górnictwa skalnego w gminie Mieroszów.

4. Zakładając kontynuację rozwoju demograficznego gminy Mieroszów znaczny spadek liczby ludności będzie dotyczył miasta Mieroszów. Należy wobec tego dążyć do zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej miasta celem eliminacji odpływu ludności. Z drugiej strony dużym potencjałem osiedleńczym charakteryzują się niektóre wsie gminne.

5. Zgodnie z długofalowymi prognozami GUS dla Polski, województwa i powiatu, zaludnienie gminy Mieroszów powinno się nadal sukcesywnie zmniejszać. Zatrzymanie tego niekorzystnego procesu demograficznego mogłoby nastąpić jedynie w przypadku zwiększenia aktywności gospodarczej (np. usług, w tym w dziedzinie turystyki, ochrony zdrowia, kultury lub w zakresie przemysłu, w tym wydobycia i przetwórstwa miejscowych surowców mineralnych) i/lub ożywienia współpracy transgranicznej.

6. Ze względu na niezależne od gminy procesy zachodzące w skali makro, warto okresowo przeprowadzać weryfikację trendów demograficznych i w koniecznym zakresie korygować zamierzenia inwestycyjne z nimi związane.

7. Rozwój zaludnienia, a w ślad za tym zmiany w cechach demograficznych populacji gminy, kształtowane będą zarówno dynamiką napływu ludności z zewnątrz, jak i przyrostem naturalnym.

8. W celu zachowania okresowo pozytywnych tendencji demograficznych w części wiejskiej gminy oraz uruchomienia napływu ludności z zewnątrz gminy, należy podejmować działania mające na celu wzrost atrakcyjności osadniczej gminy, z których najważniejsze to:
   1) tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy;
   2) wzbogacanie oferty usługowej, zapewniającej wysoki standard zamieszkiwania;

3) zapewnienie zróżnicowanej i dopasowanej do potrzeb inwestorów oferty nowych terenów mieszkaniowych, w tym udostępnienie tanich i uzbrojonych gminnych terenów, gotowych do indywidualnego zainwestowania;
4) renowacja i wykorzystanie (nie tylko na pierwotne funkcje) starych, opuszczonych budynków;
5) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy i dalsze budowanie jej wizerunku jako miejsca, w którym się przyjemnie mieszka;
6) koncentracja obszarów zabudowanych wsi poprzez ograniczanie rozpraszania zabudowy na rzecz rewitalizacji dotychczasowych obszarów zurbanizowanych, w szczególności w ich centrach.

9. Pochodną napływu ludności – w warunkach rynkowych – będzie rozwój mieszkalnictwa.

10. Strukturę płci charakteryzuje, tak jak w całym województwie, przewaga kobiet, przy czym – co jest unikatowe – wysoki wskaźnik feminizacji dotyczy także mieroszowskiej populacji wiejskiej, co uwarunkowane jest funkcjonalnie.

11. Struktura wieku populacji gminy (zarówno miasta, jak i terenów wiejskich) ma charakter regresywny; starzenie się ludności nadal będzie postępować (tak jak w całym regionie i kraju).

12. Przyjmując optymistyczny scenariusz rozwoju społeczno-gospodarczego gminy zakłada się na koniec przyjętego okresu perspektywicznego (2046 r.) **3835** mieszkańców w mieście oraz **2388** na terenach wiejskich (razem **6223** mieszkańców).

8. MIESZKALNICTWO.[A]

8.1. Dotychczasowy rozwój zasobów mieszkaniowych.

Substancja mieszkaniowa gminy Mieroszów jest silnie zdekapitalizowana. Znaczna część budynków została wybudowana przed 1939 r. i w przewadze jest w złym stanie technicznym. Dotyczy to zarówno miasta, jak i obszarów wiejskich gminy. W mieście tylko nieliczne wspólnoty mieszkaniowe podejmują inicjatywy remontowe na większą skalę. Stare, w większości stuletnie kamienice w strefie śródmiejskiej charakteryzują się niską efektywnością energetyczną. Budynki mają zwykle: nieszczelne i zniszczone połacie dachowe, niesprawne odwodnienia przy połaciach, zniszczoną stolarkę okienną i drzwiową [Lokalny program rewitalizacji…, 2010].

Zasoby mieszkaniowe gminy Mieroszów obejmowały (w 2014 r. – według GUS) 2785 mieszkań, 8981 izb oraz 181 180 m^2 powierzchni użytkowej w mieszkaniach. W mieście znajdowało się 62,4% ogólnej liczby mieszkań, 59,4% ogólnej liczby izb oraz 57,9% całkowitej powierzchni użytkowej w mieszkaniach. Dane przekrojowe z lat 2004 i 2014 pokazują, że zwiększyła się powierzchnia użytkowa budowanych mieszkań w gminie (z 63,44 m^2 do 65,05 m^2). Oznacza to, iż w ostatnim czasie budowano mieszkania większe niż poprzednio. Mieszkania na wsi mieroszowskiej są większe niż w mieście; posiadają większą powierzchnię użytkową (średnio o około 12,45 m^2) oraz więcej izb. Jednocześnie większa jest liczebność wiejskiego gospodarstwa mieszkaniowego. Pomimo większej liczby mieszkańców przypadających na jedno mieszkanie, to – ze względu na większe mieszkania – standardy zagęszczenia mieszkań są nieco korzystniejsze na wsi niż w mieście. Wskaźnik określający wielkość mieszkań dla całej gminy jest nieznacznie mniej korzystny niż w powiecie, jednakże wskaźnik ten jest rekompensowany przez wyższy wskaźnik powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca (co wynika z mniejszego wskaźnika liczby osób przypadających na mieszkanie). Wskaźniki te obrazują zjawisko typowe dla gmin miejsko-wiejskich, gdzie na obszarze miejskim dominuje zabudowa mieszkaniowa o charakterze wielorodzinnym, z mieszkaniami o stosunkowo małej powierzchni użytkowej, zajmowane przez nieduże rodziny lub osoby samotne. W porównaniu do województwa mieszkania w Mieroszowie są znacząco mniejsze i jednocześnie mniej zaludnione (tabela nr 8.1.1.).

Tabela nr 8.1.1. Zasoby mieszkaniowe w 2004 i 2014 r.

Wyszczególnienie	2004 r.			2014 r.				
	Miasto	Obszar wiejski	Gmina	Miasto	Obszar wiejski	Gmina	Województwo	Powiat*
Liczba mieszkań	1723 (63,1%)	1006 (36,9%)	2729	1737 (62,4%)	1048 (37,6%)	2785		
Liczba izb	5230 (60,4%)	3435 (39,6%)	8665	5333 (59,4%)	3648 (40,6%)	8981		
Powierzchnia użytkowa w m^2	101723 (58,8%)	71404 (41,2%)	173127	104864 (57,9%)	76316 (42,1%)	181180		

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

Wyszczególnienie	2004 r.			2014 r.				
	Miasto	Obszar wiejski	Gmina	Miasto	Obszar wiejski	Gmina	Województwo	Powiat*
WSKAŹNIKI – standardy mieszkaniowe								
Średnia wielkość mieszkania w m^2	59,0	71,0	63,4	60,4	72,8	65,1	72,2	65,4
Średnia liczba izb w mieszkaniu	3,0	3,4	3,2	3,1	3,5	3,2	3,8	3,4
Liczba osób na izbę	0,88	0,87	0,88	0,80	0,78	0,79	0,67	0,77
Powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca w m^2	22,2	23,8	22,8	24,7	26,9	25,6	27,9	25,1
Liczba osób na mieszkanie	2,66	2,98	2,78	2,45	2,71	2,54	2,59	2,60

Źródło: na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl.
** obejmujący do 31.12.2012 r. także miasto Wałbrzych.*

W analizowanym okresie lat 1999-2014 wzrost zasobów mieszkaniowych przedstawiał się następująco:

- liczba mieszkań: wzrost o 189 (o 6,8%); w mieście o 88 (5,1%), na wsi o 101 (9,6%),
- liczba izb: wzrost o 1189 (13,2%); w mieście o 531 (9,9%), na wsi o 658 (18,0%),
- powierzchnia użytkowa: wzrost o 28 539 m^2 (15,7%); w mieście o 12 179 m^2 (11,6%), na wsi o 16 360 m^2 (21,4%).

Tabela nr 8.1.2. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania ogółem w latach 1999-2015.

Rok	Gmina	Miasto	Obszar wiejski	
			liczba	lokalizacja
1999	4	4	-	
2000	48	47	1	
2001	6	4	2	
2002	5	3	2	
2003	1	-	1	
2004	0	-	-	
2005	9	5	4	
2006	11	3	8	
2007	2	-	2	
2008	3	-	3	Rybnica Leśna
2009	3	2	1	Rybnica Leśna
2010	1	1	-	
2011	7	5	2	Sokołowsko
2012	5	1	4	Rybnica Leśna (1), Sokołowsko (1), Unisław Śląski (2)
2013	10	5	5	
2014	6	1	5	
2015	7	3	4	

Źródło: na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl.

W tym samym okresie (tj. od 1999 r. do 2014 r.) liczba ludności gminy zmniejszyła się o 7,3%; przy czy w mieście zmalała o 10,7%, a na wsi wzrosła o 1,7%. Tak więc istotna poprawa standardów zagęszczenia mieszkań na wsi wynikała głównie z przyrostu zasobów mieszkaniowych, w mieście natomiast – także ze spadku zaludnienia. W analizowanym okresie lat 1999-2015 (tabela nr 8.1.2.) średnioroczny przyrost liczby mieszkań wynosił niespełna 12; przy czym najwięcej mieszkań oddano do użytku na początku tego okresu (w 2000 r. odpowiednio 48 mieszkań w gminie i 47 mieszkań w mieście). W pozostałych latach przyrost liczby mieszkań był stosunkowo niewielki.

W gminie Mieroszów wskaźnik liczby oddanych mieszkań na 1000 mieszkańców jest niższy od średniowojewódzkiego. W latach 2008-2012 na obszarach wiejskich gminy najwięcej mieszkań oddano do użytku w Rybnicy Leśnej (5) i Sokołowsku (3).Wszystkie mieszkania oddane do użytkowania w latach 2008-2012 zostały zakwalifikowane jako indywidualne budownictwo mieszkaniowe.

W strukturze własnościowej mieszkań gminy Mieroszów (tabela nr 8.1.3.) zdecydowanie dominowała w 2007 r. własność osób fizycznych – 1526 mieszkań (około 55% wszystkich mieszkań). Drugą kategorię mieszkań, pod względem liczebności, stanowiły mieszkania komunalne – 1017 mieszkań (prawie 37% wszystkich mieszkań). Zdecydowanie mniej mieszkań stanowiło własność zakładów pracy (132), spółdzielni (20) oraz Towarzystwa Budownictwa Społecznego (tzw. TBS) – 44 mieszkania. Mieszkania spółdzielcze oraz TBS w 2007 r. znajdowały się wyłącznie na terenie miasta Mieroszów.

W 2012 r. gmina dysponowała 32 budynkami mieszkalnymi, 196 budynkami mieszkalnymi wspólnot z udziałem gminy, 804 lokalami mieszkalnymi i 57 lokalami socjalnymi. Stan techniczny większości tych budynków określono jako dostateczny, w mniejszej części jako dobry [Uchwała Nr XXVI/118/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w latach 2012-2017].

Obecnie struktura własności mieszkań w gminie prawdopodobnie wygląda podobnie, tj. dominują w niej mieszkania osób fizycznych. Potwierdza to przywołany wcześniej fakt, iż w ostatnich latach zasoby mieszkaniowe w gminie zwiększyły się wyłącznie o mieszkania indywidualne.

Tabela nr 8.1.3. Struktura własnościowa mieszkań (2007 r.).

Forma własności	Gmina Mieroszów		Miasto		Wieś		Województwo dolnośląskie gminy miejsko-wiejskie	Województwo dolnośląskie ogółem
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Komunalne	1017	*36,98*	642	*37,09*	375	*36,80*	*12,74%*	*16,56%*
Osoby fizyczne	1526	*55,49*	952	*55,00*	574	*56,33*	*71,17%*	*56,00%*
Zakłady pracy	132	*4,80*	65	*3,76*	67	*6,58*	*3,14%*	*2,65%*
Spółdzielnie	20	*0,73*	20	*1,16*	0	*0,00*	*12,20%*	*23,74%*
TBS	44	*1,60*	44	*2,54*	0	*0,00*	*0,36%*	*0,58%*
Pozostałe	11	*0,40*	8	*0,46*	3	*0,29*	*0,38%*	*0,47%*
Razem	2750	*100,00*	1731	*100,00*	1019	*100,00*	*100,00%*	*100,00%*

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

W gminie Mieroszów standard wyposażenia istniejących zasobów mieszkaniowych w urządzenia techniczno-sanitarne, w porównaniu do średniej gmin wiejskich województwa dolnośląskiego, jest wyższy w przypadku wyposażenia w wodociąg, ale jednocześnie dość niski pod względem wyposażenia w pozostałe analizowane instalacje techniczno-sanitarne. Natomiast w porównaniu ze średnimi standardami mieszkań w gminach powiatu wałbrzyskiego, mieszkania w gminie Mieroszów charakteryzują wyższe standardy wyposażenia w urządzenia techniczno-sanitarne. Wyjątek dotyczy tu wyposażenia w centralne ogrzewanie (standard nieco niższy w gminie) i gaz sieciowy (brak w gminie).

W 2014 r. (według danych GUS) 97,95% mieszkań w gminie podłączonych było do wodociągu, 91,06% mieszkań posiadało ustęp spłukiwany, 86,32% łazienkę i 67,40% centralne ogrzewanie. Stan wyposażenia mieszkań w instalacje jest generalnie nieznacznie lepszy na terenie miasta niż na obszarach wiejskich gminy, z wyjątkiem wyposażenia mieszkań w centralne ogrzewanie. Pod tym względem obszary wiejskie gminy prezentują wyższy stopień wyposażenia mieszkań. W związku z tym, że gmina dopiero w 2011 r. rozpoczęła proces gazyfikacji (a dopiero w 2012 r. wybudowano terminal gazowy), niewielki jest odsetek mieszkań wyposażonych w gaz sieciowy. Obecnie dotyczy to wyłącznie budynków miejskich.

Tabela 8.1.4. Standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne.

Wyszczególnienie	Gmina Mieroszów		Miasto	Obszar wiejski	Powiat wałbrzyski		Województwo dolnośląskie			
					ogółem		ogółem		gminy miejsko-wiejskie	
	2002	2014	2014	2014	2002	2014	2002	2014	2002	2014
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
wodociąg	*97,58*	*97,95*	*99,48*	*95,42*	*97,11*	*97,76*	*97,52*	*98,53*	*96,11*	*97,38*
ustęp spłukiwany	*79,33*	*91,06*	*91,82*	*89,79*	*73,59*	*85,73*	*87,64*	*94,55*	*83,98*	*93,30*
łazienka	*74,27*	*86,32*	*88,14*	*83,30*	*70,86*	*82,84*	*85,95*	*92,29*	*83,22*	*90,09*
centralne ogrzewanie	*64,63*	*67,40*	*64,36*	*72,42*	*65,06*	*68,93*	*75,23*	*80,79*	*70,61*	*77,19*
gaz sieciowy	*0*	*0*	*0*	*0*	*58,24*	*60,63*	*66,50*	*65,13*	*41,23*	*43,58*

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Głównymi atutami gminy mogącymi stymulować rozwój mieszkalnictwa są: stosunkowo niskie ceny nieruchomości gruntowych oraz atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa. Poza tym na dalszy rozwój mieszkalnictwa w gminie Mieroszów będzie miała wpływ dostępność atrakcyjnych miejsc pracy oraz usług i terenów rekreacyjnych zapewniających wysoki standard zamieszkiwania. Ważne jest też tworzenie odpowiedniego wizerunku gminy jako miejsca przyjaznego do zamieszkiwania. Duże znaczenie będzie miało utrzymywanie na wysokim poziomie jakości przestrzeni i dbanie o ład przestrzenny, w tym urbanistyczny i architektoniczny. Istotne znaczenie będzie miało ponadto przygotowanie (w tym planistyczne) odpowiednio atrakcyjnych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, wyznaczonych m.in. w niniejszym Studium. Zachętą do osiedlania się na terenie miasta może być oferta gminnych terenów: niedrogich, uzbrojonych i gotowych do zainwestowania. Alternatywą dla sprzedaży

działek może być oferta mieszkań w zrealizowanych przez gminę kompleksach zabudowy mieszkaniowej (w tym wielorodzinnej o niskiej intensywności lub jednorodzinnej) o wysokim standardzie i wysokiej jakości przestrzeni publicznej.

8.2. Uwarunkowania wynikające z założonego przyrostu zasobów mieszkaniowych.

1. Rozwój funkcji mieszkaniowych – przyrost zasobów mieszkaniowych – kształtowany będzie atrakcyjnością osiedleńczą gminy – w szczególności miasta Mieroszów, kształtowaną przez rozwój:
   1) rynku pracy, zapewniającego atrakcyjne, w tym finansowo, miejsca pracy;
   2) usług zapewniających wysoki standard zamieszkiwania;
   3) jakości przestrzeni publicznej w tym udostępnianie atrakcyjnych terenów rekreacyjnych.

2. Zakłada się, że faktyczny ruch budowlany w zakresie budownictwa mieszkaniowego będzie znacznie większy od wynikającego z szacunków przedstawionych w Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę, choć częściowo będzie on dotyczył wymiany zużytej technicznie i funkcjonalnie zabudowy istniejącej bądź jej rewitalizacji – w szczególności tej o dużych walorach kulturowych, Nie będzie to jednak wymagało zajmowania nowych terenów dotychczas niezurbanizowanych.

3. Bilans terenów przeznaczonych m.in. pod zabudowę mieszkaniową przedstawiono w dziale IV.

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.[A]

9.1. Uwagi ogólne.

Infrastrukturę społeczną tworzą urzędy publiczne oraz usługi: oświaty i wychowania, zdrowia i opieki społecznej, kultury oraz sportu i lokalnej rekreacji. Do tej grupy zalicza się także obiekty kultu religijnego oraz cmentarze. W znacznej części są to usługi publiczne, których obiekty i działalność utrzymywana jest ze środków budżetowych. W wydatkach budżetów gmin mają one niekiedy znaczący udział (*patrz też rozdz. 10.1*.). Część z aktywności usługowych omawianego typu może mieć charakter komercyjny (usługi niepubliczne); w gminie Mieroszów dotyczy to w szczególności usług zdrowia. Aktywności z zakresu infrastruktury społecznej, czy to publiczne, czy niepubliczne, skierowane są głównie na obsługę lokalnej społeczności. Występować jednak mogą instytucje usługowe o funkcji zewnętrznej, niekiedy o dalekim zasięgu oddziaływania (tzw. funkcje specjalizowane). Przykładem może być Dolnośląski Ośrodek Opieki Międzypokoleniowej „Biały Orzeł” w Sokołowsku.

Wobec niewielkiego zaludnienia rozwój obiektów i działalności z zakresu infrastruktury społecznej ma w gminie Mieroszów ograniczone możliwości. Znaczenie ma też sytuacja ekonomiczna gminy oraz siła nabywcza (zamożność) lokalnej społeczności. Problemem jest ponadto przestrzenne rozmieszczenie placówek usługowych, zwłaszcza oświaty i wychowania (dostępność do usług).

9.2. Urzędy publiczne.

Urzędami o charakterze lokalnym są na terenie gminy Mieroszów:

- Urząd Miejski w Mieroszowie, który wraz z Urzędem Stanu Cywilnego mieści się na rynku w Mieroszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu. Oddział zamiejscowy w Mieroszowie,
- Komisariat Policji w Mieroszowie,
- Urząd Pocztowy w Mieroszowie.

Ponadto na terenie gminy działa Ochotnicza Straż Pożarna z jednostkami w Mieroszowie i Sokołowsku.

9.3. Usługi oświaty i wychowania.

Na obszarze gminy Mieroszów działa 12 publicznych placówek wychowania i oświaty, z czego część funkcjonuje w zespołach (np. szkolno-przedszkolnych) – tabela nr 9.3.1.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest przez: przedszkole w mieście, przedszkole w Unisławiu Śląskim, zespół szkolno-przedszkolny w Sokołowsku oraz dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Mieroszowie i Kowalowej. Przedszkole w Mieroszowie posiada oddział

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

młodszoprzedszkolny (dzieci w wieku 1-3 lat). Ponadto w 2013 r. w przedszkolu działało 6 oddziałów przedszkolnych. Zespół szkolno-przedszkolny w Sokołowsku posiada 2 oddziały, natomiast placówka w Unisławiu Śląskim – tylko 1 oddział przedszkolny.

Sieć szkół podstawowych obejmuje trzy placówki zlokalizowane w: Mieroszowie, Kowalowej i Sokołowsku (jak już wcześniej wspomniano w Sokołowsku w formie zespołu szkolno-przedszkolnego). W Nowym Siodle funkcjonuje ponadto specjalna szkoła podstawowa dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących. Łącznie w 2013 r. w szkołach podstawowych działało 27 oddziałów, z tego 10 w mieście (łącznie z oddziałami przedszkolnymi). Do szkół podstawowych uczęszczało (w roku szkolnym 2013/2014) 356 uczniów, z tego 174 w mieście. Obserwuje się sukcesywny spadek liczby uczniów, co powodowane jest procesami demograficznymi. Publiczne Szkoły Podstawowe w Mieroszowie i Kowalowej oraz szkoła w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sokołowsku mogą łącznie pomieścić 530 uczniów. Jak już wspomniano w roku 2013/2014 przyjęto do nich 356 uczniów, zatem istnieje duża rezerwa miejsc w tych placówkach.

Na terenie gminy – w mieście Mieroszów – działa ponadto **gimnazjum im. Krzysztofa Kieślowskiego**, które w roku szkolnym 2013/2014 przyjęło 153 uczniów do 7 oddziałów. Naukę na poziomie gimnazjalnym oferuje także Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci Niesłyszących w Nowym Siodle (3 oddziały, 17 uczniów). Edukację na poziomie średniego wykształcenia realizuje **Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Uczniów Niesłyszących i Słabo Słyszących** w Nowym Siodle. W 2013 r. zlikwidowano **Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych** w Mieroszowie.

Wszystkie placówki oświatowe zlokalizowane w Nowym Siodle zarządzane są przez powiat.

Zarówno w przypadku szkół podstawowych, jak i gimnazjów liczba uczniów w gminie systematycznie spada. Potwierdza to ogólnopolskie problemy demograficzne oraz starzenie się społeczeństwa. Przy czym należy podkreślić, że w najbliższych latach wiek przedszkolny i szkolny osiągną dzieci rodziców z ostatniego wyżu demograficznego (pierwsza połowa lat 80-tych XX wieku), które z pewnością zajmą większość miejsc dostępnych w placówkach oświaty. Jest jednak mało prawdopodobne, że zabraknie miejsc w tych placówkach na obszarze gminy Mieroszów. W dalszej perspektywie należy spodziewać się kolejnego spadku liczby dzieci w przedszkolach i uczniów w szkołach.

W budowie jest Gminne Centrum Edukacyjno-Sportowe w Mieroszowie z czego dotychczas została zrealizowana hala sportowa. Centrum ma zapewnić dzieciom i młodzieży poprawę warunków nauczania, co przyczyni się do ich prawidłowego rozwoju. Kompleks zaprojektowano dla 700 dzieci (400 w szkole podstawowej i 300 w gimnazjum). Zakłada się, że po otwarciu części edukacyjnej Centrum zostaną zlikwidowane pozostałe zarządzane przez Gminę Mieroszów placówki edukacyjne, tj. w Kowalowej, Mieroszowie i w Sokołowsku (za wyjątkiem przedszkola w Mieroszowie).

Tabela nr 9.3.1. Placówki oświatowe w gminie Mieroszów.

Rodzaj placówki	Nazwa	Adres	Miejscowość	Liczba uczniów przyjętych w roku 2013/2014
przedszkole	Przedszkole Miejskie w Mieroszowie	ul. Wolności 27	Mieroszów	141
	Małe Przedszkole Słoneczko w Unisławiu Śląskim	Unisław Śląski 4b	Unisław Śląski	15
przedszkole w zespole szkolno-przedszkolnym	Zespół Szkolno-Przedszkolny. Przedszkole Gminne w Sokołowsku	ul. Unisławska 4	Sokołowsko	23
oddział przedszkolny	Oddział przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kowalowej	ul. Wałbrzyska 38	Kowalowa	24
	Oddział przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Mieroszowie	ul. Wolności 19	Mieroszów	23
Razem	3 przedszkola i 2 oddziały przedszkolne			226
szkoła podstawowa	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kowalowej	ul. Wałbrzyska 38	Kowalowa	90
	Publiczna Szkoła Podstawowa w Mieroszowie	ul. Wolności 19	Mieroszów	174
	Zespół Szkolno-Przedszkolny Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Sokołowsku	ul. Unisławska 4	Sokołowsko	67
	Szkoła podstawowa specjalna. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci Niesłyszących	Nowe Siodło 73	Nowe Siodło	25
Razem	4 szkoły podstawowe			356
gimnazjum	Publiczne Gimnazjum im. Krzysztofa Kieślowskiego w Mieroszowie	ul. Żeromskiego 30	Mieroszów	153
	Gimnazjum specjalne. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci Niesłyszących	Nowe Siodło 73	Nowe Siodło	17
Razem	2 gimnazja			170
szkoły średnie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Uczniów Niesłyszących i Słabo Słyszących	Nowe Siodło 73	Nowe Siodło	16

źródło: System Informacji Oświatowej. Centrum Informatyczne Edukacji (www.cie.men.gov.pl), dane z 30 września 2013 r.

Według danych GUS w 2014 r. wychowaniem przedszkolnym w gminie objętych było 76,2% dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat). Wskaźnik ten w 2014 r. był wyższy niż zanotowany w tym samym roku w powiecie, jednak w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej był znacznie niższy (tabela nr 9.3.2.). Do 2012 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie był rokrocznie porównywalny – różnice wynosiły kilka punktów. Nagły przyrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym nastąpił w 2012 r., co wynikało z otwarcia w Mieroszowie nowego oddziału przedszkolnego, oferującego dodatkowe miejsca przedszkolne. Według danych GUS w latach 2007-2014 liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych w gminie podlegała fluktuacjom w przedziale od 132 w 2009 r. do 194 w 2013 r. (tabela nr 9.3.3.). Po spadku liczby przedszkolaków w 2009 r. wzrost notuje się w każdym kolejnym roku do 2014 r., co jest związane z jednoczesnym wzrostem liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Bardzo wysoki odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym utrzymuje się głównie w mieście Mieroszów, gdzie wychowaniem przedszkolnym w 2014 r. objętych było 102,9% dzieci w wieku 3-6 lat. Oznaczać to może, że do przedszkoli w mieście uczęszczają dzieci spoza miasta, tj. np. z gmin sąsiednich, których rodzice np. pracują na terenie miasta (łatwiej im wówczas pogodzić pracę w zawiezieniem/odebraniem dziecka z przedszkola). Na obszarach wiejskich gminy Mieroszów wskaźnik odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest

znacznie niższy i w 2014 r. wyniósł zaledwie 42,6%, zaliczając spadek o prawie 6% w stosunku do roku poprzedniego. Utrzymujący się od lat stosunkowo niski odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na obszarach wiejskich gminy może być spowodowany specyficznymi cechami społeczności wiejskiej, takimi jak: praca w niesprecyzowanych godzinach (praca dorywcza, brak normowanych godzin pracy), niski poziom zamożności czy wielopokoleniowość gospodarstwa domowego. Nie bez znaczenia jest w tym kontekście także wysoki poziom bezrobocia. Te czynniki powodują, że zainteresowanie objęciem dzieci wychowaniem przedszkolnym jest nieduże. Z pewnością znaczenie w tej kwestii ma także lokalizacja obiektów wychowania przedszkolnego. Brak ich dostępności w danej miejscowości może zniechęcać do korzystania z tej usługi. Z drugiej strony zjawisko to może wynikać ze zbyt wysokich, jak na warunki lokalne, cen miejsc w przedszkolach. Wydaje się to prawdopodobne, zwłaszcza, że podaż miejsc przedszkolnych w Sokołowsku była w 2012 r. o 30% wyższa niż popyt na te miejsca. Rozważana przez władze gminy likwidacja placówek przedszkolnych w części wiejskiej gminy zmniejszy dostępność tego typu obiektów i prawdopodobnie pogłębi problem niewielkiego udziału dzieci wiejskich w wychowaniu przedszkolnym.

Tabela nr 9.3.2. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.

Jednostka terytorialna	Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mieroszów - ogółem	63,9	60,4	62,3	61,7	62,0	67,4	69,3	76,2
Mieroszów - miasto	74,7	78,3	74,2	78,1	67,8	80,5	84,6	102,9
Mieroszów - wieś	44,6	33,7	45,5	42,1	53,1	47,2	48,3	42,6
Powiat wałbrzyski	58,5	61,3	65,2	65,4	67,4	66,4	63,4	69,7
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie	54,9	56,9	62,7	61,8	67,5	68,2	71,5	78,9
Województwo dolnośląskie – ogółem	60,1	63,6	68,4	68,5	71,3	71,7	75,3	82,2
Polska – gminy miejsko-wiejskie	55,8	59,2	63,7	64,8	68,3	68,9	75,2	82,3

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Tabela nr 9.3.3. Zestawienie liczby ośrodków edukacyjnych, liczby dzieci/uczniów oraz miejsc w placówkach w gminie Mieroszów w latach 2007-2014.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedszkola								
ogółem	1	1	2	2	2	4	5	5
oddziały	6	6	8	8	8	10	12	12
miejsca ogółem	140	140	140	182	182	180	195	195
miejsca w części wiejskiej	0	0	0	42	42	40	55	55
dzieci ogółem	123	123	147	150	154	200	226	210
dzieci w części wiejskiej	0	0	32	30	33	51	62	51
oddziały przedszkolne								
ogółem	2	2	1	1	1	2	2	2
dzieci ogółem	37	32	12	18	20	47	47	34
dzieci w części wiejskiej	37	32	12	18	20	24	24	12
łącznie dzieci w wieku 3-6 lat objęte wychowaniem przedszkolnym								
dzieci ogółem	149	139	132	145	155	182	194	186
dzieci w części wiejskiej	37	31	40	45	52	50	57	46
łącznie dzieci w wieku 3-6 lat								
dzieci ogółem	233	230	212	235	250	270	280	244

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dzieci w części wiejskiej	83	92	88	107	98	106	118	108

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

9.4. Usługi zdrowia i opieki społecznej.

Bazę ochrony zdrowia w Mieroszowie stanowią: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tellmed S.C., Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Piotr Polański, Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Sokołowsku oraz jego filia, a także praktyki lekarzy specjalistów. Filia Mieroszowska Niepublicznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego mieści się w budynku dawnego szpitala.

W gminie znajdują się trzy **apteki** – wszystkie zlokalizowane są w Mieroszowie. W Sokołowsku znajduje się ponadto placówka spółki „Sanatoria Dolnośląskie" – Dolnośląski Ośrodek Opieki Międzypokoleniowej „Biały Orzeł" oraz Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze: „Górnik" i „Odrodzenie" – oferujące usługi medyczne i specjalizujące się w leczeniu gruźlicy i innych chorób płuc.

Na terenie gminy działa ponadto Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Dziecka Catharina", której siedziba znajduje się w Nowym Siodle.

9.5. Usługi kultury, sportu i rekreacji.

Mieroszowskie Centrum Kultury realizuje działalność kulturalną oraz w zakresie sportu i rekreacji. W jego ramach działają trzy **placówki biblioteczne** (główna w Mieroszowie i dwie filie: w Sokołowsku i Unisławiu Śląskim), dysponujące w 2015 r. (według danych GUS) 23 054 woluminami. Pod MCK podlega **sala spotkań** (przy ul. Żeromskiego 28), dawniej kino. W uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków przywrócono historyczną funkcję dla tej części obiektu. Ofertę kulturalną uzupełnia Międzynarodowe Laboratorium Kultury (z siedzibą w budynku dawnego Sanatorium „Grunwald") wraz z Archiwum twórczości Krzysztofa Kieślowskiego, Kinoteatrem „Zdrowie" i galerią sztuki w „Willi Rosa" w Sokołowsku, natomiast rekreacyjną ogród zoologiczny w Łącznej. Niektóre inicjatywy w zakresie kultury, w tym podejmowane przez Fundację Sztuki Współczesnej In Situ czynią markę Sokołowa rozpoznawalną w Polsce, a taże za granicą.

Instytucjami działającymi w zakresie zaspokajania kulturalnych potrzeb mieszkańców gminy są ponadto: Urząd Miejski w Mieroszowie, szkoły, parafie oraz świetlice wiejskie. Świetlice wiejskie lub sale pełniące funkcję świetlicy znajdują się w każdej miejscowości gminnej. W większości wymagają one modernizacji, doposażenia lub rozbudowy.

Na terenie gminy organizowane są liczne cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne i kulturalne – więcej w rozdziale 10.4. „Turystyka". Niektóre z nich są znane w całym kraju. Od jakości imprez oraz ich odpowiedniej promocji zależy liczba uczestników, a tym samym dalszy rozwój gospodarczy (np. turystyki) gminy.

Działalność sportowa prowadzona jest w Terenowym Klubie Sportowym „Biały Orzeł” oraz w uczniowskich klubach sportowych, działających przy szkołach podstawowych w: Mieroszowie, Kowalowej i Sokołowsku. W budowie jest Gminne Centrum Edukacyjno-Sportowe w Mieroszowie ze zrealizowaną już halą widowiskowo-sportową, wyposażoną w ścianę wspinaczkową. W mieście ofertę sportową rozszerzają: kompleks Boisk Orlik 2012, stadion sportowy OSiR i sala gimnastyczna OSiR oraz Ośrodek Sportów Lotniczych Szybowisko Mieroszów (w Nowym Siodle). W Mieroszowie i Sokołowsku zlokalizowane są ponadto siłownie zewnętrzne. W niemal każdej miejscowości gminnej (oprócz Różanej i Unisławia Śląskiego) znajdują się boiska sportowe. Natomiast place zabaw w każdym sołectwie poza Różaną. Standard istniejących boisk sportowych pozostawia wiele do życzenia, wymagają one uporządkowania i doposażenia.

Przy ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym Leśne Źródło w Sokołowsku dostępne jest pole do paintballa oraz strzelnica do łuków bloczkowych.

Walory krajobrazowe gminy i jej okolic sprzyjają rozwojowi turystyki pieszej i rowerowej. Szlaki piesze i rowerowe wyznaczone na terenie gminy zostały szczegółowo omówione w rozdziale 13.4. „Szlaki turystyczne oraz trasy rowerowe i konne”. Jednocześnie ukształtowanie terenu sprzyja uprawianiu sportów zimowych (więcej w rozdziale 10.4. „Turystyka”).

Rekreacji w gminie służą również Rodzinne Ogrody Działkowe „Przyszłość” zlokalizowane w Mieroszowie, a także parki sanatoryjne w Sokołowsku.

9.6. Obiekty kultu religijnego.

Na terenie gminy znajdują się cztery czynne kościoły wyznania rzymsko-katolickiego, które należą do Diecezji Świdnickiej. Są to:

- kościół p.w. św. Michała Archanioła w Mieroszowie (dekanat Głuszyca),
- kościół filialny p.w. św. Jadwigi w Rybnicy Leśnej – filia parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Wałbrzychu (dekanat Wałbrzych Południe),
- kościół p.w. Matki Boskiej Królowej Świata w Sokołowsku (dekanat Głuszyca),
- kościół filialny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Unisławiu Śląskim – filia parafii p.w. Matki Boskiej Królowej Świata w Sokołowsku (dekanat Głuszyca).

Ponadto:

- w Sokołowsku znajduje się mała cerkiew p.w. Michała Archanioła,
- w Kowalowej znajduje się obiekt sakralny należący do związku wyznania Świadków Jehowy.

9.7. Cmentarze.

Na terenie gminy znajdują się dwa czynne cmentarze – w Mieroszowie komunalny (3,00 ha), a w Unisławiu Śląskim, przy kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, parafialny (0,23 ha). Cmentarz w Mieroszowie ma małe rezerwy terenowe.

Zachowały się także cztery nieczynne cmentarze: w Unisławiu Śląskim (ewangelicki; przy drodze powiatowej w kierunku Głuszycy (była droga wojewódzka nr 380; 0,78 ha), w Rybnicy Leśnej (rzymsko-katolicki; przy tej samej drodze; 0,24 ha), w Sokołowsku (ewangelicko-augsburski; 0,25 ha) oraz w Mieroszowie (żydowski). Wszystkie wymienione cmentarze zostały założone przed 1945 rokiem.

9.8. Miejscowości najlepiej wyposażone w obiekty i instytucje infrastruktury społecznej.

O atrakcyjności osadniczej miejscowości świadczy w znacznej mierze dostępność obiektów i instytucji infrastruktury społecznej. W tabeli nr 9.8. przedstawiono występowanie poszczególnych – istotnych z punktu widzenia atrakcyjności miejscowości – obiektów i instytucji infrastruktury społecznej. Najlepiej rozwiniętą w tym zakresie miejscowością jest oczywiście miasto Mieroszów, w którym koncentruje się życie administracyjne, kulturalne i sportowe. Miejscowości wiejskie położone wokół miasta pełnią głównie rolę ośrodków zaspokajających podstawowe potrzeby socjalne, kulturalne i sportowe mieszkańców. Dodatkowo funkcję ponadlokalnych ośrodków usługowych pełnią miejscowości Sokołowsko i Rybnica Leśna. Pierwsza ze względu na oferowane usługi opiekuńczo-lecznicze i uzdrowiskowy charakter, a także liczne działania kulturalne podejmowane przez lokalną Fundację Sztuki Współczesnej In Situ, druga ze względu na znaczenie jako ośrodek sportów zimowych. Także w innych miejscowościach gminnych zlokalizowane są obiekty rekreacyjno-sportowe, mające ponadlokalne znaczenie: zoo w Łącznej i Szybowisko w Nowym Siodle.

Wśród miejscowości wiejskich najlepiej wyposażoną miejscowością – co idzie w parze ze stosunkowo dużym jej zaludnieniem – jest Sokołowsko. Ponadto duża różnorodność usług socjalnych występuje w Unisławiu Śląskim i Kowalowej. Najbardziej ubogie w ofertę socjalną są miejscowości Różana i Golińsk, przy czym pierwsza z nich jest jednocześnie najmniej zaludnioną miejscowością gminy.

Tabela nr 9.8. Występowanie obiektów infrastruktury społecznej oraz obiektów turystycznych o charakterze ponadlokalnym w poszczególnych miejscowościach gminy.

L.p.	Nazwa miejscowości	Szkoła podstawa	Przedszkole/punkt lub oddział przedszkolny	Parafia	Czynny cmentarz	Boisko sportowe	Świetlica gminna	Ośrodek kultury	Biblioteka lub filia biblioteki	Ponadlokalne obiekty sportowe i rekreacyjne
1.	Mieroszów	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Sokołowsko	+	+	+		+	+		+	+
3.	Unisław Śląski		+	+	+		+		+	
4.	Kowalowa	+	+	+		+	+			
5.	Nowe Siodło	+				+	+			+

L.p.	Nazwa miejscowości	Szkoła podstawa	Przedszkole/punkt lub oddział przedszkolny	Parafia	Czynny cmentarz	Boisko sportowe	Świetlica gminna	Ośrodek kultury	Biblioteka lub filia biblioteki	Ponadlokalne obiekty sportowe i rekreacyjne
6.	Rybnica Leśna			+		+	+			+
7.	Łączna					+	+			+
8.	Golińsk					+	+			
9.	Różana						+			

Źródło: opracowanie własne.

9.9. Uwarunkowania wynikające ze stanu wyposażenia gminy w zakresie infrastruktury społecznej.

1. W *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Perspektywa 2020* gmina Mieroszów została zaliczona do obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe (ocena zła). Przyczyną złych perspektyw rozwojowych jest: niski poziom dostarczania usług publicznych, słabe wskaźniki w zakresie dostępu mieszkańców do edukacji, zdrowia, usług komunalnych i kultury, niekorzystne trendy demograficzne.

2. Brak jest przesłanek, które przemawiałyby za zwiększeniem liczby urzędów publicznych.

3. Sieć placówek usług: oświaty, wychowania, zdrowia, opieki społecznej, kultury, sportu i rekreacji odpowiada niewielkiemu zaludnieniu i jego rozmieszczeniu w gminie (większość placówek usługowych znajduje się w mieście). Wątpliwości może budzić sposób rozmieszczenia i liczba udostępnionych miejsc w obiektach wychowania przedszkolnego na obszarze wiejskim gminy. O dalszym rozwoju infrastruktury społecznej decydować będzie – oprócz czynników demograficznych (starzenie się społeczeństwa) – kondycja ekonomiczna gminy (dochody jej budżetu).

4. Będący w trakcie realizacji zespół edukacyjno-sportowy w Mieroszowie (obejmujący gimnazjum i szkołę podstawową) podniesie standard w zakresie usług szkolnych oraz sportowych.

5. „Sanatoria Dolnośląskie” w Sokołowsku to placówka mająca szczególne znaczenie dla bazy ekonomicznej gminy, jako obiekt o funkcji ponadlokalnej oraz jedno z największych miejsc pracy. Nie stanowi więc elementu lokalnej infrastruktury społecznej gminy Mieroszów. Podobną funkcję pełni także niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Sokołowsku z filią w Mieroszowie.

6. Wobec niewielkich rezerw terenowych cmentarza w Mieroszowie, przewiduje się potrzebę jego rozbudowy lub otwarcia nowego cmentarza w tym mieście.

7. Dla zapewnienia stabilności funkcjonowania struktury osadniczej gminy zaleca się wzmacnianie istniejących ośrodków usługowych (zwłaszcza Mieroszowa i Sokołowska), przy jednoczesnym rozwoju ich wielofunkcyjności.

8. Dla polepszenia warunków rozwojowych gminy, dalszy rozwój infrastruktury społecznej winien wiązać się głównie z podnoszeniem standardu istniejących obiektów i tworzeniu na ich bazie wielofunkcyjnych ośrodków usługowych. Niezbędna jest racjonalizacja wykorzystania istniejącej infrastruktury społecznej dla zwiększenia jej efektywności. Ten kierunek odnowy wsi powinien skutkować podniesieniem jakości życia mieszkańców gminy i zmniejszeniem odpływu ludności. Z drugiej strony ma służyć wyeliminowaniu wysokich kosztów utrzymania dużej liczby obiektów komunalnych.

9. Duży potencjał stanowią zasoby przyrodnicze gminy, na bazie których w gminie może w dalszym ciągu rozwijać się turystyka, w tym uzdrowiskowa, rowerowa, piesza oraz narciarstwo. Duży potencjał stanowi ponadto zainteresowanie cyklicznymi imprezami kulturalnymi (szczególnie tymi organizowanymi w Sokołowsku) i sportowo-rekreacyjnymi organizowanymi na obszarze gminy. Od jakości imprez oraz ich odpowiedniej promocji zależy liczba uczestników, a tym samym dalszy rozwój gospodarczy gminy w kierunku turystycznym.

10. BAZA EKONOMICZNA GMINY.[A]

10.1. Struktura i stan bazy ekonomicznej gminy.

Na koniec 2014 roku na obszarze gminy Mieroszów zarejestrowano działalność 763 podmiotów gospodarki narodowej, z tego w mieście 529 (według GUS). Wśród miejscowości wiejskich gminy największą liczbę podmiotów gospodarczych w 2012 r. zarejestrowano w: Sokołowsku (81), Unisławiu Śląskim (50) oraz Rybnicy Leśnej (29). Na sektor prywatny ogółem w gminie w 2014 r. przypadało 80,1% liczby podmiotów (w części wiejskiej 95,7%). Wskaźnik liczby podmiotów przypadających na 10 000 mieszkańców jest w gminie Mieroszów przeciętny (1077 w 2014 r.), nieznacznie przekraczający średnią krajową (1071), a także wyższy od średniej dla gmin miejsko-wiejskich województwa dolnośląskiego (947). Dla całego województwa wskaźnik ten wynosi 1207, a dla powiatu wałbrzyskiego – 1085 podmiotów/10 000 mieszkańców (tabela nr 10.1.1). Na tle danych dla całej gminy pozytywnie wyróżnia się miasto Mieroszów (1245 podmiotów), gdyż dla części wiejskiej omawianej gminy ten wskaźnik jest znacząco niższy (824 podmioty). Pod względem liczby podmiotów sektora publicznego przypadających na 10 000 mieszkańców gmina Mieroszów wyraźnie dominuje nad pozostałymi analizowanymi jednostkami terytorialnymi, ze względu na dużą liczbę podmiotów zarejestrowanych jako działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (liczne indywidualne wspólnoty mieszkaniowe zarządzające nieruchomościami mieszkalnymi).

Tabela nr 10.1.1. Podmioty gospodarki narodowej w 2014 r.

	Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców			Udział podmiotów gospodarki narodowej według liczby osób zatrudnionych [%]				Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym
	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	0-9	10-49	50-249	250 i więcej	
Polska	1071	31,73	1038,57	*95,61*	*3,57*	*0,72*	*0,11*	147
Województwo dolnośląskie	1207	53,39	1153,46	*96,34*	*2,95*	*0,61*	*0,10*	159
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie	947	52,54	894,76	*96,11*	*3,14*	*0,67*	*0,08*	134
Powiat wałbrzyski*	1085	142,28	942,74	*96,83*	*2,95*	*0,21*	*0,02*	128
Gmina Mieroszów	1077	214,48	862,14	*96,59*	*3,28*	*0,13*	*0,00*	123
Mieroszów - miasto	1245	334,27	911,02	*97,73*	*2,27*	*0,00*	*0,00*	109
Mieroszów - wieś	824	35,22	789,01	*94,02*	*5,56*	*0,43*	*0,00*	145

*źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl. * obejmujący do 31.12.2012 r. także miasto Wałbrzych.*

Pod względem struktury wielkościowej (mierzonej liczbą zatrudnionych) podmiotów, gmina Mieroszów nie różni się istotnie od województwa, a tym bardziej powiatu (tabela nr 10.1.1); dominują przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 9 osób (96,6%). Z większych przedsiębiorstw funkcjonuje jeden

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

zakład zatrudniający od 50-249 osób („Sanatoria Dolnośląskie” w Sokołowsku). W 2009 r. zatrudnionych było w nim 140 osób [Plan odnowy miejscowości Sokołowsko…, 2009]. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób zarejestrowane są w: Mieroszowie (12), Sokołowsku (5), Nowym Siodle, Rybnicy Leśnej i Unisławiu Śląskim (po 2) oraz w Kowalowej (1). Brak jest na obszarze gminy podmiotów zatrudniających powyżej 250 osób.

Strukturę gospodarczą gminy odzwierciedla pośrednio udział podmiotów poszczególnych sekcji (branż) gospodarki narodowej (tabela nr 10.1.2.). W gminie Mieroszów zwraca uwagę względnie wysoki udział przedsiębiorstw związanych z obsługą rynku nieruchomości (wspólnoty mieszkaniowe) generowany przez dużą liczbę tych podmiotów działających na terenie miasta (220 podmiotów w 2014 r.). Jest to szczególnie zauważalne na tle województwa, mniej na tle powiatu. Udział pozostałych branż gospodarki jest przybliżony do średniopowiatowego i średniowojewódzkiego. Oznacza to duże znaczenie handlu i budownictwa w bazie ekonomicznej gminy. Wysoki jest też udział podmiotów związanych (pośrednio i bezpośrednio) z turystyką (hotele, gastronomia). Pomimo mało korzystnych uwarunkowań przyrodniczych dla rolnictwa, duży jest udział podmiotów związanych z tym sektorem gospodarki narodowej, zwłaszcza w części wiejskiej gminy, gdzie analizowany wskaźnik jest znacząco wyższy niż w województwie i powiecie. Dodać tu należy, że w omawianej strukturze branżowej podmiotów gospodarczych nie ujęto indywidualnych gospodarstw rolnych. Ze zrozumiałych względów, relatywnie niski jest w gminie Mieroszów udział podmiotów reprezentujących między innymi działalność finansową oraz naukę. Jest to typowe dla rejonów „peryferyjnych” gospodarczo. W strukturze branżowej poszczególnych miejscowości gminy Mieroszów można zauważyć dominacje pewnych sekcji podmiotów gospodarczych. Oprócz wspomnianej już wcześniej przewagi podmiotów związanych z obsługą nieruchomości w mieście Mieroszów, zaznacza się także dominacja podmiotów z branży budownictwa w Sokołowsku oraz przetwórstwa przemysłowego w Unisławiu Śląskim. W większości miejscowości znaczący jest udział podmiotów handlowych.

Innym wskaźnikiem obrazującym strukturę branżową gminy jest udział zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarczych. Jak podaje Główny Urząd Statystyczny w gminie Mieroszów w 2014 r. w sektorze ekonomicznym obejmującym przemysł i budownictwo pracowały 563 osoby (spośród 1030 osób pracujących w firmach zatrudniających powyżej 9 osób). Pomimo stosunkowo niewielkiej liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w tym sektorze ekonomicznym udział zatrudnienia w nim jest stosunkowo wysoki. Wynika to ze specyfiki firm przemysłowych i budowlanych, które zazwyczaj zatrudniają większą liczbę osób niż na przykład przedsiębiorstwa handlowe.

Tabela nr 10.1.2. Struktura branżowa podmiotów gospodarki narodowej w 2014 r.

Branże gospodarki narodowej	Gmina Mieroszów - razem		Gmina Mieroszów - miasto		Gmina Mieroszów - wieś		Powiat wałbrzyski		Województwo dolnośląskie -gminy miejsko-wiejskie		Województwo dolnośląskie - ogółem	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	17	*2,23*	4	*0,76*	13	*5,56*	124	*1,99*	1830	*2,64*	4890	*1,39*
Górnictwo i wydobywanie	1	*0,13*	0	*0,00*	1	*0,43*	12	*0,19*	102	*0,15*	440	*0,13*
Przetwórstwo przemysłowe	49	*6,42*	29	*5,48*	20	*8,55*	361	*5,79*	6361	*9,19*	26176	*7,49*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	*0,00*	0	*0,00*	0	*0,00*	6	*0,10*	88	*0,13*	571	*0,16*
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	*0,52*	3	*0,57*	1	*0,43*	15	*0,24*	245	*0,35*	1053	*0,30*
Budownictwo	74	*9,70*	46	*8,70*	28	*11,97*	631	*10,12*	9573	*13,83*	40611	*11,57*
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych	153	*20,05*	95	*17,96*	58	*24,79*	1413	*22,65*	17115	*24,73*	86414	*24,61*
Transport i gospodarka magazynowa	41	*5,37*	27	*5,10*	14	*5,98*	397	*6,36*	3575	*5,17*	19269	*5,49*
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	27	*3,54*	9	*1,70*	18	*7,69*	224	*3,59*	1945	*2,81*	10352	*2,95*
Informacja i komunikacja	10	*1,31*	5	*0,95*	5	*2,14*	81	*1,30*	1122	*1,62*	10222	*2,91*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	*1,97*	13	*2,46*	2	*0,85*	127	*2,04*	1753	*2,53*	11264	*3,21*
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	227	*29,75*	220	*41,59*	7	*2,99*	1523	*24,41*	8348	*12,06*	38683	*11,02*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20	*2,62*	16	*3,02*	4	*1,71*	265	*4,25*	4193	*6,06*	32868	*9,36*
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	*1,05*	3	*0,57*	5	*2,14*	120	*1,92*	1519	*2,20*	9457	*2,69*
Administracja publiczna i obrona narodowa	4	*0,52*	3	*0,57*	1	*0,43*	34	*0,55*	525	*0,76*	1519	*0,43*
Edukacja	18	*2,36*	6	*1,13*	12	*5,13*	156	*2,50*	2108	*3,05*	11267	*3,21*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	27	*3,54*	18	*3,40*	9	*3,85*	262	*4,20*	2650	*3,83*	17459	*4,97*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	*1,44*	4	*0,76*	7	*2,99*	111	*1,78*	1357	*1,96*	6246	*1,78*
Pozostała działalność usługowa	57	*7,47*	28	*5,29*	29	*12,39*	376	*6,03*	4793	*6,93*	22321	*6,36*
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	*0,00*	0	*0,00*	0	*0,00*	0	*0,00*	0	*0,00*	6	*0,00*
Razem	**763**	*100,00*	**529**	*100,00*	**234**	*100,00*	**6238**	*100,00*	**69202**	*100,00*	**351088**	*100,00*

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Dynamika wzrostu liczby podmiotów w ostatnich latach była w gminie Mieroszów stosunkowo niewielka, co nie odbiega znacząco od tendencji wojewódzkich i krajowych. Natomiast w porównaniu do średniej powiatowej gmina Mieroszów prezentowała się dobrze pod względem dynamiki wzrostu liczby podmiotów. W latach 2005-2014 liczba podmiotów wzrosła tu o 8,4%, podczas gdy w powiecie spadła o 30,7%. Należy jednak podkreślić, że ta tendencja spadkowa w znacznej mierze była generowana dużym spadkiem liczby podmiotów gospodarczych działających na obszarze miasta Wałbrzych. Na obszarze gminy Mieroszów w przeciągu lat 2010-2014 najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w mieście (173), natomiast na obszarze wiejskim pod tym względem dominowała miejscowość Sokołowsko (42). Najmniejszą aktywizację gospodarczą obserwowano w Różanej (1 nowy podmiot gospodarczy w analizowanym okresie).

W podziale Polski na jednostki statystyczne NUTS (Nomenklatura Jednostek Terytorialnych dla Celów Statystycznych) wyróżniono pięć poziomów. Według tego podziału gmina Mieroszów (poziom 5) należy do: powiatu wałbrzyskiego (poziom 4), podregionu wałbrzyskiego (poziom 3), województwa dolnośląskiego (poziom 2) i regionu południowo-zachodniego (poziom 1). Podregion wałbrzyski charakteryzuje się relatywnie niskim wskaźnikiem produktu krajowego brutto (PKB) *per capita* (tabela nr 10.1.3.). Sudety są też regionem o wysokiej stopie bezrobocia. Stopa bezrobocia jest szczególnie wysoka w powiecie wałbrzyskim. W roku 2015 zarejestrowano w całej gminie Mieroszów 350 bezrobotnych, po równo kobiet i mężczyzn. Ten wysoki poziom bezrobocia utrzymuje się już od szeregu lat.

Tabela nr 10.1.3. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne w wybranych jednostkach terytorialnych.

	Produkt krajowy brutto na mieszkańca [zł]	Dochody budżetów gmin na mieszkańca [zł]	Udział dochodów własnych w ogóle dochodów [%]	Udział dochodów z podatku PIT w ogóle dochodów [%]	Udział dochodów z podatku CIT w ogóle dochodów [%]	Podmioty gospodarcze wg REGON na 1000 mieszkańców	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw na 1 mieszkańca [zł]	Stopa bezrobocia [%]	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto
	2010	2014	2014	2014	2014	2014	2011	2014	2012
Polska	37096	3970,71	*55,37*	*19,73*	*1,39*	107	3 392	*11,4*	3 744,4
Województwo dolnośląskie	41750	4023,30	*63,50*	*20,23*	*1,73*	121	4 248	*10,4*	3 709,3
Podregion jeleniogórski	29805	3650,55	*56,61*	*16,33*	*0,76*	112	2 703	*14,2*	3 154,0
Podregion legnicko-głogowski	66937	4156,74	*63,88*	*20,05*	*3,34*	97	5 489	*11,1*	4 432,2
Podregion wałbrzyski	27932	3370,04	*55,00*	*17,17*	*0,76*	110	2 592	*16,8*	3 279,3
Podregion wrocławski	33665	3332,94	*52,93*	*17,04*	*0,16*	102	4 506	*9,8*	3 322,6
Podregion miasto Wrocław	56461	5587,61	*62,71*	*13,71*	*0,22*	174	6 346	*4,1*	3 923,9
Powiat wałbrzyski*	-	3296,02	*60,37*	*19,46*	*1,10*	109	2 848	*24,9*	3 564,9
Gmina Mieroszów	-	3446,97	*74,53*	*25,03*	*2,43*	108	-	-	-
Mieroszów - miasto	-	-	-	-	-	125	-	-	-
Mieroszów - wieś	-	-	-	-	-	82	-	-	-

*źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl. * obejmujący do 31.12.2012 r. także miasto Wałbrzych.*

Wskaźnik dochodu budżetu gminy Mieroszów (3 446,97 zł/mieszkańca w 2014 r.) jest niższy niż w przeciętnej gminie województwa dolnośląskiego (4 023,30 zł/mieszkańca), ale wyższy niż średnio w powiecie wałbrzyskim (3 296,02 zł/mieszkańca – z uwzględnieniem miasta Wałbrzych).

Stosunkowo duży, bo wynoszący w 2014 r. 74,5% jest w gminie Mieroszów udział dochodów własnych, przewyższający pod tym względem przeciętną gminę województwa (63,5%). W strukturze dochodów budżetu gminy nieduży udział mają dochody z podatku PIT i CIT. Może to wynikać z niskich wynagrodzeń pracowników zamieszkujących gminę oraz z braku funkcjonowania na obszarze gminy przedsiębiorstw generujących znaczne dochody. Wydatki budżetu gminy w 2014 r. były nieco niższe niż dochody budżetu. W strukturze wydatków wybitnie dominuje oświata (28,63% całości wydatków) oraz pomoc społeczna (16,4%) i administracja (15,02%). Wydatki inwestycyjne były niższe w gminie Mieroszów (9,6%) niż w przeciętnej gminie województwa (18,5%) oraz powiatu (niespełna 17,0%).

Struktura gospodarcza gminy jest częściowo oparta na powiązaniach zewnętrznych. Część mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie poza jej granicami. Liczba osób opuszczających granice gminy w celu dojazdu do pracy jest większa niż liczba osób przyjeżdżających do pracy spoza granic gminy. Zjawisko to wyrażone jest ujemnym saldem przyjazdów i wyjazdów do pracy (tabela nr 10.1.4.). Jednocześnie wskaźnik liczby osób przyjeżdżających do pracy przypadającej na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy jest niski – w 2006 roku wynosił średnio dla gminy Mieroszów 0,40. Nie jest to jednak sytuacja wyróżniająca gminę Mieroszów wśród pozostałych gmin powiatu wałbrzyskiego (z wyjątkiem miasta Wałbrzych). Oznacza to, że zarówno w gminie Mieroszów, jak i w pozostałych gminach powiatu (za wyjątkiem miasta Wałbrzych) brakuje podmiotów gospodarczych oferujących dużą liczbę miejsc pracy. Mieszkańcy gmin zmuszeni są do szukania miejsc pracy poza granicami gmin, które zamieszkują. Często znajdują ją w Wałbrzychu czy Kłodzku. W regionie wałbrzyskim – głównymi ośrodkami gospodarczymi, generującymi znaczną liczbę miejsc pracy – są właśnie Wałbrzych i Kłodzko. W tych miastach regionu występuje wyraźne dodatnie saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy. Posiadają one tym samym znaczny potencjał przyciągający nowych mieszkańców, chcących się osiedlać. Gmina Mieroszów nie stanowi atrakcyjnego ośrodka gospodarczego i pod tym względem nie stanowi atrakcyjnego ośrodka osiedleńczego.

Tabela nr 10.1.4. Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy w 2006 r. w gminie Mieroszów i gminach pobliskich.

Jednostka terytorialna	Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy w 2006 r.	saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy
Boguszów-Gorce	0,07	-1864
Głuszyca	0,33	-428
Mieroszów - miasto	0,26	-287
Mieroszów - wieś	0,65	-83
Mieroszów	0,40	-370
Szczawno-Zdrój	0,91	-57
Wałbrzych	3,32	5895
Kłodzko	4,49	2677

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Gmina Mieroszów w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Perspektywa 2020* [2014] została zaliczona do obszaru problemowego Aglomeracja Wałbrzyska. Gmina leży w zasięgu bezpośredniego oddziaływania miasta Wałbrzycha, wymagającego wciąż działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych w związku ze skutkami likwidacji przemysłu górniczego węgla kamiennego.

10.2. Rolnictwo.

Z powodu niesprzyjających uwarunkowań klimatyczno-glebowych (patrz rozdz. 5.4.), rolnictwo odgrywało i nadal odgrywa na obszarze gminy Mieroszów drugorzędną rolę. Według raportu IUNG - Puławy, sporządzonego na potrzeby „Programu rozwoju obszarów wiejskich" [Jadczyszyn J., 2009], część wiejska gminy Mieroszów została sklasyfikowana jako obszar problemowy rolnictwa i zaliczona do „obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania" – ONW górski. Te obszary charakteryzują się warunkami naturalnymi utrudniającymi prowadzenie działalności rolniczej. W przypadku ONW górskich występują znaczne ograniczenia możliwości użytkowania ziemi i wysokie koszty pracy, generowane przez trudne warunki klimatyczne, skrócony sezon wegetacyjny, duże spadki terenu. Prowadzenie produkcji roślinnej, przede wszystkim na obszarze północnych obrębów, dosyć znacznie ogranicza ukształtowanie powierzchni terenu. Możliwość produkcji rolnej ograniczają ponadto czynniki glebowe (patrz rozdział 5.2.1.). „Strategia rozwoju obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego" zaliczyła gminę Mieroszów do III regionu funkcjonalnego, tj. przemysłowo-rekreacyjno-turystycznego. Ponieważ jakość przestrzeni rolniczej w tym regionie jest niska, korzystne jest prowadzenie rolnictwa ekstensywnego lub specjalistycznego, ukierunkowanego na produkcję np.: warzyw, ziół, czy wikliny. Funkcje produkcyjne powinny być utrzymane na terenach płaskich, o sprzyjających warunkach. Na stokach winna być prowadzona gospodarka pastwiskowo-hodowlana, zabezpieczająca grunty przed erozją. Ze względu na znaczny udział użytków zielonych w strukturze gruntów rolnych duże możliwości rozwoju na obszarze gminy Mieroszów ma produkcja zwierzęca. Już obecnie kierunkiem wiodącym w produkcji rolnej gminy jest hodowla bydła (350 sztuk fizycznych). W strukturze inwentarza oprócz bydła (85,9%) występuje trzoda chlewna (13,3%) oraz konie i kozy (łącznie 0,8%). Mniejsze znaczenie w gminie ma obecnie produkcja roślinna. Uprawiane są wyłącznie zboża (100% zasiewów). Jedynie na potrzeby własne uprawiane są rośliny okopowe, głównie ziemniaki [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Według stanu na lipiec 2009 r. w gminie Mieroszów było 275 gospodarstw rolnych. Najwięcej z nich znajdowało się w Unisławiu Śląskim (66), a najmniej w Różanej i Sokołowsku (po 11). Gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha (które mogą stanowić główne źródło dochodu) jest w gminie 40, najwięcej w Rybnicy Leśnej (11). Tylko 2 gospodarstwa przekraczają 100 ha powierzchni. W 2009 r. jedynie 3,4% mieszkańców utrzymywało się z pracy we własnym gospodarstwie rolnym (93 osoby). Byli

to głównie ludzie młodzi w wieku 18-40 lat, posiadający wykształcenie zawodowe lub średnie [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Brak jest w gminie podmiotów gospodarczych pełniących funkcję zaplecza obsługi rolniczej (z wyjątkiem punktu weterynaryjnego w Mieroszowie). Istniejące tu niegdyś zakłady przetwórstwa rolnego, zlewnie mleka czy spółdzielnie usług rolniczych, upadły [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Przestrzeń rolnicza ulegać będzie pomniejszaniu, głównie w wyniku zalesienia najsłabszych (z punktu widzenia produkcji rolniczej) gruntów oraz w związku z przewidywanym rozwojem przestrzennym zainwestowania, w tym technicznego (np. drogi).

Ułatwieniu prowadzenia i organizacji produkcji rolnej w gminie może służyć poprawa struktury agrarnej i urządzeń melioracji, czy modernizacja sieci dróg transportu rolnego. Rozwój branży rolniczej może przyspieszyć: uruchomienie punktów przetwórstwa produktów rolnych i leśnych, tworzenie grup producentów rolnych oraz wprowadzenie lokalnych targów żywności oraz rękodzieła dla promocji miejscowych produktów. Gospodarstwa rolne powinny rozszerzać profil swoich działalności poprzez wprowadzanie usług na rzecz specjalistycznych ośrodków leczniczych, rehabilitacyjnych i edukacyjnych [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

10.3. Pozostałe, nierolnicze aktywności gospodarcze.

W przeszłości podstawę bazy ekonomicznej gminy Mieroszów stanowił przemysł, z największym przedsiębiorstwem produkującym m.in. wkłady odzieżowe, taśmy perforowane. Wałbrzyskie Zakłady Przemysłu Lniarskiego z siedzibą w Wałbrzychu (i zakładem w Mieroszowie) w latach swojej świetności zatrudniały ponad 2500 pracowników. Obecnie przedsiębiorstwo działa pod nazwą Fabryka Wkładów Odzieżowych CAMELA S.A. i jest liderem w kraju oraz znaczącym dostawcą produktów w wielu krajach Europy, Ameryki, Azji i Afryki. Sektor przemysłowy Mieroszowa, podobnie jak całych Sudetów, w znacznym stopniu się załamał w okresie zmian ustrojowych państwa. Nadal jednak ten dział gospodarki narodowej można uznać za znaczący w bazie ekonomicznej gminy. Świadczy o tym struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach liczących powyżej 9 zatrudnionych. Strukturę branżową przemysłu mieroszowskiego tworzy: przemysł włókienniczy, drzewny (w tym meblowy), ceramiczny i wydobywczy (melafir). Do najważniejszych zakładów przemysłowych, obok wymienionego na początku przedsiębiorstwa CAMELA S.A., należą:

- ZEBRA sp. z o.o. Zakład w Mieroszowie – zakład zajmujący się produkcją mebli drewnianych,
- Fabryka Mebli MEBLOSTEF w Mieroszowie – zakład produkujący meble biurowe i tapicerowane,
- PPUH Kamex w Mieroszowie – hurtownia materiałów ściernych,
- ZPHU Pakard w Mieroszowie – produkcja wyrobów drewnianych oraz usługi budowlane,

- Kopalnie Surowców Skalnych w Bartnicy Spółka z o.o., Kopalnia Melafiru Rybnica Leśna,
- Ceramika CerLux Sp. j. w Unisławiu Śląskim,
- Zakład Dziewiarski ARGES S. C. w Mieroszowie,
- Zakład wyrobów z ceramiki szlachetnej w Mieroszowie,
- Firma Produkcyjna IZOLA w Kowalowej – produkcja wyrobów z drutu, łańcuchów i sprężyn.

Wyrównanie granicy rolno-leśnej istniejących kompleksów leśnych, a także nowe dolesienia wzmocnią obecne kompleksy leśne, co pośrednio przyczyni się do zachowania funkcjonowania zakładów przeróbki drewna w gminie.

Występowanie różnorodnych surowców mineralnych stwarza warunki (w dalszej perspektywie) dla większego niż dotychczas rozwoju przemysłu wydobywczego i przetwórstwa surowców mineralnych (m.in. węgiel kamienny i metan).

Rozwijają się drobne przedsiębiorstwa produkcyjne, produkcyjno-usługowe i usługowe. Szczególnie rozwinął się handel reprezentowany przez firmy handlowe lub handlowo-produkcyjne oraz bogatą sieć placówek handlu detalicznego – 113 obiektów (2012 r. – według GUS).

Na terenie gminy obecnie nie funkcjonuje stacja paliw. Gmina dobrze wyposażona jest w zakłady gastronomiczne – znajduje się tu bowiem 18 obiektów związanych z działalnością gastronomiczną (według danych GUS z 2013 r.), w tym Bar Rampa oraz Bar Uniwersalny Margo w Mieroszowie, Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Leśne Źródło w Sokołowsku, Gościniec Eden w Kowalowej, Drink-Bar PIAST w Mieroszowie oraz schronisko PTTK „Andrzejówka” w Rybnicy Leśnej. Rozwój gastronomii związany jest z funkcjami turystycznymi.

10.4. Turystyka.

Turystyka w gminie Mieroszów może być postrzegana jako podstawowy czynnik aktywizacji gospodarczej, zwłaszcza, że zarówno na europejskim, jak i krajowym szczeblu administracyjnym uznawana jest za ważny i przyszłościowy sektor gospodarki. Poza tym w gminie istnieją korzystne uwarunkowania dla rozwoju tego działu gospodarki narodowej, na które składają się walory przyrodniczo-krajobrazowe, z licznymi osobliwościami natury (między innymi geostanowiska, o których mowa w rozdziale 5.1.1.), kulturowe, atrakcyjna miejscowość Sokołowsko, którą przewiduje się objąć rewaloryzacją i rehabilitacją oraz nadać status uzdrowiska, przy jednoczesnym dalszym budowaniu marki tej miejscowości jako międzynarodowego ośrodka krzewienia i popularyzacji kultury, a także położenie przygraniczne umożliwiające łatwy dostęp do atrakcji turystycznych po stronie czeskiej.

Gmina posiada gęstą sieć oznakowanych szlaków turystycznych oraz trasy częściowo przygotowane do górskiej turystyki rowerowej i konnej (Sudecki Szlak Konny, prowadzący z Lądka Zdroju do Karpacza). Integralną częścią szlaków są tzw. skandynawskie wiaty turystyczne. Część istniejących szlaków turystycznych wymaga uporządkowania i dostosowania do aktualnych potrzeb. Dla stymulacji rozwoju turystyki w gminie ważna jest także rozbudowa istniejącego systemu tras i ścieżek turystycznych, zarówno pieszych, rowerowych i narciarskich, jak i konnych. Wskazana jest budowa dodatkowych: miejsc odpoczynkowych i parkingowych (także parkingów leśnych), wiat rowerowych oraz punktów gastronomicznych. W opracowaniu pt. „Plan urządzeniowo-rolny gminy Mieroszów" [2011] wskazano przebiegi nowych tras rowerowych o łącznej długości 15,70 km. Trasy te zaprojektowano po głównych drogach asfaltowych między miejscowościami oraz po drogach transportu rolnego. W opracowaniu zaproponowano ponadto przebiegi nowych szlaków turystycznych, o łącznej długości 6,5 km.

W gminie wyznaczono kilka ścieżek dydaktycznych. Wskazane jest wykorzystanie do celów turystyczno-rekreacyjnych istniejących: pomników przyrody, obiektów o cechach pomników przyrody kwalifikowanych do objęcia ochroną, zabytkowych parków, punktów widokowych oraz innych punktów rekreacyjnych. Obecnie na terenie gminy istnieją trzy zorganizowane miejsca/punkty widokowe: na terenie Gór Kamiennych w pobliżu Góry Stożek Wielki oraz Góry Bukowiec w Unisławiu Śląskim, a także przy ścieżce rowerowej w Nowym Siodle – przy granicy państwowej. Natomiast jak wynika z opracowania pt. „Plan urządzeniowo-rolny gminy Mieroszów" [2011] przewiduje się realizację 6 nowych miejsc mających pełnić funkcję punktów widokowych, połączonych z funkcją rekreacyjną. Są one położone w miejscowościach: Kowalowa (jeden przy granicy z miastem, drugi na wyniosłości terenu przy projektowanym szlaku turystycznym), Nowe Siodło (Góry Suche, przy planowanej ścieżce rowerowej), Różana (okolice wzniesienia Dziób), Rybnica Leśna (wyniosłość terenu na Kamionce) i Unisław Śląski (przy drodze nr 115). Punkty te są powiązane siecią istniejących lub planowanych tras rowerowych oraz pieszych szlaków turystycznych.

Dużym potencjałem charakteryzują się także geostanowiska, na bazie których można tworzyć tematyczne trasy turystyczne. Zasadne jest także podjęcie działań służących ich włączeniu do sieci obiektów Geostrady Sudeckiej. Geostrada Sudecka to polsko-czeski projekt, którego celem jest promocja bogactw geologicznych regionu polsko-czeskiego przygranicza i rozwój geoturystyki. W ramach projektu opracowano przewodnik geologiczno-turystyczny, w którym przedstawiono opisy około 300 stanowisk po stronie polskiej i czeskiej. Częścią projektu są też tablice informacyjne, które zostały posadowione w wybranych punktach geotrasy [Stachowiak A., i in, 2013]. Nie wyklucza się także możliwości powstania niezależnego geoparku.

Gmina dysponuje dobrymi warunkami do uprawiania lotnictwa bezsilnikowego (np. lotniarstwa i paralotniarstwa). Najpopularniejszym w skali kraju obszarem lotniarskim jest Szybowisko Mieroszów,

leżące na południowym zboczy masywu góry Miłosz [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011]. Mniej popularne i wykorzystywane przy sprzyjających warunkach są zbocza: Dzikowca Wielkiego, masywu Bukowca i masywu góry Klin.

W gminie istnieją także warunki do uprawiania sportów zimowych. Przełęcz Trzech Dolin wraz ze schroniskiem „Andrzejówka" w Rybnicy Leśnej stanowi największe w gminie centrum sportów zimowych. W sąsiedztwie schroniska działają wyciągi narciarskie: wyciąg orczykowy Gwarek o długości 336 m, wyciąg talerzykowy Muflon o długości 260 m, wyciąg Muflon II o długości 240 m. Wyciągi znajdują się ponadto w Sokołowsku – wyciąg orczykowy o długości 800 m i w Mieroszowie – wyciąg orczykowy o długości 200 m. W okolicach schroniska „Andrzejówka" wytyczono trasy biegów narciarskich, wykorzystywanych corocznie w trakcie „Biegu Gwarków". Istotnym elementem kreowania wizerunku gminy jest organizacja różnego typu imprez cyklicznych o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym: narciarski „Bieg Gwarków", narciarski „Bieg Skalnika", polsko-czeski „Bieg Mieszka i Dobrawy", Międzynarodowy Festiwal Sztuki Efemerycznej Konteksty oraz Festiwal Filmowy Hommage á Kieślowski w Sokołowsku, zawody paralotniarskie o puchar Gór Wałbrzyskich, przegląd filmów amatorskich „Qioskadr". Na mieroszowskich trasach rowerowych cyklicznie organizowane są rajdy EMTB Enduro. Gmina Mieroszów przystąpiła ponadto do Stowarzyszenia Strefa MTB Sudety.

Nadal słabo rozwinięta na obszarze gminy jest agroturystyka, pomimo istnienia walorów naturalnych mogących sprzyjać tego typu działalności. Jako jeden z istotnych kierunków nierolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich nie wymaga bezpośredniego zaangażowania środków gminnych. Obecnie baza agroturystyczna gminy oferuje około 60 miejsc noclegowych w: Golińsku, Kowalowej, Łącznej, Rybnicy Leśnej i Unisławiu Śląskim [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Coraz większą popularnością na obszarze gminy cieszy się wędkarstwo, zwłaszcza w rejonie miejscowości Golińsk, gdzie powstały stawy o dużej powierzchni. Na terenie gminy użytkowane przez Polski Związek Wędkarski są wody Ścinawki (od źródeł do granicy Polski) oraz staw w Golińsku (o powierzchni 1,5 ha) [Portal internetowy Polskiego Związku Wędkarskiego, http://www.pzw.org.pl/walbrzych/cms/1068/wykaz_wod]. Gęsta sieć hydrograficzna w gminie jest bazą dla rozwoju produkcji rybackiej.

Gmina posiada cechy kwalifikujące ją do rozwoju turystyki leczniczo-uzdrowiskowej. Dysponuje specyficznym klimatem bodźcowym oraz opartą na tym klimacie historią uzdrowiskową. Miejscowość Sokołowsko była kiedyś sławnym na całą Europę uzdrowiskiem chorób płucnych, w okresie międzywojennym stacją klimatyczną i ośrodkiem sportów zimowych. Od 1945 roku funkcjonował tutaj Specjalistyczny ZOZ Chorób Płuc, przekształcony w 1997 r. w niepubliczny ZOZ, działający do 2013 r. Obecnie działalnością opiekuńczo-leczniczą zajmują się „Sanatoria Dolnośląskie" spółka z o.o. Gmina prowadzi starania o nadanie miejscowości Sokołowsko statusu uzdrowiska, chociaż należy podkreślić, że jest mało prawdopodobne, by funkcja uzdrowiskowa ponownie była wiodącą w tej miejscowości.

Bowiem „gruźlica, która „zbudowała” Sokołowsko, ostatecznie stamtąd zniknęła” [Belof M. i inni, 2016 r.].

Gmina dysponuje ośrodkami konferencyjnymi stanowiącymi bazę dla rozwoju turystyki edukacyjnej. W Sokołowsku znajdują się trzy ośrodki dysponujące salami konferencyjnymi. Są to Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „Radosno” (sala na 70 osób), Ośrodek Rekreacyjno-Konferencyjny Leśne Źródło (sala na 40 miejsc) oraz Międzynarodowe Laboratorium Kultury.

Pod względem dostępności bazy noclegowej gmina Mieroszów nie prezentuje szerokiej oferty. W 2014 r., według danych GUS, w gminie funkcjonowało zaledwie 6 obiektów noclegowych (bez obiektów agroturystycznych i kwater prywatnych). Dla porównania w gminach Szczawno-Zdrój i Walim, położonych także w powiecie wałbrzyskim i mniej zaludnionych niż gmina Mieroszów, liczba obiektów noclegowych wynosiła odpowiednio 12 i 13. Znacznie większa była w tych gminach także liczba turystów oraz liczba udzielonych noclegów (tabela nr 10.4.1.).

Wskaźnik 48,95 turystów/100 mieszkańców oraz 1,79 miejsc noclegowych/100 mieszkańców wskazuje na małe znaczenie turystyki w bazie ekonomicznej gminy, niższe do średniej dla województwa dolnośląskiego. Także liczba udzielonych noclegów oraz liczba obsłużonych turystów nie jest imponująca w porównaniu z ww. gminami turystycznymi położonymi w sąsiedztwie Mieroszowa. Gmina Szczawno-Zdrój posiada status uzdrowiska, co sprawia, że ruch turystyczny jest w tej gminie nieporównywalnie większy niż w gminie Mieroszów. Także w porównaniu do mniejszego pod względem liczby mieszkańców Walimia, gmina Mieroszów wypada mniej korzystnie pod względem przywołanych wskaźników obrazujących wykorzystanie bazy noclegowej. Z drugiej strony obłożenie (czyli liczba udzielonych noclegów na 1 miejsce noclegowe) obiektów noclegowych w gminie Mieroszów jest tylko nieco mniejsze niż w gminie Walim (znacząco mniejsze niż średnio w województwie i dużo mniejsze niż w Szczawnie-Zdroju). Pomimo iż baza noclegowa dostępna w gminie Mieroszów jest wyraźnie skromniejsza niż w porównywanych jednostkach administracyjnych, to jest ona relatywnie lepiej wykorzystywana. Jednak wielkość (a także jakość) zagospodarowania turystycznego gminy oraz wielkość ruchu turystycznego nie są jeszcze w pełni adekwatne do wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych tego obszaru.

Tabela nr 10.4.1. Baza noclegowa i jej wykorzystanie.

Wyszczególnienie	Mieroszów			Szczawno-Zdrój	Walim	Dolnośląskie
	2010	2012	2014	2014	2014	2014
Liczba obiektów	5	6	6	12	13	903
Liczba miejsc noclegowych	157	156	127	881	456	60320
Liczba turystów	3542	4949	3469	21527	12300	2416382
- w tym zagranicznych	103	86	2	2232	241	510072
Udzielone noclegi	8453	11148	6790	204739	26318	6397928
- w tym turystom zagranicznym	335	252	2	8349	380	1128234
Liczba mieszkańców	7407	7212	7087	5754	5662	2908457
Liczba turystów/100 mieszkańców	47,82	68,62	48,95	374,12	217,24	83,08

Wyszczególnienie	Mieroszów			Szczawno-Zdrój	Walim	Dolnośląskie
	2010	2012	2014	2014	2014	2014
Liczba miejsc noclegowych/100 mieszkańców	2,12	2,16	1,79	15,31	8,05	2,07
Liczba udzielonych noclegów na 1 m. noclegowe	53,8	71,5	53,46	232,39	57,71	106,07
- w tym turystom zagranicznym	2,1	1,6	0,02	9,48	0,83	18,70

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Gmina Mieroszów wchodzi w skład subregionu turystycznego „Góry Wałbrzyskie". Współpraca z pozostałymi gminami zaliczanymi do subregionu może okazać się owocna dla promocji samej gminy jako ośrodka turystycznego. Gminy subregionu, dzięki wzajemnemu wzmocnieniu, mogą aspirować do miana europejskiego ośrodka turystyki uzdrowiskowo-wypoczynkowej. W tym celu konieczne jest jednak opracowanie wspólnej strategii promocyjnej i wdrożenie wspólnych projektów. Niezwykle istotne jest też podniesienie konkurencyjności subregionu między innymi poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej (infrastruktura sportów zimowych, parkingi, rewitalizacja zabytkowych zespołów urbanistycznych, sieci parków kulturowych, rewitalizacja i budowa nowych ciągów komunikacyjnych, zwiększenie oferty usług noclegowych, gastronomicznych i konferencyjnych, estetyzacja miejsc i przestrzeni turystycznej) [Strategia Rozwoju Turystyki w Gminach:…, 2009]. Istotny jest także rozwój infrastruktury turystycznej związanej z wydłużeniem sezonu turystycznego.

10.5. Bezrobocie.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu w drugiej połowie 2015 r. w gminie Mieroszów zarejestrowanych było 350 osób bezrobotnych. Wskaźnik liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych przypadających na ogół liczby osób w wieku produkcyjnym w gminie jest znacznie wyższy niż średnio w kraju oraz w województwie. Pozostaje natomiast na podobnym poziomie jak średnio w powiecie. Wśród osób pozostających bez pracy było tyle samo kobiet, co mężczyzn. Jeszcze w 2012 r., udział bezrobotnych kobiet wynosił 47,46% (tabela nr 10.5.1.). Wśród osób bezrobotnych w gminie Mieroszów stosunkowo duży jest udział osób w wieku do 25 lat – 11,14%. Jest to jeden z wyższych wskaźników wśród gmin powiatu wałbrzyskiego.

Tabela nr 10.5.1. Bezrobocie w wybranych jednostkach terytorialnych.

	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		Udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogóle ludności w wieku produkcyjnym [%]		Udział kobiet w ogóle ludności pozostającej bez pracy [%]		Udział osób w wieku do 25 lat w ogóle ludności pozostającej bez pracy [%]
	XII.2012	XII.2015	XII.2012	XII.2015	XII.2012	XII.2015	XII.2015
Polska	1812000	1563339	*7,00*	*6,5*	*48,07*	*52,20*	*15,15*
Województwo dolnośląskie	132000	99952	*6,68*	*5,5*	*47,73*	*51,60*	*11,80*
Powiat wałbrzyski*	12517	2995	*10,50*	*8,3*	*51,83*	*51,55*	*10,15*
Boguszów-	1493	1011	*13,54*	*10,2*	*50,57*	*54,30*	*9,10*

	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		Udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogóle ludności w wieku produkcyjnym [%]		Udział kobiet w ogóle ludności pozostającej bez pracy [%]		Udział osób w wieku do 25 lat w ogóle ludności pozostającej bez pracy [%]
	XII.2012	XII.2015	XII.2012	XII.2015	XII.2012	XII.2015	XII.2015
Górce							
Jedlina-Zdrój	293	213	*8,84*	*7,0*	*48,81*	*56,34*	*9,39*
Szczawno-Zdrój	305	211	*8,04*	*6,1*	*45,25*	*49,29*	*6,63*
Czarny Bór	413	284	*12,32*	*9,1*	*46,25*	*49,65*	*17,60*
Głuszyca	710	430	*11,38*	*7,6*	*47,32*	*46,98*	*11,86*
Stare Bogaczowice	255	173	*8,66*	*6,3*	*50,59*	*53,76*	*6,36*
Walim	526	323	*13,26*	*9,1*	*52,09*	*49,53*	*8,36*
Mieroszów	493	350	*10,16*	*8,0*	*47,46*	*50,00*	*11,14*

źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.; Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu – statystyki bezrobocia; http://www.urzadpracy.pl/pl/inne/analizy-i-statystyki.
** obejmujący do 31.12.2012 r. także miasto Wałbrzych.*

Wysokie bezrobocie notowane zarówno w gminie, jak i w jej bezpośrednim otoczeniu jest wynikiem przemian gospodarczych i upadku przemysłu górniczego. Proces ten wspomagany był w ostatnich latach także kryzysem gospodarczym. W gminie i w jej najbliższym otoczeniu brakuje nowych podmiotów gospodarczych, które oferowałyby miejsca pracy dla większej liczby bezrobotnych. Peryferyjne położenie gminy względem centralnej części kraju i dużych ośrodków miejskich, a także urozmaicona rzeźba terenu nie sprzyjają inwestowaniu przez większych przedsiębiorców na obszarze gminy.

W „Strategii rozwoju gminy Mieroszów na lata 2014-2020” problem bezrobocia został zaliczony do problemów kluczowych.

10.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu i możliwości rozwoju sfery gospodarczej.

1. Podstawę rozwoju miasta Mieroszów stanowił przemysł. W okresie przemian ustrojowych państwa (od początku lat 90. ubiegłego wieku) znaczna część przedsiębiorstw przemysłowych upadła (podobnie jak w całych Sudetach), jednakże ten dział gospodarki narodowej nadal odgrywa w gminie istotną rolę, co wyraża się zwłaszcza w strukturze zatrudnienia.

2. Strukturę branżową przemysłu mieroszowskiego tworzy przemysł: włókienniczy, drzewny (w tym meblowy), ceramiczny i wydobywczy (melafir). Występowanie różnorodnych surowców mineralnych stwarza warunki (w dalszej perspektywie) dla większego niż dotychczas rozwoju przemysłu wydobywczego i przetwórstwa surowców mineralnych (m.in. węgiel kamienny i metan).

3. Obecnie liczba podmiotów gospodarczych (nie licząc indywidualnych gospodarstw rolnych) w stosunku do zaludnienia gminy jest nieco niższa niż średnio w województwie i powiecie. Wśród podmiotów dominują małe przedsiębiorstwa o zatrudnieniu do 9 osób (96,6% ogólnej liczby podmiotów w 2014 r.), należące w przeważającej większości do sektora prywatnego (80,1%). W strukturze branżowej największy udział mają podmioty gospodarcze związane z obsługą nieruchomości (zwłaszcza w mieście Mieroszów – indywidualne wspólnoty mieszkaniowe) oraz z handlem i naprawami. Relatywnie duży jest udział firm przemysłowych i budowlanych.

4. Gmina Mieroszów stanowi układ gospodarczy o charakterze częściowo otwartym, powiązany z okolicznymi miejscowościami, które zapewniają mieszkańcom gminy miejsca pracy.

5. Jednym z priorytetowych sektorów aktywności gospodarczych gminy jest turystyka. Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjają rozwojowi branży turystycznej. Obecnie stan zagospodarowania turystycznego, w tym bazy noclegowej (zwłaszcza pod względem jakościowym), nie w pełni odpowiada wysokim walorom przyrodniczo-krajobrazowym gminy.

6. Gmina dysponuje specyficznymi (bardzo korzystnymi) warunkami dla rozwoju sportów zimowych i lotniarstwa bezsilnikowego.

7. Rozwojowi turystyki może sprzyjać przygraniczne położenie gminy, walory klimatyczne oraz tradycje lecznictwa uzdrowiskowego (szczególnie w Sokołowsku). Dla stymulacji rozwoju turystyki konieczny jest natomiast rozrost bazy gastronomicznej i noclegowej.

8. Rozwój turystyki należy stymulować między innymi poprzez rozbudowę sieci szlaków turystycznych. Istniejące szlaki wymagają uporządkowania i dostosowania do aktualnych potrzeb.

9. Stosunkowo niskie dochody gminy mogą utrudniać realizację inwestycji mających na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy.

10. Ze względu na trudne uwarunkowania siedliskowe, rolnictwo odgrywa w gminie podrzędną rolę. W związku z dużym udziałem użytków zielonych, ważnym kierunkiem produkcji rolniczej jest chów bydła rogatego, w szczególności krów mlecznych.

11. Postępować będzie uszczuplanie areału przestrzeni rolniczej w wyniku zalesiania najsłabszych gruntów oraz prawdopodobnej ekspansji terenów zainwestowanych (w tym turystycznych i komunikacyjnych).

12. Społeczeństwo gminy charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem bezrobocia, także wśród ludzi młodych.

DZIAŁ III.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW

11. STAN PRAWNY GRUNTÓW.[A]

11.1. Struktura własności gruntów i procesy przekształceń własnościowych.

W gminie Mieroszów dominuje własność państwowa, co jest w szczególności widoczne na obszarach wiejskich, gdzie w styczniu 2014 r. grunty należące do Skarbu Państwa (nie przekazane w użytkowanie wieczyste) zajmowały prawie 57% ogólnej powierzchni tej części gminy. Na tych wiejskich obszarach na własność państwową składają się przede wszystkim grunty będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe" (89% gruntów Skarbu Państwa). Na terenie miasta grunty państwowe mają mniejszy udział, wynoszący niespełna 30%, i odmienną od części wiejskiej gminy strukturę użytkowania. Dominacja gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych jest mniej wyraźna – ich udział wynosi 56%. Duży udział mają tu bowiem użytki rolne (prawie 40%). W zarządzie PGL „Lasy Państwowe" znajdują się głównie grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzaczone – 97% areału leśnego części wiejskiej gminy i 94% miejskiego areału leśnego. Skarb Państwa jest także głównym właścicielem gruntów pod wodami – 95% ogółu tych gruntów. Pozostałe grunty państwowe to przede wszystkim tereny dróg oraz zlokalizowane w części wiejskiej gminy użytki kopalne. Stosunkowo niewielka część gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa została przekazana w wieczyste użytkowanie (30 ha w mieście oraz 60 ha na terenach wiejskich). W tej grupie gruntów przeważają tereny kolejowe, a także tereny przemysłowe w mieście oraz użytki kopalne w części wiejskiej gminy.

Na terenie miasta Mieroszów wyjątkowo wysoki jest udział gruntów gminnych (nie oddanych w użytkowanie wieczyste) – ponad 24% ogólnej powierzchni gruntów municypalnych. Znacznie mniejszy jest udział wspomnianych gruntów w części wiejskiej gminy, gdzie w styczniu 2014 r. wyniósł niecałe 6%. Niemniej jednak udział gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości należy generalnie ocenić jako wysoki, znacznie wyższy niż zanotowana w 2012 r. średnia krajowa (2,66%) i wojewódzka (4,79%). Jest to więc sytuacja bardzo korzystna, gdyż ułatwia gminie prowadzenie polityki przestrzennej i inwestycyjnej. Największy areał gruntów gminnych zajmują użytki rolne, zarówno na wsi, jak i w mieście. Relatywnie znaczący jest udział gruntów komunalnych na terenach zurbanizowanych (40-45% tych terenów), przy czym są to głównie grunty pod drogami. Własnością gminy są też grunty oddane w użytkowanie wieczyste. Grunty te stanowią niewielki odsetek areału gminy – niecałe 5% na terenach miejskich i 0,12% na terenach wiejskich. Na terenie miasta w użytkowanie wieczyste zostały przekazane głównie grunty orne oraz nieruchomości mieszkaniowe. Na obszarach wiejskich natomiast w użytkowaniu wieczystym pozostają głównie gminne nieruchomości zurbanizowane, w tym zwłaszcza tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Grunty właścicieli prywatnych (osób fizycznych) obejmują około 1/3 obszaru gminy, zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich udział tych gruntów w strukturze władania jest podobny.

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

Przeważająca część gruntów prywatnych wchodzi w skład indywidualnych gospodarstw rolnych (około 79% w mieście oraz około 93% ogólnej powierzchni gruntów prywatnych na wsi). Są to bowiem głównie użytki rolne, a na terenach wiejskich także użytki leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, które tworzą gospodarstwa rolne. Znaczący jest udział gruntów osób fizycznych w ogólnym areale użytków rolnych. W mieście udział ten wynosi około 47%, a na obszarach wiejskich aż 75%.

Na terenie miasta dość znaczny jest udział gruntów spółek prawa handlowego, gdzie stanowią one ponad 7% całkowitej powierzchni wspomnianej jednostki. Na terenach wiejskich większy areał obejmują jeszcze grunty kościelne (70 ha, tj. około 1,07% powierzchni terenów wiejskich).

W gminie Mieroszów niewielka część gruntów stanowi własność województwa (7 ha na terenach wiejskich) i powiatu (33 ha). Są to głównie grunty pod drogami. Marginalny jest udział gruntów partii politycznych i stowarzyszeń (6 ha), które występują tylko na obszarze wiejskim.

Obserwuje się dość dynamiczne przekształcenia własnościowe gruntów. W okresie lat 2004-2014 wyraźnie zmniejszył się areał gruntów Skarbu Państwa nie przekazanych w użytkowanie wieczyste – o 446 ha, tj. o około 5,9% ogólnej powierzchni gminy. W tej grupie własności największy spadek areału gruntów dotyczył gruntów rolnych. Zmniejszył się także areał gruntów gminnych nie przekazanych w użytkowanie wieczyste – o 183 ha (tj. o 2,4%). Powiększył się natomiast areał gruntów osób fizycznych – o 625 ha (o 8,23%). Te zmiany własnościowe obserwuje się zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich, proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej przez te jednostki administracyjne. Ich wynikiem jest sprzedaż gruntów publicznych podmiotom prywatnym. Poza wymienionymi zmianami nieznacznie zwiększyła się ponadto powierzchnia gruntów Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste (łącznie o 45 ha). Odwrotną tendencję odnotowano w odniesieniu do gruntów gminnych, choć skala tych zmian jest znacznie mniejsza (spadek ogólnej powierzchni gruntów o 5 ha).

Stosunkowo duży ubytek gruntów – w latach 2004-2014 – wystąpił także na obszarach wiejskich w kategorii grunty kościołów i związków wyznaniowych. Dotyczył on 47 ha powierzchni. Warto także odnotować, że w okresie 2004-2014 nastąpił stosunkowo wysoki wzrost powierzchni gruntów należących do powiatu, z 3 ha do 33 ha. Nieznacznie powiększył się także zasób nieruchomości województwa z 1 ha do 7 ha. Natomiast znaczący ubytek powierzchni gruntów dotyczył gruntów spółek prawa handlowego na obszarach wiejskich – o 34 ha (o 44%).

Szczegółową strukturę własności gruntów oraz analizę zmian własnościowych przedstawiono w tabelach nr 11.1.1. i 11.1.2.

Tabela nr 11.1.1. Struktura własności gruntów miasta Mieroszów (dane na 1 stycznia 2004 r. oraz 1 stycznia 2014 r.).

Rodzaj własności	2014 r.										2004 r.		Zmiana w latach 2004-2014
	Lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia	Grunty pod wodami	Użytki rolne		Grunty zabudowanie i zurbanizowane				Razem		Razem		
			Razem	Grunty rolne zabudowane	Razem	Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Tereny komunikacyjne					
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	%	ha	%	ha
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, w tym:	171	5	120	2	7	0	0	7	303	*29,39*	412	*39,92*	-109
– w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”	170	0	0	0	0	0	0	0	170	*16,49*	172	*16,67*	-2
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	30	3	10	12	30	*2,91*	18	*1,74*	12
Grunty powiatu	0	0	0	0	6	0	0	6	6	*0,58*	0	*0,00*	6
Grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	9	0	168	0	69	8	2	34	248	*24,05*	302	*29,26*	-54
Grunty gminne w użytkowaniu wieczystym	0	0	38	0	13	9	1	0	51	*4,95*	54	*5,23*	-3
Grunty osób fizycznych, w tym:	1	0	286	6	20	16	0	0	316	*30,65*	171	*16,57*	145
- wchodzące w skład gospodarstw rolnych	1	0	240	3	1	1	0	0	250	*24,25*	133	*12,89*	117
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	0	0	1	0	1	0	0	0	2	*0,19*	2	*0,19*	0
Grunty spółek prawa handlowego	0	0	67	0	7	0	5	0	75	*7,27*	73	*7,07*	2

źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu.

Tabela nr 11.1.2. Struktura własności gruntów obszaru wiejskiego Mieroszowa (dane na 1 stycznia 2004 r. oraz 1 stycznia 2014 r.).

Rodzaj własności	2014 r.										2004 r.		Zmiana w latach 2004-2014
	Lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia	Grunty pod wodami	Użytki rolne		Grunty zabudowanie i zurbanizowane				Razem		Razem		
			Razem	Grunty rolne zabudowane	Razem	Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Tereny komunikacyjne					
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	%	ha	%	ha
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, w tym:	3175	14	470	8	35	1	0	19	3721	*56,70*	4058	*61,85*	-337
– w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”	3160	0	133	1	16	1	0	1	3314	*50,50*	3312	*50,48*	2
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	3	1	57	1	2	33	60	*0,91*	27	*0,41*	33
Grunty województwa	0	0	0	0	7	0	0	7	7	*0,11*	1	*0,02*	6
Grunty powiatu	0	0	0	0	27	0	0	24	27	*0,41*	3	*0,05*	24
Grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	35	0	235	2	113	7	11	82	388	*5,91*	517	*7,88*	-129
Grunty gminne w użytkowaniu wieczystym	0	0	1	1	7	2	0	0	8	*0,12*	10	*0,15*	-2
Grunty osób fizycznych, w tym:	56	1	2184	47	19	15	0	0	2272	*34,62*	1792	*27,31*	480
- wchodzące w skład gospodarstw rolnych	55	1	2039	25	1	0	0	0	2106	*32,09*	1677	*25,56*	429
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	0	0	22	0	1	0	0	0	23	*0,35*	70	*1,07*	-47
Grunty spółek prawa handlowego	0	0	34	0	9	0	2	0	43	*0,66*	77	*1,17*	-34
Grunty partii politycznych i	2	0	5	0	7	0	0	0	14	*0,21*	6	*0,09*	8

Rodzaj własności	2014 r.										2004 r.		Zmiana w latach 2004-2014
	Lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia	Grunty pod wodami	Użytki rolne		Grunty zabudowanie i zurbanizowane				Razem		Razem		
			Razem	Grunty rolne zabudowane	Razem	Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Tereny komunikacyjne					
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	%	ha	%	ha
stowarzyszeń													

źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu.

11.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu własności gruntów.

1. W strukturze własności gruntów zdecydowanie dominuje własność państwowa, co jest szczególnie widoczne na terenach wiejskich. W mieście grupę gruntów Skarbu Państwa tworzą użytki rolne, a także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, natomiast w wiejskiej części gminy – głównie grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.

2. Porównawczo (na tle kraju i województwa) wyjątkowo duży jest udział gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości, zwłaszcza w mieście – ponad 24% (na wsi – 5,91%), co jest sytuacją korzystną z punktu widzenia możliwości kształtowania przez gminę polityki przestrzennej.

3. Niezbędne inwestycje gminne warto planować także na gruntach należących do Skarbu Państwa, gdyż może się to wiązać z nieodpłatnym przejmowaniem tych gruntów do zasobu gminnego.

4. Grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste stanowią około 5% powierzchni gminy. W latach 2004-2014 zanotowano niewielki spadek powierzchni tej grupy gruntów. Wzrasta natomiast areał gruntów należących do Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste.

5. Stosunkowo duży jest udział własności osób fizycznych, która stanowi około 1/3 wszystkich gruntów w gminie. W latach 2004-2014 udział gruntów tej własności wzrósł o ponad 8%, co odbywa się głównie kosztem powierzchni gruntów państwowych oraz gminnych (w tym wcześniej będących w użytkowaniu wieczystym).

6. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują grunty spółek prawa handlowego, po około 70 ha w mieście i na obszarach wiejskich. Pozostałe formy mają znikomy udział; na terenach wiejskich jedynie większy areał stanowi własność kościelna (70 ha).

7. W dalszych przekształceniach własnościowych spodziewać się można wzrostu udziału osób fizycznych we władaniu gruntami, co wynika z tendencji obserwowanych w ostatnich latach. W tym kontekście należy racjonalnie gospodarować zwłaszcza zasobem gminnym, aby w przyszłości nie utrudnić realizacji niezbędnych bądź pożądanych inwestycji komunalnych.

12. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW.[A]

12.1. Sieć osadnicza.

Sieć osadniczą gminy Mieroszów tworzy miasto Mieroszów oraz 8 miejscowości wiejskich (8 sołectw):

- Golińsk,
- Kowalowa,
- Łączna,
- Nowe Siodło,
- Różana,
- Rybnica Leśna,
- Sokołowsko,
- Unisław Śląski.

Z każdą z tych miejscowości wiejskich związany jest inny obręb geodezyjny. Obszar gminy składa się z łącznie 10 obrębów geodezyjnych (w tym dwóch w mieście Mieroszów).

W dolinie Ścinawki znajdują się wsie Unisław Śląski, Kowalowa, Golińsk oraz miasto Mieroszów. Nieco wyżej położone są sołectwa: Rybnica Leśna, Nowe Siodło, Różana i Łączna. Natomiast miejscowość Sokołowsko leży w głębokiej kotlinie, przez którą przepływa potok Sokołowiec. Głównymi ośrodkami gminy są miasto Mieroszów i dawne uzdrowisko klimatyczne Sokołowsko. Wsie mieroszowskie rozwinęły się wzdłuż potoków górskich jako układy łańcuchowe, dwuosiowe (w przypadku Rybnicy Leśnej także układ złożony), charakteryzujące się przeważnie luźną zabudową i swobodnym (uwarunkowanym topograficznie) rozplanowaniem.

W porównaniu do innych jednostek terytorialnych gmina Mieroszów charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia. W 2014 r. wynosiła ona 93 osoby/km^2, podczas gdy średnio w powiecie wałbrzyskim 134 osoby/km^2, a w województwie dolnośląskim 146 osób/km^2. Notowana w gminie gęstość zaludnienia jest nieznacznie większa od wojewódzkiej i krajowej średniej dla gmin miejsko-wiejskich.

Charakterystyczną cechą sieci osadniczej gminy Mieroszów jest występowanie dominującej jednostki osadniczej w postaci miasta Mieroszów, w której w 2012 r. skupiało się około 60% populacji całej miejsko-wiejskiej gminy (4328 mieszkańców), a w roku 2014 – 4181 mieszkańców, przy utrzymaniu prawie 62% udziału w populacji całej gminy. Średnie zaludnienie wiejskiej jednostki

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

osadniczej w 2014 r. wynosiło 324 mieszkańców. Jednocześnie gęstość zaludnienia miasta – 412 osób/km^2 – była znacznie większa niż części wiejskiej gminy – 43 osoby /km^2 (według danych GUS za 2014 r.).

Rozmieszczenie ludności wiejskiej gminy w poszczególnych jednostkach osadniczych różni się między sobą. Zróżnicowanie to wynika z historycznych uwarunkowań i współczesnej, zróżnicowanej atrakcyjności osadniczej ośrodków, powodowanej między innymi położeniem względem szlaków komunikacyjnych oraz dostępnością miejsc pracy. Wśród wiejskich jednostek gminy największą liczbą mieszkańców charakteryzują się miejscowości: Sokołowsko, Unisław Śląski, Golińsk i Kowalowa - położone w pasie biegnącym wzdłuż drogi krajowej nr 35. Wśród tych miejscowości najbardziej zaludnione jest Sokołowsko, będące lokalnym ośrodkiem uzdrowiskowym, turystycznym i kulturalnym. Dwie sąsiadujące wsie – Sokołowsko i Unisław Śląski – liczą powyżej 500 mieszkańców i skupiają ponad 53% populacji wiejskiej gminy, przy czym największa z nich (Sokołowsko) – prawie 31%. Kolejne dwie pod względem wielkości populacji miejscowości wiejskie liczą ponad 300 mieszkańców; to wspomniane wcześniej Golińsk i Kowalowa. Zatem w pasie wzdłuż drogi krajowej nr 35 łącznie mieszka prawie 80% populacji wiejskiej i około 92% populacji całej gminy Mieroszów.

W generalnym rozkładzie przestrzennym zagospodarowania wyraźnie uwidacznia się podział obszaru gminy na dwie funkcjonalne części rozdzielone zalesionym masywem górskim. Część północna obejmuje tereny rolniczo-osadnicze rejonów wsi Unisław Śląski, Rybnica Leśna oraz klimatycznej miejscowości Sokołowsko, a więc Wyżynę Unisławską i Kotlinę Sokołowską. Część południowa obejmuje miasto – centralny ośrodek gminny oraz pozostałe, mniejsze wsie położone w mezoregionie Obniżenia Ścinawskiego oraz w śródgórskich dolinach Zaworów (Łączna). Obie części gminy łączy tylko jedna droga (droga krajowa nr 35) oraz linia kolejowa, przebiegające wzdłuż przełomowego odcinka doliny Ścinawki, przecinającego masyw Gór Kamiennych.

Miasto Mieroszów – ośrodek gminny – rozwinęło się głównie jako ośrodek specjalizowany (przemysłowy), a jednocześnie miasto graniczne, w którym stacja kolejowa odgrywała kiedyś znacząco większą rolę ekonomiczną niż obecnie. Niewielkie zaplecze wiejskie tego ośrodka nie stwarza warunków dla większego rozwoju funkcji centralnych (funkcji obsługi). Wyraźny, uwarunkowany przyrodniczo, „dualizm” funkcjonalno-przestrzenny stwarza warunki dla ukształtowania się drugorzędnego ośrodka centralnego – Unisławia Śląskiego – w północnej części gminy. Największa w tej części gminy wieś Sokołowsko jest i prawdopodobnie pozostanie ośrodkiem specjalizowanym (kultura, turystyka i lecznictwo).

12.2. Struktura użytkowania gruntów.

W strukturze użytkowania gruntów gminy Mieroszów zdecydowanie przeważają tereny otwarte leśne i rolne – prawie 93% powierzchni gminy. W strukturze użytkowania terenów otwartych odzwierciedlają się uwarunkowania przyrodnicze gminy Mieroszów, typowe dla regionów górskich (tabela nr 12.2.1.). Szczególnie duży jest udział lasów (45,22% powierzchni gminy), zwłaszcza za sprawą dużych kompleksów leśnych występujących w wiejskiej części gminy. Użytki rolne (bez obszarów zabudowanych) stanowią prawie 47% areału gminy. W przestrzeni rolniczej dominują trzy grupy użytków: grunty orne obejmujące 40,7% powierzchni przestrzeni rolniczej, pastwiska trwałe – 30,6% i łąki – 27,7%. Natomiast na terenie miasta wyraźnie dominują grunty orne z prawie 60% udziałem w przestrzeni rolniczej. Znikomy jest udział sadów na terenie gminy.

Pod względem powierzchni terenów zainwestowanych gmina Mieroszów wyróżnia się dość małym ich udziałem. Tereny te zajmują zaledwie 6,61% powierzchni gminy. Część miejska gminy charakteryzuje się większym zurbanizowaniem niż część wiejska, choć udział terenów zainwestowanych jest tu nadal stosunkowo niewielki i wynosi około 16%. Wśród terenów zainwestowanych miasta dominują tereny osadnicze, stanowiąc około 63% powierzchni miejskich terenów zainwestowanych. Stosunkowo duży jest także udział gruntów komunikacyjnych (prawie 37%). W części wiejskiej gminy w grupie terenów zainwestowanych przeważają także tereny osadnicze i tereny komunikacyjne, choć ich udział jest zbliżony i wynosi odpowiednio 42,23% i 48,39%. Duży udział terenów komunikacyjnych jest typowy dla obszarów wiejskich, zwłaszcza o dużym rozproszeniu terenów osadniczych, tworzonych przez niewielkie skupiska zabudowań. Na terenach wiejskich dość znaczny jest także udział użytków kopalnych (ponad 9% terenów zainwestowanych). Wśród terenów osadniczych miasta dominują tereny mieszkaniowe (około 35% miejskich terenów osadniczych), a w części wiejskiej gminy przeważają tereny rolne zabudowane (około 41% powierzchni wiejskich terenów osadniczych). Przewaga terenów rolnych zabudowanych wiąże się z dużym udziałem zabudowy zagrodowej oraz innej zabudowy związanej historycznie lub obecnie z produkcją rolniczą.

Tabela nr 12.2.1. Struktura użytkowania gruntów na obszarze gminy Mieroszów (miasto i obszar wiejski; stan na 1 stycznia 2014 r.).

Rodzaj użytkowania	Miasto Mieroszów				Obszar wiejski				Razem	
	ha	%	%	%	ha	%	%	%	ha	%
Powierzchnia całkowita	**1031**	*100,00*			**6563**	*100,00*			**7594**	*100,00*
TERENY ZAINWESTOWANE, w tym:	**161**	*15,62*	*100,00*		**341**	*5,20*	*100,00*		**502**	*6,61*
Tereny osadnicze ogółem, w tym:	102	*9,89*	*63,35*	*100,00*	144	*2,19*	*42,23*	*100,00*	246	*3,24*
Tereny mieszkaniowe	36	*3,49*	*22,36*	*35,29*	26	*0,40*	*7,62*	*18,06*	62	*0,82*
Tereny przemysłowe	18	*1,75*	*11,18*	*17,65*	15	*0,23*	*4,40*	*10,42*	33	*0,43*
Inne tereny zabudowane	16	*1,55*	*9,94*	*15,69*	23	*0,35*	*6,74*	*15,97*	39	*0,51*
Tereny zurbanizowane niezabudowane	12	*1,16*	*7,45*	*11,76*	7	*0,11*	*2,05*	*4,86*	19	*0,25*

Rodzaj użytkowania	Miasto Mieroszów				Obszar wiejski				Razem	
	ha	%	%	%	ha	%	%	%	ha	%
Tereny rolne zabudowane	8	*0,78*	*4,97*	*7,84*	59	*0,90*	*17,30*	*40,97*	67	*0,88*
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	12	*1,16*	*7,45*	*11,76*	14	*0,21*	*4,11*	*9,72*	26	*0,34*
Tereny komunikacyjne, w tym:	59	*5,72*	*36,65*	*100,00*	165	*2,51*	*48,39*	*100,00*	224	*2,95*
Drogi	47	*4,56*	*29,19*	*79,66*	132	*2,01*	*38,71*	*80,00*	179	*2,36*
Tereny kolejowe	12	*1,16*	*7,45*	*20,34*	33	*0,50*	*9,68*	*20,00*	45	*0,59*
Użytki kopalne	0	*0,00*	*0,00*	*0,00*	32	*0,49*	*9,38*	*100,00*	32	*0,42*
TERENY OTWARTE, w tym:	**858**	*83,22*	*100,00*		**6178**	*94,13*	*100,00*		**7036**	*92,65*
Użytki rolne ogółem (bez terenów zabudowanych), w tym:	**672**	*65,18*	*78,32*	*100,00*	**2895**	*44,11*	*46,86*	*100,00*	**3567**	*46,97*
Grunty orne	398	*38,60*	*46,39*	*59,23*	1054	*16,06*	*17,06*	*36,41*	1452	*19,12*
Sady	0	*0,00*	*0,00*	*0,00*	2	*0,03*	*0,03*	*0,07*	2	*0,03*
Łąki trwałe	107	*10,38*	*12,47*	*15,92*	882	*13,44*	*14,28*	*30,47*	989	*13,02*
Pastwiska trwałe	162	*15,71*	*18,88*	*24,11*	938	*14,29*	*15,18*	*32,40*	1100	*14,49*
Stawy	1	*0,10*	*0,12*	*0,15*	4	*0,06*	*0,06*	*0,14*	5	*0,07*
Rowy melioracyjne	4	*0,39*	*0,47*	*0,60*	15	*0,23*	*0,24*	*0,52*	19	*0,25*
Lasy	**179**	*17,36*	*20,86*	*100,00*	**3255**	*49,60*	*52,69*	*100,00*	**3434**	*45,22*
Zadrzewienia i zakrzewienia	2	*0,19*	*0,23*	*100,00*	13	*0,20*	*0,21*	*100,00*	15	*0,20*
Wody powierzchniowe płynące	5	*0,48*	*0,58*	*100,00*	14	*0,21*	*0,23*	*93,33*	19	*0,25*
Wody powierzchniowe stojące	0	*0,00*	*0,00*	*100,00*	1	*0,02*	*0,02*		1	*0,01*
Nieużytki	12	*1,16%*	*100,00*		19	*0,29*	*100,00*		31	*0,41*
Tereny różne	0	*0,00%*	*100,00*		25	*0,38*	*100,00*		25	*0,33*

źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu.

Zmiany, które zaszły w strukturze użytkowania gruntów w latach 2004-2014 nie były istotne. Największe powierzchniowo zmiany dotyczyły zmniejszenia ogólnej powierzchni użytków rolnych o łączną powierzchnię 60 ha i zwiększenia powierzchni lasów o 64 ha (tabela nr 12.2.2.). Jak już wspomniano były to niewielkie zmiany powierzchni, wynoszące do 2% w stosunku do stanu z 2004 r. Przyrost gruntów leśnych może mieć swoją podstawę w czynniku ekonomicznym, związanym z dopłatami unijnymi od czynności polegającej na zalesianiu gruntów rolnych. Należy przypuszczać, że znaczną część zalesień realizowano na użytkach ornych, co ma swój wyraz w ogólnym spadku powierzchni użytków rolnych w gminie. Spadek udziału użytków rolnych i przyrost powierzchni gruntów leśnych nastąpił głównie na obszarach wiejskich gminy. Na terenie miasta ubyło bowiem jedynie 14 ha użytków rolnych i przybyło 8 ha gruntów zalesionych. Wśród użytków rolnych największe zmiany dotyczyły w mieście pastwisk trwałych (zmniejszenie o 10 ha), a na obszarach wiejskich gruntów ornych (spadek o 28 ha). Spadek odnotowano także w odniesieniu do powierzchni gruntów rolnych zabudowanych (spadek o 28% i 26 ha). Gruntów tego typu użytkowania ubyło głównie na obszarach wiejskich.

Pośród terenów zainwestowanych, dla których zaobserwowano wzrost o 11 ha, najwyższy procentowy przyrost dotyczył terenów zurbanizowanych niezabudowanych (o 171,4%) oraz innych terenów zabudowanych (o 56%). W obszarze wiejskim odnotowano również znaczny przyrost powierzchni terenów mieszkaniowych o 73,3% ogólnej powierzchni tych terenów w roku 2004, co w

znacznej części mogło być skutkiem przekształcania na cele mieszkaniowe dotychczasowych gruntów rolnych zabudowanych.

Tabela nr 12.2.2. Zmiany struktury użytkowania gruntów w gminie Mieroszów w latach 2004-2014 (dane na 1 stycznia).

Rodzaj użytkowania	Miasto Mieroszów – zmiana użytkowania w latach 2004-2014		Obszar wiejski – zmiana użytkowania w latach 2004-2014		Razem – zmiana użytkowania w latach 2004-2014	
	ha	%	ha	%	ha	%
TERENY ZAINWESTOWANE, w tym:	4	*2,5*	7	*2,1*	11	*2,2*
Tereny osadnicze ogółem, w tym:	3	*3,0*	-1	*-0,7*	2	*0,8*
Tereny mieszkaniowe	-3	*-7,7*	11	*73,3*	8	*14,8*
Tereny przemysłowe	-3	*-14,3*	1	*7,1*	-2	*-5,7*
Inne tereny zabudowane	5	*45,5*	9	*64,3*	14	*56,0*
Tereny zurbanizowane niezabudowane	7	*140,0*	5	*250,0*	12	*171,4*
Tereny rolne zabudowane	-3	*-27,3*	-23	*-28,0*	-26	*-28,0*
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0	*0,0*	-4	*-22,2*	-4	*-13,3*
Tereny komunikacyjne, w tym:	1	*1,7*	2	*1,2*	3	*1,3*
Drogi	1	*2,2*	2	*1,5*	3	*1,7*
Tereny kolejowe	0	*0,0*	0	*0,0*	0	*0,0*
Użytki kopalne	0	*0,0*	6	*23,1*	6	*23,1*
TERENY OTWARTE, w tym:	-17	*-1,9*	-49	*-0,8*	-66	*-0,9*
Użytki rolne ogółem (bez terenów zabudowanych), w tym:	-14	*-2,0*	-46	*-1,6*	-60	*-1,7*
Grunty orne	-2	*-0,5*	-26	*-2,4*	-28	*-1,9*
Sady	-1	*-100,0*	1	*100,0*	0	*0,0*
Łąki trwałe	-2	*-1,8*	-11	*-1,2*	-13	*-1,3*
Pastwiska trwałe	-10	*-5,8*	-12	*-1,3*	-22	*-2,0*
Stawy	1	*100,0*	1	*33,3*	2	*66,7*
Rowy melioracyjne	0	*0,0*	1	*7,1*	1	*5,6*
Lasy	8	*4,7*	56	*1,8*	64	*1,9*
Zadrzewienia i zakrzewienia	0	*0,0*	5	*62,5*	5	*50,0*
Wody powierzchniowe płynące	0	*0,0*	0	*0,0*	0	*0,0*
Wody powierzchniowe stojące	-2	*-100,0*	-1	*-50,0*	-3	*-150,0*
Nieużytki	3	*33,3*	-2	*-9,5*	1	*3,3*
Tereny różne	0	*0,0*	-16	*-39,0*	-16	*-39,0*

źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu.

12.3. Uwarunkowania wynikające z ukształtowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

1. Sieć osadniczą tworzy ośrodek gminny – miasto Mieroszów oraz 8 miejscowości wiejskich (8 sołectw).

2. Mieroszów jest małym miastem (poniżej 5 tys. mieszkańców) skupiającym około 62% populacji całej miejsko-wiejskiej gminy. Ze względu na niewielkie zaplecze obsługi (obecnie niespełna 2,6 tys. mieszkańców wsi), rozwinęło się przede wszystkim jako ośrodek specjalizowany (przemysłowy). O dalszym rozwoju miasta także decydować będą funkcje

specjalizowane, przy ograniczonym znaczeniu (z natury rzeczy) funkcji centralnych (jako ośrodka obsługi gminy).

3. W generalnie rozdrobnionej wiejskiej sieci osadniczej wyróżnia się wielkością miejscowość Sokołowsko (ponad 30% populacji wiejskiej gminy), również ośrodek specjalizowany rozwijający się (także potencjalnie) w oparciu o funkcje: kulturalne, turystyczne i lecznicze (dąży się do przywrócenia statusu uzdrowiska).

4. Druga co do wielkości wieś – Unisław Śląski, predysponowana jest do pełnienia funkcji drugorzędnego ośrodka centralnego (obsługi) w północnej części gminy. Konieczna jest jednak realizacja programu odnowy tej wsi w celu zatrzymania procesów jej powolnej depopulacji.

5. W układzie funkcjonalno-przestrzennym gminy wyraźnie wyodrębniają się dwa obszary - północny i południowy (z Mieroszowem) - rozdzielone zalesionym masywem Gór Kamiennych.

6. Wiejskie układy osadnicze, rozwinięte wzdłuż potoków górskich, mają w większości charakter dwuszeregowych górskich łańcuchówek (układów przestrzennych trudnych do przekształcenia), z luźnym, uwarunkowanym topograficznie, rozplanowaniem zabudowy.

7. Struktura użytkowania gruntów odpowiada miejscowym uwarunkowaniom przyrodniczym. Znaczny udział mają lasy oraz użytki rolne (w tym grunty orne, łąki i pastwiska). Wobec występowania znacznych powierzchni gruntów słabych klas bonitacyjnych oraz dla ograniczenia erozji wodnej istnieją przesłanki do istotnego wzrostu lesistości gminy (kosztem dotychczasowej przestrzeni rolniczej).

8. Tereny zainwestowane zajmują zaledwie 6,61% powierzchni gminy. Wśród nich znaczący udział mają tereny komunikacyjne. Natomiast w grupie terenów osadniczych w mieście dominują tereny mieszkaniowe, a na obszarach wiejskich grunty rolne zabudowane. Przewiduje się ograniczony przyrost powierzchni gruntów zainwestowanych.

9. Z danych ewidencyjnych wynika, iż w analizowanym okresie (2004-2014) w gminie Mieroszów nie zaszły istotne zmiany w strukturze użytkowania gruntów. Przejawiały się przede wszystkim w zwiększeniu powierzchni leśnej, głównie kosztem przestrzeni rolniczej.

10. Zmiany w strukturze użytkowania terenów zainwestowanych polegały głównie na wzroście terenów mieszkaniowych na obszarach wiejskich oraz przyroście niezabudowanych terenów zurbanizowanych oraz innych terenów zabudowanych na obszarze całej gminy. Jednocześnie

zmniejszyła się powierzchnia terenów rolnych zabudowanych, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.[A]

13.1. Układ drogowy.

Głównym rdzeniem układu komunikacyjnego gminy Mieroszów jest droga krajowa nr 35 relacji droga krajowa nr 4 (węzeł „Bielany Wrocławskie") – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – Golińsk – granica państwa. Nie tylko przenosi ona ruch tranzytowy o charakterze transgranicznym (z ograniczeniem dla samochodów ciężarowych powyżej 6 ton masy całkowitej), ale także zapewnia (jedyne w gminie) połączenie dla ruchu samochodowego pomiędzy rozdzielonymi pasmem Gór Kamiennych częściami gminy: południowo-zachodniej i północno-wschodniej.

Przez gminę Mieroszów droga krajowa nr 35 przebiega w przybliżeniu w relacji północ-południe, odcinkiem o długości około 13,5 km, prawie na całej trasie doliną rzeki Ścinawki i mijając po kolei (od północy) wsie Unisław Śląski, Kowalową, miasto Mieroszów i – tuż przed granicą państwową – wschodnią część wsi Golińsk. Przez miasto omawiana droga jest prowadzona następującymi ulicami (od północy): Wałbrzyską, Dąbrowszczaków, Wolności oraz Adama Mickiewicza. Jest to droga jednojezdniowa, z licznymi zakrętami, która na obszarze gminy Mieroszów często przechodzi przez tereny zabudowane. Szerokość jezdni wynosi od 5 m do 6,5 m. Droga nie posiada poboczy utwardzonych. Na odcinkach na północ i na południe od terenów osadniczych wsi Unisław Śląski drodze nr 35 towarzyszy dobrze zachowany układ alejowy, porastający jednak bezpośrednie sąsiedztwo korony drogi. Odcinek od centrum miasta aż do granicy państwa wyposażony jest w chodniki. Pasy chodników występują także na kilku innych odcinkach tej drogi. Zarządca (GDDKiA) planuje budowę chodników na odcinku Mieroszów – Kowalowa oraz w miejscowości Unisław Śląski. Na większości przebiegu na obszarze gminy jezdnię pokrywa nawierzchnia asfaltowa, a na fragmencie odcinka miejskiego – kostka kamienna. Jak wynika z badań wykonanych w ramach Systemu Oceny Stanu Nawierzchni stan techniczny drogi został określony jako dobry. Dla tej drogi jej zarządca określił klasę drogi głównej, ale w wielu miejscach faktycznie warunki techniczne nie odpowiadają tej klasie.

Ze względu na ukształtowanie sieci drogowej, uwarunkowanej przede wszystkim rzeźbą i zagospodarowaniem terenu, obsługa relacji wschód-zachód w ruchu samochodowym w obrębie gminy Mieroszów musi odbywać się przy wykorzystaniu drogi krajowej nr 35. Głównym rdzeniem wschodniego (i północnego) odcinka tej relacji jest, odchodząca od drogi krajowej nr 35, droga powiatowa relacji Unisław Śląski – Głuszyca (była droga wojewódzka nr 380). Droga ta przebiega w większości przez tereny niezabudowane. Wyjątek stanowi odcinek biegnący przez miejscowość Rybnica Leśna, wzdłuż ciągów mało intensywnej zabudowy. Długość drogi na terenie gminy wynosi około 5,2 km. Jest to droga jednojezdniowa, stosunkowo wąska. Istniejąca szerokość jezdni drogi wynosi od 4,5 m do 5,2 m. Dodatkowo skraj korony drogi porasta układ alejowy drzew. Jak wynika z protokołu okresowej

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

kontroli rocznej dróg wojewódzkich za 2012 r., kiedy to jeszcze obecna droga powiatowa należała do dróg wojewódzkich, stan nawierzchni jezdni tej drogi został określony jako dostateczny. Droga posiada nową nawierzchnię na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3362 D do granicy gminy. Jest to trasa, dla której zarządca określił klasę drogi zbiorczej, chociaż droga nie spełnia parametrów odpowiadających ustalonej klasie.

Odcinek zachodni (i południowy) relacji wschód-zachód w gminie Mieroszów opiera się na drogach powiatowych. Od skrzyżowania z drogą krajową nr 35 w tej relacji wykorzystywana jest ul. Hoża w Mieroszowie, prowadząca drogę nr 3399 D. Dalej na zachód przechodzi ona w drogę nr 3470 D prowadzącą przez wieś Różana w kierunku północno-zachodnim - do Kamiennej Góry. Na skrzyżowaniu w Różanej od drogi nr 3470 D odchodzi droga nr 3385 D w kierunku zachodnim - do Lubawki (przez Chełmsko Śląskie).

Władze samorządowe województwa dolnośląskiego wyznaczyły przez teren gminy Mieroszów przebieg Drogi Śródsudeckiej. Ma ona stanowić główną samochodową trasę turystyczną na obszarze górskim i podgórskim Dolnego Śląska. Łączna jej długość na terenie województwa wynosi 357 km, w tym na obszarze gminy Mieroszów około 20 km. W tej gminie Droga Śródsudecka została poprowadzona wymienionymi niżej drogami. Wschodnią granicę gminy trasa ta przekracza dawną drogę wojewódzką nr 380, prowadzącą od Głuszycy przez Rybnicę Leśną do Unisławia Śląskiego. Tu przenosi się na drogę krajową nr 35 i przechodzi przez ostatnią z wymienionych miejscowości, a następnie przez Kowalową do Mieroszowa. W mieście omawiana droga przechodzi na drogę powiatową nr 3399 D, następnie drogę powiatową nr 3470 D, a w miejscowości Różana na drogę powiatową nr 3385 D, która przez Łączną wyprowadza ruch z gminy na zachód, w kierunku Lubawki. W 2012 r. został opracowany projekt, w ramach którego wyznaczono transgraniczną trasę turystyczną Via Montana. Trasa ta, łącząc pasma Sudetów i Karpat, w znacznej mierze pokrywa się z trasą Drogi Śródsudeckiej [Studium rozwoju turystycznej drogi…].

Wśród pozostałych, nie wymienionych dotychczas numerowanych dróg powiatowych, większy ruch panuje przede wszystkim na dwóch drogach: nr 3361 D relacji Wałbrzych – Unisław Śląski oraz nr 3362 D relacji Wałbrzych – Rybnica Leśna. Pierwsza z nich zapewnia, lepsze od drogi krajowej nr 35, połączenie gminy Mieroszów z zachodnią częścią aglomeracji wałbrzyskiej, choć stan techniczny drogi jest średni. Z kolei droga nr 3362 D jest mocno obciążona ruchem pojazdów transportujących urobek z kopalni „Rybnica Leśna” na stację kolejową Wałbrzych Główny. Problem ten może się nasilić w momencie uruchomienia kolejnego kamieniołomu. Dodatkowo ta droga zapewnia dojazd do schroniska „Andrzejówka” i otaczających je obszarów rekreacyjnych; przenosi więc rodzaje ruchu wzajemnie konfliktowe. Posiada natomiast dobre parametry techniczne, ze względu na przeprowadzony w ostatnich latach remont.

Pozostałe cztery numerowane drogi powiatowe posiadają także ulepszoną twardą nawierzchnię, ale z uwagi na ich sięgaczowy charakter przenoszą raczej niewielki ruch. W tej grupie za najistotniejszy problem, stanowiący także istotne utrudnienie komunikacyjne w skali całej gminy, można uznać niewielkie wymiary skrajni pod wiaduktem kolejowym na drodze powiatowej nr 3364 D. Droga zapewnia jedyny dojazd do miejscowości letniskowo-sanatoryjnej Sokołowsko. Parametry wiaduktu uniemożliwiają przejazd omawianą drogą pojazdów o wysokości przekraczającej 3,5 m. Wyklucza to m.in. dojazd do tej miejscowości niektórymi autokarami turystycznymi czy wysokimi wozami strażackimi. Próba obejścia tego istniejącego od lat problemu poprzez realizację drogi relacji Unisław Śląski – Sokołowsko (wraz z budową mostu na Ścinawce), nie spotkała się z przychylnością organów ochrony środowiska ze względu na przewidywane znaczące negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze. Na trasie do dawnego przejścia turystycznego Łączna – Zdoňov została zrealizowana trasa dla pojazdów samochodowych w postaci drogi powiatowej nr 3365 D, łączącej Mieroszów (ul. Kwiatowa) ze Zdoňovem.

W ostatnich latach przebudowano drogę nr 3470 D na odcinku o długości 0,95 km pomiędzy Różaną i Mieroszowem. Zarządca dróg powiatowych planuje w najbliższych latach przebudowę drogi nr 3385 D na odcinku o długości 1,1 km w Łącznej.

Zestawienie numerowanych dróg powiatowych zamieszczono w tabeli nr 13.1.1.

Tabela nr 13.1.1. Zestawienie (numerowanych) dróg powiatowych.

L.p.	Numer drogi	Klasa techniczna drogi	Relacja	Długość w km	Stan techniczny
1.	3361 D	Z	Wałbrzych – Unisław Śląski	1,633	średni
2.	3362 D	L	Wałbrzych (od drogi krajowej nr 35) - Rybnica Leśna (Andrzejówka)	4,737	bardzo dobry
3.	3364 D	L	Kowalowa (od drogi krajowej nr 35) – Sokołowsko (ul. Główna)	2,758	dostateczny
4.	3365 D	L	Mieroszów ul. Kwiatowa – granica państwa	2,626	bardzo dobry
5.	3383 D	L	Mieroszów (ul. Dworcowa i ul. Sportowa) – Nowe Siodło	3,693	dostateczny
6.	3384 D	L	Golińsk (droga przez wieś)	1,800	bardzo dobry
7.	3385 D	L	Łączna – Różana – gr. powiatu – Chełmsko Śl.	4,463	dostateczny
8.	3399 D	Z	Mieroszów do ul. Mickiewicza (ul. Hoża, ul. bez nazwy)	0,787	bardzo dobry
9.	3470 D	Z	Kochanów - granica powiatu kamiennogórskiego - Mieroszów	3,460	dobry

Łączna długość **dróg gminnych** wynosi 29,87 km. Z tej liczby ponad 13 km dróg posiada nawierzchnię utwardzoną bitumiczną (około 44%), około 6,6 km nawierzchnię utwardzoną kostką brukową (około 22%). Pozostałe około 10 km dróg gminnych (około 34%) to drogi gruntowe. Zestawienie ulic i dróg gminnych zamieszczono w tabeli nr 13.1.2.

Sumaryczna długość odcinków dróg gminnych na obszarze gminy nie powinna być utożsamiana z negatywną oceną systemu dróg gminnych. Układ drogowy gminy wynika bowiem z jej górskiego charakteru, powodującego skupienie osadnictwa w stosunkowo wąskich dolinach. Warto jednak przypomnieć, że podstawową funkcję w obsłudze komunikacyjnej nie tylko tranzytowej, ale także wewnętrznej, odgrywają w gminie Mieroszów nie drogi gminne, a droga krajowa i drogi powiatowe. Gęstość sieci drogowej w gminie Mieroszów, zważywszy na znaczne utrudnienia w realizacji systemu drogowego wynikające z ukształtowania terenu, należy uznać za zadowalającą, choć brakuje bezpośrednich połączeń drogowych pomiędzy miejscowościami Rybnica Leśna i Sokołowsko oraz Golińsk i Nowe Siodło. Słabą stroną systemu drogowego gminy jest natomiast stan i jakość techniczna niektórych dróg.

Tabela nr 13.1.2. Zestawienie ulic/dróg gminnych w gminie Mieroszów (kwiecień 2014 r.).

L.p.	Nr drogi	Miejscowość, ulica	Długość [m]	Nawierzchnia
1.	116281D	Al. Armii Krajowej	159	Kostka betonowa
2.	116282D	Ul. Dąbrowszczaków	310	Nawierzchnia bitumiczna
3.	116283D	Ul. Dolna	119	Kostka brukowa
4.	116284D	Ul. Kościelna	418	Kostka granitowa
5.	116285D	Ul. Krótka	70	Kostka granitowa
6.	116286D	Ul. Leśna	1100	Kostka brukowa/asfalt/gruntowa
7.	116287D	Ul. Łąkowa	403	Nawierzchnia bitumiczna
8.	116288D	Ul. Mała	89	Kostka granitowa
9.	116289D	Ul. Mickiewicza	461	Kostka granitowa
10.	116290D	Ul. Miła	184	Nawierzchnia bitumiczna
11.	116291D	Ul. Nad Potokiem	184	Kostka betonowa
12.	116292D	Pl. Niepodległości	313	Kostka granitowa
13.	116293D	Ul. Ogrodowa	336	Kostka betonowa
14.	116294D	Ul. Parkowa	200	Kostka betonowa
15.	116295D	Ul. Podgórze	59	Kostka betonowa
16.	116296D	Ul. Polna	204	Kostka granitowa
17.	116297D	Ul. Powstańców	1055	Kostka granitowa/Nawierzchnia bitumiczna
18.	116298D	Ul. Przejazd	306	Nawierzchnia bitumiczna
19.	116299D	Ul . Przelotna	59	Kostka granitowa
20.	116300D	Ul. Robotnicza	115	Nawierzchnia bitumiczna
21.	116301D	Ul. Słoneczna	100	Nawierzchnia bitumiczna
22.	116302D	Ul. Słowackiego	265	Kostka granitowa
23.	116303D	Ul. Strzelców	267	Nawierzchnia bitumiczna
24.	116304D	Ul. Szpitalna	218	Nawierzchnia bitumiczna
25.	116305D	Ul. Tkacka	606	Kostka brukowa
26.	116306D	Ul. Wiejska	466	Nawierzchnia bitumiczna
27.	116307D	Ul. Wojska Polskiego	853	Nawierzchnia bitumiczna
28.	116308D	Ul. Wysoka	1400	Gruntowa
29.	116309D	Ul. Zielna	300	Kostka betonowa
30.	116310D	Ul. Żeromskiego	640	Kostka granitowa/Nawierzchnia bitumiczna
31.	116311D	Ul. Reymonta	215	Gruntowa
32.	116261D	Golińsk, do nr.88	360	Gruntowa utwardzona
33.	116262D	Golińsk, do nr 92	250	Gruntowa utwardzona
34.	116263D	Nowe Siodło, od nr 62 do przejazdu kolejowego	1750	Nawierzchnia bitumiczna
35.	116264D	Łączna, do nr 45	500	Nawierzchnia bitumiczna
36.	116265D	Kowalowa, ul. Malinowa	1420	Nawierzchnia bitumiczna
37.	116266D	Kowalowa, ul. Wczasowa	1420	Gruntowa utwardzona
38.	116267D	Kowalowa, do nr 58,59	300	Gruntowa utwardzona
39.	116268D	Kowalowa, do nr 60	200	Gruntowa utwardzona

L.p.	Nr drogi	Miejscowość, ulica	Długość [m]	Nawierzchnia
40.	116269D	Unisław Śl., od nr 35 do 71	580	Gruntowa utwardzona
41.	116270D	Unisław Śl., od nr 64 (PKP)	280	Gruntowa utwardzona
42.	116271D	Unisław Śl., od nr 73 do Kuźnic	1864	Gruntowa utwardzona
43.	116272D	Unisław Śl., od nr 77	400	Gruntowa utwardzona
44.	116273D	Unisław Śl., do nr 16	460	Gruntowa utwardzona
45.	116274D	Unisław Śl. – Krygwiza	1610	Nawierzchnia bitumiczna
46.	116275D	Unisław Śl., od nr 113-127	600	Nawierzchnia bitumiczna/Gruntowa utwardzona
47.	116276D	Rybnica Leśna – Kamionka	1320	Nawierzchnia bitumiczna
48.	116277D	Rybnica Leśna, do nr.88	600	Nawierzchnia bitumiczna/Gruntowa utwardzona
49.	116278D	Sokołowsko, ul. Słoneczna	800	Nawierzchnia bitumiczna
50.	116279D	Sokołowsko, ul. Unisławska (odcinek od ul. Osiedle do ul. Głównej oraz odcinek od ul. Głównej w stronę Unisławia Śląskiego)	1085	Gruntowa utwardzona/Nawierzchnia bitumiczna
51.	116280D	Sokołowsko, od nr 2 do granicy lasu	450	Gruntowa utwardzona
52.	116312D	Sokołowsko, ul. Różana	355	Nawierzchnia bitumiczna
53.	116313D	Sokołowsko, ul. Parkowa	575	Nawierzchnia bitumiczna
54.	116314D	Sokołowsko, ul. Osiedle	480	Gruntowa utwardzona
55.	116315D	Sokołowsko, ul. Szkolna	145	Nawierzchnia bitumiczna
56.	116316D	Sokołowsko, ul. Pocztowa	305	Nawierzchnia bitumiczna
57.	116317D	Sokołowsko, ul. Radosna	285	Gruntowa utwardzona
		Razem	29868	

Drogi transportu rolnego w gminie mają łącznie długość 180,98 km, z czego 81,8% to drogi gminne. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta, choć prawie połowa dróg transportu rolnego jest w złym stanie technicznym, a aż 34,2% to drogi nieprzejezdne. Jedynie 23,9% z dróg jest w dobrym stanie technicznym. Modernizacji wymaga 42,89 km dróg rolnych, najwięcej w obrębach: Nowe Siodło, Unisław Śląski i Rybnica Leśna [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

W 2015 r. na drogach krajowych i wojewódzkich przeprowadzono tzw. Generalny Pomiar Ruchu (GPR). Na potrzeby tego badania drogi podzielono na odcinki. W granicach gminy Mieroszów znalazły się 3 odcinki drogi krajowej nr 35 oraz 1 odcinek drogi wojewódzkiej nr 380 (obecnie drogi powiatowej):

1) fragment drogi krajowej nr 35 – *odcinek relacji granica państwa – Mieroszów (DP3383D; punkt pomiarowy zlokalizowany w okolicach Golińska);*
2) fragment drogi krajowej nr 35 – *odcinek relacji Mieroszów (DP3383D) – Unisław Śląski (DW380; punkt pomiarowy zlokalizowany w okolicach Mieroszowa);*
3) fragment drogi krajowej nr 35 – *odcinek relacji Unisław Śląski (DW 380) – Wałbrzych (granica miasta; punkt pomiarowy zlokalizowany w okolicach Unisławia Śląskiego);*
4) fragment drogi wojewódzkiej nr 380 – *odcinek relacji Unisław Śląski (DK35) – Głuszyca (DW381)* – obecnie droga powiatowa.

Biegnące przez gminę Mieroszów drogi: krajowa i dawna wojewódzka są wykorzystywane głównie przez samochody osobowe i mikrobusy. Wyniki Pomiaru Ruchu z 2015 r. na odcinkach dróg

krajowej i dawnej wojewódzkiej, prowadzących przez obszar gminy Mieroszów, przedstawia tabela nr 13.1.3. Ruch samochodów ciężarowych, w tym z przyczepami, na drodze krajowej w rejonie Wałbrzycha nie jest znaczący (sięga 7,4%). Także na punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze gminy Mieroszów ruch pojazdów ciężarowych nie jest zbyt natężony - oscyluje w okolicach 1,5-2,6%. Wyniki GPR wskazują ponadto, że w 2015 r. bardziej obciążona ruchem samochodowym była droga krajowa nr 35, na której najwięcej pojazdów zarejestrowano na odcinku pomiędzy Mieroszowem a Unisławiem Śląskim. Pomiar ruchu na tym odcinku dokonywany był w okolicach Mieroszowa. Największe obciążenie ruchem odcinka środkowego trasy Unisław Śląski – Mieroszów jest rezultatem dwóch różnych przyczyn. Po pierwsze z Wałbrzycha można dojechać do Unisławia Śląskiego zarówno drogą krajową nr 35, jak i drogą powiatową nr 3361 D. Po drugie odcinek Unisław Śląski – Mieroszów to jedyne w gminie połączenie części północnej gminy z częścią południową. Zatem jest ono wykorzystywane w relacjach zarówno północ – południe, jak i wschód – zachód, co jest szczególnie istotne dla ruchu lokalnego. Średni dobowy ruch pojazdów osobowych na wspomnianym odcinku drogi wyniósł 3260 pojazdów samochodowych. Zdecydowanie niższe było obciążenie biegnącej przez gminę Mieroszów drogi wojewódzkiej nr 380 (obecnie droga powiatowa) – 811 pojazdów na dobę. Według danych prognostycznych ruch na tej drodze w 2020 r. może wynosić 1030 pojazdów na dobę, przy prawie 94% udziale samochodów osobowych i mikrobusów [Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu. Prognoza ruchu…]. Stosunkowo mały udział ruchu ciężarowego, pomimo granicznego położenia gminy Mieroszów, wiąże się z ograniczeniami tonażowymi w rejonie dawnego przejścia granicznego (do 6 ton masy całkowitej).

Tabela nr 13.1.3. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze krajowej nr 35 i drodze wojewódzkiej nr 380 (obecnie droga powiatowa) w Mieroszowie (2015 r.)

nr drogi	opis odcinka	średni dobowy ruch - pojazdy ogółem	motocykle	samochody osobowe, mikrobusy	lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	samochody ciężarowe bez przyczepy	samochody ciężarowe z przyczepą	autobusy	ciągniki rolnicze
35	Granica państwa-Mieroszów	1269	20	1118	95	11	8	11	6
35	Mieroszów-Unisław Śląski	3260	47	2851	251	61	25	20	5
35	Unisław Śląski-Wałbrzych	880	8	736	67	42	23	3	1
380	Unisław Śląski-Głuszyca	811	21	714	50	10	2	2	2

źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015. Internet (www.gddkia.gov.pl).

13.2. Komunikacja kolejowa.

Przez gminę Mieroszów przebiega linia kolejowa nr 291 relacji Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa, zarządzana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Jest to linia drugorzędna, jednotorowa i niezelektryfikowana, która na krótkim odcinku o długości około 200 m przebiega w tunelu (w obrębie Unisław Śląski). Przedłużenie linii na południe od miasta prowadzi przez granicę państwa do Meziměstí w Republice Czeskiej, dalej przez Broumov w kierunku Pragi. Na terenie

gminy zlokalizowana jest stacja w Mieroszowie i przystanek w Unisławiu Śląskim. Obecnie na tej trasie odbywa się wyłącznie ruch towarowy. Zły stan techniczny linii, a także długość trasy i jej znaczne pochylenie (wynikające z ukształtowania terenu) wydłużają czas przejazdu. W ramach współpracy z okolicznymi gminami, w tym w ramach współpracy przygranicznej, należy dążyć do uruchomienia na linii kolejowej zawieszonego ruchu pasażerskiego, co przysłuży się ożywieniu turystyki na obszarze Sudetów, w tym gminy Mieroszów. W rozwoju turystycznym regionu kolej może stanowić dodatkową atrakcję turystyczną. Z ponowną aktywizacją linii będzie się wiązała jednak konieczność jej modernizacji. Tylko udostępnienie szybkiego, wygodnego i nowoczesnego środka transportu wpłynie na wzrost konkurencyjności turystycznej regionu. Jak wynika z *Master planu dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r.* [2008] dla linii kolejowej nr 291 przewiduje się docelowo uzyskanie prędkości maksymalnej w przedziale 60-80 km/h i przywrócenie ruchu pasażerskiego z zachowaniem ruchu towarowego.

Dla Aglomeracji Wałbrzyskiej, której członkiem jest gmina Mieroszów, opracowano koncepcję uruchomienia Wałbrzyskiej Kolei Aglomeracyjnej, która miałaby zapewnić połączenia kolejowe Wałbrzycha z okolicznymi gminami. W ramach koncepcji przewiduje się modernizację linii kolejowej nr 291 wraz z ponownym uruchomieniem przystanku w Unisławiu Śląskim oraz realizacją nowego przystanku kolejowego w Sokołowsku [Uwarunkowania dla koncepcji uruchomienia…, 2011].

Rozwój zintegrowanych systemów transportu publicznego w aglomeracji wałbrzyskiej został także przewidziany w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Perspektywa 2020.* [2014]. Ma on służyć umocnieniu pozytywnych tendencji zmian w sferze osadniczej. Reaktywizacja linii o zawieszonym ruchu pasażerskim ma stanowić jednocześnie ważny element aktywizacji turystycznej obszaru pogranicza, będąc częścią większego projektu pod nazwą „Kolej Sudecka" relacji: Zgorzelec/Görlitz – Jelenia Góra (z odbiciem do Tanvaldu) – Sędzisław (z odbiciem do Lubawki, Trutnova i Adršpachu) – Boguszów-Gorce Wschodnie (z odbiciem przez Mieroszów do Meziměstí i Broumova) – Wałbrzych Główny – Ścinawka Średnia (z odbiciem do Tłumaczowa) – Kłodzko (z odbiciem do Stronia Śląskiego i Kudowy Zdroju).

Tereny kolejowe związane z linią kolejową nr 291 zostały uznane za tereny zamknięte, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne [Decyzja Nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MI z dnia 30 grudnia 2009 r., z późniejszymi zmianami].

13.3. Samochodowy transport publiczny.

Oferta transportu publicznego na terenie gminy Mieroszów jest dosyć uboga. Komunikację obsługują głównie prywatni przewoźnicy, oferując przede wszystkim połączenia z Wałbrzychem. Organizatorem publicznego transportu zbiorowego na obszarze gminy, na mocy porozumienia między

gminami Mieroszów i Wałbrzych, jest miasto Wałbrzych. Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu obsługuje obecnie połączenie komunikacyjne z Wałbrzycha do Rybnicy Leśnej (schronisko „Andrzejówka") oraz z Wałbrzycha do Golińska przez Unisław Śląski, Sokołowsko i Mieroszów. Od 1 kwietnia 2017 r. funkcjonuje także połączenie komunikacją publiczną do pobliskiego, czeskiego miasta Meziměstí – na trasie Wałbrzych-Mieroszów-Meziměstí jeździ (obecnie 4-razy dziennie) autobus komunikacji miejskiej z Wałbrzycha. Mankamentem tego połączenia jest konieczność zapłaty za bilet w złotówkach; może być to uciążliwe i zniechęcające dla potencjalnych pasażerów czeskich.

13.4. Szlaki turystyczne oraz trasy rowerowe i konne.

Gmina Mieroszów posiada gęstą sieć oznakowanych szlaków turystycznych, które w większości wiodą leśnymi i polnymi drogami. Integralną częścią szlaków są wiaty turystyczne, usytuowane w najbardziej atrakcyjnych miejscach i mogące służyć jako miejsca odpoczynku, spotkań, czy biwakowania. Największe zagęszczenie tras szlaków turystycznych występuje w rejonie Gór Suchych oraz schroniska „Andrzejówka". Przez gminę biegną następujące szlaki turystyczne [www.mieroszow.pl; www.archeo.mieroszow.pl]:

- Główny Szlak Sudecki im. Mieczysława Orłowicza (czerwony), prowadzący ze Świeradowa Zdroju do Paczkowa; na terenie gminy łączy następujące punkty: Lesista Wielka – Przełom Ścinawski – Kotlina Sokołowska – Bukowiec – schronisko „Andrzejówka" – Klin – Turzyna – Rogowiec – Rybnica Mała;
- Szlak czerwony – łącznik: Mieroszów – dawne turystyczne przejście graniczne na ul. Kwiatowej – szlak zielony graniczny;
- Szlak niebieski: Róg – Łączna – Różana – Mieroszów – Jatki – Sokołowsko – Włostowa – Suchawa – Przełęcz Trzech Dolin – Klin – Jeleniec – Rogowiec – Rybnica Mała;
- Szlak niebieski, odcinek: Dzikowiec Wielki – Lesista Wielka;
- Szlak niebieski, odcinek: Bukowiec – Unisław Śląski – (Wałbrzych);
- Szlak czarny – łącznik: Sokołowsko – Bednarski Jar – szlak zielony graniczny;
- Szlak czarny – łącznik: Przełęcz Trzech Dolin – wschodnie zbocze Waligóry – szlak zielony graniczny;
- Szlak zielony graniczny, odcinek: Łączna – Mieroszowskie Ściany – Golińsk – Ruprechticky Szpicak – Przełęcz pod Czarnochem;
- Szlak zielony, odcinek: Stary Lesieniec – Dzikowiec Mały – Dzikowiec Wielki – Unisław Śląski – Sokołowsko – Przełęcz Trzech Dolin – Rybnica Leśna;

- Szlak żółty, odcinek: Golińsk – Mieroszów – Lesista Wielka – Lesista Mała – Unisław Śląski – Stożek Wielki – Stożek Mały – Sokołowsko – ruiny zamku Radosno – Waligóra – Przełęcz Trzech Dolin – Turzyna – Jeleniec Mały – Grzmiąca.

W przypadku uruchomienia kopalni melafiru na złożu „Rybnica I" w Rybnicy Leśnej konieczna będzie zmiana przebiegu fragmentów szlaków niebieskiego i czerwonego, pomiędzy Przełęczą Trzech Dolin a Przełęczą pod Turzycą [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012].

Na obszarze gminy wyznaczono ponadto ścieżkę turystyczną dla osób niewidomych i niedowidzących z Sokołowska na Przełęcz Trzech Dolin (schronisko „Andrzejówka") z tablicami zawierającymi opisy flory, fauny i innych osobliwości w alfabecie Braile`a [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012].

Jedną z największych atrakcji obszaru gminy Mieroszów są trasy rowerowe. Sieć tras tworzy 5 oznakowanych pętli głównych i kilka odcinków dojazdowych. Łączna długość tras na terenie gminy Mieroszów wynosi 84,5 km. Głównym kryterium podczas planowania przebiegu tras było ukazanie najciekawszych i najbardziej urokliwych miejsc regionu. Trasy rowerowe zaprojektowane zostały w taki sposób, aby tworzyły zespoloną sieć i łączyły się z istniejącymi szlakami znajdującymi się w okolicy. Ścieżki rowerowe Gminy Mieroszów połączone są bezpośrednio m.in. z trasami biegnącymi w kierunku: Meziměsti i Skalnego Miasta, Kamiennej Góry, Głuszycy, Boguszowa-Gorc oraz Wałbrzycha. Ważnym elementem sieci tras jest polsko-czeska ścieżka rowerowa Golińsk – Nowe Siodło – Viźnov. Odcinki wybudowane od podstaw w ramach wspólnego projektu są typowymi ścieżkami rowerowymi o utwardzonej nawierzchni. Na granicy państw znajduje się również miejsce do wypoczynku [www.mieroszow.pl].

Główne pętle rowerowe gminy, połączone łącznikami oznaczonymi kolorem żółtym, tworzą [www.mieroszow.pl]:

- Pętla czarna – o długości niespełna 11 km, wytyczona została w obszarze Pasma Lesistej; prowadzi z Unisławia Śląskiego na szczyt Lesistej Wielkiej, a następnie do Ługowiny w Kowalowej i ponownie w kierunku Unisławia Śląskiego;
- Pętla zielona – o długości blisko 23 km, prowadzi głównie przez Obniżenie Mieroszowskie; zaczynając od Mieroszowa biegnie przez: Golińsk, Nowe Siodło, Szybowisko Mieroszów i Kowalową, a następnie wzdłuż podnóża Lesistej do Mieroszowa;
- Pętla czerwona – o długości około 14 km, przebiega przez: dolinę Czartowca, Przełęcz Trzech Dolin, Bednarski Jar oraz Sokołowsko;
- Niebieska Pętla drogowa – o długości około 16 km, wytyczona po drogach asfaltowych; prowadzi z Sokołowska przez Kowalową, Unisław Śląski, Rybnicę Leśną na Przełęcz

Trzech Dolin – do schroniska „Andrzejówka”. Od schroniska szlak prowadzi szutrową drogą do doliny Czartowca i dalej do Sokołowska;

- Druga niebieska pętla – o długości około 9 km, prowadzi z Mieroszowa dawnym traktem kamiennogórskim w stronę Kochanowa, a następnie szosą do Różanej i z powrotem do Mieroszowa.

Na obszarze gminy został ponadto wytyczony Sudecki Szlak Konny. Jego łączna długość wynosi około 360 km i prowadzi od Lądka Zdroju do Karpacza przez 13 Ośrodków Górskiej Turystyki Jeździeckiej (na terenie gminy jest to schronisko „Andrzejówka” oraz Gospodarstwo Agroturystyczne „Rajska Dolina” w Łącznej). Na teren gminy szlak wchodzi od strony Głuszycy i prowadzi przez: schronisko „Andrzejówka”, Sokołowsko, Kowalową, Mieroszów i Łączną [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

13.5. Przejścia graniczne.

W związku z dołączeniem Polski dnia 21 grudnia 2007 roku do strefy Schengen zlikwidowane zostały przejścia graniczne na wewnętrznych granicach strefy Schengen (w tym na granicy polsko-czeskiej), możliwe stało się ich przekraczanie w dowolnym miejscu i o dowolnej porze. Tym samym zlikwidowano następujące przejścia graniczne do Republiki Czeskiej zlokalizowane na terenie gminy Mieroszów:

1) Golińsk – Starostín; przejście drogowe;
2) Mieroszów – Meziměstí; przejście kolejowe;
3) Łączna – Zdoňov; przejście turystyczne, przeznaczone tylko dla pieszych i rowerzystów (obecnie droga powiatowa dla samochodów osobowych).

13.6. Lotniska.

W Mieroszowie zlokalizowane jest lotnisko sportowe (Szybowisko Mieroszów) wykorzystywane przez Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej. W Programie Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego [2006] przewiduje się dla tego lotniska znaczenie lokalne: sanitarne i sportowe, natomiast w Strategii Rozwoju Turystyki w Gminach: Wałbrzych, Świebodzice, …[2009] funkcję międzynarodowego ośrodka sportów lotniczych i rekreacji.

Obszar lotniska stanowi obecnie rezerwę pod ewentualne stworzenie w przyszłości lotniska o podobnych funkcjach jak Lubin i Jelenia Góra.

13.7. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju.

1. Najważniejszym elementem układu drogowego jest droga krajowa nr 35 relacji droga krajowa nr 4 (węzeł „Bielany Wrocławskie") – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – Golińsk – granica państwa. Oprócz funkcji tranzytowych pełni ona istotną funkcję w powiązaniach wewnętrznych gminy, łącząc jej część północną z południową (nakładanie się ruchu zewnętrznego na wewnętrzny).

2. Obsługę powiązań komunikacyjnych, poza drogą krajową nr 35, zapewniają przede wszystkim: droga powiatowa relacji Unisław Śląski – Głuszyca (dawniej droga wojewódzka nr 380) i 9 numerowanych dróg powiatowych. W tej grupie dróg – biorąc pod uwagę natężenie ruchu i obecny stan techniczny – napraw i modernizacji w pierwszej kolejności wymagają: dawna droga wojewódzka (na odcinku od drogi krajowej nr 35 do drogi 3362D) oraz droga powiatowa nr 3361 D relacji Wałbrzych – Unisław Śląski.

3. Większość odcinków drogi krajowej i numerowanych dróg powiatowych, odgrywających podstawową rolę w obsłudze ruchu samochodowego, zarówno o charakterze tranzytowym, jak i lokalnym, przebiega przez tereny zabudowane. Stwarzać to może problemy w przypadku ich modernizacji (poszerzenie pasa drogowego).

4. Droga krajowa oraz drogi powiatowe mają nawierzchnię trwałą ulepszoną, z zastrzeżeniem, że w niektórych przypadkach jest ona mocno podniszczona. Wśród dróg gminnych, o łącznej długości 29,87 km, nawierzchnię utwardzoną bitumiczną posiada ponad 13 km (czyli około 44%), a nawierzchnię utwardzoną kostką brukową posiada około 6,6 km dróg (około 22%).

5. Największymi słabościami układu drogowego gminy Mieroszów są:
   1) uciążliwość transportu urobku z kopalni „Rybnica Leśna" (przez tereny zabudowane miejscowości Rybnica Leśna - po drodze powiatowej nr 3362 D);
   2) brak obwodnic na odcinkach drogi krajowej nr 35, na których obecnie przechodzi ona przez tereny zabudowane;
   3) brak bezpośredniego połączenia pomiędzy miejscowościami Sokołowsko i Unisław Śląski, w szczególności pozwalającego na ominięcie niskiego wiaduktu kolejowego;
   4) słabe parametry techniczne drogi powiatowej relacji Unisaw Śląski – Głuszyca (dawniej wojewódzkiej nr 380);

5) występowanie licznych, bardzo wąskich i nieutwardzonych ulic obsługujących zabudowę, szczególnie na terenie miasta Mieroszów.

6. Jak wynika z pomiarów ruchu prowadzonych w 2015 r. na drogach krajowych i wojewódzkich, najbardziej obciążona ruchem na terenie gminy Mieroszów była droga krajowa nr 35, w szczególności odcinek pomiędzy Mieroszowem a Unisławiem Śląskim.

7. Zbiorową komunikację publiczną obsługują głównie prywatni przewoźnicy. Ponadto obszar gminy Mieroszów obsługują autobusy Zarządu Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu, kursujące na trasie Wałbrzych – Rybnica Leśna oraz Wałbrzych – Golińsk (przez Unisław Śląski, Sokołowsko i Mieroszów).

8. Na drugorzędnej linii kolejowej (jednotorowej i niezelektryfikowanej) relacji Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa (Republika Czeska) odbywa się wyłącznie ruch towarowy. Zły stan techniczny linii ogranicza możliwość szybkiego poruszania się pojazdów po linii.

9. Gmina Mieroszów posiada gęstą sieć oznakowanych szlaków turystycznych, w tym pieszych, rowerowych i konnych.

10. Dotychczas Mieroszów jest powiązany w zakresie komunikacji publicznej z obszarem Republiki Czeskiej jedynie linią autobusową relacji Wałbrzych-Mieroszów-Meziměstí. Pożądane jest rozbudowanie tego typu powiązań.

14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.[A]

14.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

14.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Na terenie gminy Mieroszów zezwolenie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ujmowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody) posiadają dwa przedsiębiorstwa. Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (WPWiK) posiada zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowościach: Unisław Śląski, Rybnica Leśna, Rybnica Leśna-Kamionka. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Mieroszów" Sp. z o.o. (ZGKiM) obsługuje pozostałe miejscowości.

Sieć wodociągowa w gminie Mieroszów jest dobrze rozbudowana. Każda miejscowość w gminie ma dostęp do wodociągu. Sieć wodociągowa powiązana jest z ujęciami zlokalizowanymi w rejonie zlewni górnej Ścinawki [Weryfikacja opracowania identyfikacji…, 2012; informacje od ZGKiM]:

- Unisław – jest głównym ujęciem wód w rejonie zlewni górnej Ścinawki, przy czym cała produkcja wody jest przesyłana poza obszar zlewni do Wałbrzycha. Ujęcie składa się ze studni oraz ujęć płytkich zlokalizowanych wzdłuż górnego biegu Ścinawki w miejscowościach: Unisław Śląski, Rybnica Leśna i Sokołowsko. Trzy studnie traktowane są jako awaryjne i są eksploatowane sporadycznie. Średnia wydajność dobowa ujęcia wynosi 36 000 m^3/dobę (drugie pod względem wydajności ujęcie w obszarze administrowanym przez RZGW Wrocław). Użytkownikiem ujęcia jest Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Omawiane ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Wałbrzyskiego znak: WOS-6223/24/2000 z dnia 28.12.2000 r. na pobór wody:
  a) przy pomocy 6 studni głębinowych (nr 1, 2, 3, 4, 5 i 6) w Unisławiu Śl. i Rybnicy Leśnej w ilości: Qśr.h = 148 m^3/h; Qśr.dob. = 3600 m^3/dobę; Qmax.dob. = 4500 m^3/dobę,
  b) przy pomocy 2 (1 i 2) ujęć płytkich w Unisławiu Śl. w ilości: Qśr.dob. = 200 m^3/dobę; Qmax.dob. = 500 m^3/dobę,
  c) przy pomocy ujęć płytkich w Rybnicy Leśnej w ilości: Qśr.dob. = 200 m^3/dobę

  oraz pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Wałbrzyskiego znak: TOŚ.6223/37/05 z dnia 30.12.2005 r. na pobór wody i eksploatację ujęcia:
  a) ze studni głębinowej nr 7 (II/U) w Unisławiu Śl. w ilości: Qśr. = 20 m^3/h; Qmax. = 25 m^3/dobę; Qśr.dob. = 450 m^3/dobę, - przy depresji S = 43 m,

[A] Cała treść rozdziału została zmodyfikowana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

b) ze studni głębinowej nr 8 w Sokołowsku w ilości: Qśr. = 55 m^3/h; Qmax. = 100 m^3/dobę; Qśr.dob. = 1300 m^3/dobę, przy depresji S = 53 m,

- Mieroszów – studnia nr 2 przy ul. Sportowej o głębokości 45 m, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych 17 m^3/h, wydajności według pozwolenia wodnoprawnego 300 m^3/dobę i wydajności rzeczywistej 200 m^3/dobę (decyzja Starosty Wałbrzyskiego nr WOS-6223/18/200 z dnia 19 grudnia 2000 roku) – zarządzane przez ZGKiM w Mieroszowie; pozwolenie obejmuje także studnię nr 1, o głębokości 42, obecnie nieeksploatowaną;
- Mieroszów – studnia nr 3 przy ul. Kwiatowej o głębokości 170 m, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych 10 m^3/h, wydajności według pozwolenia wodnoprawnego 240 m^3/dobę i wydajności rzeczywistej 180 m^3/dobę (decyzja Starosty Wałbrzyskiego nr WOS-6223/18/200 z dnia 19 grudnia 2000 roku) – zarządzane i eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie;
- Mieroszów – ujęcie płytkie (drenażowe) przy ul. Kwiatowej o wydajności rzeczywistej średniej 100 m^3/dobę i wydajności według pozwolenia wodnoprawnego 600 m^3/dobę (decyzja Starosty Wałbrzyskiego nr WOS-6223/18/200 z dnia 19 grudnia 2000 roku) – zarządzane i eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie;
- Sokołowsko – ujęcia powierzchniowe zarządzane i eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie;
  - ujęcie górskie drenażowe „Czerwone Skałki” o średniej wydajności 172,8 m^3/dobę,
  - ujęcie brzegowe na potoku (za „WOP-em” o średniej wydajności 172,8 m^3/dobę – obecnie nieeksploatowane),
  - ujęcie drenażowe nr 6 o średniej wydajności 103,2 m^3/dobę,
  - ujęcie drenażowe nr 7 o średniej wydajności 24 m^3/dobę;
- Golińsk – studnia nr 4; ujęcie o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych 1 m^3/h, wydajności według pozwolenia wodnoprawnego 15 m^3/dobę (decyzja Starosty Wałbrzyskiego nr WOS-6223/18/200 z dnia 19 grudnia 2000 roku) – zarządzane przez ZGKiM w Mieroszowie; obecnie nieeksploatowane ze względu na brak potrzeb;
- Nowe Siodło – ujęcie płytkie (drenażowe) o wydajności rzeczywistej średniej 400 m^3/dobę i wydajności według pozwolenia wodnoprawnego 1600 m^3/dobę (decyzja Starosty Wałbrzyskiego nr WOS-6223/18/200 z dnia 19 grudnia 2000 roku) – zarządzane i eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie.

Na terenie gminy zlokalizowane są ponadto ujęcia wody eksploatowane przez podmioty prywatne. Ujęcie wodne KSS „Bartnica” zlokalizowane jest w Rybnicy Leśnej, na południe od złoża „Rybnica I”. Ujęcie funkcjonuje na podstawie pozwolenia wodnoprawnego wydanego 12.11.1996 r. przez Urząd

Wojewódzki w Wałbrzychu, zmienionego decyzją Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu z dnia 22.09.2004 r. [Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia: „Eksploatacja…, 2012]. W Mieroszowie, na terenie Fabryki Wkładów Odzieżowych „Camela" znajduje się studnia nr 1/A, z której pobierana jest woda do celów przemysłowych przez ww. zakład produkcyjny. Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody zostało wydane przez Starostę Wałbrzyskiego, decyzją z dnia 05.08.2011 r.

Dla studni ww. ujęć zostały wyznaczone tereny ochrony bezpośredniej, obejmujące obszary w granicach istniejących ogrodzeń na działkach, na których zlokalizowane są poszczególne studnie. Tereny te, ze względu na ich małą powierzchnię nie zostały przedstawione na rysunku Studium. W granicach stref ochronnych ujęć obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, wynikające z przepisów Prawa wodnego oraz aktów prawnych ustanawiających poszczególne strefy.

Na terenie gminy nie występują stacje uzdatniania wody. Ujmowane wody są dezynfekowane w chlorowniach zlokalizowanych przy ujęciach w Mieroszowie oraz w zbiornikach zlokalizowanych przy ujęciach w Sokołowsku. W Łącznej i w Mieroszowie, przy ul. Sportowej zlokalizowane są wieże ciśnień. System sieci wodociągowej uzupełniają trzy przepompownie. Przepompownia zlokalizowana w Mieroszowie, przy ul. Kwiatowej ma zamontowane trzy pompy głębinowe w zbiorniku podziemnym, z których jedna dostarcza wodę do zbiornika we wsi Łączna, pozostałe dwie do sieci w Mieroszowie. W Kowalowej i w Sokołowsku pompowanie wody odbywa się przy użyciu zestawów hydroforowych, które dostarczają wodę do wsi Kowalowa i Sokołowsko.

W sieć wodociągową wyposażone są wszystkie miejscowości leżące na obszarze gminy Mieroszów (Golińsk, Kowalowa, Łączna, Mieroszów, Nowe Siodło, Różana, Rybnica Leśna, Sokołowsko, Unisław Śląski).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2015 r. długość rozdzielczej sieci wodociągowej w gminie Mieroszów wyniosła 70,9 km, w tym w mieście 21,1 km (tabela nr 14.1.1.1.). Długość sieci wodociągowej w mieście nie zmieniła się od 2007 r., ale też odsetek korzystających z sieci wodociągowej w mieście jest od lat wysoki, wynoszący w 2014 r. 100 %. Udział korzystających z sieci wodociągowej w mieście jest wyższy niż średnio w miastach powiatu (98,2%) i w miastach województwa (97,5%) – tabela nr 14.1.1.2. Bardzo dobrze prezentuje się stan wyposażenia w sieć wodociągową części wiejskiej gminy. W 2014 r. 96,1% ludności zamieszkującej gminne wsie korzystało z sieci wodociągowej. Na wysokość tego wskaźnika miała wpływ rozbudowa - w 2012 r. - sieci wodociągowej w gminie (o prawie 19 km). Jednocześnie nastąpił znaczny przyrost liczby przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania zwiększyła się na przełomie lat 2011/2012 z 673 do 797 i od tamtego czasu sukcesywnie rośnie. Te przyrosty prawie w całości dotyczyły obszaru wiejskiego gminy. Nagły wzrost długości sieci wodociągowej oraz liczby przyłączy wynikał z przeprowadzonych inwestycji – rozbudowy systemu wodociągowego. Tym samym poprawił się wskaźnik udziału korzystających z sieci wodociągowej (brak

danych liczbowych w GUS). Gospodarstwa nie podłączone do sieci korzystają z przydomowych studni kopanych, w których woda jest niskiej jakości i pozwala tylko na wykorzystanie jej do celów gospodarczych [Plan urządzeniowo-rolny…, 2011].

Tabela nr 14.1.1.1. Dane dotyczące sieci wodociągowej w gminie Mieroszów w latach 2008-2015.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km] – Gmina Mieroszów	51,1	51,1	52,0	52,0	70,9	70,9	70,9	70,9
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km] – Mieroszów-miasto	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km] – Mieroszów-wieś	30,0	30,0	30,9	30,9	49,8	49,8	49,8	49,8
Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	670	670	672	673	797	804	809	815
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3] – Gmina Mieroszów	185,7	182,7	186,9	162,8	169,9	162,9	164,8	165,5
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3] – Mieroszów-miasto	129,8	123,1	119,4	105,4	125,4	114,2	111,0	110,5
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3] – Mieroszów-wieś	55,9	59,6	67,5	57,4	44,5	48,7	53,8	55,0

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Tabela nr 14.1.1.2. Korzystający z sieci wodociągowej w wybranych jednostkach terytorialnych.

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci wodociągowej [%]	
	2005 r.	2014 r.
Mieroszów – miasto	98,9	100
Mieroszów – wieś	66,3	96,1
Gmina Mieroszów	85,8	98,4
Powiat wałbrzyski	94,9	91,2
Powiat wałbrzyski (tylko miasta)	97,6	98,2
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie	86,4	91,6
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie (tylko miasta)	97,0	97,5
Województwo dolnośląskie - ogółem	90,9	94,8

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Z analizy ilości wody dostarczonej gospodarstwom domowym (według GUS) w gminie w latach 2008-2015 wynika, iż w gminie od 2012 r. występuje zasadniczo tendencja stopniowego spadku zużycia wody (tabela nr 14.1.1.1.). Trend ten utrzymuje się także w województwie dolnośląskim i gminach miejsko-wiejskich województwa dolnośląskiego.

Ogólne zużycie wody w gminie Mieroszów w 2015 r. wyniosło 275,4 dam^3. Według danych GUS poziom ten wynikał przede wszystkim ze zużycia wody przez gospodarstwa domowe. W mieście ogólne zużycie wyniosło 188 dam^3 wody. Stanowiło to 73% ogólnego zużycia wody w gminie. Gospodarstwa domowe w mieście wykorzystały około 110,5 dam^3 wody (53% ogólnego zużycia wody w mieście). Natomiast zużycie wody na cele przemysłowe na terenie miasta wyniosło po 63 dam^3.

Zużycie wody przypadające na jednego użytkownika sieci wodociągowej w gminie w 2014 r. wynosiło 23,6 m^3, było niższe niż średnio w powiecie i województwie (tabela nr 14.1.1.3.) i najniższe z zanotowanych od 2005 r. Na obszarach wiejskich na jednego użytkownika sieci przypadało rocznie (w

2014 r.) 19,7 m^3 wody, podczas gdy w mieście 26,1 m^3. Oznacza to większe zużycie wody w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na obszarach miejskich gminy. Jest to zjawisko odwrotne do notowanego w latach 2009-2011. Generalnie zużycie wody w ostatnich latach w mieście maleje (od 2012 r.), a na wsi podlega fluktuacjom. Dynamika spadku zużycia wody w mieście jest znacznie większa niż średnio w miastach województwa i powiatu. Ogólny bilans zużycia wody w gminie można ocenić pozytywnie. Średnie zużycie wody w latach 2008-2014 było w gminie niższe niż średnio województwie i powiecie.

Odbiory szczytowe wody występują w godzinach 15.00-17.00, co jest spowodowane intensyfikacją poboru wody na cele gospodarcze.

Tabela nr 14.1.1.3. Wskaźniki zużycia wody w gospodarstwach domowych w wybranych jednostkach terytorialnych.

Jednostka terytorialna	na 1 korzystającego/odbiorcę [m³]							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	średnio
Mieroszów – miasto	29,5	27,9	26,8	24,0	29,3	27,0	26,1	27,23
Mieroszów – wieś	26,7	28,6	34,4	29,4	20,4	22,7	19,7	25,99
Gmina Mieroszów	28,6	28,1	29,1	25,7	26,3	25,5	23,6	26,70
Powiat wałbrzyski	30,3	29,6	29,0	29,1	27,2	25,4	24,8	27,91
Powiat wałbrzyski (tylko miasta)	31,1	30,2	29,6	29,8	27,8	26,8	26,2	28,79
Województwo dolnośląskie - gminy miejsko-wiejskie	32,3	32,0	31,6	30,7	30,9	30,2	29,5	31,03
Województwo dolnośląskie - gminy miejsko-wiejskie (tylko miasta)	34,0	34,2	32,9	32,0	35,9	35,6	35,1	34,24
Województwo dolnośląskie - ogółem	35,5	34,9	34,9	34,4	34,4	33,9	32,9	34,41

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

W strukturze zużycia wody komunalnej największy udział mają gospodarstwa domowe. Znacznie mniejszy udział mają podmioty przemysłowe i usługowe. Największymi odbiorcami wody komunalnej w gminie są następujące podmioty gospodarcze: Fabryka Wkładów Odzieżowych CAMELA S.A. w Mieroszowie, „Zebra" w Mieroszowie, „Meblostef" w Mieroszowie oraz Sanatoria Dolnośląskie w Sokołowsku.

14.1.2. Odprowadzanie ścieków.

Zagadnieniami z zakresu gospodarki ściekowej na obszarze gminy zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Mieroszów" Sp. z o.o. Spółka w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków zajmuje się oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków oraz neutralizacją ścieków.

Jak wynika z art. 43 *ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.) aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, zakończone oczyszczalniami ścieków. Aglomeracje te wyznacza sejmik województwa w drodze uchwały. Dla obszaru gminy Mieroszów została wyznaczona Aglomeracja Mieroszów, obejmująca miejscowości: Mieroszów, Sokołowsko, Kowalowa i

Golińsk o równoważnej liczbie mieszkańców 10100 (uchwała Nr XX/470/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Mieroszów). W 2012 r. wyłączono jednocześnie z Aglomeracji Mieroszów miejscowość Unisław Śląski, ponieważ przyłączenie tej miejscowości do sieci kanalizacji sanitarnej było wówczas nieuzasadnione ekonomicznie.

W porównaniu z wyposażeniem gminy w sieć wodociągową (98,4%), wyposażenie w sieć kanalizacyjną (54,8%) było (w 2014 r.) blisko 2-krotnie mniejsze. Oznacza to, że ludność nie obsługiwana przez sieć kanalizacji powinna korzystać z szamb. W 2012 r. na terenie gminy zlokalizowanych było 456 tego typu zbiorników (według danych GUS). Zbiorniki te teoretycznie są bezodpływowe; w rzeczywistości często są jednak nieszczelne i powodują zanieczyszczenia, głównie wód gruntowych i powierzchniowych. Część mieszkańców oraz przedsiębiorstw korzysta z małych przydomowych bądź przyzakładowych oczyszczalni ścieków. W 2012 r. zinwentaryzowano 35 takich oczyszczalni. Ich liczba z roku na rok sukcesywnie rośnie. Odbiór ścieków (zarówno przez szamba, jak i sieć kanalizacyjną) w 2014 r. miały zapewnione 3884 osoby (dane GUS), co stanowiło blisko 55% ludności gminy.

W 2015 r. – według GUS – długość sieci kanalizacyjnych wynosiła 18 km, z czego zaledwie 6,5 km w części wiejskiej gminy. Od 2008 r. prawie nie notowano wzrostu długości sieci kanalizacyjnej w gminie. Jedynie w 2012 r. zrealizowany został krótki odcinek sieci w mieście (200 m), do którego przyłączono 11 budynków mieszkalnych. Stosunkowo krótki (500 m) odcinek sieci kanalizacyjnej w mieście wybudowano także w 2014 r. Sieć kanalizacyjna w 2014 r. obsługiwała zaledwie 54,8% ludności zamieszkującej gminę Mieroszów i jest to wskaźnik zbliżony do średniej dla gmin powiatu wałbrzyskiego, ale drastycznie niższy niż w pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych (tabela nr 14.1.2.2.). Miejska sieć kanalizacyjna jest dużo bardziej rozbudowana niż sieć wiejska - w 2014 r. obsługiwała 71,8% ludności miasta. Wielkość tego wskaźnika była nieco wyższa, niż średnia w miastach powiatu, ale znacząco niższa niż w miastach województwa. Pozostała część mieszkańców korzystała w większości z szamb.

Niezadowalający poziom skanalizowania zespołów osadniczych wynika z lokalnych uwarunkowań. Należy do nich w szczególności niewielka gęstość zaludnienia oraz skomplikowana rzeźba terenu, co przejawia się m.in. przynależnością obszaru gminy do kilku odrębnych zlewni. To znacząco utrudnia i podraża rozwiązania w zakresie kanalizacji ściekowej.

Na przestrzeni lat 2008-2015 ilość odprowadzonych ścieków podlegała pewnym fluktuacjom, ale zasadniczo od 2009 r. do 2013 r. spadała zarówno na wsi, jak i w mieście, a od 2014 r. wzrasta na obszarze wiejskim gminy.

Tabela nr 14.1.2.1. Stan sieci kanalizacyjnej w latach 2008-2015.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] – Gmina Mieroszów	17,3	17,3	17,3	17,3	17,5	17,5	17,5	18,0
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] – Mieroszów-miasto	10,8	10,8	10,8	10,8	11,0	11,0	11,0	11,5
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] – Mieroszów-wieś	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	159	159	159	159	170	176	178	233
Ścieki odprowadzone [dam^3] – Gmina Mieroszów	118,3	166,4	156,0	144,0	138,0	134,0	146,0	149,0
Ścieki odprowadzone [dam^3] – Mieroszów-miasto	84,6	135,0	126,0	117,0	113,0	109,0	128,0	120,0
Ścieki odprowadzone [dam^3] – Mieroszów-wieś	33,7	31,4	30,0	27,0	25,0	25,0	18,0	29,0

Tabela nr 14.1.2.2. Korzystający z kanalizacji w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Korzystający z kanalizacji sanitarnej [%]						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mieroszów – miasto	28,1	28,4	28,4	28,4	30,1	31,8	71,9
Mieroszów – wieś	31,4	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2
Gmina Mieroszów	29,4	28,8	28,7	28,7	29,7	30,8	54,8
Powiat wałbrzyski	64,4	64,7	64,7	65,1	65,6	42,0	54,9
Powiat wałbrzyski (tylko miasta)	-	70,0	69,9	70,5	71,0	51,9	70,3
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie	51,2	51,7	52,2	53,2	54,3	55,0	61,8
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie (tylko miasta)	85,2	81,4	81,6	81,9	86,7	87,2	90,0
Województwo dolnośląskie – ogółem	67,5	67,8	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

System kanalizacji w gminie Mieroszów składa się z trzech niezależnych sieci kanalizacyjnych. Są to sieci obsługujące miasto Mieroszów, wieś Sokołowsko i wieś Nowe Siodło. System kanalizacji obsługują na terenie gminy 3 biologiczne oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 2200 m^3/dobę (według danych GUS w 2012 r.).

Ścieki ogólnospławne z miasta oraz z szamb, a także ścieki przemysłowe (z zakładów: CAMELA, Meblostef i Zebra) odprowadzane są na oczyszczalnię w Golińsku, położoną na południe od miasta Mieroszów. Jest to nowa komunalna oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna (oczyszczenie metodą osadu czynnego). Obiekt ten posiada średnią przepustowość na poziomie 950 m^3/dobę. Docelowo oczyszczane ma tu być 1400 m^3/dobę. Średnio na dobę oczyszczalnia przyjmuje od 710-900 m^3 ścieków. Wahania te są spowodowane tym, że na terenie Mieroszowa działa system kanalizacji ogólnospławnej i w zależności od intensywności opadów zmienia się ilość ścieków. Ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Ścinawki. W 2013 r. produkcja ścieków przez zakłady przemysłowe gminy wyniosła ok. 44 800 m^3. Ścieki z tych zakładów odprowadzane są bezpośrednio do komunalnej sieci kanalizacji.

Kolejny system kanalizacji tworzy grawitacyjno-tłoczna sieć sanitarna obsługująca wieś Sokołowsko. Podłączeni do niej są wszyscy mieszkańcy tej wsi. Jednak stan techniczny zarówno przyłączy, jak i kolektorów oceniany jest jako zły. Występują tu zarówno zakłócenia w odbiorze ścieków, jak i nieszczelność powodująca zanieczyszczenie wód gruntowych i potoku Sokołowiec. Ścieki odprowadzane są na oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną (oczyszczenie metodą złoża spłukiwanego), położoną na północny-zachód od wsi, w pobliżu linii kolejowej do Mieroszowa. Wydajność oczyszczalni wynosi 1330 m^3/dobę. Oczyszczalnia ta pochodzi sprzed 1945 r. W 1995 r. została zmodernizowana, ale obecnie jest w znacznym stopniu przeciążona. Ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Ścinawki poprzez rów. Na terenie Sokołowska funkcjonuje także grawitacyjna sieć deszczowa.

Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna w Sokołowsku jest przeznaczona do likwidacji. Po przebudowie systemu kanalizacji w Sokołowsku planuje się jego włączenie na oczyszczalnię w Golińsku.

Sieć kanalizacji sanitarnej wsi Nowe Siodło pochodzi z 1998 r. i wydaje się być w dobrym stanie technicznym. Wszyscy mieszkańcy wsi są do niej podłączeni. Jest to sieć grawitacyjno-tłoczna, z której ścieki odprowadzane są na oczyszczalnię glebowo-korzeniową o przepustowości 30 m^3/dobę – położoną na południowo-wschodnim krańcu wsi. Jest to obiekt także z 1998 r. Oczyszczone ścieki są zrzucane do rowu melioracyjnego R-A.

Największym problemem jest kosztowna obsługa kanalizacji ogólnospławnej w Mieroszowie. Połączone ścieki sanitarne i deszczowe w kanalizacji ogólnospławnej są neutralizowane w oczyszczalni ścieków w Golińsku. Duża ich ilość w okresach intensywnych opadów deszczu i zaburzony skład powodują wysokie koszty neutralizacji i procesu oczyszczania. Dlatego ważnym zadaniem w przyszłości jest przebudowa sieci kanalizacji ogólnospławnej, rozdział na kanalizacje sanitarną i deszczową.

Głównym odbiornikiem podczyszczonych ścieków z oczyszczalni oraz szamb są wody powierzchniowe, co powoduje zanieczyszczenie rzeki Ścinawki.

W ramach aglomeracji Mieroszów planuje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 13,5 km w miejscowościach: Mieroszów (4 km), Kowalowa, Sokołowsko (7,5 km) i Golińsk (2 km). Do planowanej sieci będą podłączone 2634 osoby, co łącznie da w gminie 6220 osób obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną. Ponadto planuje się: modernizację sieci w Sokołowsku (o długości ok. 7 km), wymianę sieci od Leśniczówki do skrzyżowania z ul. Unisławską (450 m), rozbudowę oczyszczalni ścieków w Golińsku, wykonanie ok. 60 przyłączy i likwidację szamb [Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych…, 2013 r.].

14.2. Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami w gminie Mieroszów prowadzona jest w oparciu o „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mieroszów”, przyjęty Uchwałą Nr XXVI/127/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lipca 2016 r.

Wejście w życie w dniu 1 stycznia 2012 r. *ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897) nałożyło na gminy nowe obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami, wśród których jako najważniejsze należy wymienić:

1) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
2) zapewnienie budowy i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych `instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych;
3) ustanowienie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym biodegradowalnych, oraz utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Ponadto gminy są zobowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r. poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50%. Kolejnym obowiązkiem jest ograniczenie do 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – do nie więcej niż 35% całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 1995.

Zgodnie z ww. ustawą wojewódzkie plany gospodarki odpadami wyznaczą regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Mieroszów, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012, znajduje się w Regionie środkowosudeckim. Na podstawie Uchwały Nr XXIV/617/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 (ze zmianami) regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) obsługujące ten region wyznaczono w: Lubawce, Mysłakowicach, Jaworze i Lubomierzu. Natomiast instalacje zastępcze w: Lwówku Śląskim, Pielgrzymce, Lubomierzu, Mirsku, Lubawce i Czarnym Borze.

W 2013 r. z obszaru gminy Mieroszów zebrano 2779,5 Mg odpadów komunalnych z wyłączeniem selektywnie zebranych odpadów podlegających biodegradacji. Około 72% tych odpadów skierowano do RIPOK w Lubawce. Część odpadów komunalnych zebranych selektywnie (beton, gruz, opakowania z tworzyw sztucznych, metalu, szkła i inne) zostało przekazanych do kilkunastu innych instalacji zlokalizowanych w różnych rejonach kraju oraz poza jego granicami. W analizowanym roku łącznie zebrano 100,7 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Większość z nich (prawie 80%)

została skierowana do RIPOK w Lubawce i poddana kompostowaniu, natomiast część odpadów papierowych i tekturowych trafiła do trzech innych instalacji, gdzie została poddana recyklingowi. Tym samym osiągnięto 30,7% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. Inne selektywnie zebrane odpady (metal, tworzywa sztuczne i szkło) zostały częściowo poddane recyklingowi, czym osiągnięto 20,6% poziom recyklingu. Całą masę zebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych (beton, gruz itp.) poddano odzyskowi.

Nowe zasady odbioru odpadów obowiązują od 1 lipca 2013 roku. Systemem odbioru odpadów objęci zostali wszyscy właściciele nieruchomości. Odpady od poszczególnych podmiotów są odbierane na podstawie ustalonej przez gminę stawki, w nieograniczonej ilości. Dzięki temu zwiększa się liczba odebranych odpadów i zmniejsza się ryzyko powstawania dzikich wysypisk odpadów. Preferencyjne stawki opłat za odbiór segregowanych odpadów mają zachęcać do takiego ich zagospodarowania już u źródła. Ma to na celu zwiększenie przetwórstwa śmieci i docelowo ochronę środowiska przyrodniczego. Wywozem odpadów komunalnych z terenu gminy Mieroszów zajmuje się obecnie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sanikom Sp. z o.o.

Tabela nr 14.1.2.1. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w wybranych jednostkach terytorialnych.

Jednostka terytorialna	ogółem [t]		z gospodarstw domowych [%]		odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]	
	2005	2014	2005	2014	2005	2014
Mieroszów – miasto	1007,06	1119,29	*65,1*	*53,9*	144,0	141,9
Mieroszów – wieś	697,91	579,48	*64,1*	*75,1*	149,3	154,0
Gmina Mieroszów	1704,97	1698,77	*64,7*	*61,1*	146,1	146,8
Powiat wałbrzyski	59579,26	13689,66	*89,7*	*84,5*	287,0	200,9
Województwo dolnośląskie – gminy miejsko-wiejskie	182012,68	162585,99	*68,3*	*76,9*	172,9	171,0
Województwo dolnośląskie – ogółem	873677,77	782490,16	*72,2*	*77,2*	218,3	207,7

źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

W 2014 r. w mieście Mieroszów przypadało na 1 mieszkańca niemal 142 kg odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. Natomiast na wsi nieco więcej – 154 kg/rok na mieszkańca. Jednocześnie od 2012 r. obserwowany jest sukcesywny spadek ilości odebranych odpadów z obszaru gminy Mieroszów w stosunku do lat poprzednich. Udział odpadów odebranych z gospodarstw domowych w gminie Mieroszów w ogóle zebranych odpadów w ciągu roku był w 2014 r. niższy niż w pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych. Systemu odbioru odpadów w gminie z pewnością ulega dalszemu polepszeniu w wyniku wprowadzenia w życie wytycznych *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399).

Spośród ogółu zmieszanych odpadów komunalnych odebranych w 2014 r. w gminie Mieroszów tylko 61,1% stanowiły odpady z gospodarstw domowych. Oznacza to duży udział odpadów komunalnych

pochodzących z innych źródeł (w tym z obiektów usługowych) w sumie odpadów, co w szczególności dotyczy miasta Mieroszów.

Składowisko odpadów komunalnych w Mieroszowie, zlokalizowane w pobliżu drogi w kierunku wsi Różana, zostało zamknięte i poddane rekultywacji.

14.3. Gospodarka energetyczna.

14.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się za pośrednictwem rozdzielni 20 kV R-Mieroszów (rozdzielnia sieciowa) oraz rozdzielni 20 kV znajdującej się na stacji 110/20/10 kV R-Matylda (zlokalizowanej w Wałbrzychu). Rozdzielnia R-Mieroszów zasilana jest dwoma liniami wyprowadzonymi z rozdzielni 20 kV zlokalizowanej w stacji 220/110/20 kV R-Boguszów: napowietrzną linią w izolacji 110 kV L-S-244 (pracującą obecnie na napięciu 20 kV) i napowietrzną linią 20 kV L-325. Rozdzielnia R-Mieroszów zlokalizowana jest w zachodniej części miasta, w pobliżu skrzyżowania drogi nr 3470 D w kierunku wsi Różana oraz drogi nr 3399 D (ul. Kwiatowa) w kierunku miejscowości Zdoňov.

W układzie normalnym obszar gminy Mieroszów zasilają zatem dwa niezależne układy zasilania. Z rozdzielni R-Mieroszów wyprowadzone są linie średniego napięcia 20 kV, zasilające stacje transformatorowe Sn/nN na terenie miasta i gminy Mieroszów (z wyjątkiem rejonu Rybnicy Leśnej). Natomiast rozdzielnia R-Matylda zasila rejon obrębu Rybnica Leśna linią średniego napięcia 20 kV L-277 (biegnącą poza obszarem gminy). Linia ta rozwidla się tuż przed granicami gminy Mieroszów na linie L-333 i L-333-81. W przypadku awarii na jednym z układów zasilania, odbiorcy, w miarę możliwości technicznych, zasilani są z drugiego układu. Sieć średniego i niskiego napięcia ma charakter napowietrzno-kablowy. Na obszarach miasta o zwartej zabudowie sieć wykonana jest jako kablowa. Stan techniczny sieci jest dobry.

Obecnie energia elektryczna dociera do wszystkich miejscowości na terenie gminy. Dodatkowo z rozdzielni sieciowej R-Mieroszów prąd pobierany jest także do dwóch stacji transformatorowych R-333-56 i R-277-02, zasilających również odbiorców na terenie miasta Boguszów-Gorce. Z energii elektrycznej w gminie Mieroszów w 2012 roku korzystały 2052 gospodarstwa domowe.

Długość linii elektroenergetycznych oraz oświetlenia drogowego przedstawia tabela nr 14.3.1.1.

Tabela nr 14.3.1.1. Długość linii elektroenergetycznych oraz oświetlenia drogowego na terenie gminy Mieroszów.

Lp.	Rodzaje	Długość w km
1.	Linia napowietrzna wysokiego napięcia L-S-244, pracująca na napięciu 20 kV	2,6
2.	Linie średniego napięcia 20 kV	54,0
3.	Linie niskiego napięcia 0,4 kV	66,0
4.	Oświetlenie drogowe	15,0

Rozbudowa sieci elektroenergetycznej związana ze zwiększeniem zapotrzebowania na energię elektryczną na terenie miasta i gminy Mieroszów jest sukcesywnie wykonywana w ramach realizacji zawieranych umów o przyłączenie do sieci Turon Dystrybucja Oddział w Wałbrzychu. Operator sieci na bieżąco podejmuje ponadto działania modernizacyjne i inwestycyjne, mające na celu zwiększenie przepustowości sieci oraz poprawę pewności i jakości zasilania.

Możliwa jest rozbudowa stacji R-Mieroszów o rozdzielnię 110 kV oraz transformację 110/20 kV z wykorzystaniem do jej zasilania linii w izolacji 110 kV L-S-244 relacji R-Boguszów – R-Mieroszów, pracującej obecnie na napięciu 20 kV.

Na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" przedstawiono przebiegi sieci elektroenergetycznych średniego napięcia (w tym w izolacji 110 kV), a także lokalizację rozdzielni sieciowej R-Mieroszów i stacji transformatorowych. Dla zachowania czytelności rysunku nie pokazano sieci kablowych i związanych z nimi stacji transformatorowych, zlokalizowanych w rejonie centrum miasta Mieroszów.

14.3.2. Odnawialne źródła energii.

W gminie Mieroszów nie ma obecnie źródeł energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW. Także w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie wskazano terenów dla lokalizacji tego typu źródeł energii.

Dotychczas do Urzędu Gminy zgłoszono plany budowy farmy fotowoltaicznej w Golińsku. Plany te uwzględniono opracowując pierwszą zmianę drugiej (całościowej) edycji Studium.

14.3.3. Gaz sieciowy.

Od 2011 r. sukcesywnie budowana jest sieć gazowa na terenie miasta. W 2012 r. w Mieroszowie, przy ul. Tkackiej został wybudowany terminal gazowy na gaz płynny. Zbiornik kriogeniczny terminala zamontowany jest w pozycji horyzontalnej, ma pojemność 80 m^3, 17 m długości i 3 m średnicy. Pierwsze obiekty zostały przyłączone do gazu sieciowego pod koniec 2012 r. Były to: Fabryka Wkładów Odzieżowych CAMELA S. A. oraz hala sportowa Mieroszowskiego Centrum Kultury przy ulicy Hożej. W 2012 r. pobór gazu wyniósł 25 tys. m^3. Obecnie trwa rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta. W 2014 r. miała ona długość 4,8 km i korzystało z niej 0,3% ogółu mieszkańców miasta. Pobrali oni wówczas 55,8 tys. m^3 gazu. Przepustowość sieci daje możliwość zasilania w paliwo gazowe pozostałych miejscowości gminy. Uzbrojenie części wiejskiej gminy w sieć gazową będzie zależało zatem od efektywności ekonomicznej tego przedsięwzięcia [Głos Mieroszowa, 2013].

14.3.4. Zaopatrzenie w energię cieplną.

Zarówno miasto, jak i obszary wiejskie gminy Mieroszów nie korzystają ze scentralizowanych systemów ciepłowniczych. Większość obiektów posiada systemy ogrzewania indywidualnego. Występują niewielkie lokalne kotłownie w zespołach i obiektach usługowych, przemysłowych oraz niektórych mieszkaniowych.

14.4. Telekomunikacja.

W zakresie stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej gmina Mieroszów obsługiwana jest przez sześciu operatorów. Dostęp do omawianej usługi na terenie gminy w 2009 r. posiadało 1500 abonentów indywidualnych. Obsługa w zakresie telefonii komórkowej na terenie gminy prowadzona jest poprzez stacje bazowe czterech operatorów: T-Mobile, Orange, Play i Plus. Stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane są w: Mieroszowie, Sokołowsku i Unisławiu Śląskim.

Stacjonarny dostęp szerokopasmowy do Internetu na obszarze gminy w 2009 r. posiadało 650 abonentów. Omawianą usługę świadczy na terenie gminy 4 operatorów.

14.5. Uwarunkowanie wynikające ze stanu wyposażenia gminy w zakresie infrastruktury technicznej.

1. Gmina Mieroszów wyposażona jest w systemy wodociągów zarządzane przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Mieroszów” Sp. z o.o.

2. Systemy wodociągowe wymienione w ust. 1 zasilane są głównie z ujęć:
   - Unisław Śląski – studnie i ujęcia płytkie zlokalizowane w miejscowościach: Unisław Śląski, Rybnica Leśna i Sokołowsko (studnia głębinowa nr 8); eksploatowane przez WPWiK w Wałbrzychu,
   - Sokołowsko – 3 ujęcia powierzchniowe (drenażowe) zarządzane i eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie,
   - Mieroszów – 2 ujęcia podziemne (zlokalizowane przy ul.: Kwiatowej i Sportowej) oraz 1 ujęcie drenażowe (zlokalizowane przy ul. Kwiatowej); eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie,
   - Nowe Siodło – powierzchniowe ujęcie komunalne o wydajności 300 m^3/dobę; eksploatowane przez ZGKiM w Mieroszowie.

3. Stopień zwodociągowania gminy określa się obecnie na około 98% (w 2014 r. według GUS).

4. Długość sieci wodociągowej wynosiła w 2015 r. 70,9 km, z tego 21,1 km w mieście; liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego wynosiła 815 (2015 r. - według GUS).

5. Jednostkowe zużycie wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe w 2014 r. wynosiło 26,7 m^3 na 1 korzystającego. Zużycie wody w ostatnich latach w mieście maleje (od 2012 r.) a na wsi podlega fluktuacjom.

6. Sieci kanalizacji tworzą trzy niezależne układy: system miejski w Mieroszowie, system w Nowym Siodle oraz system w Sokołowsku; system miejski jest systemem ogólnospławnym, dwa pozostałe to systemy sanitarne, przy czym w Sokołowsku funkcjonuje dodatkowo niezależny system kanalizacji deszczowej. Łączna długość sieci kanalizacyjnej w 2015 r. wynosiła 18 km.

7. Z systemów sieci kanalizacji w 2014 r. korzystało 54,8% mieszkańców gminy; w 2012 r. zarejestrowano 456 szamb. Biorąc pod uwagę stan wód powierzchniowych, w tym rzeki Ścinawki, prawdopodobnie duża część bezodpływowych zbiorników na ścieki jest nieszczelna.

8. Ścieki z ogólnospławnej kanalizacji miasta Mieroszów oraz z szamb odprowadzane są do oczyszczalni w Golińsku; obiekt powstał w 2000 r. – średnia przepustowość 950 m^3/dobę; docelowo oczyszczane ma tu być 1400 m^3/dobę.

9. Ścieki z kanalizacji Sokołowska, obsługującej wszystkich mieszkańców miejscowości, odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni położonej na północny-zachód od wsi; jest to stary obiekt, modernizowany w 1995 r., o wydajności 1300 m^3/dobę. Oczyszczalnia jest przeznaczona do likwidacji. Po przebudowie systemu kanalizacji w Sokołowsku planuje się jej włączenie na oczyszczalnię w Golińsku.

10. Ścieki z kanalizacji sanitarnej Nowego Siodła, obsługującej wszystkich mieszkańców miejscowości, odprowadzane są do oczyszczalni glebowo-korzeniowej o przepustowości 30 m^3/dobę.

11. Ścieki wytwarzane przez zakłady przemysłowe (CAMELA, Meblostef i Zebra) są odprowadzane bezpośrednio do komunalnej sieci kanalizacji.

12. Średnioroczna wielkość odbioru odpadów komunalnych z gospodarstw domowych wyniosła w 2014 r. około 142 kg/mieszkańca w mieście oraz około 154 kg/mieszkańca wsi. Duży jest udział odpadów komunalnych z innych źródeł, w tym z obiektów usługowych.

13. Gospodarka odpadami w gminie prowadzona jest w oparciu o „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mieroszów".

14. Odpady komunalne odprowadzane są w większości do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Lubawce.

15. Od 1 lipca 2013 r. obowiązuje nowy system odbioru odpadów, obejmujący wszystkich właścicieli nieruchomości. Jego funkcjonowanie ma zwiększyć ilość odbieranych odpadów, w tym odpadów zebranych selektywnie, oraz ograniczyć powstawanie dzikich wysypisk śmieci.

16. Obszar gminy zaopatrywany jest w energię elektryczną dwoma niezależnymi systemami dystrybucyjnymi średniego i niskiego napięcia: z rozdzielni sieciowej 20 kV R-Mieroszów (zlokalizowanej na terenie miasta, w jego zachodniej części) oraz z rozdzielni 20 kV (znajdującej się na stacji 110/20/10 kV R-Matylda, położonej w Wałbrzychu). Rozdzielnia R-Mieroszów jest zasilana dwiema liniami pracującymi na średnim napięciu 20 kV, w tym jedna z nich (LS-244) jest linią w izolacji 110 kV.

17. Długość linii wysokiego napięcia (pracującej na średnim napięciu 20 kV) wynosi 2,6 km. Łączna długość linii średniego napięcia na terenie gminy wynosi 54 km, natomiast linii niskiego napięcia 66 km.

18. Od 2011 r. na obszarze gminy Mieroszów sukcesywnie budowana jest sieć gazowa. W 2012 r. do sieci przyłączone zostały pierwsze obiekty na terenie miasta.

19. Gmina Mieroszów nie dysponuje scentralizowanymi systemami ciepłowniczymi. Występują lokalne kotłownie, głównie w zespołach i obiektach usługowych oraz indywidualne paleniska w gospodarstwach domowych. Podstawowym medium grzewczym jest węgiel. Te systemy ogrzewania stanowią największe źródło zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy.

20. Wskazana jest modernizacja starych instalacji grzewczych i kotłowni lub przestawianie się na ogrzewanie gazowe.

DZIAŁ IV.
BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Cel bilansu.

Celem bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę jest określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nowa zabudowę, w podziale na różne funkcje, wyrażonego w powierzchni użytkowej [m^2].

Metoda opracowania.

1. W celu sformułowania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na różne funkcje zabudowy należało przeprowadzić szereg czynności inwentaryzacyjnych, analitycznych i obliczeniowych, przyjmując jednocześnie pewne założenia wynikające z aktualnie panujących uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Założenia te są wynikiem szczegółowych analiz przeprowadzonych dla obszaru gminy, dotyczących obecnego stanu i standardów zagospodarowania przestrzeni oraz obserwowanych w ostatnich latach w gminie zmian w zakresie zagospodarowania przestrzennego i urbanistyki. Przyjęte założenia w znacznej mierze odzwierciedlają obecnie obserwowane trendy i tendencje zmian w zakresie przekształceń urbanistycznych w gminie. W ramach części analitycznej i obliczeniowej przeprowadzono między innymi następujące czynności:
   1) wyodrębniono i oszacowano powierzchnie terenów obecnie zainwestowanych wykorzystywanych na różne cele, w tym: mieszkaniowo-usługowe, przemysłowe, produkcyjne, turystyczne czy sportowo-rekreacyjne; uzyskane dane skonfrontowano (tam, gdzie było to możliwe) z ogólną powierzchnią użytkową budynków wykorzystywanych na poszczególne cele; inwentaryzację terenów zainwestowanych przeprowadzono w oparciu o:
      a) dane z mapy ewidencyjnej (pozyskanej z ośrodka geodezyjnego w 2014 r.);
      b) ortofotomapę, której aktualność określa się na 2014 r.;
      c) wybiórczą inwentaryzację terenową;
   2) wyodrębniono i oszacowano powierzchnie terenów niezainwestowanych i możliwych do zabudowy (chłonnych), w podziale na poszczególne funkcje zabudowy:
      a) w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (zwanej w skrócie jednostką osadniczą); za jednostki osadnicze uznano „obszary zurbanizowane, w których struktura przestrzenna, ciągi komunikacyjne i wyposażenie w sieci infrastruktury technicznej oraz infrastruktura społeczna zostały zrealizowane w takim zakresie, że zlokalizowanie na tych obszarach nowej zabudowy nie wymaga istotnych nowych inwestycji infrastrukturalnych”; ze względu na pełne pokrycie obszaru gminy Mieroszów planami miejscowymi chłonność danego obszaru dla lokalizowania nowej zabudowy

ustalano w oparciu o ustalenia planów miejscowych; granice wyznaczonych jednostek osadniczych przedstawiono na rysunku nr 1;

b) na podstawie obowiązujących - na dzień 1 września 2016 r. - planów miejscowych, ale poza zasięgiem jednostek osadniczych;

3) na potrzeby pkt 1 i 2 przyjęto m.in. następujące założenia:
   a) działki z trwającą budową ujęto w bilansie jako zainwestowane,
   b) do terenów zainwestowanych zaliczono część użytków rolnych, które są wykorzystywane jako ogrody przydomowe, jednocześnie nie są one w ewidencji gruntów wykazane jako użytki budowlane;
4) wyodrębniono powierzchnie terenów wykluczonych z zabudowy ze względu na:
   a) przeznaczenie tych terenów w dotychczasowym Studium pod różne funkcje dopuszczające zabudowę, ale wykluczone z zabudowy na podstawie ustaleń planów miejscowych,
   b) występujące uwarunkowania środowiskowe, np.: rzeźba terenu i lokalne uwarunkowania gruntowo–wodne znacznie utrudniające lub wręcz uniemożliwiające realizację zabudowy; z zabudowy wykluczono także obszary, których kształt lub wielkość uniemożliwia lub znacznie utrudniłaby realizację zabudowy o danej funkcji;
5) oszacowano chłonność obszarów wymienionych w pkt 2 dla lokalizowania nowej zabudowy (w powierzchni użytkowej wyrażonej w m^2), w podziale na funkcje zabudowy;
6) sformułowano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (w oparciu o wymienione w tym rozdziale założenia) w podziale na następujące funkcje:
   a) mieszkaniowo-usługowa, w tym zagrodowa,
   b) przemysłowo-produkcyjno-usługowa,
   c) związana z powierzchniową działalnością górniczą,
   d) turystyczno-sportowo-rekreacyjna,
   e) służąca infrastrukturze technicznej,
   f) związana z ogrodami działkowymi,
   g) cmentarzy,
   h) związana z gospodarką leśną;
7) porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę z chłonnością w jednostce osadniczej i na obszarach objętych planami miejscowymi (poza jednostkami osadniczymi), w podziale na funkcje zabudowy.

2. Z przeprowadzonych wyżej czynności wynika m.in., że:

1) łączna powierzchnia terenów zainwestowanych na terenie gminy Mieroszów zajmuje około 507 ha*(dane aktualne na dzień sporządzenia niniejszego bilansu), z czego najwięcej zajmuje zabudowa

mieszkaniowo-usługowa (około 240 ha*), druga co do wielkości - choć znacznie mniejsza - to powierzchnia terenów zajmowanych przez usługi związane z turystyką (około 165 ha*);

2) na terenie gminy Mieroszów wyznaczono 11 jednostek osadniczych, których powierzchnia zajmuje około 353 ha*, z czego największa to jednostka wyznaczona dla miasta Mieroszów zajmująca około 128 ha*;
3) w obszarze opracowania wyodrębniono tereny chłonne, które w ogólnym podsumowaniu zajmują około 478 ha*, z czego około 76 ha* znajduje się w wyznaczonych jednostkach osadniczych, a około 402 ha* to tereny niezabudowane, a możliwe do zabudowy na podstawie obowiązujących planów miejscowych.

3. Na potrzeby wykonania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęto niżej wymienione założenia:

1) Tereny przeznaczone pod zabudowę - ogółem:
   a) zakłada się, że tereny obecnie zainwestowane pozostaną zainwestowane w dotychczasowy sposób,
   b) określając zapotrzebowanie na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę 30-letnią (do 2046 r.) oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%,
   c) na podstawie obserwowanego w gminie w latach 2012-2016 przyrostu liczby mieszkańców przyjmuje się perspektywiczną liczbę stałych mieszkańców w gminie w 2046 r. – 6 223 osób (spadek o 5,32% względem 2016 r.). Jednocześnie zakłada się znaczący rozwój dotychczasowego trendu budowy na obszarze gminy domów „sezonowych”, czego konsekwencją będzie wzrost liczby czasowych mieszkańców gminy. Zakłada się, że w 2046 r. liczba tych czasowych mieszkańców gminy będzie równa 20% liczby osób na stałe mieszkających na obszarze gminy;
2) tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, w tym zagrodową:
   a) przez zabudowę mieszkaniowo-usługową rozumie się: zabudowę mieszkaniową (jednorodzinną i wielorodzinną), zabudowę zagrodową, zabudowę usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową, zabudowę innych usług, w tym publicznych – występujących zarówno łącznie, jak i rozdzielnie, zabudowę rekreacji indywidualnej (letniskowej),
   b) zakłada się, że na niezabudowanych obszarach osadniczych wsi nowa zabudowa mieszkaniowa będzie realizowana wyłącznie jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna będzie realizowana głównie w obrębie miasta Mieroszów,
   c) wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 mieszkańca będzie

docelowo wynosił 45 m^2; zatem zachowane zostaną dotychczasowe zasoby mieszkaniowe przy zmianie wskaźnika ich zagęszczenia (z 24,86 m^2 w 2016 r. do 45 m^2 w 2046 r. powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca),

d) średnia powierzchnia nowo budowanych lokali mieszkalnych w 30-letniej perspektywie wyniesie 112,8 m^2,

e) zakłada się, że średnio na 1 lokal mieszkalny w gminie przypadało będzie 3000 m^2 powierzchni terenu osadniczego brutto,

f) 20% nowych domów w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej będą stanowiły domy sezonowe/letniskowe, których realizacja nie będzie powodowała wzrostu liczby stałych mieszkańców gminy (tzw. drugie domy),

g) nowe budynki gospodarcze i garażowe będą towarzyszyły zabudowie o funkcji mieszkaniowej i usługowej; przyjęto, że na około 360 m^2 powierzchni użytkowej budynków o funkcji mieszkaniowej i usługowej będzie przypadało 50 m^2 powierzchni użytkowej budynków gospodarczych i garażowych; powierzchnia terenu potrzebna do zrealizowania tych budynków będzie ujęta w zapotrzebowaniu na powierzchnię terenu brutto pod budynki o funkcji mieszkaniowej i usługowej,

h) zakłada się, że maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę o funkcji usług podstawowych i infrastrukturalnych wyniesie łącznie 30% maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę o funkcji mieszkaniowej;

3) tereny przeznaczone pod zabudowę przemysłowo-produkcyjno-usługową:

a) przez zabudowę przemysłowo-produkcyjno-usługową rozumie się: zabudowę o funkcji przemysłowej, usługowej, naprawczej, bazy, składy i magazyny, a także budynki o funkcji garaży i parkingów, stacji paliw oraz budynki służące produkcji rolnej, bez budynków służących działalności górniczej odkrywkowej,

b) nowe tereny zabudowy o funkcji przemysłowo-produkcyjno-usługowej będą wyznaczane głównie z myślą o możliwości rozwoju drobnej działalności gospodarczej w obrębie jednostek osadniczych lub większej w ich bezpośrednim sąsiedztwie,

c) zapotrzebowanie na zabudowę o charakterze przemysłowym, produkcyjnym i usługowym będzie wynikało z potrzeb utworzenia miejsc pracy dla 30% osób bezrobotnych z powiatu wałbrzyskiego (898 nowych miejsc pracy),

d) założono, że powierzchnia użytkowa budynku przypadająca na 1 zatrudnionego będzie wynosiła 100 m^2 (na podstawie zebranych danych dotyczących Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Polkowice oraz Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Invest-Park); przyjęto, że na każdy nowy 1 ha terenu będzie przypadało 2100 m^2 powierzchni użytkowej budynków związanych z funkcją przemysłowo-

produkcyjno-usługową (na podstawie stopnia zagęszczenia tego typu zabudowy w gminie Mieroszów);

4) tereny przeznaczone pod zabudowę związaną z powierzchniową działalnością górniczą:
   a) przez zabudowę związaną z działalnością górniczą rozumie się nie tylko tę służącą powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, ale także: obiekty składowania związane z eksploatacją,
   b) nowe tereny zabudowy o funkcji związanej z powierzchniową działalnością górniczą będą wyznaczane z myślą o możliwości rozwoju na obszarze gminy górnictwa odkrywkowego,
   c) przyjęto, że na każdy nowy 1 ha terenu będzie przypadało 110 m^2 powierzchni użytkowej budynków związanych z powierzchniową działalnością górniczą (na podstawie stopnia zagęszczenia tego typu zabudowy w gminie Mieroszów),
   d) maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę oraz na zajętość terenową jest obecnie wyrażone w obowiązujących gminnych dokumentach planistycznych, w których wyznaczono tereny dla powierzchniowej działalności górniczej;
5) tereny przeznaczone pod zabudowę turystyczno-sportowo-rekreacyjną:
   a) przez zabudowę turystyczno-sportowo-rekreacyjną rozumie się: zabudowę rekreacji indywidualnej (letniskowej), zabudowę usług turystycznych (w tym bazy noclegowej), zabudowę związaną ze sportem i rekreacją, a także obiekty sportowe (w tym służące narciarstwu) i rekreacyjne, zabudowę związaną z ogrodem zoologicznym oraz parkingi i garaże wraz z obiektami towarzyszącymi ww. zabudowie,
   b) zakłada się dalsze funkcjonowanie, w tym rozbudowę, na obszarze gminy obiektów służących turystyce, sportowi i rekreacji oraz budowę nowych tego typu obiektów,
   c) przyjmuje się, że na 1 użytkownika (1 mieszkańca gminy w roku perspektywicznym) będzie przypadało 400 m^2 powierzchni terenu turystyczno-sportowo-rekreacyjnego i jednocześnie na 1 ha terenu będzie przypadało 120 m^2 powierzchni użytkowej budynku (na podstawie stopnia zagęszczenia omawianego typu zabudowy w gminie);
6) tereny przeznaczone pod zabudowę służącą infrastrukturze technicznej:
   przyjmuje się wskaźnik rozbudowy terenów i budynków o charakterze infrastrukturalnym adekwatny do planowanego przyrostu terenów zainwestowanych (35 m^2 powierzchni użytkowej na każde 10 ha nowych terenów zainwestowanych; 180 m^2 powierzchni użytkowej budynków służących infrastrukturze na 1 ha terenów infrastrukturalnych);
7) tereny przeznaczone pod zabudowę związaną z ogrodami działkowymi:
   a) zapotrzebowanie na nową zabudowę ogrodów działkowych będzie wynikało z przewidywanej liczby mieszkań w zabudowie wielorodzinnej w gminie, przy czym przyjęto, że 70% tego typu gospodarstw domowych będzie zainteresowanych posiadaniem

ogródka,

b) 1 ogródek działkowy będzie zajmował 350 m^2 powierzchni, a w obrębie każdego ogródka działkowego powstanie 1 budynek/altana o powierzchni użytkowej 25 m^2;

8) tereny przeznaczone pod cmentarze:

a) zakłada się dalsze funkcjonowanie, w tym możliwość rozbudowy dwóch obecnie funkcjonujących w gminie cmentarzy,

b) zapotrzebowanie na nowe tereny cmentarne szacuje się na podstawie następujących wskaźników: powierzchnię grzebalną oblicza się mnożąc średnioroczną liczbę zgonów z ostatnich 10 lat (93 wg danych z Urzędu Gminy) przez 4,5 m^2, przy czym powierzchnia grzebalna zajmuje 50% powierzchni całego cmentarza,

c) założono, że na 1 ha terenu cmentarza będzie przypadało 50 m^2 powierzchni użytkowej budynku (na podstawie stopnia zagęszczenia zabudowy na terenie istniejących cmentarzy);

9) tereny związane z gospodarką leśną:

a) zapotrzebowanie na nową zabudowę służącą prowadzeniu gospodarki leśnej szacuje się na podstawie powierzchni terenów leśnych w gminie,

b) przyjęto, że na każde nowe 100 ha zalesień może powstać 100 m^2 powierzchni użytkowej budynków związanych z gospodarką leśną,

c) maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę związaną z gospodarką leśną będzie zależało od planowanej powierzchni nowych zalesień w gminie.

Tabela nr 1. Wynik bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Lp	Funkcja zabudowy	Zainwestowana powierzchnia terenu [ha]	Chłonność obszarów		Suma terenów chłonnych w jednostce osadniczej i mpzp [ha] / [m²]	Założenia		Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę – powierzchnia użytkowa [m²]	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę – powierzchnia terenu [ha]	Pow. terenu możliwa do zagospodarowania [ha]	Wykorzystanie rezerw bilansu w drugiej edycji Studium [ha]	Wykorzystanie rezerw bilansu w Drugiej Częściowej Zmianie Studium [ha]	*„E2Z3” Wykorzystanie rezerw bilansu w Trzeciej Częściowej Zmianie Studium [ha]*	Wykorzystanie rezerw bilansu w zmianie Studium z 2023 r. [ha]	Podsumowanie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę – rezerwa na przyszłość [ha]
			w jednostce osadniczej [ha] / [m²]	w mpzp poza jednostką osadniczą [ha] / [m²]		Pow. użytkowa [m²]	Pow. terenu [ha]								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		14	15
1	Zabudowa mieszkaniowo-usługowa	239,39	75,75	249,59	325,34	112,80	0,30	152 126	404,59	79,25	26,62	7,75	*9,55*	5,0	20,33
			28 482	93 846	122 328										
2	Zabudowa przemysłowo-produkcyjno-usługowa	31,08	0,00	43,57	43,57	2100,00	1,00	116 805	55,62	12,05	5,98	2,23		0,4	8,14*
			0	91 497	91 497										
3	Zabudowa związana z powierzchniową działalnością górniczą	36,00	0,00	19,30	19,30	110,00	1,00	8 899	80,90	61,60	61,60	Nie wykorzystano		Nie wykorzystano	61,60
			0	2 123	2 123										
4	Zabudowa turystyczno-sportowo-rekreacyjna	165,19	0,00	71,16	71,16	120,00	1,00	18 038	150,31	79,15	41,45	8,44	*6,69*	Nie wykorzystano	23,07**
			0	8 539	8 539										
5	Zabudowa służąca infrastrukturze technicznej	10,82	0,00	11,18	11,18	35,00	10,00 nowych terenów zainwestowanych	2 514	13,97	2,79	0,97	Nie wykorzystano		Nie wykorzystano	1,82
			0	2 012	2 012	180,00	1,00 terenów infrastrukturalnych								
6	Zabudowa związana z ogrodami działkowymi	17,07	0,30	3,73	4,03	25,00	0,035	16 955	23,74	19,71	1,18	Nie wykorzystano		0,5	18,03
			214	2 664	2 878										
7	Zabudowa związana z terenami cmentarnymi	7,22	0,00	2,99	2,99	50,00	1,00	163	3,26	0,27	0,00	Nie wykorzystano		Nie wykorzystano	0,27
			0	150	150										
8	Zabudowa związana z gospodarką leśną	0,53	-	-	-	100,00	100,00	107	106,60 (powierzchnia projektowanych dolesień w Studium)		-	Nie wykorzystano		Nie wykorzystano	-
9	Suma	**507,29**													

*liczba zawiera dodatkową pow. 4,7 ha, uzyskane w wyniku zmiany przeznaczenia fragmentu terenu „1.EF/UP” na „1.MNU”

** liczba zawiera dodatkową pow. 0,5 ha uzyskane w wyniku zmiany przeznaczenia terenu „M” na „1.ZDS”

Rysunek nr 1. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

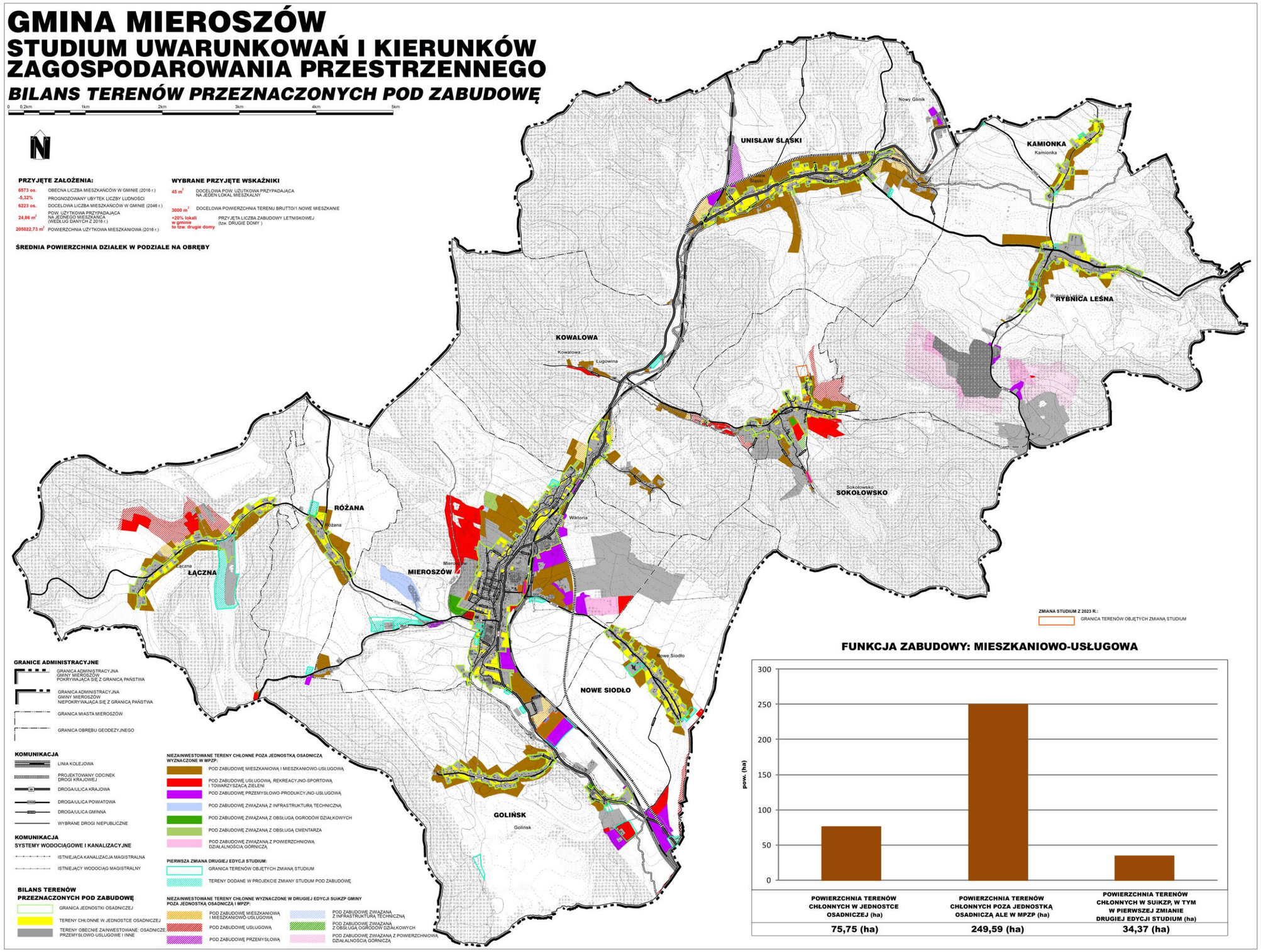

4. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy przedstawiają się następująco:
   1) infrastruktura techniczna:
      a) zakłada się, że gmina będzie finansowała ze swojego budżetu zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Rozwój pozostałych sieci infrastruktury technicznej będzie realizowany staraniem i na koszt odpowiednich przedsiębiorstw,
      b) ze względu na zwodociągowanie całego miasta i wszystkich wsi gminy Mieroszów od 2012 r. w gminie realizowane są wyłącznie - w zakresie gospodarki wodnej - przyłącza do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz urządzenia służące uporządkowaniu gospodarki wodnej; gmina Mieroszów realizuje sukcesywnie inwestycje służące rozbudowie i poprawie funkcjonowania gospodarki ściekowej; w latach 2015-2016 gmina sfinansowała inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na łączną kwotę około 1,1 mln zł (średnio 0,55 mln rocznie),
      c) przyjmując co najmniej utrzymanie wielkości rocznych wydatków na inwestycje wodno-kanalizacyjne, można byłoby zakładać, że w okresie najbliższych 30 lat gmina może dysponować budżetem w wysokości 16,5 mln zł na realizację tego typu inwestycji; zakłada się jednak znaczące zwiększenie tego budżetu w związku z uwarunkowaniami, o których mowa w pkt 5,
      d) w budżecie gminy na 2016 r. ujęto wydatki na inwestycje polegające na podłączeniu budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego oraz dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na łączną kwotę 36 tys. zł,
      e) jak wynika z wieloletniej prognozy finansowej na lata 2016-2022 w budżecie gminy zarezerwowano środki o wartości 90 tys. zł na realizację podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w gminie;
   2) drogi:
      a) gmina Mieroszów w latach 2010-2015 sfinansowała budowę, przebudowę i utrzymanie dróg na łączną kwotę niemal 4,9 mln zł (0,8 mln zł rocznie),
      b) przyjmując co najmniej utrzymanie wielkości rocznych wydatków na inwestycje drogowe, można byłoby zakładać, że w okresie najbliższych 30 lat gmina może dysponować budżetem w wysokości 24,5 mln zł na realizację tego typu inwestycji; zakłada się jednak znaczące zwiększenie tego budżetu w związku z uwarunkowaniami, o których mowa w pkt 5,
      c) w budżecie gminy na rok 2016 zostały ujęte 3 inwestycje w infrastrukturę drogową

(remont drogi gminnej nr 116286D, remont drogi w Unisławiu Śląskim oraz poprawa stanu infrastruktury drogowej udostępniającej cenne przyrodniczo i kulturowo miejsca na terenie pogranicza broumowsko-mieroszowskiego), na które uzyskano dofinansowania na łączną kwotę 0,7 mln zł (łączne wydatki na ww. inwestycje oszacowano na 1,3 mln zł); w budżecie gminy na rok 2016 przeznaczono 269 tys. zł na utrzymanie i remonty dróg;

3) infrastruktura społeczna:
   a) rozwój nowej zabudowy o funkcji mieszkaniowej będzie się wiązał przede wszystkim z przyrostem liczby czasowych mieszkańców gminy (w związku z przewidywaną budową wielu domów sezonowych); nie przewiduje się w związku z tym potrzeby rozbudowy sieci placówek oświatowych,
   b) w budżecie gminy na rok 2016 przewidziano wydatki na łączną kwotę 680 tys. zł na częściowy remont Mieroszowskiego Centrum Kultury i rewitalizację wybranych obszarów zdegradowanych w gminie,
   c) jak wynika z wieloletniej prognozy finansowej na lata 2016-2022 w budżecie gminy zarezerwowano środki o wartości ponad 5,6 mln zł na: dokończenie remontu Mieroszowskiego Centrum Kultury, rewitalizację wybranych obszarów zdegradowanych w gminie i wykonanie Gminnego Centrum Socjalnego;
4) zakłada się, że inwestycje z zakresu sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy, będą realizowane przez Gminę – podobnie jak dotychczas – z różnych źródeł, między innymi:
   a) ze środków własnych,
   b) z dotacji,
   c) z subwencji,
   d) z pożyczek zaciągniętych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
   e) z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym,
   f) ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.
5) na podstawie harmonogramów rzeczowo-finansowych inwestycji zrealizowanych w ubiegłych latach w gminie Mieroszów z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej, można przyjąć szacunkowe założenie, że wyposażenie w ww. infrastrukturę 1 ha nowych terenów inwestycyjnych będzie kosztowało około 180 000 zł. Biorąc pod uwagę ten wskaźnik i zakładane dotychczasowe wydatki inwestycyjne na omawianą infrastrukturę oraz rezerwy w budżecie na ww. zadania inwestycyjne przewiduje się, że w 30-letniej perspektywie gmina mogłaby dysponować budżetem wielkości około 41 mln zł na uzbrojenie około 228 ha nowych terenów inwestycyjnych, położonych poza zasięgiem istniejących systemów

infrastrukturalnych. Przy czym należy wyjaśnić, że są to dane szacunkowe i z pewnością ulegną zmianie. Bowiem koszty budowy infrastruktury zależą od wielu czynników, w tym przede wszystkim od rodzaju, skali i lokalizacji planowanej inwestycji (uwarunkowań ekofizjograficznych), a także cen rynkowych materiałów i prac budowlanych, które ulegają wahaniom. Także wielkość przychodów do budżetu gminy z roku na rok zmienia się. Nie sposób jednoznacznie określić, jak ww. przychody i wydatki będą kształtowały się w 30-letniej perspektywie.

W kontekście możliwości finansowania przez gminę wykonania zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej, warto także podkreślić, że część nowo wyznaczonych terenów dla zabudowy, już posiada dostęp do dróg publicznych oraz sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej. Są to tereny położone w zasięgu jednostek osadniczych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jeszcze niezabudowane, a przeznaczone dla zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Gmina nie będzie ponosiła kosztów związanych z ich wyposażeniem w ww. infrastrukturę. Warto również zwrócić uwagę na zauważalną w Polsce tendencję do minimalizacji ilości dróg publicznych o charakterze dróg dojazdowych na rzecz dróg wewnętrznych, będących własnością/współwłasnością właścicieli obsługiwanych przez te drogi nieruchomości. Można przyjąć, że trend ten rozwinie się także w gminie Mieroszów tak, że w 30-letniej perspektywie co najmniej 75% nowych dróg obsługujących nowe tereny dla zabudowy, zostanie zrealizowana z funduszy prywatnych. Gmina będzie natomiast odpowiedzialna za realizację i utrzymanie nowych dróg, mających wpływ na poprawę jakości i bezpieczeństwa powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi wsiami oraz powiązań z gminami sąsiednimi.

6) zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych będzie wiązało się nie tylko z wydatkami na ich wyposażenie w infrastrukturę, ale także z nowymi wpływami do budżetu gminy. Te dodatkowe dochody mogą być znaczące - w związku z zakładanymi zmianami przestrzennymi i demograficznymi w gminie, w tym przede wszystkim zakładanym znacznym wzrostem liczby czasowych mieszkańców gminy. W związku z tym przewiduje się, że nieznacznie wzrosną dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. W sposób istotny mogą natomiast wzrosnąć dochody z tytuły podatku od nieruchomości, a także z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Te dodatkowe dochody będą mogły zostać wykorzystane na realizację zadań inwestycyjnych, związanych z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną i drogową. Obecnie trudno określić wielkość ww. dodatkowych dochodów do budżetu gminy, ale zakładając znaczący wzrost - w 30-letniej perspektywie - dotychczasowej (w 2016 r.) liczby ogółu mieszkańców gminy (związany ze znacznym napływem zw. czasowych mieszkańców gminy – o czym mowa szerzej w rozdziale 15.1.2.), można prognozować

znaczące podwyższenie wpływów do budżetu gminy z tytuły ww. podatków. Ponadto należy podkreślić, że zagospodarowywanie nowych terenów inwestycyjnych będzie rozłożone w czasie. Zatem zarówno wydatki, jak i przyszłe dodatkowe dochody do budżetu gminy, także zostaną rozłożone w czasie. Pozwoli to na racjonalne gospodarowanie budżetem gminy.

7) rozbudowa systemów infrastrukturalnych będzie się wiązała ze zwiększeniem wydatków na ich utrzymanie i bieżące remonty. Biorąc pod uwagę dotychczasowe wydatki na te cele można zakładać, że koszty te nie powinny przekroczyć 300 tys. zł rocznie.

„E2Z3" 5. Zmiana nr 3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy uwzględniające w szczególności:

1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

Prognozuje się wyznaczenie w projekcie zmiany Mieroszów 1 (3,8 ha), Mieroszów 2 (2,6 ha), Nowe Siodło (2,6 ha) pod nową zabudowę usługowo – mieszkaniową oraz usługową, co umożliwi zlokalizowanie 24 budynków mieszkalnych na nieruchomościach o średniej powierzchni wydzieleń budowlanych 2000m2, na gruntach niepodlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych oraz posiadających umiarkowane warunki fizyczno-geograficzne. Dodatkowo wprowadza się usługi turystyki na terenach poprodukcyjnych, w dwóch grupach: tereny możliwe do lokalizacji zabudowy w ilości do: 60% działki budowlanej [UT1], 25% działki budowlanej [UT2]. Tereny te dotyczą terenów poeksploatacyjnych.

2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego:

Prowadzone przez demografów badania i analizy wskazują, że o tym kierunku zmian ludnościowych zadecyduje trwający od wielu lat spadek rozrodczości, który w coraz większym stopniu dotyczyć będzie kolejnych roczników młodzieży. Do przyczyn tego zjawiska zalicza się trudności na rynku pracy,rosnący poziom wykształcenia, zmniejszenie świadczeń socjalnych na rzecz rodziny oraz trudne warunki społeczno-ekonomiczne. Mając na uwadze dotychczasowe tendencje w strukturze demograficznej gminy, nie należy prognozować znaczącego wzrostu liczby ludności dla omawianego obszaru w ciągu najbliższych 30 lat. Jednakże czynnik migracji zarówno wewnętrznej jak i zewnętrznej jest dodatni, co oznacz że populacja na trenach wiejskich ma tendencje wzrostową.

W obrębie opracowania nastąpi zwiększenie prognozowanej liczby użytkowników / mieszkańców, ze względu na zwiększenie w studium terenów usługowo - mieszkaniowych w ilości 5,80 ha, czyli nastąpi zwiększenie potencjalnej liczby użytkowników/ mieszkańców o 72 (24 budynków zamieszkanych przez 3 użytkowników / mieszkańców).

Preferowanym przeznaczeniem jest zabudowa usługowa związana z hotelarstwem, umożliwiająca wzbogacenie bazy turystycznej w Górach Wałbrzyskich (obecnie brak bazy noclegowej, ze szczególnym wskazaniem na umożliwienie wykorzystania turystycznego Gór Kamiennych. Baza noclegowa może również zabezpieczyć obsługę hotelarską dla pracowników zakładów przemysłowych w Mieroszowie.

Może wzrosnąć również ilość zapotrzebowania na nowych mieszkańców ze względu na lokalizację nowych trenów wymagających obsługi przez pracowników (usługi turystyki) w ilości 35 osób.

Tabela nr 1. Prognozowana liczba użytkowników / mieszkańców

	MP	**M**	**razem:**
Nowe przeznaczenie mieszkaniowo - usługowe na podstawie zmiany [ha]	*2,61*	*6,94*	*9,55*
Ilość działek budowlanych zakładana wielkość 2000m2	*7*	*17*	*24*
Ilość mieszkańców przy rodzinach 3 os.	*20*	*52*	*72*

	UT1	**UT2**	**razem:**
Nowe przeznaczenie usługi turystyki na podstawie zmiany	*1,66*	*5,03*	*6,69*
Ilość działek budowlanych zakładana wielkość 10000m2	*2,00*	*5,00*	*7*
Ilość pracowników- 5 os. na przedsiębiorstwo	*10,00*	*25,00*	*35*

3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy:

Właściwymi podmiotami administrującymi drogami osiedlowymi będą zarządcy nieruchomości. Zmiana studium nie ogranicza realizacji nowych układów wewnętrznych oraz infrastruktury technicznej, co może również wiązać się z budową dodatkowej infrastruktury technicznej związanej z wodociągami, kanalizacją oraz oświetleniem przyulicznym.

CZĘŚĆ C.

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.

15.1. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów i w układach osadniczych.

1. Zakłada się dalszy umiarkowany rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej, a w szczególności związanych z rozwojem turystyki i rekreacji.

2. Przyrost terenów osadniczych powinien polegać przede wszystkim (i w pierwszej kolejności) na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na wyznaczonych terenach dodanych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.

3. W związku z rozwojem przestrzennym osadnictwa, terenów z zagospodarowaniem turystycznym i terenów koncentracji nierolniczych aktywności gospodarczych oraz terenów komunikacyjnych, zmniejszy się dotychczasowa przestrzeń rolnicza. Udział gruntów użytkowanych rolniczo zmniejszy się też w wyniku zakładanych dolesień na najsłabszych glebach.

15.2. Zmiany w układzie komunikacyjnym.

1. Zakłada się wprowadzenie zmian parametrów technicznych, w tym pociągających za sobą poszerzenie pasów drogowych i inne modernizacje wielu istniejących dróg i ulic, stosownie do klas, o których mowa w rozdz. 19.1, przedstawionych na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”.

2. Przewiduje się budowę obwodnic na trasie drogi krajowej nr 35 w rejonie Mieroszowa i Golińska oraz Unisławia Śląskiego, określonych w rozdz. 19.1 ust. 2 oraz na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”.

3. Przewiduje się budowę nowych odcinków dróg określonych w rozdz. 19.1 ust. 5 oraz na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”.

4. Przewiduje się rozbudowę zaplecza turystycznego w rejonie Drogi Śródsudeckiej.

5. Zakłada się utrzymywanie funkcjonowania linii kolejowej relacji Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa, dla transportu towarowego oraz wznowienie na niej ruchu pasażerskiego, zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdz. 19.2 ust. 1.

6. Dopuszcza się możliwość realizacji nowej trasy transport urobku z kopalń melafiru w rejonie Rybnicy Leśnej na warunkach określonych w rozdziale 19.1 ust. 6.

7. Zakłada się znaczny przyrost miejsc postojowych dla samochodów, według zasad określonych w rozdz. 19.2 ust. 4 i rozdz. 19.3 ust. 4.

8. Przewiduje się rozbudowę systemu tras rowerowych i ciągów pieszych, według zasad określonych w rozdz. 19.1 ust. 3 i rozdz. 19.2 ust. 4.

15.3. Zmiany w systemach infrastruktury technicznej.

1. Zakłada się możliwość wzrostu jednostkowego zużycia wody – do 120 l/mieszkańca · dobę, zarówno w mieście, jak i w miejscowościach wiejskich; konsekwentnie wzrośnie ilość wytwarzanych ścieków. Przewidywane ilości zużywanej wody i wytwarzanych ścieków określono w rozdz. 20.1 ust. 1 i 2.

2. Rozbudowa sieci wodociągowej odbywać się będzie w miarę przyrostu terenów zabudowanych. Przewiduje się rozbudowę i modernizację ujęć wody w Mieroszowie zaopatrujących aglomerację wałbrzyską, oraz związanych z nimi sieci i urządzeń.

3. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wynikać będzie z przyrostu nowych terenów zwodociągowanych oraz z sukcesywnego wyposażania istniejących terenów zwodociągowanych a dotychczas nie skanalizowanych, według zasad określonych w rozdz. 20.1 ust. 2.

4. Przewiduje się modernizację i rozbudowę systemów kanalizacji deszczowej, zgodnie z planami i programami przyjętymi w gminie.

5. Zakłada się objęcie wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych działających w gminie (istniejących i nowopowstających) systemami odbioru odpadów komunalnych. Przewiduje się wdrożenie systemów selektywnej zbiórki odpadów. Zakłada się

w pierwszej kolejności rozbudowę istniejącego na terenie miasta składowiska odpadów, a w dalszej perspektywie, włączenie gospodarki odpadami gminy Mieroszów do systemu powiatowego lub innego ponadgminnego.

6. Rozbudowa sieci elektroenergetycznej – w miarę zgłaszanych potrzeb przez mieszkańców i inne podmioty.

7. Dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy.

8. Przewiduje się realizację nowych sieci, obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych.

16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.

16.1. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady i standardy zagospodarowania.

1. Cały obszar gminy dzieli się na jednostki terenowe (tereny), dla których określono przeważające przeznaczenie (funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego" symbolami literowymi i wydzielono liniami rozgraniczającymi. Funkcję linii rozgraniczających pełnią również przedstawione na tym rysunku drogi i ulice (w tym planowane), granice obrębów oraz linia kolejowa, z zastrzeżeniem, że linia kolejowa nie pełni funkcji linii rozgraniczającej na odcinkach przechodzących przez tereny oznaczone symbolem „KK" oraz na odcinkach przechodzących pod ziemią.

2. Przeważające przeznaczenie terenu oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować więcej niż połowę wyznaczonej jednostki terenowej, z zastrzeżeniem, że regulacja ta nie ogranicza powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą (za którą na terenach oznaczonych symbolami: MP, US i UTT uważa się także niezabudowane użytki rolne i leśne, zadrzewienia i zakrzaczenia). Pozostałe części jednostki terenowej mogą być zagospodarowane w sposób, który w ustaleniach określono jako dopuszczalny (dopuszczalne rodzaje przeznaczenia i sposoby zagospodarowania), z zastrzeżeniem kolejnego ustępu.

2a. Na obszarach pierwszej zmiany drugiej edycji Studium przeważające przeznaczenie terenu oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować nie mniej niż 51% powierzchni jednostki terenowej. Rodzaje przeznaczenia i sposoby zagospodarowania nie zaliczone do przeważającego przeznaczenia terenu, a jedynie dopuszczone na mocy Studium nie mogą zajmować więcej niż 49% powierzchni jednostki terenowej. Regulacje omówione w tym ustępie nie ograniczają powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą, za którą uważa się także niezabudowane użytki rolne i leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia.

3. W rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy preferowane powinny być kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu, z zachowaniem dużej dbałości o ich stan. W szczególności należy zabezpieczyć walory obszarów chronionych oraz turystycznych.

4. Nowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa (lub wielorodzinna o zbliżonym charakterze), mieszkaniowo-gospodarcza i mniejsza zabudowa służąca działalności gospodarczej powinna

swoją architekturą nawiązywać do tradycji regionalnych; wysokość takiej zabudowy nie powinna przekraczać 2-kondygnacji naziemnych z ewentualnie użytkowym poddaszem i odpowiednio 12 m licząc od poziomu gruntu do najwyższego punktu kalenicy dachu; preferuje się pokrycie dachowe symetryczne o nachyleniu połaci około 45°.

5. Nowa lub modernizowana wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa gabarytami (liczbą kondygnacji nadziemnych) powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej, w szczególności w strefie śródmiejskiej; na nowych terenach zabudowa wielorodzinna nie powinna przekraczać 3-kondygnacji nadziemnych.

6. W użytkowaniu i zagospodarowaniu jednostek terenowych należy – oprócz ustaleń określonych w rozdz. 16.2 - uwzględnić chronione obiekty i obszary oraz zasady zagospodarowania dotyczące innych wydzieleń przestrzennych określonych w niniejszym Studium.

7. Dopuszcza się dokonywanie scaleń i podziałów geodezyjnych, które nie będą utrudniały realizacji ustaleń Studium i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

8. Pod pojęciem „usługi niekomercyjne” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiąganie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne, prywatne i inne. Do działalności komercyjnej (inaczej gospodarczej) – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiąganie zysku.

9. Pod pojęciem działalność/obiekt/funkcja nieuciążliwa należy rozumieć taką, która w miejscu lokalizacji (a nie tylko poza granicami nieruchomości) nie spowoduje obniżenia standardów środowiska określonych w przepisach szczególnych.

10. Pod pojęciem usługi chronione należy rozumieć te, dla których w przepisach ochrony środowiska ustalono standardy jakości środowiska takie jak dla zabudowy mieszkaniowej lub wyższe (np. szpitale, domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży itp.).

11. Pod pojęciem drobna działalność gospodarcza (produkcyjna, naprawcza lub komercyjna - usługowa) należy rozumieć przedsiębiorstwa produkcyjne (w tym w sferze gospodarki rolnej) o zatrudnieniu do 20 osób oraz inne przedsiębiorstwa o zatrudnieniu do 50 osób.

12. Pod pojęciem wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej należy rozumieć stosunek sumy powierzchni zabudowy wszystkich budynków oraz powierzchni utwardzonych na danej działce budowlanej do powierzchni tej działki budowlanej (dotyczy obszarów pierwszej zmiany drugiej edycji Studium). Na nieruchomościach, na których wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej określony w rozdziale 16.2. został przekroczony przed wejściem w życie nowo opracowywanego planu miejscowego, dopuszcza się powiększenie powierzchni zainwestowania działki o 10% w stosunku do istniejącej.

16.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania.

1. **MUC – Tereny z przewagą śródmiejskiej wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i usług, w tym o funkcji centrotwórczej**; zasady zagospodarowania:
   1) przez usługi, o których mowa wyżej należy rozumieć przede wszystkim usługi centrotwórcze (handel, gastronomia, kultura, banki, firmy ubezpieczeniowe), biura, usługi turystyczne (hotele, biura podróży, ośrodki informacji turystycznej) oraz obiekty sakralne;
   2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
   3) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej (np. skwerów), zespołów obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, wprowadzanie obiektów małej architektury,
   4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom; niedopuszczalne jest przeprowadzanie nadziemnych/napowietrznych sieci infrastruktury technicznej,
   5) zakazuje się lokalizacji:
      a) składów, hurtowni i magazynów, w których przestrzenie do składowania zlokalizowane są poza budynkami lub pod wiatami,
      b) składów, hurtowni i magazynów w budynkach, w których powierzchnia użytkowa wykorzystywana na składowanie przekracza 50 m^2,
      c) baz, w tym transportowych i budowlanych,
      d) obiektów obsługi gospodarki komunalnej (takich jak warsztaty i bazy), których powierzchnia terenu przekracza 5000 m^2,
      e) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,

6) zaleca się lokalizację usług przede wszystkim w parterach zabudowy mieszkaniowej lub w wyodrębnionych budynkach,
7) w pierzejach ulic, w których partery zajęte są przez różne lokale niemieszkaniowe (szczególnie usługowe) na długości przekraczającej połowę całej pierzei, partery w nowowznoszonych budynkach w zasięgu tych pierzei również należy przeznaczyć na funkcje niemieszkaniowe,
8) nowe obiekty nie będące celami publicznymi w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami, mogą należeć wyłącznie do kategorii obiektów nieuciążliwych,
9) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej (charakterystycznej dla strefy śródmiejskiej); wskazane jest kształtowanie zabudowy obrzeżnej wzdłuż ulic; elewacje przyuliczne powinny odznaczać się wysokimi walorami estetycznymi, prestiżowym charakterem, a w przypadku budynków niemieszkalnych – symboliką wynikającą z pełnionych funkcji.

2. **M – Tereny z przewagą niskiej zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej i niskiej zabudowy usługowej,** z zastrzeżeniem pkt 7; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się zabudowę wielorodzinną o zbliżonym do zabudowy jednorodzinnej charakterze (forma, gabaryt i wysokość),
   2) dopuszcza się prowadzenie drobnej nieuciążliwej działalności produkcyjnej lub naprawczej w budynku mieszkalnym, a także w osobnych budynkach i na wydzielonych działkach/terenach,
   3) dopuszcza się bazy, składy, magazyny i hurtownie o powierzchni terenu nie przekraczającej 3000 m^2 oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m^2, z zastrzeżeniem, że w enklawach w których dominować będzie zabudowa jednorodzinna dopuszcza się tylko z ww. - hurtownie i magazyny w budynkach, w których powierzchnia użytkowa wykorzystywana na składowanie przekracza 50 m^2,
   4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
   5) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, pod warunkiem, że nie będą stanowiły uciążliwości dla sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej,
   6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób

nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,

7) zakazuje się lokalizacji następujących usług:
   a) stacji paliw,
   b) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
8) zaleca się następujące minimalne powierzchnie działek:
   a) 1000 m^2 dla zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej w granicach miasta i 1500 m^2 poza jego granicami,
   b) 800 m^2 dla zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jedno mieszkanie) w granicach miasta i 1000 m^2 poza jego granicami,
   c) 500 m^2 dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (na jedno mieszkanie),
   d) 300 m^2 terenu/mieszkanie w przypadku zabudowy wielorodzinnej w granicach miasta i 500 m^2 poza jego granicami,
9) dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m jeżeli:
   a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
   b) są to obiekty sakralne,
   c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
   d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
   e) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty i inne budowle,
10) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 70% każdej nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej (ustalenia tego punktu nie dotyczą terenów „1.M”-„7.M”),
11) na terenach „1.M”-„7.M” wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 30%.

3. **ML – Tereny z przewagą zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej), pensjonatowej i jednorodzinnej**; zasady zagospodarowania:

1) dopuszcza się usługi związane z funkcją rekreacyjną (np. gastronomii lub handlu) i usługi turystyczne (np. hotel); nie dotyczy stacji paliw i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
3) dopuszcza się zieleń urządzoną oraz zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, w tym na wydzielonych działkach/jednostkach terenowych,
4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
5) zaleca się następujące minimalne powierzchnie działek:
   a) 500 m^2 dla dopuszczonych na tym terenie usług (bez bazy noclegowej) i obiektów sportowo-rekreacyjnych lokalizowanych na wyodrębnionych działkach
   b) 1500 m^2 dla jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej,
   c) 2500 m^2 dla zabudowy pensjonatowej
6) dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m jeżeli:
   a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
   b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
   c) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
   d) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty i inne budowle,
7) udział powierzchni biologicznej czynnej nie może stanowić mniej niż 80%, a gruntu pod budynkami więcej niż 7% każdej nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej, a gruntu pod budynkami – powiększenie o 5% w stosunku do stanu istniejącego.

4. **MP – Tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową**; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się bazy, składy, magazyny i hurtownie o powierzchni terenu nie przekraczającej 3000 m^2 oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m^2,
   2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
   3) dopuszcza się zieleń urządzoną, w tym na wydzielonych działkach/jednostkach terenowych,
   4) dopuszcza się uprawy rolne i ogrodnicze (w tym pod szkłem i folią),
   5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
   6) minimalna powierzchnia działek z zabudową mieszkaniową, zgodnie z ustaleniami w ust. 2 pkt 8, przy czym zabudowę zagrodową w tym przypadku należy traktować jak zabudowę jednorodzinną wolnostojącą,
   7) dla ograniczenia ewentualnych konfliktów należy dążyć do tworzenia enklaw (jednostek terenowych) z zainwestowaniem nie kolizyjnym względem siebie,
   8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% nieruchomości w granicach miasta, a 30% poza jego granicami; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej (ustalenia tego punktu nie dotyczą terenów „1.MP”-„6.MP”),
   9) na terenach „1.MP”-„6.MP” wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 70%.

4a. UM – Tereny z przewagą nieuciążliwych usług oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i socjalnej; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, w tym na wyodrębnionych działkach lub jednostkach terenowych,
   2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

3) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i lokalizację obiektów małej architektury,
4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
5) wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 60%.

5. **UE – Tereny z przewagą usług chronionych i innych nieuciążliwych usług,** zarówno niekomercyjnych jak i komercyjnych, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz stacji paliw; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie nauczyciela przy szkole, mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkanie służbowe dozorcy itp.),
   2) dopuszcza się nieuciążliwą działalność wytwórczą, prowadzoną w budynkach na powierzchni użytkowej nie przekraczającej 50 m^2 i której produkty są wyłącznie sprzedawane w obiekcie handlowym na obszarze danej jednostki terenowej (np.: cukiernie, punkty szycia ubrań na miarę, wyrób pamiątek regionalnych itp.),
   3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
   4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
   5) budynki usługowe powinny wyróżniać się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; pożądane są obiekty małej architektury podnoszące walory estetyczne terenu,
   6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 30% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej (ustalenia tego punktu nie dotyczą terenu „1.UE”),

7) na terenie „1.UE” wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 70%.

6. **U,KSN – Tereny z przewagą usług, w tym m.in. stacji paliw**, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz obiektów chronionych; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkanie służbowe dozorcy itp.),
   2) dopuszcza się nieuciążliwą działalność wytwórczą, prowadzoną w budynkach na powierzchni użytkowej nie przekraczającej 200 m^2 ,
   3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
   4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
   5) budynki usługowe powinny wyróżniać się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; pożądane są obiekty małej architektury podnoszące walory estetyczne terenu,
   6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 30% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

7. **UT – Tereny z przewagą obiektów usług turystycznych** (w tym obiektów bazy noclegowej); zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem turystycznym (np. mieszkanie właściciela pensjonatu, mieszkanie służbowe dozorcy itp.),
   2) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, w tym na wyodrębnionych działkach lub jednostkach terenowych,
   3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane

wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

4) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i lokalizację obiektów małej architektury,
5) dopuszcza się lokalizację, w tym w wyodrębnionych obiektach, usług handlu i gastronomii, towarzyszących funkcji turystycznej,
6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
7) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 40% powierzchni nieruchomości.

„E2Z3”

8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż:

a) 45% powierzchni działki budowlanej na terenie oznaczonym symbolem UT1,

b) 85% powierzchni działki budowlanej na terenie oznaczonym symbolem UT2,

9) przed realizacją zabudowy na terenie oznaczonym symbolem UT2 należy przeprowadzić badania geologiczne i geotechniczne,

10) na terenach oznaczonych symbolami:UT1, UT2:

c) należy wszelkie prace przygotowawcze i inwestycyjne przeprowadzić przed okresem lęgowym ptaków (zasiedlaniem gniazd);

d) występuje złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Mieroszów” (IB 3257) podlegający ochronie na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzana zabudowa powinna zostać ograniczona do obiektów nie związanych trwale z gruntem i posiadać formę ekstensywnej zabudowy, na terenach gdzie złożen nie zostało wyeksploatowane.

8. **UTT – Tereny z przewagą obiektów usług turystycznych oraz terenowych obiektów i urządzeń sportowych i rekreacyjnych, z wyłączeniem bazy noclegowej**; zasady zagospodarowania:
   1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

2) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej oraz lokalizację obiektów małej architektury,
3) dopuszcza się lokalizację, w tym w wyodrębnionych obiektach, usług handlu i gastronomii, towarzyszących funkcji turystycznej,
4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 60% powierzchni nieruchomości.

9. **R,UT – Tereny użytków zielonych oraz terenowych obiektów i urządzeń służących narciarstwu;** zasady zagospodarowania:
1) dopuszcza się niewielkie budynki służące obsłudze wyciągów narciarskich,
2) dopuszcza się przeprowadzenie sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów przyrodniczych,
3) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 90% powierzchni nieruchomości.

9a. **OZ – Teren ogrodu zoologicznego wraz z obiektami towarzyszącymi**; zasady zagospodarowania:
1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z podstawowym przeznaczeniem (np.: mieszkanie właściciela, mieszkanie służbowe dozorcy itp.),
2) dopuszcza się lokalizację, w tym w wyodrębnionych obiektach, usług handlu i gastronomii, towarzyszących podstawowemu przeznaczeniu,
3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
4) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej oraz lokalizację obiektów małej architektury,
5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób

nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,

6) wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 30%.

10. **US – Tereny z przewagą usług sportu**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się zieleń urządzoną i wprowadzanie obiektów małej architektury,
    2) dopuszcza się usługi związane z funkcją przeważającą (np. hotelarskie, handlu i gastronomii) oraz organizowanie niezbędnych miejsc postojowych dla samochodów,
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
    5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 80% powierzchni terenu; na nieruchomościach z istniejącym zainwestowaniem technicznym, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

11. **KSN – Tereny z przewagą stacji paliw i usług towarzyszących** (handlu, gastronomii i hotelarskich); zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    2) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową,
    3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    4) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni terenu; na terenach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony,

dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

12. **UP – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych** – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej)**, z wyłączeniem: aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz stacji paliw**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej,
    2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.),
    3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 5,
    4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    5) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usług chronionych (m.in.: szkoły, przedszkola itp.),
    6) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową,
    7) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej (ustalenia tego punktu nie dotyczą terenów „1.UP” i „2.UP”),
    9) dopuszcza się wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej oraz innych ustaleń określonych dla terenów oznaczonych symbolem „M” (w ust. 2), na mocy rozstrzygnięć miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, tylko w przypadku, jeżeli przed jego uchwaleniem przez co najmniej 6 miesięcy nie będzie w granicach danej jednostki terenowej prowadzona działalność nie przewidziana dla terenów oznaczonych symbolem „M”,

10) na terenach „1.UP” i „2.UP wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 90%.

13. **P – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych** – przemysłowych, usługowych (w tym m.in. stacji paliw), naprawczych oraz baz, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej)**, z wyłączeniem: aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej,
    2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.),
    3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 6,
    4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    5) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usług chronionych (m.in.: szkoły, przedszkola itp.),
    6) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową,
    7) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu; dla lokalizacji dużych urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz na cele komunalne (w tym zbiorników) wskazuje się tereny zlokalizowane w miejscowościach Mieroszów i Unisław Śląski; jeżeli pozwalają na to występujące uwarunkowania, tego typu urządzenia można lokalizować także na takich terenach w innych miejscowościach,
    8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

13a. **EF/UP – Teren z przewagą obiektów farmy fotowoltaicznej oraz funkcji gospodarczych** – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów (tereny

skoncentrowanej aktywności gospodarczej)**, z wyłączeniem: aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz stacji paliw**; zasady zagospodarowania:

1) obiekty farmy fotowoltaicznej nie mogą powodować refleksów świetlnych powodujących zagrożenie dla ruchu pociągów na linii kolejowej biegnącej w sąsiedztwie terenu „1EF/UP”,
2) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej,
3) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. siłownia, basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.),
4) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym oraz lokalizację obiektów małej architektury,
5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych,
6) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usług chronionych (m.in.: szkoły, przedszkola itp.),
7) wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 90%.

14. **PE – Tereny z przewagą powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się składowanie mas ziemnych i skalnych, w tym nadkładu,
    2) dopuszcza się wstępną obróbkę urobku, np. kruszenie i sortowanie,
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    4) dopuszcza się uprawy rolne i leśne,
    5) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną,
    6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    7) po zakończeniu eksploatacji, teren powinien być zrekultywowany w odpowiednim kierunku (w zależności od miejscowych uwarunkowań i/lub przyszłych potrzeb – w kierunku leśnym, rolnym lub dla wykorzystania rekreacyjnego); rekultywacja powinna być sukcesywnie prowadzona już w trakcie eksploatacji.

15. **PR – Tereny z przewagą obiektów produkcji rolnej i obsługi gospodarki rolnej**, w tym m.in. intensywne ogrodnictwo, fermy hodowlane, bazy skupu produktów rolnych itp.; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się bazy budowlane i obiekty obsługi gospodarki komunalnej,
    2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    3) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym,
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    5) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej, i usług chronionych (m.in.: szkoły, przedszkola itp.) oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 i stacji paliw,
    6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 20% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej (ustalenia tego punktu nie dotyczą terenów „1.PR”, „2.PR”),
    7) na terenach „1.PR”, „2.PR” wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 70%.

16. **W - Tereny z przewagą urządzeń zaopatrzenia w wodę**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się zieleń urządzoną lub nieurządzoną (o charakterze łąkowym),
    2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    3) na terenie „1.W” wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 90%.

17. **K – Teren z przewagą obiektów i urządzeń gospodarki ściekowej**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się obiekty związane z przeróbką i utylizacją ścieków jeżeli pozwalać na to będą warunki środowiskowe,

2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
3) dopuszcza się zieleń, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym,
4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.

18. **O – Teren z przewagą obiektów składowania odpadów**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń do przeróbki i utylizacji odpadów oraz miejsca grzebalnego (cmentarzyska) padłych zwierząt, jeżeli pozwalać na to będą warunki środowiskowe,
    2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    3) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym,
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    5) po zakończeniu eksploatacji składowiska, teren należy odpowiednio (stosownie do przyszłych potrzeb) zrekultywować.

19. **E – Tereny z przewagą urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną**, w tym wysokich napięć; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    2) dopuszcza się zieleń urządzoną lub nieurządzoną (o charakterze łąkowym),
    3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.

20. **T – Tereny z przewagą urządzeń radiowych i telekomunikacyjnych**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się lokalizację terenowych miejsc postojowych,
    2) dopuszcza się zieleń urządzoną lub nieurządzoną (o charakterze łąkowym),
    3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    4) instalowane urządzenia nie powinny powodować degradacji walorów krajobrazowych.

21. **ZP – Tereny z przewagą parków i innych zespołów zieleni urządzonej**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjniające podstawowe zagospodarowanie terenu (np. gastronomia, sanitariaty),
    2) dopuszcza się urządzenia sportowo-rekreacyjne,
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, o których mowa w pkt 1, z zastrzeżeniem, że kubatura garażu nie przekroczy 20 % kubatury budynku w którym się znajduje,
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.

22. **ZC - Tereny z przewagą cmentarzy**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się kaplice przedpogrzebowe, sanitariaty i inne obiekty obsługi cmentarza,
    2) dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów sakralnych,
    3) dopuszcza się wprowadzanie obiektów małej architektury (poza obiektami służącymi pochówkom),
    4) dopuszcza się możliwość lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów i innych pojazdów,
    5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
    6) dopuszcza się zarówno pochówki urnowe jak i ziemne (tradycyjne),
    7) wskazane jest wprowadzanie zieleni urządzonej,

8) kompozycje zieleni, ogrodzenia, bramy, kaplice itp., powinny cechować wysokie walory estetyczne,
9) obszary cmentarzy zamkniętych należy chronić przed zniszczeniem i utrzymywać jako tereny zieleni urządzonej z zachowaniem pozostałości nekropolii,
10) wokół cmentarzy obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają właściwe przepisy.

23. **ZD - Tereny z przewagą ogrodów działkowych**; zasady zagospodarowania:
1) dopuszcza się inne formy użytkowania ogrodniczego,
2) dopuszcza się pojedyncze usługi (typu handel i gastronomia),
3) dopuszcza się możliwo
4) ść lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów i innych pojazdów,
5) dopuszcza się inne formy zieleni urządzonej,
6) dopuszcza się organizowanie ogólnodostępnych urządzeń oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych,
7) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.

24. **WS – Tereny z przewagą wód otwartych z sąsiadującymi pasmami gruntu**; zasady zagospodarowania:
1) dopuszcza się urządzenia i obiekty urządzenia hydrotechniczne, w tym związane z ochroną przeciwpowodziową,
2) dopuszcza się lokalizację terenowych miejsc postojowych,
3) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną,
4) dopuszcza się w ograniczonym zakresie, przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych oraz funkcji korytarza ekologicznego doliny,
5) dopuszcza się wykorzystanie rekreacyjne, o ile nie jest to sprzeczne z obowiązującymi przepisami i funkcją akwenu lub cieku.

25. **RW – Tereny z przewagą gospodarstw rybackich i ośrodków wędkarskich ze zbiornikami wodnymi oraz towarzyszącego zagospodarowania**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się obiekty i urządzenia turystyczne bez bazy noclegowej oraz obiekty sportowo-rekreacyjne, w tym pomosty i schrony przeciwdeszczowe,
    2) dopuszcza się obiekty gastronomii i handlu,
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    4) dopuszcza się zieleń urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową, a także zieleń nieurządzoną oraz obiekty małej architektury,
    5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,
    6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 80% powierzchni nieruchomości.

26. **R – Tereny z przewagą użytkowania rolniczego**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, poza zasięgiem cennych siedlisk przyrodniczych na terenie „1.R” w zasięgu obszaru nr 8 zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko,
    2) dopuszcza się budowę stawów hodowlanych, pod warunkiem, że nie będą wpływać negatywnie na wody innych akwenów (zanieczyszczenie, eutrofizacja) i z wyłączeniem terenu „1.R” w zasięgu obszaru nr 8 zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko,
    3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu,
    4) zakazuje się wznoszenia nowych budynków, w tym także w ramach zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolniczą, dopuszcza się natomiast w odległości do 50 m od linii rozgraniczającej z terenami oznaczonymi symbolami „MP” i „PR”, wznoszenie nowych rolniczych budowli i obiektów małej architektury (obiektów budowlanych nie będących budynkami).

27. **RR** – **Tereny łąk i pastwisk**; zasady zagospodarowania;
    1) należy chronić te tereny przed celową lub samoistną zmianą użytkowania, w szczególności zakazuje się wprowadzania zadrzewień i zalesień oraz gospodarki ornej,
    2) dopuszcza się pieszą penetrację turystyczną,
    3) zakazuje się realizacji nowych obiektów budowlanych.

28. **ZL - Tereny z przewagą lasów i dolesień oraz obiektów gospodarki leśnej**; zasady zagospodarowania:
    1) w zagospodarowaniu przewiduje się formy właściwe – zgodnie z odrębnymi przepisami dla gruntów leśnych, w tym w szczególności obiekty i urządzenia służące wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.),
    2) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, określonym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, prowadzenie dróg, sieci infrastruktury technicznej, lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom, w szczególności tych, które zostały przedstawione na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego", bez wydzielenia terenu,
    3) przy prowadzeniu nasadzeń drzew i krzewów należy zachować 5,0 m odległości od górnej krawędzi skarp rowów i kanałów melioracji podstawowej.

29. **IS – Tereny z przewagą obiektów straży granicznej i innych usług bezpieczeństwa publicznego**; zasady zagospodarowania:
    1) Wymienione w pkt 2-6 sposoby zagospodarowania obowiązują pod warunkiem, ze nie stoją w kolizji z przeważającym przeznaczeniem (o którym mowa powyżej),
    2) dopuszcza się mieszkania dla osób obsługujących obiekty straży granicznej i innych usług bezpieczeństwa publicznego,
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z możliwymi ograniczeniami dla jednokondygnacyjnych naziemnych garaży wprowadzanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne,
    5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych,

6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 30% każdej nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej,
7) dopuszcza się na części lub całości terenu, przekształcanie istniejącej zabudowy na funkcje mieszkaniowe oraz lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącymi funkcjami na zasadach określonych jak dla terenów oznaczonych symbolem „M” (w ust. 2)

30. **IG - Tereny z przewagą obiektów i urządzeń granicznych**; zasady zagospodarowania w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

31. **KK - Tereny z przewagą obiektów i urządzeń służących kolei** - obejmujące także graficznie oznaczone linie kolejowe; w części tereny zamknięte; zasady zagospodarowania: zagospodarowanie zgodnie z potrzebami funkcji kolei i jej zarządcy oraz z obowiązującymi przepisami, z następującymi zastrzeżeniami:
    1) dopuszcza się przekraczanie tych terenów drogami, ulicami, oraz sieciami infrastruktury technicznej, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów,
    2) w przypadku rezygnacji z wykorzystywania na potrzeby kolei tereny te można:
        a) przeznaczyć na potrzeby dróg i ulic oraz ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, a także sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
        b) w przypadku sąsiedztwa z terenami na których dopuszcza się wznoszenie budynków włączyć w granice tych terenów,
    3) zmiany przeznaczenia i zagospodarowania, o których mowa w pkt 2 mogą być dokonywane w przypadku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co w przypadku terenów zamkniętych winno być poprzedzone uchyleniem decyzji o zamknięciu terenu

32. **KKB - Tereny z przewagą urządzeń i obiektów bocznicy kolejowej oraz innych związanych z bocznicą funkcji gospodarczych**; zasady zagospodarowania:
    1) poza dopuszczeniem urządzeń i obiektów bocznicy kolejowej oraz innych związanych z bocznicą funkcji gospodarczych obowiązują także ustalenia jak dla terenów oznaczonych symbolem P (określone w ust. 12),

2) poprzez zastosowanie odpowiednich technologii, a w razie potrzeby także ekranów izolacyjnych, należy zabezpieczyć pobliskie obszary mieszkaniowe przed wystąpieniem na nich przekroczeń obowiązujących standardów jakości środowiska.

33. **KDW – Tereny dróg wewnętrznych** (wybranych); zasady zagospodarowania:
    1) szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających – do około 20 m,
    2) w zagospodarowaniu pasa, o którym mowa w pkt 1, powinno się uwzględniać zabezpieczenie sąsiadujących ekosystemów przed uciążliwością drogi.

34. Jednostkami terenowymi są także oznaczone na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego" **główne elementy układu publicznych ulic i dróg**, dla których zasady zagospodarowania określono w rozdziale 19 i odrębnych przepisach:
    1) drogi lub ulice główne – symbol „**KDG**”,
    2) drogi lub ulice obecnie klasy głównej, a po oddaniu obwodnic na jej dotychczasowej trasie drogi krajowej nr 35 (przechodzącej przez obszary zabudowane w Unisławiu Śląskim, Mieroszowie i Golińsku) drogi lub ulice klasy zbiorczej – symbol „**KDZ(KDG)**”,
    3) drogi i ulice zbiorcze – symbol „**KDZ**”,
    4) drogi i ulice lokalne – symbol „**KDL**”,
    5) drogi i ulice dojazdowe (wybrane) – symbol „**KDD**”.

35. **MN – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się zabudowę jednorodzinną wolnostojącą;
    2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
    3) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, pod warunkiem, że nie będą stanowiły uciążliwości dla sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej;
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
    5) dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości do 9 m;

6) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 70% działki budowlanej.

36. **MNU – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług,** z zastrzeżeniem pkt 5; zasady zagospodarowania:
    1) dopuszcza się w zabudowie mieszkaniowej prowadzenie drobnej nieuciążliwej działalności gospodarczej o powierzchni nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej;
    2) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
    3) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, pod warunkiem, że nie będą stanowiły uciążliwości dla sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej;
    4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
    5) zakazuje się lokalizacji następujących usług:
        a) stacji paliw,
        b) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2;
    6) zaleca się by działki pod zabudowę miały powierzchnię nie mniejszą niż 1500 m^2;
    7) dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości do 12 m;
    8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 70% działki budowlanej.

37. **MWN – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej**; zasady zagospodarowania:
    1) w przypadku zabudowy jednorodzinnej dopuszcza się tylko zabudowę wolnostojącą;
    2) w przypadku zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dopuszcza się zabudowę w formie jednej willi z maksymalnie 6 mieszkaniami;
    3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

4) dopuszcza się zieleń urządzoną;
5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
6) dla zabudowy jednorodzinnej zaleca się minimalną powierzchnie działki 1500 m^2;
7) dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości nie przekraczającej 12 m;
8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 50% każdej nieruchomości;
9) należy ograniczyć wprowadzanie zainwestowania, które mogłoby prowadzić do zniszczenia cennego siedliska przyrodniczego (o kodzie 6520), miedzy innymi poprzez ograniczenie lokalizacji obiektów kubaturowych (co należy limitować poprzez linie zabudowy określone w planie miejscowym).

38. **KPU – Teren parkingu i usług towarzyszących, w tym handlu i gastronomii**; zasady zagospodarowania:
1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych w formie parkingów terenowych;
2) dopuszcza się zieleń urządzoną;
3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;
4) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni terenu.

39. **KP – Teren parkingu**; zasady z agospodarowania:
1) dopuszcza się budynki o powierzchni do 20 m^2 takie jak: toalety dla obsługi parkingu, altany chroniące przed deszczem, budynki mieszczące urządzenia infrastruktury technicznej, a także obiekty do przechowywania pojemników na odpady;
2) dopuszcza się zieleń urządzoną;
3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;
4) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni terenu.

40. **ZDS - Teren ogrodów działkowych**; zasady zagospodarowania:

1) dopuszcza się inne formy użytkowania ogrodniczego;
2) dopuszcza się inne formy zieleni urządzonej;
3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych w formie parkingów terenowych;
4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.

16.2a. Kierunki i zasady zagospodarowania oraz użytkowania gruntów wynikające z pierwszej zmiany drugiej edycji Studium.[A]

Jak już wspomniano w rozdziale 1 pierwszą zmianą drugiej edycji Studium objęto 24 obszary rozlokowane prawie we wszystkich obrębach geodezyjnych gminy. Na rysunku Studium poszczególne obszary zostały oznaczone numerami od 1 do 24, zgodnie z informacją zawartą w tabeli nr 16.2a (kolumna 1). W odniesieniu do niektórych z tych obszarów wprowadzono zmianę kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na rysunku Studium przedstawiono nowe symbole terenów (uzupełnione o numer porządkowy w przypadku terenów innych niż drogi), natomiast w tabeli nr 16.2a dodatkowo także poprzednie symbole tych jednostek (kolumna 6). Dla obszarów pierwszej zmiany drugiej edycji Studium wiążące są nowe symbole funkcjonalne jednostek terenowych oraz związane z nimi zasady zagospodarowania i użytkowania określone w rozdziale 16 Studium. Oprócz ustaleń określonych w wymienionym rozdziale dla omawianych obszarów należy uwzględnić także chronione obiekty i obszary oraz zasady zagospodarowania dotyczące innych wydzieleń przestrzennych określonych w niniejszym Studium. Oczywiście w odniesieniu do tych obiektów, obszarów i wydzieleń należy przyjmować ich lokalizacje w oparciu o rysunek Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

Informacja o wprowadzeniu w pierwszej zmianie drugiej edycji Studium dodatkowych ustaleń w odniesieniu do poszczególnych obszarów została zawarta w kolumnie 7 tabeli nr 16.2a.

16.2b. Kierunki i zasady zagospodarowania oraz użytkowania gruntów wynikające ze zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko.

Jak już wspomniano w rozdziale 1 zmianą Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko objęto 8 obszarów, oznaczonych na rysunkach studium: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” i „Kierunki rozwoju przestrzennego” numerami od 1 do 8.

[A] Cała treść rozdziału została dodana w ramach opracowania pierwszej zmiany drugiej (całościowej) edycji Studium.

Zmianę kierunków i zasad zagospodarowania oraz użytkowania gruntów przedstawia rysunek „Kierunki rozwoju przestrzennego”. Granice obszarów zmiany zmiany studium na tym rysunku stanowią jednocześnie granice funkcjonalnych jednostek terenowych. Wobec czego na rysunku widoczne są numery porządkowe obszarów oraz oznaczeniea funkcjonalnych jednostek terenowych w postaci symboli literowych z numerem; są to:

1) w Mieroszowie – jednostka terenowa o symbolu „1.MN” (obszar nr 1), jednostka terenowa o symbolu „1.MUC” (obszar nr 2) i jednostka terenowa o symbolu „1.KPU” (obszar nr 3);
2) w Golińsku – jednostka terenowa o symbolu „1.MNU” (obszar nr 4);
3) w Sokołowsku – jednostka terenowa o symbolu „1.KP” (obszar nr 5), jednostka terenowa o symbolu „1.ZDS” (obszar nr 6), jednostka terenowa o symbolu „1.MWN” (obszar nr 7) i jednostka terenowa o symbolu „1.R”(obszar nr 8).

Zasady zagospodarowania i użytkowania dla funkcjonalnych jednostek terenowych zostały określone w Rozdziale 16. Prawie wszystkie tereny w zasięgu obszarów Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko zmieniły przeznaczenie. Wyjątek stanowi teren „1.R”, który pozostał w użytkowaniu rolniczym. Definicję przecznaczenia dla tego terenu uzupełniono o ustalenie istotne z punktu widzenia ochrony cennych siedlisk przyrodniczych, które pojawiły się w zasięgu obszaru nr 8. Jedynie to zagadnienie stanowi zmianę w stosunku do dotychczasowych ustaleń dla jednostki funkcjonalnej o symbolu „R”.

Różnice w sposobie zagospodarowania i użytkowania wynikające z wporwadzenia zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko, wykazano w Tabeli nr 16.2b.

Tabela nr 16.2a. Dane zbiorcze dotyczące obszarów pierwszej zmiany drugiej edycji Studium.

Nr obszaru zm. Studium	Nr obszaru z zał. do uchwały o przystąpieniu do zm. Studium	Nazwa obrębu	Pow. obszaru [ha]	Nowy symbol funkcjonalnej jednostki terenowej	Poprzedni symbol funkcjonalnej jednostki terenowej	Uwagi, dodatkowe ustalenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	1	Unisław Śląski	0,34	1.MP	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
2	2	Rybnica Leśna	0,12	1.W	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 90%.
3	3	Rybnica Leśna	0,22	8.R	R	----
4	4	Rybnica Leśna	0,19	9.R	R	----
5	23	Rybnica Leśna	0,22	1.UE	UT	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
6	5	Rybnica Leśna	0,60	1.UP	MP	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 90%.
7	6	Kowalowa	0,97	7.R	R	
8	9	Łączna	18,46	1.OZ	MP, R	- nowa funkcjonalna jednostka terenowa.
				2.MP	MP	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
				3.MP	MP	
				1.ZL	R	----
				1.RR	R	----
9	7	Różana	1,59	4.MP	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
10	8	Różana	0,87	5.MP	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
11	16	Mieroszów 1	0,66	1.M	M, R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej

						do 30%.
12	18	Mieroszów 1	5,40	2.M	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 30%.
				1.R	R	----
				1.PR	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
13	19	Mieroszów 1	0,83	3.M	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 30%.
				2.PR	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
14	20	Mieroszów 1	1,50	2.UP	M	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 90%.
				4.M	M	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 30%.
				5.M	MP	
15	17	Mieroszów 2	0,87	2.R	R	---
16	21	Mieroszów 2	0,31	6.M	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 30%.
17	22	Mieroszów 2	0,37	7.M	R	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 30%.
18	14 i 25	Nowe Siodło	1,10	1.UM	UE, MP	- nowa funkcjonalna jednostka terenowa.
19	15	Nowe Siodło	1,04	5.R	R	---
20	13	Golińsk	1,24	6.R	R	---
21	11	Golińsk	0,50	3.R	R	---
22	12	Golińsk	3,87	6.MP	IS	- określenie maksymalnego wskaźnika powierzchni zainwestowania działki budowlanej do 70%.
				4.R	IS	---
23	10	Golińsk	1,04	2.UM	IG, R	- nowa funkcjonalna jednostka terenowa.
				3.UM	IG	

				KDG	KDG	---
24	24	Golińsk	10,15	1.EF/UP	UP	- nowa funkcjonalna jednostka terenowa.
Suma	**24**	---	52,46 (Suma powierzchni obszarów zmiany Studium, w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego.)	---	---	---

Tabela nr 16.2b. Dane zbiorcze dotyczące obszarów zmiany Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko.

Nr obszaru zmiany Studium	Nr załącznika do uchwały o przystąpieniu do zmiany Studium	Nazwa obrębu	Pow. obszaru [ha]	Nowy symbol funkcjonalnej jednostki terenowej	Poprzedni symbol funkcjonalnej jednostki terenowej	Uwagi, dodatkowe ustalenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	1	Mieroszów 1	0,4	1.MN	ZP	- nowa definicja przeznaczenia;
2	2	Mieroszów 2	0,4	1.MUC	M	- zmiana przeznaczenia z wykorzystaniem defincji przeznczenia określonej w dotychczas obowiązującym studium; .
3	2	Mieroszów 2	0,5	1.KPU	KK	- nowa definicja przeznaczenia; .
4	7	Golińsk	4,7	1.MNU	1.EF/UP	- nowa definicja przeznaczenia;
5	3	Sokołowsko	0,4	1.KP	ZP ZL	- nowa definicja przeznaczenia;
6	4	Sokołowsko	0,8	1.ZDS	ZP M	- nowa funkcjonalna jednostka terenowa.
7	4	Sokołowsko	0,3	1.MWN	ZP	- nowa definicja przeznaczenia;
8	5	Sokołowsko	1,6	1.R	R	- definicja przeznaczenia bez zmian;
Suma	---	---	9,1 (Suma powierzchni obszarów zmiany Studium)	---	---	

16.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Linie rozgraniczające poszczególne jednostki terenowe mają charakter orientacyjny, co oznacza, że mogą podlegać pewnym korektom (i uściśleniu) w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego; w szczegółowym określeniu tych linii należy wykorzystywać najbliżej położone odcinki linii wyróżniających się w topografii lub granic wydzieleń geodezyjnych (granic własnościowych).

2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi") oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).

3. Dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące są te ustalenia Studium – także w następnych rozdziałach - w których użyto następujące sformułowania:
   1) przeważające przeznaczenie terenów (zgodnie z zasadami określonymi w rozdz. 16.1 ust. 2), z zastrzeżeniem ust. 5-7,
   2) dopuszcza się,
   3) zakazuje się, niedopuszczalne jest, nie powinno[a], nie może,
   4) należy, powinno[a], może [wyłącznie] stanowić...

4. Dyspozycje sformułowane jako zalecenia – także w następnych rozdziałach - nie są ustaleniami Studium.

5. Dopuszcza się – uznając za również zgodne z ustaleniami Studium - przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy, lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.

6. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.

7. Za zgodne z niniejszym Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium i odrębnymi przepisami.

17. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. System (ruszt) przyrodniczy gminy tworzą:
   1) obszar Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich wraz z otuliną, na którym obowiązują rygory wynikające z przepisów szczególnych – ustawy o ochronie przyrody, ~~oraz~~ dokumentu o utworzeniu tego Parku oraz ~~; po ustanowieniu~~ planu ochrony ~~obowiązywać będą również zasady zagospodarowania i rygory wynikające z obowiązujących ustaleń tego dokumentu,~~
   2) Obszar Chronionego Krajobrazu „Zawory”, na którym obowiązują zasady zagospodarowania oraz rygory wynikające z przepisów szczególnych oraz dokumentu o utworzeniu tego obszaru,
   3) większe zwarte kompleksy leśne,
   4) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie,
   5) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 Góry Kamienne, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych; ustalenia tego planu powinny być wzięte pod uwagę na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. Przeważająca część gminy, obejmująca m.in. miasto Mieroszów i kopalnie melafiru w rejonie Rybnicy Leśnej, została włączona do potencjalnego obszaru „Natura 2000” nazwanego „Góry Kamienne” (typ: B, kod: PLH020038). Wiążą się z tym ograniczenia dla realizacji różnych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na ten obszar; realizacja inwestycji należących do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 w rozumieniu art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129. poz. 902) wymagać będzie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w cyt. wyżej ustawie.

3. Należy rozważyć powołanie wskazanych w Studium, za inwentaryzacją przyrodniczą gminy, proponowanych obiektów chronionej przyrody.

4. Dna niezabudowanych dotychczas dolin należy wyłączyć z intensywnego zagospodarowania, a w szczególności z zabudowy kubaturowej. Dopuszczalne jest zagospodarowanie ekstensywne –

łąki (najlepiej jednokośne), zieleń wypoczynkowa, tereny spacerowe oraz niezbędne przejścia infrastrukturalne, drogi i obiekty hydrotechniczne, w szczególności przeciwpowodziowe, pod warunkiem, że nie ograniczą one przekroju doliny czynnie przewodzącego wysokie wezbrania oraz nie zaburzą ciągłości i funkcji przyrodniczych doliny jako korytarza ekologicznego.

5. Na terenach podmokłych należy zachować naturalne cechy siedlisk; w szczególności pożądane jest zachowanie lasów łęgowych, torfowisk, oczek wodnych i starorzeczy wraz z siedliskami nadbrzeżnymi.

6. W gospodarce leśnej (na terenach leśnych) należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe. Z zalesień powinny być wyłączone wilgotne łąki i zbiorowiska roślinne na podmokłych siedliskach.

7. Konieczna przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie może powodować niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego.

8. W ochronie środowiska priorytetowe znaczenie ma ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez:
   1) ochronę ujęć wód, w tym poprzez zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami ich stref ochronnych,
   2) sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych,
   3) wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik,
   4) kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 21,
   5) zalesianie najsłabszych gleb, z zastrzeżeniem zachowania niezalesionych użytków zielonych ze względów ekologicznych i krajobrazowych; sukcesywną przebudowę struktury gatunkowej lasów stosownie do uwarunkowań siedliskowych,
   6) właściwe zagospodarowanie turystyczne; sukcesywne porządkowanie i podwyższanie standardu (ekologicznego) dotychczasowego zagospodarowania,
   7) odpowiednie zabezpieczenie (modernizacja) lub likwidacja (rekultywacja) składowiska odpadów.

9. Należy dążyć - także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej - do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.

10. Należy dążyć do przenoszenia uciążliwych zakładów i obiektów lub urządzeń z terenów mieszkaniowych oraz lokalizację nowych zakładów i obiektów o takim charakterze na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej (symbol „UP", „1.EF/UP", „P" i „KKB").

10a. Wyklucza się możliwość lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych w obszarze pierwszej zmiany drugiej edycji Studium, w zasięgu terenów oznaczonych symbolem „2.UP" w Mieroszowie oraz „1.EF/UP" w obrębe Golińsk.

11. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym.

Przeanalizować należy możliwość wykorzystywania lokalnych źródeł energii - konwencjonalnych i niekonwencjonalnych (np. pompy cieplne, energia słoneczna, wiatru i inne).

12. W strefach ochronnych wokół ujęć wody – bezpośrednich ~~i pośrednich~~, obowiązują rygory i zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych oraz w dokumentach o utworzeniu tych stref. ~~Strefy ochrony o większych rozmiarach wskazano na rysunkach Studium.~~

13. W zagospodarowaniu terenów uwzględnić należy zasięgi występowania głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 342 - Niecka Wewnątrzsudecka Krzeszów ~~(ONO)~~, określonego na rysunku Studium pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego", w szczególności na terenach o wrażliwym środowisku gruntowo-wodnym na infiltrację zanieczyszczeń.

14. Wzdłuż rzeki Ścinawki oraz potoków Sokołowiec i Czarny Potok nowe budynki należy lokalizować w odległości co najmniej 5 m od górnej krawędzi ich koryt. Zaleca się tę zasadę stosować także do sieci infrastruktury obsługujących ww. budynki.

15. Przewidziana w Studium eksploatacja złoża surowców mineralnych powinna:
    1) zapewnić racjonalne wykorzystanie złóż surowców mineralnych,

2) być realizowana wraz z rekultywacją obszarów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej,
3) być realizowana w sposób minimalizujący jej szkodliwe skutki na środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz zdrowie ludzi, w tym poprzez ochronę potoku Rybna przed zamuleniem.

16. Sposób zagospodarowania terenów przylegających do dróg i terenów kolejowych winien uwzględniać uciążliwości i inne ograniczenia wynikające z tego sąsiedztwa.

18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. **Obiekty i układy wpisane do rejestru zabytków** objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.). W działaniach podejmowanych odnośnie tych obiektów i układów należy uwzględnić wymagania konserwatorskie. Zaleca się dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pisemnego pozwolenia właściwego konserwatora zabytków.

   Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków ujęto w tabeli nr 6.3.1. w części B „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

2. **Obiekty ujęte w ewidencji zabytków**. Zasób ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany: zmiany te nie powodują zmian ustaleń studium. Ewidencja zabytków obejmuje różne obiekty nieruchome powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarła cech świadczących o ich historycznym rodowodzie, stanowiące charakterystyczne przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadające znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne, w tym stanowiska archeologiczne.
   1) Dla budynków obowiązują m.in. następujące wymogi konserwatorskie:
      a) należy zachować ich bryłę; kształt i geometrię oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
      b) należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia zaleca się odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
      c) należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać – lub odtworzyć – oryginalną stolarkę okien i drzwi,
      d) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
      e) należy chronić zachowany układ i wystrój wnętrz oraz zaleca się dążyć do jego odtworzenia w tych przypadkach, gdy uległ niekorzystnym zmianom,
      f) zaleca się stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,

g) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów;

2) Wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji obiektów zaleca się konsultować z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków;

3) Dla stanowisk archeologicznych podjęcie prac ziemnych o charakterze budowlanym, wymaga uzyskania pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;

4) Dla urządzeń technicznych trwale związanych z miejscem posadowienia (mosty, przepusty, stopnie wodne itp.) figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, podstawowymi wymogami konserwatorskimi są:

a) zachowanie tych urządzeń oraz ich formy,

b) utrzymanie ich w należytym stanie technicznym;

5) Dla obiektów wymienionych w ewidencji budynków, które znajdują się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo obowiązują ustalenia formułowane dla poszczególnych stref;

6) Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków ujęto w rozdziale 6.2. oraz w tabeli nr 6.3.2 i 6.3.3 ~~6.4.~~ w części B „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

3. **W zasięgu strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej należy**:

1) zachować historyczny układ przestrzenny, tzn.: rozplanowanie historycznych dróg, przebieg historycznych linii zabudowy i historycznych kompozycji zieleni;

2) zaleca się poddać konserwacji lub rewaloryzacji istniejące elementy historycznego układu przestrzennego o walorach zabytkowych, w tym nawierzchnie dróg i placów, ogrodzenia, balustrady, mostki, obiekty małej architektury;

3) zaleca się eliminować obiekty i ich elementy, które zniekształcają założenie historyczne, m.in. komórki i garaże, a także usuwać inne szpecące obiekty;

4) przy projektowaniu i realizacji nowej zabudowy stosować - w formie zewnętrznej - rozwiązania imitujące zabytkowe budynki usytuowane w pobliżu; dotyczy to w szczególności wysokości budynków; lokalizacja tych budynków powinna być realizowana zgodnie z historycznymi zasadami, właściwymi dla danego układu przestrzennego;

5) dachy nowych budynków powinny być symetryczne, o stromiźnie i kształcie - jednakowych w granicach nieruchomości - nawiązujących do dachów zabytkowych obiektów w sąsiedztwie, przy czym stromizna dachów powinna mieścić się w przedziale 30°-50°; dopuszcza się pokrycie rzutu każdego z budynków w inny sposób, maksymalnie do 20% jego powierzchni**,** jeżeli nie będzie to kolidowało z charakterem historycznego otoczenia;

6) w stosowanych na zewnątrz budynków materiałach i ich kolorach zaleca się nawiązywać do historycznych rozwiązań; dotyczy to także ogrodzeń, elementów małej architektury, nawierzchni ulic, chodników i placów itp.;
7) zaleca się konsultować z właściwym konserwatorem zabytków wszystkie zmiany zagospodarowania i sposobu użytkowania, remonty, roboty ziemne o charakterze budowlanym, oraz dokonywanie nowych podziałów geodezyjnych.

4. **W zasięgu strefy „B" ochrony konserwatorskiej należy**:
   1) zachować zasadnicze elementy historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim linie zabudowy;
   2) adaptować - do nowych potrzeb - zachowane obiekty o walorach zabytkowych;
   3) forma zewnętrzna nowej zabudowy powinna nawiązywać do architektury budynków w sąsiedztwie, które zostały wzniesione przed 1945 rokiem;
   4) wysokość nowej zabudowy powinna nawiązywać do wysokości budynków w sąsiedztwie i zaleca się jej nie przekraczać; jednocześnie zaleca się ograniczenie maksymalnej wysokości budynków:
      a) na terenie miasta: trzy kondygnacje nadziemne i czwarta na poddaszu,
      b) na pozostałym terenie gminy: dwie kondygnacje nadziemne i trzecia na poddaszu;
   5) zaleca się konsultować z właściwym konserwatorem zabytków realizację nowych budynków, a także zmiany przebiegu oraz nawierzchni ulic i dróg.

5. **W zasięgu strefy „K" ochrony krajobrazu**:
   1) skala - w tym wysokość - nowej zabudowy nie może być konkurencyjna w stosunku do historycznej zabudowy w danej miejscowości;
   2) forma nowej zabudowy winna nawiązywać do lokalnej tradycji,
   3) na obszarach pierwszej zmiany drugiej edycji Studium zaleca się zachować istniejące aleje i szpalery drzew (w tym zabytkowe) oraz prowadzić ich konserwację, m.in. poprzez uzupełnianie ubytków tymi samymi gatunkami drzew.

6. **W zasięgu strefy „E" ochrony ekspozycji** należy tak kształtować nową zabudowę, aby zachować dotychczasowe dominanty przestrzenne i sylwetę miasta.

7. **W zasięgu strefy „W" ochrony archeologicznej** obowiązują zasady postępowania określone w przepisach o ochronie dóbr kultury, na obszarze obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Obiekty, dla których wyznaczono strefę „W" wyłączone są z wszelkiej działalności

inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Przedsięwzięcia o charakterze rewaloryzacyjnym czy inne prace rekultywujące podejmowane na obszarze stanowisk objętych ww. strefą powinny uzyskać akceptację służb konserwatorskich i być prowadzone pod ich nadzorem.

8. **W zasięgu strefy „OW" obserwacji archeologicznej** wszelkie prace ziemne o charakterze budowlanym winny być prowadzone w oparciu o pozwolenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

9. **W zasięgu strefy ochrony zabytkowych układów zieleni,** wyznaczonej dla dwóch alei położonych poza strefą „K" ochrony krajobrazu kulturowego miejscowości Unisław Śląski, wzdłuż drogi krajowej nr 35 w kierunku Wałbrzycha i wzdłuż drogi powiatowej (dawnej wojewódzkiej nr 380) na odcinku Unisław Śląski – Rybnica Leśna, zmierza się do zachowania zabytkowego szpaleru drzew co najmniej po jednej stronie wymienionych powyżej dróg. Przy prowadzeniu nowych inwestycji zaleca się konsultacje z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i właściwym wojewódzkim konserwatorem przyrody.

10. Zasięg stref, o których mowa w ust. 3-8 określono na obu rysunkach Studium.

11. Dopuszcza się wprowadzenie w planach miejscowych dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.

19.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg.

1. Studium – na rysunku pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” - określa podstawowy hierarchiczny układ dróg publicznych: drogi głównej, dróg zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych dojazdowych i wewnętrznych, które wraz z pozostałymi (nieokreślonymi w Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi mają zapewnić sprawną obsługę obecnych terenów zainwestowanych, terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje (wyznaczonych w Studium) oraz terenów nie zainwestowanych (głównie rolniczych i leśnych).

2. Zarządzenie Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad ustaliło dla odcinka drogi krajowej nr 35, przebiegającej przez gminę Mieroszów, klasę drogi głównej (oznaczonej na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolem „KDG”). Obecne parametry tej drogi, głównie na jej odcinkach prowadzących przez tereny zabudowane, znacznie odbiegają od odpowiednich dla tej klasy. Przewiduje się zatem na obszarze gminy budowę dwóch obwodnic na jej trasie oraz modernizację pasa drogowego całej tej drogi (w tym jego poszerzenie), dla zapewnienia właściwej przepustowości i bezpieczeństwa ruchu, odpowiadających potrzebom i ustalonej klasie drogi. Wymienione planowane obejścia to:
   1) obejście wsi Unisław Śląski, o długości około 2,5 km,
   2) obejście miasta Mieroszów i wsi Golińsk, o długości około 4 km.

   Po przeniesieniu trasy drogi krajowej nr 35 na wymienione wyżej obwodnice dla odciążonych z tego ruchu tranzytowego odcinków przewiduje się klasę drogi/ulicy zbiorczej. Odcinki te zostały oznaczone na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolem „KDZ(KDG)”.

3. Wzdłuż obecnego przebiegu drogi krajowej nr 35 na całym przebiegu przez gminę należy zapewnić bezpieczne ciągi dla spacerowiczów i rowerzystów. Może to być realizowane w pasie drogowym lub poza nim, w odległości nie większej niż 200 m od niego.

4. Przewiduje się prowadzenie niezbędnych modernizacji istniejących (~~wojewódzkiej,~~ powiatowych i gminnych) dróg i ulic; do priorytetów w tym zakresie zalicza się: dawną drogę wojewódzką nr 380, drogę powiatową nr 3362 D, ulice na terenach osadniczych oraz trasę Drogi Śródsudeckiej.

5. Przewiduje się budowę określonych w Studium nowych dróg i ulic, w tym za priorytetowe uznaje się realizację drogi relacji Unisław Śląski – Sokołowsko, o zakładanej klasie lokalnej.

6. Studium dopuszcza realizację, nie oznaczonej na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”, nowej trasy transportu urobku z kopalń w rejonie Rybnicy Leśnej, pod warunkiem, że nie będzie ona kolidowała z siedliskami przyrodniczymi i gatunkami roślin oraz zwierząt chronionych na obszarze Natura 2000. Może to być w szczególności realizowane także przez czasową modernizację dotychczasowej trasy lub wykorzystanie nowych, bądź istniejących elementów układów komunikacyjnych, w tym drogowych i kolejowych, jak np. planowanej bocznicy w rejonie Unisławia Śląskiego i istniejącej linii kolejowej.

7. Przewiduje się utrzymanie istniejących trzech przejść granicznych:
   1) kolejowego: Mieroszów – Meziměstí (osobowo-towarowego),
   2) drogowego: Golińsk – Starostín ~~(osobowego), które wskazywane jest do przekwalifikowania na osobowo-towarowe~~,
   3) turystycznego: Łączna – Zdoňov.

   Ponadto planuje się nowe przejście turystyczne: Sokołowsko – Vižnov.

8. Przewiduje się realizację projektów służących rozwojowi turystyki w oparciu o Drogę Śródsudecką i - prawie pokrywający się z nią na terenie gminy - Dolnośląski Szlak Cystersów.

19.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu.

1. Przewiduje się utrzymanie ruchu towarowego i wznowienie pasażerskiego na przebiegającej przez gminę linii kolejowej Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa (Meziměstí).

2. Dopuszcza się wybudowanie bocznicy kolejowej w Unisławiu Śląskim.

3. Należy monitorować trasy ruchu przeznaczone dla transportu niebezpiecznych materiałów i wprowadzać wzdłuż nich rozwiązania ograniczające ewentualne zagrożenia wywołane tym ruchem; dotyczy to przede wszystkim dróg o klasie drogi głównej.

4. Należy wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc parkingowych w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, z dopuszczeniem lokalizacji tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako „wydzierżawionych”:

na obszarze innej nieruchomości; na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania tej zasady.

5. Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych powinna doprowadzić do utworzenia systemu łączącego wszystkie miejscowości w gminie. Ścieżki rowerowe prowadzone wzdłuż dróg/ulic klasy zbiorczej lub klas wyższych nie powinny być prowadzone po jezdni przeznaczonej dla ruchu pojazdów samochodowych.

19.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się także miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których:
   1) dokonano drobnych odstępstw od przebiegów określonych w Studium dróg i ulic, przy zachowaniu relacji połączeń wskazanych w tym dokumencie oraz nie obniżaniu ustalonych w Studium klas,
   2) odstąpiono od spełnienia wszystkich parametrów technicznych wiążących się z przyjętą klasą dróg i ulic na terenach zabudowanych (w chwili uchwalenia Studium),
   3) przyjęto wyższą klasę niż określona w Studium dla całych ulic i dróg lub ich wybranych odcinków,
   4) wprowadzono nieoznaczone na rysunku Studium drogi i ulice publiczne klasy lokalnej i dojazdowej oraz drogi wewnętrzne,
   5) zmieniono wskazane w Studium kształty i powierzchnie terenów zajmowanych przez skrzyżowania dróg i ulic.

2. Zaleca się przyjmowanie pasów dróg i ulic o szerokościach większych niż minimalne, określone w obowiązujących przepisach.

3. Dla planowanych dróg lokalnych na terenach dotychczas nie zainwestowanych, innych niż leśne, nie dopuszcza się ustalania mniejszej szerokości pasa drogi niż 15 m.

4. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego należy przyjmować wskaźnik co najmniej 400 miejsc postojowych na 1000 mieszkańców/użytkowników. Dopuszcza się lokalne odstępstwa od tej zasady, jeżeli obecne zagospodarowanie wyklucza taką możliwość, np. na obszarze historycznego centrum Mieroszowa.

20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

20.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej.

1. Zakłada się docelowo pełne wyposażenie układów osadniczych – istniejących i planowanych – oraz przyszłych terenów aktywności gospodarczej w systemy wodociągowe. Szacunkowe zapotrzebowanie na wodę – przyjmując wskaźnik 120 l/mieszkańca/dobę (jednakowy dla miasta i wsi) oraz współczynnik nierównomierności dobowej 1,3 – przedstawia się następująco: $Q_{śr}$ - 936 m^3/d (z tego 576 m^3/d w mieście), Q_{max} – 1217 m^3/d (z tego 749 m^3/d w mieście). Nie przewiduje się istotnych problemów w zaopatrzeniu w wodę gminy Mieroszów. Ewentualna rozbudowa ujęć i innych elementów systemów wodociągowych może być natomiast wynikiem wzrostu potrzeb w aglomeracji wałbrzyskiej.

2. Zakłada się docelowo wyposażenie wszystkich terenów zwodociągowanych w systemy kanalizacji sanitarnej lub inne sprawne urządzenia oczyszczania ścieków. Przyjmując, że ilość wytwarzanych ścieków wynosi 90% ilości zużytej wody, sumaryczna ilość wytwarzanych ścieków bytowych wynosić powinna średnio 842 m^3/d (z tego 518 m^3/d w mieście), a maksymalnie – 1095 m^3/d (z tego 674 m^3/d w mieście). Rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej – według przyjętych w gminie planów i programów.

3. Zaleca się następującą strukturę obsługi gminy w zakresie gospodarki ściekami:
   1) system zbierający ścieki bytowe do istniejącej oczyszczalni ścieków (mechaniczno-biologicznej) w Golińsku z następujących miejscowości:
   a) Mieroszów,
   b) Golińsk,
   c) Kowalowa,
   d) Sokołowsko,
   2) system zbierający ścieki bytowe do istniejącej oczyszczalni ścieków (glebowo-korzeniowej) w Nowym Siodle z tej miejscowości,
   3) system zbierający ścieki bytowe do planowanej oczyszczalni ścieków w Unisławiu Śląskim z tej miejscowości, dopuszczonej do lokalizacji w jej zachodniej części, na terenach przeznaczonych pod zabudowę lub dla użytkowania rolniczego,
   4) indywidualne oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe, których zawartość byłaby cyklicznie wywożona na oczyszczalnię w Golińsku, obsługujące pojedyncze zabudowania lub ich małe zespoły w miejscowościach: Łączna, Różana i Rybnica

Leśna, oraz znajdujące się w znacznym oddaleniu od zgrupowań zabudowy w pozostałych miejscowościach.

4. Gospodarka odpadami – zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi i miejscowymi oraz systemem kolekcji, odbioru i unieszkodliwiania odpadów przyjętym w gminie. Preferowane nowoczesne rozwiązania, w tym wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów oraz wykorzystywanie surowców wtórnych. Wymagana rozbudowa i modernizacja istniejącego składowiska odpadów komunalnych stosownie do obowiązujących obecnie wymogów. Docelowo należy przewidywać włączenie się gminy do ponadlokalnego systemu gospodarki odpadami.

5. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz rozbudowa sieci elektroenergetycznych – zgodnie z przyrostem terenów zainwestowanych (przyrostem odbiorców) oraz z dopuszczeniem tworzenia lokalnych źródeł zasilania. Dopuszcza się też lokalizację sieci i urządzeń o znaczeniu ponadlokalnym. Dla sieci i urządzeń elektroenergetycznych należy zachować strefy ochronne, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6. Dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy. Mogą to być systemy oparte na przesyle gazu na teren gminy gazociągami, jak i wykorzystujące inne środki transportu.

7. Zaopatrzenie w ciepło – należy preferować proekologiczne systemy ogrzewania, w tym niekonwencjonalne i oparte na odnawialnych surowcach energetycznych.

8. Dopuszcza się na obszarze gminy lokalizację obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych, z zachowaniem przepisów szczególnych (zwłaszcza w odniesieniu do obszarów chronionych).

9. Przebieg nieokreślonych w Studium sieci infrastruktury technicznej powinien być jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.

10. Na terenie oznaczonym symbolem „1.EF/UP” dopuszcza się lokalizowanie urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł, w tym o mocy przekraczającej 100 kW, wyłącznie w postaci ogniw fotowoltaicznych.

11. Strefa ochronna terenu „1.EF/UP”, na którym dopuszcza się lokalizowanie urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW, pokrywa się z liniami rozgraniczającymi tego terenu.

12. Zaleca się, by lokalizowane na terenie „1.EF/UP” panele fotowoltaiczne charakteryzowały się wysokim poziomem absorpcji promieni słonecznych.

20.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Przedstawione na rysunku Studium – „Kierunki rozwoju przestrzennego” przebiegi sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (deszczowych i sanitarnych) – istniejących i projektowanych – nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób (w tym przełożenie istniejących).

2. Przedstawione na rysunku Studium – „Kierunki rozwoju przestrzennego” przebiegi istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, a także sieci gazowych i ciepłowniczych, nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się przeprowadzenie tych sieci w inny sposób (w tym przekładanie sieci istniejących).

3. Przy lokalizacji nowych obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych i przesądzeniach o zasięgach ich ewentualnego szkodliwego oddziaływania, należy uwzględnić ustalenia niniejszego Studium.

21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

1. Na obszarach gruntów ornych (pól upranych) należy wprowadzać zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie pasów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej) lub kęp/enklaw.

2. Należy – w strukturze użytkowania gruntów rolnych – co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych.

3. Pożądane wdrażanie „zamkniętych" systemów melioracji.

4. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne, zachować należy (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nie nawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól. Ustalenie to nie będzie dotyczyć cieków stanowiących element przyszłych „zamkniętych" systemów melioracji (o ile takie systemy zostaną wdrożone).

5. Zakładanie stawów rybnych dopuszczalne tylko w przypadku, jeśli nie naruszą istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni oraz nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach.

6. Lokalizacja zabudowy kubaturowej związanej z produkcją rolniczą na terenach oznaczonych na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego" symbolami „PR", a w przypadku zabudowy zagrodowej „MP". Należy ograniczyć fragmentację przestrzeni rolniczej, także w wyniku przeprowadzenia liniowych elementów zainwestowania technicznego (zwłaszcza dróg).

7. W zagospodarowaniu terenów położonych w rejonie granicy rolno-leśnej (istniejącej i planowanej) należy stworzyć odpowiednie warunki dla kształtowania się strefy ekotonowej lasu i właściwej (ekologicznie) krawędzi lasu. W szczególności lokalizowanie zabudowy zaleca się ograniczać w strefie do 50 m od granicy lasu.

8. Lasy łęgowe należy wyłączyć z gospodarki leśnej lub gospodarcze wykorzystanie tych siedliskowych typów lasów istotnie ograniczyć (m.in. poprzez minimalizowanie rębności).

9. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne należy ograniczyć tylko do przypadków niezbędnego przeprowadzenia dróg lub poszerzenia istniejących pasów drogowych oraz liniowych elementów infrastruktury technicznej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszczalna zmiana przeznaczenia dla zagospodarowania oraz lokalizacji parków, zabudowy o funkcji turystycznej lub powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

10. W rejonie Sokołowska dopuszcza się przeznaczenie terenów leśnych i łąkowych na parki przy uwzględnieniu wymagań ochrony środowiska i przyrody.

11. W szczególności zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne wymagają wybrane obszary pierwszej zmiany drugiej edycji Studium (stanowiące użytki rolne i przeznaczone w Studium pod różne formy technicznego zainwestowania).

22. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

1. Na obszarze gminy Mieroszów nie ma formalnie wyznaczonych ~~terenów zalewowych~~ **obszarów szczególnego zagrożenia powodzią** (na mocy przepisów ustawy – Prawo wodne). Zagrożenia powodziowe mogą jednak występować w dolinach potoków. W dolinach tych występować mogą też podtopienia. Na rysunkach Studium określono prawdopodobny zasięg powodzi z 1997 i 1979 roku. Na tych obszarach przed wprowadzeniem nowych obiektów budowlanych należy rozważyć ich lokalizację w innych niezagrożonych podtopieniem miejscach; dotyczy to w szczególności przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. ~~W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zaliczono gminę do strefy górskiej reżimów powodziowych, dla której wyznacza się następujące działania:~~
   ~~1) zabudowę techniczną i biologiczną potoków górskich (progi, zapory),~~
   ~~2) odbudowę i budowę wałów,~~
   ~~3) zabudowę regulacyjną (techniczno-biologiczną) potoków górskich,~~
   ~~4) zabudowę przeciwerozyjną stoków górskich, zabiegi agrotechniczne zapobiegające erozji,~~
   ~~5) zalesianie obszarów górskich, przebudowę monokultur świerkowych regla dolnego w kierunku drzewostanów mieszanych.~~

2. Na obszarze gminy nie zidentyfikowano zagrożeń związanych z **osuwaniem się mas ziemnych**. Przy czym pomija się w tym przypadku obiekty stanowiące atrakcję przyrodniczą, które położone są z dala od terenów zabudowanych takie, jak objęte ochroną pomnikową osuwisko głazów, leżące na stoku góry Kostrzyny pod tzw. „Małpią Skałą”. Również nie wymienia się tu ewentualnych zagrożeń, które mogłyby być wywołane niewłaściwym składowaniem mas ziemnych lub skalnych w kopalniach melafiru.

23. FILARY OCHRONNE.

Na obszarze gminy Mieroszów wskazuje się obszary, które należy objąć ochroną w formie filara ochronnego. Są to:

1) obszar w granicach obszaru górniczego „Rybnica Leśna I”,
2) obszar w granicach obszaru górniczego „Rybnica I”,
3) obszar w granicach złoża „Rybnica”, który w niniejszym Studium nie został objęty terenem oznaczonym symbolem „PE”.

24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE.

Na obszarze gminy Mieroszów nie znajdują się pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.

Tereny zamknięte (dla których zgodnie z obowiązującymi przepisami nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) określone zostały na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”. Ograniczają się one wyłącznie do terenów kolejowych. Brak wyznaczonych stref ochronnych dla tych terenów.

26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI, A TAKŻE OBSZARY WYMAGAJĄCE REMEDIACJI I OBSZARY ZDEGRADOWANE.

1. Do przekształceń (dla potrzeb nowych funkcji i zagospodarowania) oraz rehabilitacji wskazuje się tereny oznaczone symbolami: „M”, „ML”, „UE”, „UT”, „UTT” i „ZP” wraz z przyległymi ulicami w miejscowości Sokołowsko oraz w Mieroszowie tereny oznaczone symbolem „MUC” wraz z przyległymi ulicami i odcinkami koryta rzeki Ścinawki, a ponadto tereny: „MN”, „MNU”, „MWN”, „KPU”, „KP” i ”ZDS”, wyznaczone w zmianie Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko. Działania te powinny dotyczyć budynków, z których część – o wartościach kulturowych – powinna zostać zachowana (w tym ich forma architektoniczna). Rehabilitacji podlegać powinny także inne elementy zagospodarowania terenu, w tym tereny zieleni.

2. Do rekultywacji przewidziano tereny oznaczone na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolem „PE”. Szczegółowe sposoby rekultywacji powinny być określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

3. Ponadto do rekultywacji wskazuje się wszystkie wyrobiska poeksploatacyjne; kierunki rekultywacji poszczególnych wyrobisk (leśny, rolniczy lub rekreacyjny) – do indywidualnego określenia (m.in. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

4. Pożądane jest poddanie rehabilitacji istniejących powojennych zespołów wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej („blokowej”), a odpowiedniej modernizacji – zabudowy powstałej przed 1945 rokiem. Szczegółowe zasady tych działań powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5. W ramach zmian wprowadzonych przez pierwszą zmiana oraz zmianą Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko nie określa się obszarów wymagających remediacji, ani obszarów zdegradowanych.

27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.

Inwestycje celu publicznego – zarówno **o znaczeniu lokalnym**, jak **i ponadlokalnym** – nie zostały do niniejszego Studium zgłoszone. W Studium stworzono natomiast warunki umożliwiające lokalizację takich inwestycji wskazując tereny o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania (rozdz. 16.2). Przyjmuje się zatem, że takie inwestycje mogą być rozmieszczane – zgodnie z innymi ustaleniami Studium oraz obowiązującymi przepisami – na obszarze całej gminy.

28. STREFY UZDROWISKOWE.

Na obszarze gminy Mieroszów nie występują obecnie **strefy uzdrowiskowe**. Przewiduje się jednak możliwość nadania Sokołowsku statusu uzdrowiska.

29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m^2.

W Studium nie przewiduje się lokalizacji wielkich **obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2**; potrzeby lokalizacji tego typu obiektów nie zgłoszono również we wnioskach do Studium.

30. OBSZARY PROBLEMOWE.

Wyznacza - się oznaczony granicami na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” - **obszar problemowy w rejonie eksploatacji złóż melafiru** w sąsiedztwie wsi Rybnica Leśna, gdzie występują kolizje sprzecznych interesów wiążących się z ochroną przyrody, turystyką i rekreacją oraz wydobywaniem melafiru. W tym obszarze należy podejmować różnorodne działania służące łagodzeniu istniejących i potencjalnych konfliktów przestrzennych.

31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.

31.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Cały obszar gminy Mieroszów objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Są to następujące dokumenty:

1) „Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, obejmująca tereny przeznaczone na oczyszczalnię ścieków we wsi Golińsk (dz. nr ewid. nr 171/3 i 172/3)”, przyjęta Uchwałą Nr LI/221/98 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9

marca 1998 r., (Dz. Urz. Województwa Wałbrzyskiego Nr 12, poz. 64) - o powierzchni 1,3 ha;

2) „Zmiana planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego miasta Mieroszów - ul. Słowackiego, Mickiewicza, Zielna", przyjęta Uchwałą Nr LI/222/98 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 marca 1998 r. (Dz. Urz. Województwa Wałbrzyskiego Nr 12, poz. 65) - o powierzchni około 0,78 ha;

~~3) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Rybnica Leśna I" położonego w gminie Mieroszów (obręby wsi Rybnica Leśna, Unisław Śląski, Sokołowsko)", przyjęty Uchwałą Nr XIX/124/2000 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 24 lutego 2000 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 17, poz. 297) - o powierzchni 282,72 ha;~~

4) „Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów dla terenów pod budownictwo mieszkaniowe indywidualne w miejscowości Kowalowa (dz. nr ewid. 214/331)", przyjęta Uchwałą Nr XXI/136/2000 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 kwietnia 2000 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 23, poz. 368) - o powierzchni 1,4 ha;

5) „Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, która obejmuje obszar wsi Nowe Siodło i miasta Mieroszowa - dot. terenów przeznaczonych na działalność sportowo-lotniczą", przyjęta Uchwałą Nr XXXIII/200/01 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 maja 2001 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 81, poz. 1035) - o powierzchni 64,04 ha;

6) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Sokołowsko", przyjęty Uchwałą Nr XIII/82/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 4 września 2003 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 203, poz. 2863) - o powierzchni około 109 ha;

7) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów", przyjęty Uchwałą Nr XVI/100/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 17 października 2003 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2004 r. Nr 2, poz. 43) - o powierzchni około 7484 ha;

8) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Rybnica Leśna z przeznaczeniem na działalność górniczą", przyjęty Uchwałą Nr XXXII/178/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2004 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 243, poz. 3814) – o powierzchni 140,65 ha;

9) „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów, obejmująca obszar położony w granicach działek nr 227 i 228 w obrębie Mieroszów 2 (A.M. 5)" przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lutego

2005 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 64, poz. 1366) – o powierzchni 1,93 ha;

10) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w miejscowości Sokołowsko w gminie Mieroszów" przyjęty Uchwałą Nr XIX/73/07 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2007 roku (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 195, poz. 2188) – obejmujący 9 odrębnych obszarów położonych w obrębie Sokołowsko;

11) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego część działki nr 75/4 obręb Różana w gminie Mieroszów", przyjęty Uchwałą Nr XIX/75/07 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 44, poz. 593);

12) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Rybnica Leśna I" oraz obszarów funkcjonalnie z nim związanych", przyjęty Uchwałą Nr XLIII/194/09 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 listopada 2009 roku (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2010 r. Nr 35, poz. 480) – o powierzchni około 318 ha.

Plan, o którym mowa w pkt 7, zachował w mocy plany wymienione w pkt 1, 2 i 4, oraz częściowo zachował w mocy plan~~y~~ wymienion~~y~~e w pkt ~~3 i~~ 5. Plan, o którym mowa w pkt 6, obejmuje część gminy Mieroszów (miejscowość Sokołowsko)~~, która nie została objęta planem, o którym mowa w pkt 7~~. Plan, o którym mowa w pkt 7 częściowo zmienia plan, o którym mowa w pkt 6. Plany, o których mowa w pkt 8 i 9, stanowią zmiany planu, o którym mowa w pkt 7. Plan wymieniony w pkt 10 stanowi zmianę planu, o którym mowa w pkt 6. Plan wymieniony w pkt 11 stanowi zmianę planu, o którym mowa w pkt 7. Plan wymieniony w pkt 12 stanowi zmianę planów, o których mowa w pkt 7 i 8.

31.2. Obowiązujące uchwały o przystąpieniu do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których sporządzanie nie zostało jeszcze zakończone.

~~1. „Uchwała Nr XI/65/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Rybnica Leśna I" w gminie Mieroszów", zmieniona „Uchwałą Nr XII/75/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 24 lipca 2003 r. oraz Uchwałą Nr XLVIII/246/05 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2005 r; ostatnia z uchwał zmieniających wprowadziła m.in. zmianę w tytule uchwały, o następującym brzmieniu: „W sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Rybnica Leśna I" oraz obszarów funkcjonalnie z nim związanych".~~

~~2. „Uchwała Nr LII/268/06 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ośmiu obszarów w miejscowości Sokołowsko w gminie Mieroszów", zmieniona Uchwałą Nr LIII/272/06 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 marca 2006 r.; uchwała zmieniająca wprowadziła m.in. zmianę w tytule uchwały, o następującym brzmieniu: „W sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w miejscowości Sokołowsko w gminie Mieroszów."~~

1. Uchwała Nr XXV/111/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieroszów zatwierdzonego uchwałą Nr XVI/100/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 17 października 2003 r. ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 2, poz.43 z dnia 7 stycznia 2004 r.
2. Uchwała Nr XXV/112/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Sokołowsko uchwalonego Uchwałą Nr XIII/82/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 4 września 2003 r. ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 października 2003 r. Nr 209 poz. 2863.
3. Uchwała Nr XL/188/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów uchwalonego uchwałą Nr XVI/100/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 17 października 2003 r. ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 2, poz.43 z dnia 7 stycznia 2004 r.
4. Uchwała Nr XLIII/205/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Strzelców w Mieroszowie.

31.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których sporządzanie jest obowiązkowe.

1) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych:
   a) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Rybnica Leśna I" (uchwalony; patrz rozdz. 31.1 pkt 3)~~; obecnie prowadzone są prace nad zmianą tego planu (rozdz. 31.2)~~,
   b) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Rybnica I" (uchwalony; patrz rozdz. 31.1 pkt 8)~~; część tego planu jest w trakcie zmiany, o której mowa w lit. a~~.

2) Nie przewiduje się ustalenia w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
   a) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
   b) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2.
3) Za przestrzenie publiczne wymagające sporządzenia planu uznaje się:
   a) wyznaczone w Studium tereny dróg w ich pasach drogowych (tzn. kategorie terenów oznaczonych symbolami: „KDG", „KDZ(KDG)", „KDZ", „KDL" i „KDD"),
   b) wyznaczone w Studium nowe tereny elementów infrastruktury technicznej,
   c) tereny istniejących i planowanych obiektów organów administracji publicznej oraz publicznych: szkół, obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym w całości tereny oznaczone symbolem „U").

   Ww. tereny są objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, podobnie jak reszta gminy Mieroszów.

31.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Wobec faktu pełnego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenu całej gminy nie wyznacza się obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Natomiast zmiany obowiązujących planów miejscowych będą sporządzane w miarę ujawniających się potrzeb.

31.5. Definicja obszaru, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszarem, w rozumieniu art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 10 maja 2003 r. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.), jest:

1) cała – wyznaczona w niniejszym Studium – jednostka terenowa w liniach rozgraniczających,
2) dowolna część jednostki terenowej, na której w niniejszym Studium dopuszczono możliwość wznoszenia budynków,
3) część jednostki terenowej, na której w niniejszym Studium nie dopuszczono możliwości wznoszenia budynków, przekraczająca powierzchnię 3 ha,
4) enklawa terenów kolejowych położona poza terenami zamkniętymi,
5) dowolna enklawa terenu istniejącej lub planowanej drogi lub ulicy,

6) nie oznaczona na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” trasa transportu urobku z kopalń melafiru w rejonie Rybnicy Leśnej lub jej enklawa.

31.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach:

~~1. Opracowanie i ustanowienie planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich.~~

2. Opracowanie strategii rozwoju rolnictwa dla gmin górskich powiatu.

3. Modernizacja linii kolejowej relacji Boguszów-Gorce Wschód – Mieroszów – granica państwa (Republika Czeska); przywrócenie ruchu pasażerskiego i utrzymanie towarowego na tej linii.

4. Budowa wskazanych w Studium obwodnic na trasie drogi krajowej nr 35 oraz chodników na odcinkach, na których nie zostały one jeszcze wykonane wzdłuż obecnej trasy tej drogi.

5. Modernizacja ~~drogi wojewódzkiej i~~ dróg powiatowych.

6. Budowa bocznicy kolejowej w rejonie Unisławia Śląskiego.

7. Opracowanie projektu powiatowego lub regionalnego systemu dróg rowerowych i jego realizacja.

8. Budowa sieciowego systemu dystrybucji gazu.

9. Wdrożenie ponadgminnego (powiatowego) systemu gospodarki odpadami.

10. Uwzględnienie gminy Mieroszów w ponadlokalnych programach w tym m.in. w zakresie współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców w tym niepełnosprawnych.

11. Prowadzenie wspólnych działań z Republiką Czeską w zakresie ochrony zasobów wód podziemnych w rejonach przygranicznych – dla ochrony GZWP nr 342.

12. Rozważenie celowości i ewentualnie powołania Parku Krajobrazowego Gór Kruczych i Zaworów, co wiązałoby się z włączeniem doń Obszaru Chronionego Krajobrazu Zawory.

32. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.

Dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy Mieroszów ocenić można jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi, tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Z niekorzystnych cech zagospodarowania przestrzeni i przejawów degradacji wymienić tu można w szczególności: nie spełniające obecnych wymogów ekologicznych i sanitarnych rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej, składowisko odpadów na obszarze miasta Mieroszów oraz wymagającą pewnych inwestycji proekologicznych kopalnię „Rybnica Leśna".

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, przy usprawnieniu funkcjonowania układów oraz stworzeniu warunków dla sukcesywnej eliminacji lokalnie niekorzystnych przejawów tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto więc podstawową zasadę nierozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodawaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych.

W mieście ekspansję terenów zainwestowanych wskazano głównie w kierunku północno-zachodnim (z przewagą zabudowy mieszkaniowej) oraz wschodnim (zarówno tereny mieszkaniowe, jak i przeznaczone dla aktywności gospodarczych). Dążono też do segregacji funkcji oraz zachowania charakteru zabudowy i układu urbanistycznego starego centrum. Segregację funkcji przewidziano także na wiejskich obszarach osadniczych poprzez wskazanie wyodrębnionych terenów dla aktywności gospodarczych, gdzie lokalizować będzie można obiekty stwarzające potencjalne uciążliwości sąsiedzkie dla funkcji mieszkaniowych oraz przeznaczonych pod zagospodarowanie turystyczne.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- tereny mieszkaniowo-usługowe, z preferencją dla usług centrotwórczych, obejmujące staromiejskie centrum Mieroszowa,
- tereny mieszkaniowe,
- tereny mieszkaniowe i drobnej nieuciążliwej aktywności gospodarczej,
- tereny przeznaczone dla koncentracji aktywności gospodarczych, w tym dla działalności górniczej,
- tereny przeznaczone dla zagospodarowania turystycznego,
- tereny przeznaczone dla obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji,
- tereny zieleni,

- tereny otwarte, głównie rolne i leśne~~,~~
- tereny z przewagą nieuciążliwych usług oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i socjalnej,
- teren ogrodu zoologicznego wraz z obiektami towarzyszącymi,
- teren z przewagą obiektów farmy fotowoltaicznej oraz funkcji gospodarczych.

Dla poprawy warunków i bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy (zewnętrznych i wewnętrznych) określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano (do wybudowania) obwodnice i inne nowe odcinki dróg i ulic. Dopuszczono realizację nowej trasy transportu urobku z kopalń w rejonie Rybnicy Leśnej, nie przesądzając jednak na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego" jej przebiegu, wymagając jednak, by nie kolidował on z siedliskami przyrodniczymi i gatunkami roślin oraz zwierząt chronionych na obszarze Natura 2000 oraz uznając, że realizacja tej inwestycji byłaby bardzo pożądana.

W związku z przewidywanym rozwojem turystyki – priorytetowego elementu „Strategii gminy Mieroszów" - wyznaczono szereg terenów rekreacyjno-turystycznych, obejmujących najbardziej atrakcyjne pod względem przyrodniczo-krajobrazowym rejony.

Dla poprawy jakości środowiska, w szczególności najbardziej zdegradowanego tu środowiska wodnego, zakłada się uporządkowanie gospodarki ściekowej, także na obszarach wiejskich. Dla zachowania cennych ekosystemów przyrodniczych w dolinach (nie objętych formalną ochroną) przewidziano ekstensywne (i „zachowawcze") formy zagospodarowania istotnie ograniczając możliwość wprowadzania nowej zabudowy. Wprowadzono tam też m.in. nakaz maksymalnego zachowania wszelkich naturalnych akwenów oraz ekosystemów terenów podmokłych.

Pierwsza zmiana drugiej całościowej edycji Studium obejmowała całościową aktualizację części obejmującej Uwarunkowania rozwoju przestrzennego, będących podstawą dla określenia kierunków rozwoju oprzestrzennego, dla wybranych 24 obszarów. Większość terenów w granicach zmienianych ww. obszarów została przeznaczona pod różne formy zainwestowania, określone w dotychczas obowiązującym studium. W niniejszej zmianie wydzielono dodatkowo nowe jednostki terenowe, dotychczas nie zdefiniowane o następującym przeznaczeniu:

- teren ogrodu zoologicznego wraz z obiektami towarzyszącymi – symbol OZ,
- teren z przewagą obiektów farmy fotowoltaicznej oraz funkcji gospodarczych z wyłączeniem: aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz stacji paliw – symbol EF/UP;
- tereny z przewagą nieuciążliwych usług oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i socjalnej – symbol UM .

Należy dodać, że wyniki analizy uwarunkowań były przesłanką do zachowania, w nielicznych przypadkach, dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów objętych zmianą studium.

Zmiana Studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko obejmowała częściową zmianę kierunków rozwoju przestrzennego dla wybranych 8 obszarów. W granicach zmienianych obszarów jednostka terenowa „1.MUC” została przeznaczona pod zagospodarowanie zgodnie z definicją określoną w studium obowiązującym przed zmianą z 2023 r., natomiast definicję jednostki terenowej o symbolu „1.R” uzupełniono o ustalenia związane z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych.

Nowe definicje przeznaczeń wprowadzone na potrzeby zmiany studium z 2023 r. w miejscowościach: Mieroszów, Golińsk i Sokołowsko to:

– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – o symbolu MN;
– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – o symbolu MNU,
- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej – o symbolu MWN,
– teren parkingu i usług towarzyszących, w tym handlu i gastronomii – o symbolu KPU,
– teren parkingu - o symbolu KP,
- teren ogrodów działkowych – o symbolu ZDS.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LXXVII/447/2024
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 29 stycznia 2024 r.

GMINA MIEROSZÓW

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

0 0,2km 1km 2km 3km 4km 5km

N

SKALA 1:10 000

"E2Z3" Trzecia zmiana drugiej edycji Studium

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR XLIX/292/2022
RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA
Z DNIA 30 maja 2022 r.

W SPRAWIE UCHWALENIA ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY MIEROSZÓW

LEGENDA ZMIANY STUDIUM:

① **GRANICA I NUMER OBSZARU ZMIANY STUDIUM W ZAKRESIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

LEGENDA:

GRANICA I NUMER OBSZARU ZMIANY STUDIUM

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

GRANICA SPECJALNEGO OBSZARU OCHRONY SIEDLISK (SOO) GÓRY KAMIENNE PLH020038

OBSZAR SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

ZIDENTYFIKOWANE STANOWISKO CHRONIONEGO GATUNKU ZWIERZĄT

ZIDENTYFIKOWANE STANOWISKO CHRONIONEGO GATUNKU ROŚLIN LUB GRZYBÓW

WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

ORIENTACYJNA GRANICA ZASIĘGU OBSZARU ZALANEGO PODCZAS POWODZI W 1979 LUB 1997 ROKU

ŚRODOWISKO KULTUROWE

GRANICA STREFY "B" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

GRANICA STREFY "K" OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

DOMINUJĄCE SPOSOBY ZAGOSPODAROWANIA TERENU

TEREN OSADNICZY (MIESZKANIOWY, ZAGRODOWY, USŁUGOWY ORAZ MAŁE OBIEKTY PRZEMYSŁOWE)

LAS

GRUNT ROLNY

GRUNT ROLNY KLASY BONITACYJNEJ III

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA 20 kV

GRANICE ADMINISTRACYJNE

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY MIEROSZÓW POKRYWAJĄCA SIĘ Z GRANICĄ PAŃSTWA

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY MIEROSZÓW NIEPOKRYWAJĄCA SIĘ Z GRANICĄ PAŃSTWA

GRANICA MIASTA MIEROSZÓW

GRANICA OBRĘBU GEODEZYJNEGO

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE
OCHRONA PRZYRODY

GRANICA PARKU KRAJOBRAZOWEGO "SUDETÓW WAŁBRZYSKICH"

GRANICA OTULINY PARKU KRAJOBRAZOWEGO "SUDETÓW WAŁBRZYSKICH"

GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU "ZAWORY"

GRANICA PROPONOWANEGO SPECJALNEGO OBSZARU OCHRONY SIEDLISK (SOO) GÓRY KAMIENNE (PLH020038)

GRANICA OBSZARU SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) NATURA 2000 SUDETY WAŁBRZYSKO-KAMIENNOGÓRSKIE (PLB020010)

POMNIK PRZYRODY OŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)

POMNIK PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)

OBSZAR SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

OBSZAR CENNY POD WZGLĘDEM BOTANICZNYM

ZIDENTYFIKOWANE STANOWISKO CHRONIONEGO GATUNKU ZWIERZĄT

ZIDENTYFIKOWANE STANOWISKO CHRONIONEGO GATUNKU ROŚLIN LUB GRZYBÓW

ORIENTACYJNE LOKALIZACJE OBSZARÓW I OBIEKTÓW PROPONOWANYCH DO OBJĘCIA OCHRONĄ:

PROPONOWANY OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

PROPONOWANE POSZERZENIE GRANIC PARKU KRAJOBRAZOWEGO

PROPONOWANY REZERWAT PRZYRODY I JEGO NUMER

PROPONOWANY UŻYTEK EKOLOGICZNY I JEGO NUMER

OBIEKT O CECHACH POMNIKA PRZYRODY (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)

WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

GZWP Nr 342 — GRANICA ZASIĘGU GŁÓWNEGO ZBIORNIKA WÓD PODZIEMNYCH NR 342 "NIECKA WEWNĄTRZSUDECKA KRZESZÓW"

ORIENTACYJNA GRANICA ZASIĘGU OBSZARU ZALANEGO PODCZAS POWODZI W 1979 LUB 1997 R.

GRANICA 50-METROWEJ STREFY SANITARNEJ OD CZYNNEGO CMENTARZA

RZEKA

GÓRNICTWO I SUROWCE MINERALNE

granica terenu górniczego "Rybnica Leśna II" — GRANICA TERENU GÓRNICZEGO WRAZ Z JEGO NAZWĄ

granica obszaru górniczego "Rybnica Leśna II" — GRANICA OBSZARU GÓRNICZEGO WRAZ Z JEGO NAZWĄ

granica złoża "Rybnica Leśna" KD 976 — GRANICA UDOKUMENTOWANEGO ZŁOŻA KOPALIN WRAZ Z JEGO NAZWĄ ORAZ NUMEREM IDENTYFIKACYJNYM

GRANICA OBSZARU PERSPEKTYWICZNEGO ZŁOŻA GLINY

GRANICA OSUWISKA

ŚRODOWISKO KULTUROWE
STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

GRANICA STREFY "A" ŚCISŁEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

GRANICA STREFY "B" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

GRANICA STREFY "K" OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

STREFA "E" OCHRONY EKSPOZYCJI

GRANICA STREFY "W" OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

GRANICA STREFY "OW" OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ

OBIEKTY ZABYTKOWE

OBIEKT ZABYTKOWY ZNAJDUJĄCY SIĘ W REJESTRZE ZABYTKÓW (Z NUMEREM ODPOWIADAJĄCYM NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)

ZABYTKOWE ALEJE I SZPALERY DRZEW

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

PUNKTOWE

OBSZAROWE

NOWO ODKRYTE, DLA KTÓRYCH NIE ZOSTAŁA OPRACOWANA DOKUMENTACJA

KOMUNIKACJA

LINIA KOLEJOWA

DROGA/ULICA KRAJOWA

DROGA/ULICA POWIATOWA

DROGA/ULICA GMINNA

WYBRANE DROGI NIEPUBLICZNE

DOMINUJĄCE SPOSOBY ZAGOSPODAROWANIA TERENU

TEREN OSADNICZY (MIESZKANIOWY, ZAGRODOWY, USŁUGOWY ORAZ MAŁE OBIEKTY PRZEMYSŁOWE)

TEREN SPORTOWO-USŁUGOWY

LAS

PARK

OGRODY DZIAŁKOWE

TEREN CMENTARZA LUB TEREN POCMENTARNY

ZBIORNIK WODNY

TEREN PRZEMYSŁOWY LUB TEREN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

TEREN POWIERZCHNIOWEJ EKSPLOATACJI KOPALIN ORAZ ZWIAZANYCH Z NIĄ OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ

TEREN NIECZYNNEJ STACJI PALIW

TEREN ZAMKNIĘTY LINII KOLEJOWEJ

GRUNT ROLNY

GRUNT ROLNY KLASY BONITACYJNEJ III

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA W IZOLACJI 110 kV

ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA 20 kV

ISTNIEJĄCA SKABLOWANA LINIA ELEKTROENERGETYCZNA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA

GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA ROZDZIELNIA SIECIOWA 20 kV R - MIEROSZÓW

ISTNIEJĄCA STACJA TRANSFORMATOROWA

ISTNIEJĄCE UJĘCIE WODY

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW

MASZT TELEKOMUNIKACYJNY

gmina Boguszów-Gorce
gmina Wałbrzych
gmina Jedlina-Zdrój
gmina Czarny Bór
gmina Głuszyca
gmina Lubawka
republika Czeska

UNISŁAW ŚLĄSKI
KAMIONKA
RYBNICA LEŚNA
KOWALOWA
SOKOŁOWSKO
RÓŻANA
ŁĄCZNA
MIEROSZÓW
NOWE SIODŁO
GOLIŃSK

Unisław Śląski
Kamionka
Rybnica Leśna
Wiktorin
Różana
Łączna
Nowe Siodło
Golińsk

EKOLAND BIURO URBANISTYCZNE
93-129 Wrocław ul. Kwiatkowskiego 8, tel/fax: (71) 341 28 94, 341 28 96

MIASTO I GMINA MIEROSZÓW

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY MIEROSZÓW DLA WYBRANYCH OBSZARÓW W MIEŚCIE MIEROSZÓW ORAZ OBRĘBACH GOLIŃSK, ŁĄCZNA, SOKOŁOWSKO

GŁÓWNY PROJEKTANT DYREKTOR BIURA	PROJEKTANCI: mgr inż. ELŻBIETA GRABOWSKA mgr inż. EDYTA JAWORSKA mgr inż. KLAUDIA MEJNARTOWICZ-PAWŁOWSKA mgr inż. ANNA ZAJĄCZKOWSKA mgr inż. KAMIL ZAJĄCZKOWSKI
mgr inż. arch. MAREK WILAND	
WROCŁAW GRUDZIEŃ 2020	

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr XLIX/221/17
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 28 grudnia 2017 r.

EKOLAND BIURO URBANISTYCZNE
93-621 Wrocław ul. Kwiatkowskiego 19, tel/fax: (71) 341 28 94, 341 28 96

GMINA MIEROSZÓW

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

GŁÓWNY PROJEKTANT DYREKTOR BIURA	PROJEKTANCI: mgr inż. ELŻBIETA GRABOWSKA mgr inż. EDYTA JAWORSKA mgr inż. ZUZANNA MATERNA-LESIUK mgr inż. ANNA ZAJĄCZKOWSKA mgr inż. KAMIL ZAJĄCZKOWSKI mgr inż. ALEKSANDRA ZUTER mgr inż. MARTYNA ZIĘBA
mgr inż. arch. MAREK WILAND	
WROCŁAW GRUDZIEŃ 2017	

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr LXXVII/447/2024
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 29 stycznia 2024 r.

GMINA MIEROSZÓW

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

0 0,2km 1km 2km 3km 4 km

SKALA 1:10 000

LEGENDA:

GRANICA I NUMER OBSZARU ZMIANY STUDIUM
LINIA ROZGRANICZAJĄCA TERENY

WODY
ORIENTACYJNA GRANICA ZASIĘGU OBSZARU ZALANEGO PODCZAS POWODZI W 1979 LUB 1997 ROKU

ŚRODOWISKO KULTUROWE
GRANICA STREFY "B" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
GRANICA STREFY "K" OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

KOMUNIKACJA
PROJEKTOWANA DROGA/ULICA KLASY L

WYBRANE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
ISTNIEJĄCA I PROJEKTOWANA SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ
ISTNIEJĄCY WODOCIĄG
ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA
ISTNIEJĄCA SKABLOWANA LINIA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA

OZNACZENIA TERENÓW

MN	TEREN ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
MNU	TEREN ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I USŁUG
MWN	TEREN ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ LUB WIELORODZINNEJ
KPZ	TEREN PARKINGU I USŁUG TOWARZYSZĄCYCH
KP	TEREN PARKINGU
ZDS	TEREN OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
MUC	TEREN Z PRZEWAGĄ ŚRÓDMIEJSKIEJ WIELORODZINNEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I USŁUG, W TYM O FUNKCJI CENTROTWÓRCZEJ
R	TERENY Z PRZEWAGĄ UŻYTKOWANIA ROLNICZEGO

gmina CZARNY BÓR
gmina WAŁBRZYCH
gmina JEDLINA ZDRÓJ
gmina GŁUSZYCA
gmina LUBAWKA
REPUBLIKA CZESKA

OGUSZÓW-GORCE
UNISŁAW ŚLĄSKI
RYBNICA LEŚNA
KOWALOWA
SOKOŁOWSKO
SOKOŁOWSKO-VÝŠNOV
SOKOŁOWSKO-PONĚMICE
KAMIENNA GÓRA
ŁĄCZNA
RÓŻANA
MIEROSZÓW
NOWE SIODŁO
GOLIŃSK
GOLIŃSK-MEZIMĚSTÍ (STAROSTÍN)
MIEROSZÓW-MEZIMĚSTÍ
ŁĄCZNA-MIEROSZÓW-ZDONOV
NOWE SIODŁO-VÝŠNOV

LEGENDA ZMIANY STUDIUM

GRANICA I NUMER OBSZARU ZMIANY STUDIUM W ZAKRESIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GRANICA OBRĘBU PEŁNIĄCA FUNKCJĘ LINII ROZGRANICZAJĄCEJ TERENY

DOMINUJĄCE SPOSOBY ZAGOSPODAROWANIA TERENU

LINIA ROZGRANICZAJĄCA TERENY

M	TERENY Z PRZEWAGĄ NISKIEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ, GŁÓWNIE JEDNORODZINNEJ I NISKIEJ ZABUDOWY USŁUGOWEJ
MP	TERENY Z PRZEWAGĄ ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ LUB ZAGRODOWEJ ORAZ OBIEKTÓW USŁUG I PRODUKCJI NIE KOLIDUJĄCYCH Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ
UM	TERENY Z PRZEWAGĄ NIEUCIĄŻLIWYCH USŁUG ORAZ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ I SOCJALNEJ
UE	TEREN Z PRZEWAGĄ USŁUG CHRONIONYCH I INNYCH NIEUCIĄŻLIWYCH USŁUG
OZ	TEREN OGRODU ZOOLOGICZNEGO WRAZ Z OBIEKTAMI TOWARZYSZĄCYMI
UP	TERENY Z PRZEWAGĄ FUNKCJI GOSPODARCZYCH
EF/UP	TEREN Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW FARMY FOTOWOLTAICZNEJ ORAZ FUNKCJI GOSPODARCZYCH
PR	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW PRODUKCJI ROLNEJ I OBSŁUGI GOSPODARKI ROLNEJ
W	TEREN Z PRZEWAGĄ URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ
R	TERENY Z PRZEWAGĄ UŻYTKOWANIA ROLNICZEGO
RR	TEREN ŁĄK I PASTWISK
ZL	TEREN Z PRZEWAGĄ LASÓW I DOLESIEŃ ORAZ OBIEKTÓW GOSPODARKI LEŚNEJ

DROGA KLASY G
PEŁNIĄCA FUNKCJĘ LINII ROZGRANICZAJĄCEJ TERENY

ECO LAND
53-021 Wrocław ul. Kościuszki 8, tel/fax: (71) 341 28 54, 341 28 56

MIASTO I GMINA MIEROSZÓW
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY MIEROSZÓW W OBRĘBIE OBSZARÓW W MIEJSCOWOŚCIACH: ŁĄCZNA, RÓŻANA, MIEROSZÓW, KOWALOWA, SOKOŁOWSKO

GŁÓWNY PROJEKTANT DYREKTOR BIURA	PROJEKTANCI: mgr inż. arch. MAREK WILAND
	mgr inż. EDYTA JAKUBOWSKA-PAWŁOWSKA
	mgr inż. ALICJA WOJDA
	mgr inż. KAMIL ZAJĄCZKOWSKI
WROCŁAW GRUDZIEŃ 2017	mgr inż. ALEKSANDRA GUZY
	mgr inż. MARTYNA KOLAT
	mgr inż. KAROLINA WOLF

Załącznik nr 3
do Uchwały Nr XLIX/221/17
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 28 grudnia 2017 r.

ECO LAND
53-021 Wrocław ul. Kościuszki 15, tel/fax: (71) 341 28 54, 341 28 56

GMINA MIEROSZÓW
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

GŁÓWNY PROJEKTANT DYREKTOR BIURA	PROJEKTANCI: mgr inż. arch. MAREK WILAND
	mgr inż. EDYTA JAKUBOWSKA-PAWŁOWSKA
	mgr inż. ALICJA WOJDA
	mgr inż. KAMIL ZAJĄCZKOWSKI
WROCŁAW GRUDZIEŃ 2017	mgr inż. ALEKSANDRA GUZY
	mgr inż. MARTYNA KOLAT
	mgr inż. KAROLINA WOLF

"E2Z3" Trzecia zmiana drugiej edycji Studium

ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR XLIX/292/2022
RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA
Z DNIA 30 maja 2022r.

W SPRAWIE UCHWALENIA ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY MIEROSZÓW

LEGENDA ZMIANY STUDIUM:

GRANICA I NUMER OBSZARU ZMIANY STUDIUM W ZAKRESIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
LINIE ROZGRANICZAJĄCE TERENÓW

M	TERENY Z PRZEWAGĄ NISKIEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ, GŁÓWNIE JEDNORODZINNEJ I NISKIEJ ZABUDOWY USŁUGOWEJ
MP	TERENY Z PRZEWAGĄ ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ LUB ZAGRODOWEJ ORAZ OBIEKTÓW USŁUG I PRODUKCJI NIEKOLIDUJĄCYCH Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ
UT	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW USŁUG TURYSTYCZNYCH

**) Elementy rysunku, co do których lokalizacje obiektów i wydzieleń należy przyjmować w oparciu o rysunek Studium "Uwarunkowania rozwoju przestrzennego"*

LEGENDA

GRANICE ADMINISTRACYJNE
GRANICA OPRACOWANIA
GRANICA PAŃSTWA
GRANICA OPRACOWANIA
GRANICA GMINY NIE BĘDĄCA
GRANICĄ GMINY
GRANICA MIASTA
GRANICA OBRĘBU

ŚRODOWISKO NATURALNE I KULTUROWE
OCHRONA PRZYRODY
)* **GRANICA POTENCJALNEGO OBSZARU NATURA 2000 GÓRY KAMIENNE
)* **GRANICA PARKU KRAJOBRAZOWEGO SUDETÓW WAŁBRZYSKICH
)* **GRANICĄ OTULINY PARKU KRAJOBRAZOWEGO SUDETÓW WAŁBRZYSKICH
)* **GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU ZAWORY
POMNIK PRZYRODY OŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)
POMNIK PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)
ORIENTACYJNA GRANICA OBSZARU, W ZASIĘGU KTÓREGO MOGŁBY ZOSTAĆ POWOŁANY PROJEKTOWANY:
)* **REZERWAT PRZYRODY „WSCHODNIE STOKI LESISTEJ MAŁEJ"
)* **REZERWAT PRZYRODY OŻYWIONEJ „WSCHODNIA CZĘŚĆ DOLINY SOKOŁOWCA"
)* **REZERWAT PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ „ZAPOMNIANE SKAŁKI"
)* **UŻYTEK EKOLOGICZNY „UNISŁAWSKIE ŁĄKI"
)* **UŻYTEK EKOLOGICZNY „STAWY GOLIŃSKIE"
)* **UŻYTEK EKOLOGICZNY „ŁĄKI W POBLIŻU KOWALOWEJ"
)* **UŻYTEK EKOLOGICZNY FRAGMENTU DOLINY POTOKU CZARTOWIEC NA WSCHÓD SOKOŁOWSKA
OBIEKTY, KTÓRE MOŻNA BY POWOŁAĆ:
)* **W FORMIE OBIEKTÓW O CECHACH POMNIKÓW PRZYRODY OŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)
)* **W FORMIE OBIEKTÓW O CECHACH POMNIKÓW PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ (NUMER NA RYSUNKU ODPOWIADA NUMEROWI UMIESZCZONEMU W TEKŚCIE STUDIUM)
WODY
)* **GRANICA STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ UJĘCIA WODY
)* **ORIENTACYJNA GRANICA ZASIĘGU GŁÓWNEGO ZBIORNIKA WÓD PODZIEMNYCH
ORIENTACYJNA GRANICA ZASIĘGU OBSZARU ZALANEGO PODCZAS POWODZI W 1979 LUB 1997 ROKU
GRANICA 50-METROWEJ STREFY OCHRONNEJ WOKÓŁ CZYNNEGO LUB PLANOWANEGO CMENTARZA

GÓRNICTWO I SUROWCE MINERALNE
)* **GRANICA TERENU GÓRNICZEGO
)* **GRANICA OBSZARU GÓRNICZEGO
GRANICA FILARA OCHRONNEGO
)* **ORIENTACYJNA GRANICA ZŁÓŻ KOPALIN

ŚRODOWISKO KULTUROWE
GRANICA STREFY „A" ŚCISŁEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
GRANICA STREFY „B" OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
GRANICA STREFY „K" OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO
GRANICA STREFY „E" OCHRONY EKSPOZYCJI
GRANICA STREFY „W" OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
GRANICA STREFY „OW" OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ DLA MIEJSCOWOŚCI O ŚREDNIOWIECZNEJ METRYCE
)* **OBIEKT ZABYTKOWY ZNAJDUJĄCY SIĘ W REJESTRZE ZABYTKÓW
)* **OBIEKT ZABYTKOWY ZNAJDUJĄCY SIĘ W EWIDENCJI WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
)* **STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE

KOMUNIKACJA
DROGI
LINIA KOLEJOWA
DROGA/ULICA KLASY G
PROJEKTOWANA DROGA/ULICA KLASY G
DROGA/ULICA KLASY Z
DROGA/ULICA KLASY L
PROJEKTOWANA DROGA/ULICA KLASY L
DROGA/ULICA KLASY D
PROJEKTOWANA DROGA/ULICA KLASY D
PROJEKTOWANA DROGA WEWNĘTRZNA
"DROGA ŚRÓDSUDECKA"
ODCINEK SZLAKU CYSTERSÓW NIE POKRYWAJĄCY SIĘ Z "DROGĄ ŚRÓDSUDECKĄ"
PLANOWANA ŚCIEŻKA ROWEROWA

PRZEJŚCIA GRANICZNE
ISTNIEJĄCE KOLEJOWE PRZEJŚCIE GRANICZNE
ISTNIEJĄCE DROGOWE PRZEJŚCIE GRANICZNE
ISTNIEJĄCE TURYSTYCZNE PRZEJŚCIE GRANICZNE
PROJEKTOWANE TURYSTYCZNE PRZEJŚCIE GRANICZNE

WYBRANE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
SYSTEM KANALIZACJI SANITARNEJ
ISTNIEJĄCA I PROJEKTOWANA SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ
OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
PLANOWANA OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
PRZEPOMPOWNIA ŚCIEKÓW
SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ
ISTNIEJĄCY WODOCIĄG
PRZEPOMPOWNIA WODY
)* **ORIENTACYJNE LOKALIZACJE ISTNIEJĄCYCH UJĘĆ WODY
)* **ORIENTACYJNA LOKALIZACJA PLANOWANEGO UJĘCIA WODY
)* **ORIENTACYJNE LOKALIZACJE ZBIORNIKÓW ZASILANYCH PRZEZ UJĘCIA WODY
SYSTEM ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ
ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 kV
)* **ISTNIEJĄCA NAPOWIETRZNA LINIA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA
ISTNIEJĄCA SKABLOWANA LINIA ŚREDNIEGO NAPIĘCIA
)* **ROZDZIELNIA SIECIOWA 20 kV R - MIEROSZÓW
)* **STACJA TRANSFORMATOROWA (MUROWANA I SŁUPOWA)

OBSZARY O SPECYFICZNYM STATUSIE
ZASIĘG MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, PRZYJĘTEGO UCHWAŁĄ INNĄ NIŻ UCHWAŁA NR XVI/110/03 RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA Z DNIA 17 PAŹDZIERNIKA 2003 ROKU
ZASIĘG TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
GRANICA OBSZARU PROBLEMOWEGO W REJONIE EKSPLOATACJI MELAFIRU

OZNACZENIA TERENÓW

MUC	TEREN Z PRZEWAGĄ ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ WIELORODZINNEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I USŁUG, W TYM O FUNKCJI CENTROTWÓRCZEJ
M	TERENY Z PRZEWAGĄ NISKIEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ, GŁÓWNIE JEDNORODZINNEJ I NISKIEJ ZABUDOWY USŁUGOWEJ
MU	TERENY Z PRZEWAGĄ ZABUDOWY REKREACJI INDYWIDUALNEJ (LETNISKOWEJ), PENSJONATOWEJ I JEDNORODZINNEJ
MP	TERENY Z PRZEWAGĄ ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ LUB ZAGRODOWEJ ORAZ OBIEKTÓW USŁUG I PRODUKCJI NIE KOLIDUJĄCYCH Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ
UE	TERENY Z PRZEWAGĄ USŁUG CHRONIONYCH I INNYCH NIEUCIĄŻLIWYCH USŁUG
U,KSN	TERENY Z PRZEWAGĄ USŁUG, W TYM M.IN. STACJI PALIW
UT	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW USŁUG TURYSTYCZNYCH
UTT	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW USŁUG TURYSTYCZNYCH ORAZ TERENOWYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH, Z WYŁĄCZENIEM BAZY NOCLEGOWEJ
N,UT	TERENY UŻYTKÓW ZIELONYCH ORAZ TERENOWYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ SŁUŻĄCYCH NARCIARSTWU
US	TERENY Z PRZEWAGĄ USŁUG SPORTU
KSN	TERENY Z PRZEWAGĄ STACJI PALIW I USŁUG TOWARZYSZĄCYCH
UP	TERENY Z PRZEWAGĄ FUNKCJI GOSPODARCZYCH Z WYŁĄCZENIEM: AKTYWNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ ROLNICZĄ I OBSŁUGĄ ROLNICTWA, OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ORAZ STACJI PALIW
P	TERENY Z PRZEWAGĄ FUNKCJI GOSPODARCZYCH Z WYŁĄCZENIEM: AKTYWNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ ROLNICZĄ I OBSŁUGĄ ROLNICTWA ORAZ OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m
PE	TERENY Z PRZEWAGĄ POWIERZCHNIOWEJ EKSPLOATACJI SUROWCÓW MINERALNYCH
PR	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW PRODUKCJI ROLNEJ I OBSŁUGI GOSPODARKI ROLNEJ
W	TERENY Z PRZEWAGĄ URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ
K	TEREN Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ
O	TEREN Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW SKŁADOWANIA ODPADÓW
E	TERENY Z PRZEWAGĄ URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ
T	TERENY Z PRZEWAGĄ URZĄDZEŃ RADIOWYCH I TELEKOMUNIKACYJNYCH
ZP	TERENY Z PRZEWAGĄ PARKÓW I INNYCH ZESPOŁÓW ZIELENI URZĄDZONEJ
ZC	TERENY Z PRZEWAGĄ CMENTARZY
ZD	TERENY Z PRZEWAGĄ OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
WS	TERENY Z PRZEWAGĄ WÓD OTWARTYCH Z SĄSIADUJĄCYMI PASMAMI GRUNTU
RW	TERENY Z PRZEWAGĄ GOSPODARSTW RYBACKICH I OGRODÓW WĘDKARSKICH ZE ZBIORNIKAMI WODNYMI ORAZ TOWARZYSZĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA
IS	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW STRAŻY GRANICZNEJ I INNYCH USŁUG BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
IG	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ GRANICZNYCH
KK	TERENY Z PRZEWAGĄ OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ SŁUŻĄCYCH KOLEI
KKB	TERENY Z PRZEWAGĄ URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW BOCZNICY KOLEJOWEJ ORAZ INNYCH ZWIĄZANYCH Z BOCZNICĄ FUNKCJI GOSPODARCZYCH
R	TERENY Z PRZEWAGĄ UŻYTKOWANIA ROLNICZEGO
ZL	TERENY Z PRZEWAGĄ LASÓW I DOLESIEŃ ORAZ OBIEKTÓW GOSPODARKI LEŚNEJ

Załącznik Nr 4
do uchwały Nr LXXVII/447/2024
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 29 stycznia 2024 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mieroszów

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, poz. poz. 1506, poz. 1597, poz. 1688, poz. 1890 i poz. 2029), art. 65 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) **Rada Miejska Mieroszowa**, zgodnie z przyjętym przez Burmistrza Mieroszowa sposobem rozpatrzenia uwag, rozstrzyga co następuje:

Lp.	**Data wpływu uwagi**	**Treść uwagi**	**Oznaczenie obszaru, którego dotyczy uwaga**	**Sposób rozpatrzenia uwagi**
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	15.02.2023	„(…) składa następujące wnioski do ogłoszonego projektu zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieroszów, grudzień 2022r.: I. Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o. wnioskują o zmianę zapisu w projekcie „Zmiana Studium…”, Dział IV. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, pkt. 16.2. na stronie 202-203, pkt. 4a, w zakresie: „4a. UM – tereny z przewagą nieuciążliwych usług oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, i socjalnej i pracowniczej; zasady zagospodarowania: 1) dopuszcza się lokalizacje obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, w tym na wyodrębnionych działkach lub jednostkach terenowych, 2) dopuszcza się lokalizacje miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	działka nr 92/40, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna	W wyniku wyłożenia do publicznego wglądu odstąpiono od dalszego procedowania projektu zmiany studium dla obszaru będącego przedmiotem uwagi. Autor uwagi przyjął za najbardziej optymalne rozwiązania przewidziane w obowiązującym planie miejscowym.

		przestrzennego miasta i gminy Mieroszów. Grudzień 2022 r. 203 3) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i lokalizację obiektów małej architektury, 4) dopuszcza się przeprowadzenie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych, 5) dopuszcza się zabudowę mieszkaniową w formie niskiej szeregowej zabudowy; 5) 6) wskaźnik powierzchni zainwestowania działki budowlanej nie może przekraczać 6070% II. Tym samym, Spółka wnioskuje, aby w dokumencie „Prognoza oddziaływania na środowisko” z grudnia 2022r. zostały zmienione zapisy (pkt. 7. ppkt. 7.1., strona 27 – tabela): A) Ujęcie w wypadku 6. Numeru obszaru projektu Studium rozszerzonej funkcji „MP/UM – teren z obiektami usług i produkcji/zabudowa mieszkaniowa w formie szeregowej” Uzasadnienie: wskazana nieruchomość jest wyłączną własnością Sanatoriów Dolnośląskich sp. z o.o. (100% udział Województwa Dolnośląskiego). historycznie i obecnie wykorzystywana jest do realizacji usług wspierających/towarzyszących działalności leczniczej Spółki – aktualnie nieruchomość jest niezbędną dla zapewnienia ciągłości ruchu obiektów w Sokołowsku (bezpieczeństwo i gwarancja realizacji podstawowych zadań publicznych nałożonych na Spółkę). stale nakładane przez organy publiczne nowe obowiązki oraz obciążenia na Spółkę przekładają się		

		na konieczność rozwoju usług wspierających działalność statutową Spółki. Bardzo realną perspektywą dla Spółki jest np. przygotowania zaplecza magazynowego, czy też utworzenie infrastruktury realizującej zadania związane z wewnętrzną usługą pralniczą. Zabezpieczenie możliwości funkcjonowania i rozwoju leży w interesie Spółki, jak i zapewne całej Gminy. Spółka jest największym pracodawcą w gminie Mieroszów (tym samym stanowi podstawowy czynnik stabilności i rozwoju rynku pracy we wsi Sokołowsko). Działania, które ograniczają lub tez ujmują potrzeb Spółki stanowią istotne zagrożenie dla jej funkcjonowania. Spółka dba o zapewnienie sobie stabilnej i pewnej kadry. Dlatego też, Spółka istotnie zainteresowana jest rozwojem lokalnego potencjału pracowniczego, dla którego podstawową potrzebą są warunki mieszkaniowe. Spółka w strategii na lata 2019-2023, z perspektywą do 2025, ujęła możliwość rozwoju zasobu mieszkaniowego, dedykowanego obecnym i potencjalnym kadrom. W perspektywie czasu (w wypadku przeprogramowania systemów ogrzewania obiektów – zmiana technologii na OZE) Spółka jest zainteresowana m.in. podjęciem działań nakierowanych na utworzenie pracowniczych lokali mieszkalnych. Spółka otrzymała wstępne wytyczne Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie możliwości realizacji projektu osiedla niskiej zabudowy – w systemie jednorodzinnym – szeregowym. W załączeniu pismo W/N.5183.515.2022.KK Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (załącznik nr 1) oraz koncepcja rozmieszczenia ciągów niskiej zabudowy, z uwzględnieniem wskazanej		

		ograniczonej długości segmentów zabudowy szeregowej (załącznik nr 2). Obecnie przedmiotowa nieruchomość jest wykorzystywana jako skład opału, z którego są zaopatrywane w paliwo kotłownie budynków należących do Spółki. B) Ograniczenie wpisów proponowanej formy ochrony przyrody do OSO (Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie) dla 6. numeru obszaru projektu Studium. Uzasadnienie: Brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla rozszerzenia identyfikacji form ochrony przyrody dla przedmiotowej nieruchomości, która jest wykorzystywana jako skład opału (magazyn węgla) i częściowo zabudowana (magazyn tymczasowy/stanowiska dla floty pojazdów Spółki). Tym samym oznaczenia SOO, PK są nie tylko nie uzasadnione, ale drastycznie kłócą się z faktycznym sposobem użytkowania i przeznaczenia nieruchomości. III. Spółka Sanatoria Dolnośląskie wnioskuje o wprowadzenie zmian do proponowanej funkcji dla 7. Numeru obszaru projektu Studium i uwzględnienie zapisu „1.MW (teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w formie willi)". Uzasadnienie: Wykorzystanie formy przedmiotowej nieruchomości powinno nawiązywać do formy architektonicznej i przyrodniczej miejscowości, uwzględniać nowoczesność i rozwój, a zarazem pielęgnować podstawowe kryteria ekologicznej, estetycznej, otwartej dla mieszkańców i ruchu turystycznego niewielkiej miejscowości. Pozostawienie „skansenu" w postaci nieestetycznie wyglądających zarośli, ze zrujnowanymi zabudowami komórkowymi, stanowiących „atrakcyjne" miejsce składowania/wyrzucania śmieci lub		

		posiedzeń osób nadużywających napojów wysokoprocentowych w samym centrum Sokołowska, które ma ambicje stania się wizytówką gminy Mieroszów i nie tylko, jest dużym nieporozumieniem. Argumenty opierające się na hasłach „płuca miejscowości”, są w pełni nietrafione – Sokołowsko to wieś, która leży „w parku”, otoczona pięknymi zalesionymi górami. Dla Spółki istotnym elementem wizerunkowym jest otoczenie, w którym funkcjonują jej obiekty. Przedmiotowa nieruchomość (na której znajduje się coś, co tylko niestety z nazwy określa się ogrody działkowe) znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości należących do Spółki. Zmiana ukierunkowania rozwoju dla tego obszaru, nie tylko spowoduje wprowadzenie odpowiedniego ładu i porządku, ale przełoży się na pozytywny, estetyczny odbiór Sokołowska oraz będzie istotnym podatkowym zasileniem budżetu Gminy.”		
2	22.02.2023	„**Uwagi i wnioski w odniesieniu do funkcjonalnej jednostki terenowej 1.MW stanowiącego obszar 6 zmiany w Sokołowsku** Przeznaczenie tego obszaru na wile wielorodzinne w liczbie nie większej, niż trzy jest dobrą decyzją planistyczną zarówno ze względów funkcjonalnych jak i krajobrazowych. Nowo powstałe wille wraz z budynkami przy ulicy Słonecznej 4 (dawny „Waryński”) i Różanej 1 („Biały Dom”) mogą utworzyć atrakcyjną kompozycję przestrzenna zatopioną w zieleni stanowiąca strefę przejściową pomiędzy intensywną zabudową wzdłuż ul. Głównej, a zabudową jednorodzinną przy ulicy Słonecznej i otwartym krajobrazem górskim. Żeby taka koncepcja wielorodzinna została zrealizowana, nowe wille wielorodzinne powinny w	działka nr 92/40, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna	W odniesieni do uwagi dotyczącej terenu „1.MW” – nie uwzględnia się, ponieważ odstąpiono od dalszego procedowania projektu zmiany studium dla obszaru w zasięgu terenu „1.MW”.

		gabarycie i formie nawiązywać do budynków przy ul. Słonecznej 4 i ul. Różanej 1. Zatem intencja zmiany jest dobra, jednak użyte sformułowanie „zabudowa wielorodzinna w formie willi” nie daje dostatecznych gwarancji jej realizacji.. Pozwala ono na dość dowolną interpretację, której skutkiem mogą powstać budynki znacznie większe, o dachach płaskich, wieloklatkowe niemające charakteru willowego. Trzeba tutaj zwrócić uwagę, że nowe wille nie powinny przypominać budynków przy ul. Głównej, a także przy ul. Słonecznej 1 i 3, które stanowią obudowę przestrzeni ulicznych. Biorąc pod uwagę przedstawione wywody postulujemy wprowadzenie następujących ograniczeń zapewniających willowy charakter nowej zabudowy: Ograniczenie powierzchni zabudowy każdej z wilii wielorodzinnej do powierzchni zabudowy domów przy ul. Słonecznej 4, Różanej 1 i Różanej 3, na przykład do 200 m2. Ustalenie, ze wille wielorodzinne powinny być domami wolnostojącymi. Dopuszczenie tylko jednej klatki schodowej dla każdej willi wielorodzinnej. Ograniczenie liczby mieszkań w jednej willi jednorodzinnej do 6. Dopuszczenie wyłącznie dachów stromych o nachyleniu połaci nawiązującym do budynków przy ul. Słonecznej 4, Różanej 1 i Różanej 3. Określenie minimalnej, dopuszczalnej odległości między willami wielorodzinnymi, aby zachować ich odpowiednią gęstość i wtopienie w zieleń. Znane są negatywne doświadczenia z lokowaniem willi przez inwestorów w bardzo małych dystansach od siebie. Tak szczegółowe ustalenia są niezbędne w Studium z dwóch powodów. Po pierwsze, szczególny i niepowtarzalny charakter Sokołowska wymaga silnej kontroli nowo		

		powstających form zabudowy już na poziomie planowania całej gminy. Po drugie, biorąc pod uwagę, że nowe ustalenia są sprzeczne z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego, nowa zabudowa mieszkaniowa na obszarze będący, przedmiotem rozważań może być realizowana na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji Postulowane ograniczenia można przedstawić w formie obowiązującej definicji „willi wielorodzinnej" lub ustaleń odnoszących się do funkcjonalnej jednostki terenowej 1MW. Użycie słowa „willa" jako terminu bez dodatkowego przymiotnika prowadzić będzie do niespójnej interpretacji. Jeżeli nie jest ono zdefiniowane ani w Studium, ani w prawie powszechnie obowiązującym, przyjęte zostanie jej znaczenie słownikowe. Słownik języka polskiego PWN określa znaczenie słowa „willa" jako „elegancki, jednorodzinny dom mieszkalny, wolno stojący, otoczony ogrodem".		
		Uwagi i wnioski w odniesieniu do funkcjonalnej jednostki terenowej 1.MWN stanowiącego obszar 9 zmiany w Sokołowsku Przeznaczenie tego obszaru na zabudowę jednorodzinną lub alternatywnie na jedną willę z nie więcej niż 6 mieszkaniami jest dobrą decyzją zarówno ze względów funkcjonalnych jak i krajobrazowych. W przypadku budowy willi wielorodzinnej powinna ona nawiązywać formą do otaczającej zabudowy, w tym szczególnie do budynku przy ul. Głównej 14i do domu Hauptmanna przy ul. Głównej 7. Postulujemy wprowadzenie następujących dodatkowych ograniczeń zapewniających nowej	działka nr 178/34, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska/ Radosna	W odniesieniu do terenu „1.MWN" nie można uwzględnić uwagi, ponieważ przedstawione propozycje zapisów są zbyt szczegółowe dla studium, określającego politykę przestrzenną gminy. Zaproponowane ustalenia są do rozpatrzenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

	willi wielorodzinnej odpowiedni charakter: Ograniczenie powierzchni nowej willi wielorodzinnej do 200 m2. Ustalenie, że willa wielorodzinna powinna być domem wolnostojącym. Dopuszczenie w willi wielorodzinnej tylko jednej klatki schodowej. Dopuszczenie wyłącznie dachów stromych o nachyleniu połaci nawiązującym do wymienionych budynków w sąsiedztwie. Uzasadnienie przedstawionych postulatów oraz uwagi dotyczące sposobu ich zapisu są takie same, jak w odniesieniu do obszaru 6.		
	Uwagi i wnioski w odniesieniu do funkcjonalnej jednostki terenowej 1.KP stanowiącej obszar 5 zmiany w Sokołowsku Postulujemy wprowadzenie ustaleń zobowiązujących do budowy niekolidującej z parkingiem promenady spacerowej dla pieszych, która będzie przedłużeniem trasy spacerowej wzdłuż ul. parkowej do punktu wyjściowego dla wycieczek w góry. Ciąg ten będzie również pozwalał na wygodne przejście czarnym szlakiem i odcinkowo niebieskim. Południowy kraniec promenady powinien być zakończony niewielkim placykiem stanowiącym punkt startowy do spacerów w góry. Postulujemy wprowadzenie ustaleń zobowiązujących do: Nasadzenia drzew na planowanym parkingu pomiędzy miejscami postojowymi. Stosowania nawierzchni miejsc postojowych na parkingu, której część powierzchni zajmuje trawa. Zastosowana technologia powinna zapewnić wytrzymałość nawierzchni na działania mające na celu odśnieżanie parkingu.	działka nr 134, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Osiedle/Parkowa	W odniesieniu do terenu „1.KP” nie można uwzględnić uwagi, ponieważ przedstawione propozycje zapisów są zbyt szczegółowe jak dla dokumentu studium, określającego politykę przestrzenną gminy. Zaproponowane ustalenia są do rozpatrzenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy czym zapisy dotyczące technologii najwłaściwiej na etapie projektu budowlanego.
	Uwagi i wnioski w odniesieniu do funkcjonalnej jednostki terenowej 3.ZDS stanowiącej część obszaru 4 zmiany w Sokołowsku i	- działka nr 148/17,	Przyjęto do wiadomości.

	funkcjonalnej jednostki terenowej 1.R stanowiącej obszar nr 10 zmiany w Sokołowsku. Popieramy proponowane ustalenia Studium.	obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna - działka nr 178/27, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska	
	Uwagi i wnioski w odniesieniu do obszarów zmiany 4, 8, 11 oraz 7 poza funkcjonalną jednostka terenową 3.ZDS Ze względu na to, że zmiany na tych obszarach nie będą przedmiotem uchwały Rady Miejskiej Mieroszowa, nie powinny one być uwzględniane w tekście Studium, a w szczególności w tabeli nr 16.2b. W dokumencie nie powinno być zapisów mówiących, jakie propozycje ustaleń rozważono, ale w trakcie procedury sporządzania zmiany Studium kazały się niemożliwe do uchwalenia. Prowadzić to może do dwuznaczności ustaleń. Za usunięciem tych zapisów przemawia również to, że dla użytych w nich dwóch rodzajów terenowych jednostek funkcjonalnych UZ i UTS nie przedstawiono w tekście szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania, a na rysunku kierunków rozwoju przestrzennego nie oznaczono ich granic	- działka nr 78/6, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna - działka nr 148/17, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna - działka nr 148/14 i 148/12, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna/Osiedle - działka nr 100/21, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska - działki nr 62-70 obręb Kowalowa nr 0002, ul. Główna - działka nr 92/70, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska	Uwaga w odniesieniu do obszarów zmiany 4, 8, 11 oraz 7 poza funkcjonalną jednostka terenową 3.ZDS jest bezpodstawna, ponieważ nie była przedmiotem wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu. W wyniku braku uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska odstąpiono od dalszego procedowania projektu zmiany studium w zasięgu obszarów nr: 4, 8, 11 oraz fragmentu obszaru 7 (teren o symbolu „2.UZ”)

		Uwagi i wnioski w odniesieniu do obszaru zmiany 11 w Kowalowej Popieramy starania władz Mieroszowa o uzyskanie uzgodnienia na przeznaczenia północnej, bliższej ul. Głównej części obszaru na parking wraz z campingiem lub polem namiotowym z jednoczesnym objęciem ochroną wartości przyrodniczych w części południowej zbliżonej do potoku Sokołowiec. Budowa ogólnodostępnego parkingu przed wjazdem do Sokołowska zmniejszy napór ruchu samochodowego na tę miejscowość. Jest ona położona w głębokiej dolinie inwersyjnej i zatrzymanie wjazdu części samochodów na wlocie do niej zmniejszy zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia atmosfery.”	- działki nr 62-70 obręb Kowalowa nr 0002, ul. Główna	Uwaga w odniesieniu do obszaru zmiany 11 w Kowalowej jest bezpodstawna, ponieważ nie była przedmiotem wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu. W wyniku braku uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska odstąpiono od dalszego procedowania projektu zmiany studium w zasięgu obszaru nr 11.
3	23.02.2023	„Szanowny Panie Burmistrzu, z wielką ulgą przyjęliśmy wiadomość o odstąpieniu od planów zmiany sposobu przeznaczenia kilku niezwykle cennych pod względem przyrodniczym, kulturowym i krajobrazowym działek na terenie Sokołowska. Pozwalamy sobie też wyrazić satysfakcję z faktu, że dzięki naszym działaniom sprawa przyszłości małej przygranicznej wsi nabrała ogólnopolskiego wymiaru, o czym świadczy choćby podpisany przez kilkunastu byłych ministrów środowiska list w tej sprawie czy docierające z całej Polski do Urzędu Gminy setki wniosków w tej sprawie. W naszym mniemaniu oznacza to, że Sokołowsko postrzegane jest jako dobro narodowe, które otoczyć należy szczególną opieką. To również wyraz siły społeczeństwa obywatelskiego zaangażowania mieszkanek i mieszkańców miejscowości gminy w obronę tego wspólnego dobra. Obecny projekt MPZP uważamy za rozwiązanie optymalne. Z jednej strony chronione są tereny, o których zachowanie walczyli mieszkańcy i mieszkanki, ministrowie, organizacje	Sokołowsko Obręb 0007	Przyjęto do wiadomości. Uwaga nie zawiera postulatów, które wymagałyby rozpatrywania.

		pozarządowe oraz wałbrzyscy Zieloni, z drugiej strony pozwala na zrównoważony rozwój miejscowości. W naszej ocenie, zachowanie charakteru działek, od przekształcenia których Urząd odstąpił, będzie miało pozytywny wpływ na rozwój turystyki i osadnictwa w Sokołowsku. Jak wynika z naszych analiz, przynosząca dochody z podatków i zapewniająca wiele miejsc pracy w pensjonatach oraz punktach gastronomicznych turystyka sokołowska ma szczególny charakter; opiera się na walorach historycznych, przyrodniczych i kulturowych miejscowości. Zabudowanie słynnych łąk bezpowrotnie odebrałoby Sokołowsku unikatowy charakter. Umożliwienie zabudowy działek w obrębie ścisłej zabudowy (działka przy ul. Słonecznej, działka przy skrzyżowaniu ul. Unisławskiej z Radosną) pozwoli na osiedlenie się w Sokołowsku nowych rodzin. Cieszy również uwolnienie działek pod Rodzinne Ogródki Działkowe. Tu zaznaczyć należy, że przeznaczone na ten cel tereny nie wypełniają zgłoszonego przez mieszkanki i mieszkańców zapotrzebowania na te formę spędzania wolnego czasu. Jeszcze raz dziękujemy za uwzględnienie głosu mieszkanek, mieszkańców oraz organizacji pozarządowych. Ochrona najcenniejszych terenów Gminy Mieroszów jest naszym wspólnym, obywatelskim obowiązkiem.”		
4	27.02.2023	„(…) składamy niniejszym nasze uwagi i wnioski dla obszaru Sokołowsko: 1. Pomimo wyłączenia z procedowania zmiany Studium dla obszarów nr 4, nr 8 i nr 11 oraz części obszaru nr 7 (m.in. pkt 1 – Wprowadzenie; str. 7), to w tekście (m.in. tabela nr 16.2b; str. 226) wprowadzono jednak zmiany nadając ww. obszarom wyłączonym z	- działka nr 78/6, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna - działka nr 148/17, obręb Sokołowsko nr 0007,	Wprowadzono stosowne korekty.

		procedowania nowe symbole funkcjonalnej jednostki terenowej. Wnosimy o ich usunięcie.	ul. Słoneczna - działka nr 148/14 i 148/12, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna/Osiedle - działka nr 100/21, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska - działki nr 62-70 obręb Kowalowa nr 0002, ul. Główna - działka nr 92/70, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska	
		2. Brak w tekście zmiany aktualizacji studium (punkt 16.2; str. 198) definicji funkcjonalnej jednostki terenowej o symbolu UZ, a stosowanej w dalszej części teksty zmiany Studium. Wnioskujemy o wprowadzenie definicji lub usunięcie symbolu z tekstu.	- działka nr 92/70, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska	Usunięto symbol z tekstu.
		3. Brak wprowadzenia do zmiany studium aktualnych specjalistycznych badawczo-naukowych opracowań bazowych stanowiących źródło informacji o bieżącej sytuacji na obszarach procedowanych zmian (wprowadzenie do zmiany studium; str. 9 i kolejne).	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Studium, jako dokument określający politykę przestrzenną gminy nie wymaga bardziej szczegółowych opracowań od tych, które wykorzystano w omawianym projekcie dokumentu. Jednak bardziej aktualne specjalistyczne

			badawczo-naukowe opracowania bazowe stanowiące źródło informacji o bieżącej sytuacji na obszarach procedowanych zmian niewątpliwie mogą stanowić cenne źródło informacji na etapie realizacji projektu zmiany studium.
	4. Brak w tekście zmiany aktualizacji szczegółowych uwarunkowań (pkt 3 – Cele studium; str. 19-21) kształtowania zabudowy w strefie ochrony przyrody i krajobrazu oraz ochrony konserwatora zabytków.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Nie ma potrzeby wprowadzania aktualizacji zapisów w pkt 3. Należy zwrócić uwagę, że Rozdział 3 stanowi o przyjętych generaliach. W punkcie 3 zawarto podział ogólny terenów w gminie. Ten podział nie zmieni się w wyniku przyjęcia omawianej zmiany studium, dlatego brak uzasadnienia do uszczegóławiana kwestii, na które zwrócił uwagę autor uwagi.
	5. Dla wprowadzonej definicji jednostki MN tj. Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (punkt 16.2; ust. 35 str. 218) wnioskujemy o ograniczenie wysokości budynków do 5m zamiast do proponowanych w zmianie 9m., wprowadzenie minimalnej powierzchni działki 1500m2.	działka nr 83, obręb Mieroszów 1 nr 0001, ul. Podgórze	Przyjęte w zmianie studium wskaźniki zostały określone w nawiązaniu do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie. Obszar nr 1 zmiany studium z przewidzianą funkcją zabudowy jednorodzinnej - w sąsiedztwie ul. Podgórze - znajduje się na wznoszącym się terenie. Około 90 m na północny-zachód od granic obszaru zmiany studium usytuowana jest wieża widokowa w Mieroszowie. Należało zatem uwzględnić to

			pagórkowate położenie i przewidzieć wskaźniki, które umożliwią w przyszłości posadowienie budynków i nie zablokują tej możliwości ich lokalizacji. W odniesieniu do kwestii wielkości powierzchni działek wyjaśnić należy, że przyjęte odpowiadają wielkościom działek w sąsiedztwie.
		6. Dla obszaru studium zmiany nr 6 przy ul Słonecznej działka 92/40 (dawny skład opału) oraz wprowadzonej definicji jednostki MW tj. Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w formie willi (punkt 16.2; ust. 37 str. 219) wnioskujemy o wprowadzenie bardziej szczegółowych i precyzyjnych uwarunkowań kształtowania zabudowy i estetyki budynków do 10m (z proponowanych 12), wskazania/ograniczenia możliwych rodzajów dachów – tylko materiały naturalne: łupek, dachówka, wskazania/ograniczenia wysokości do 160cm i formy ogrodzeń działek – metaloplastyka lub ogrodzenia drewniane, określenia minimalnych odległości od sąsiednich budynków na jednej działce30m, wyglądu elewacji – kolor, struktura tynku, forma okien i drzwi, wprowadzenie minimalnej powierzchni działki 3000m2, zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej z proponowanych 40% do 50%, wprowadzenie minimalnego kąta dachu – nie mniej niż 30% spadku, ograniczenie ilości klatek schodowych – maksymalnie 1 klatka w budynku willa wielorodzinna, wprowadzenie zakazu łączenia budynków zlokalizowanych na jednej działce	działka nr 92/40, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna	W odniesieni do uwagi dotyczącej terenu „1.MW” – nie uwzględnia się, ponieważ odstąpiono od dalszego procedowania projektu zmiany studium dla obszaru w zasięgu terenu „1.MW”.

	budowlanej m.in. za pomocą pomostów, kładek itp., itd. Załączamy w Zał. Nr 2 do niniejszego pisma inwentaryzację budowlaną budynku mieszkalnego wielorodzinnego tzw. „Willi Waryński" zlokalizowanej przy ul. Słonecznej w Sokołowsku jako przykład/wzór standaryzacji (elewacja, dach, kubatura, powierzchnie itd.) nowobudowanych budynków wielorodzinnych na obszarach zmiany		
	7. Dla wprowadzonej definicji jednostki MWN tj. Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej (punkt 16.2; ust. 38 str. 220) wnioskujemy o zmianę treści ppkt 6 z „dla zabudowy jednorodzinnej zaleca się minimalną powierzchnię działki 1500 m2" na treść: „dla zabudowy jednorodzinnej wprowadza się minimalna powierzchnię działki 1500 m2"; treści ppkt 6 z „należy ograniczyć wprowadzanie zainwestowani, które mogłoby prowadzić do zniszczenia cennego siedliska przyrodniczego (o kodzie 6520) między innymi poprzez ograniczenie obiektów kubaturowych (co należy limitować poprzez linie zabudowy określone w planie miejscowym)" na treść: „należy wyeliminować wprowadzanie zainwestowani, które mogłoby prowadzić do zniszczenia cennego siedliska przyrodniczego (o kodzie 6520) między innymi poprzez ograniczenie obiektów kubaturowych (co należy limitować poprzez linie zabudowy określone w planie miejscowym)"; treści ppkt 7 w zakresie wysokości budynków i tak dla jednorodzinnych maks. 5m, dla wielorodzinnych maks. 10m.	działka nr 178/34, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Unisławska/Radosna	Nie uwzględnia się uwagi. W odniesieniu do poruszonych kwestii projekt zmiany Studium uzyskał akceptację organów opiniujących i uzgadniających, w tym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
	8. Dla obszaru studium zmiany nr 5 (parking przy ul. Osiedle w Sokołowsku) oraz wprowadzonej definicji jednostki KP tj. teren parkingu (punkt 16.2; ust. 40 str. 221) wnioskujemy o zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej z	działka nr 134, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Osiedle/Parkowa	Udział powierzchni biologicznie czynnej należy sprecyzować w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; studium poprzez

proponowanych min. 10% do 85%, co uzyskać można odpowiednią nawierzchnią utwardzającą.		wprowadzenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwia zmianę wskaźnika.
9. Dla wprowadzonej definicji jednostki KPU tj. teren parkingu i usług towarzyszących, w tym handlu, gastronomii (punkt 16.2; ust. 39 str. 220-221) wnioskujemy o zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej z proponowanych min. 10% do 75%, co uzyskać można odpowiednią nawierzchnią utwardzającą.	działka nr 32/1, obręb Mieroszów 2 nr 0002, ul. Dworcowa	Udział powierzchni biologicznie czynnej będzie można doprecyzować w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Projekt zmiany Studium poprzez wprowadzenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwia zmianę wskaźnika w planie miejscowym nawet do 75%, jeśli zajdzie taka potrzeba.
10. Dla wprowadzonej definicji jednostki MNU tj. Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (punkt. 16.2; ust. 36 str. 219) wnioskujemy o ograniczenie wysokości budynków do 9 m.	działka nr 152/5, obręb Golińsk nr 0001, ul. Mickiewicza A.	Nie można uwzględnić sugerowanych zmian z uwagi na zaplanowane w tym obszarze zagospodarowanie związane z usługami.
11. Dla obszaru studium zmiany część obszaru 4 (rodzinne ogrody działkowe wzdłuż Alei Lipowej w Sokołowsku) oraz wprowadzonej definicji jednostki ZDS tj. tereny ogrodów działkowych (punkt 16.2; ust. 41 str. 221) wnioskujemy o dopuszczenie możliwości lokowania na terenie ROD obiektów małej architektury oraz altan gospodarczych w celach przechowywania narzędzi, mebli ogrodowych, zbiorów produkcji działkowej, wprowadzenie zakazu utwardzania nawierzchni, itd.	działki nr: 78/6 i 148/17, obręb Sokołowsko nr 0007, ul. Słoneczna	Nie ma potrzeby wprowadzania zmian, ponieważ projekt studium umożliwia wprowadzenie zagospodarowania, o którym mowa w uwadze. Zwraca się ponadto uwagę, że dopuszczenie możliwości lokowania na terenie ROD obiektów małej architektury jest przewidziane do określania w uchwale krajobrazowej stosownie do ustawy o

		planowaniu i zagospodarowaniu, a nie w studium gminy.
12. Brak w tekście zmiany aktualizacji studium wprowadzenia ograniczeń emisyjności zanieczyszczeń przez nowobudowane budynki m.in. zakaz stosowania pieców na paliwo stałe. Wnosimy o ich wprowadzenie.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Zagadnienie wymaga kompleksowego rozpatrzenia, gdy sporządzany będzie właściwy dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
13. Brak w tekście zmiany aktualizacji danych jakości powietrza, które wpływać powinny w istotny sposób na określanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie, dane pochodzą sprzed 2015 r. Wnosimy o ich aktualizację, zwłaszcza że sytuacja w naszej ocenie znacznie się pogorszyła. Akcentujemy, że położenie Sokołowska w kotlinie oraz częste zjawisko inwersji powoduje fatalny stan jakości powietrza, co potwierdzamy załączonym zestawieniem pomiarów w roku 2022 (Zał. nr 1 do niniejszego pisma). W okresach grzewczych w sokołowsku, które trwają od września do końca maja (10 miesięcy!) poziomy przekroczeń norm WHO pyłów osiągają średnie poziomy np. dla pyłu zawieszonego PM25 od 170 do 240%! Maksymalny poziom 507% (pięćset siedem!) Odnotowany dn. 15 grudnia 2022 r.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Zagadnienie wymaga kompleksowego rozpatrzenia, gdy sporządzany będzie właściwy dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
14. Brak w tekście zmiany aktualizacji danych dotyczących uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które mają ogromny wpływ na określanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie m.in. dane populacyjne oraz dot. infrastruktury jedynie do 2015 r., dane migracyjne do 2006 r., dane makroekonomiczne do 2012 r., dane gospodarcze do 2014 r., mieszkalnictwo do 2014 r., baza noclegowa z 2016 r. Wnosimy o ich aktualizację.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Zagadnienie wymaga kompleksowego rozpatrzenia, gdy sporządzany będzie właściwy dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
15. Brak w tekście zmiany aktualizacji danych meteorologicznych, które mają	wszystkie obszary zmiany	Zagadnienie wymaga kompleksowego

	znaczny wpływ na określanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie m.in. analizy opadów atmosferycznych czy średnich miesięcznych i rocznych temperatur pochodzą z lat 1881-1930, dane o wodach podziemnych i powierzchniowych sprzed ponad dekady. Wnosimy o ich aktualizację.	studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	rozpatrzenia, gdy sporządzany będzie właściwy dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
	16. Brak w tekście zmiany aktualizacji danych nt. gatunków chronionych (fauna i flora), które powinny być priorytetem i mają ogromny wpływ na określanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie, dane pochodzą sprzed 2006 r. Wnosimy o ich aktualizację.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Projekt zmiany studium uzyskał akceptację Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w zakresie form ochrony przyrody. Natomiast w przypadku, jeśli chodziłoby o obszary wykraczające poza obszar zmiany studium będą uwzględnianie w przyszłości, gdy sporządzane będzie dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
	17. Brak w tekście zmiany aktualizacji danych nt. sieci kanalizacyjnej, które mają ogromny wpływ na określanie kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie, dane pochodzą sprzed 2015 r. Wnosimy o ich aktualizację.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Zagadnienie wymaga kompleksowego rozpatrzenia, gdy sporządzany będzie właściwy dokument planistyczny dla całego obszaru gminy.
	Dodatkowo składamy także w niniejszym piśmie uwagi Prognozy oddziaływania na środowisko opracowanej przez Biuro Urbanistyczne Ecoland w grudniu 2022 r. i wyłożonej do publicznego wglądu wraz z projektem zmiany przedmiotowego studium: 1. Brak w opracowaniu szczegółowych analiz, zwłaszcza sytuacji obecnej i prognozowanej po zmianach dla obszaru Sokołowsko w zakresach: a) emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł ciepła 9kotłownie na paliwo	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Uwagi nie uwzględnia się**.** Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium sporządzono zgodnie z art. 51, przy uwzględnieniu art. 52 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale*

		stałe typu drewno, węgiel) w związku ze zwiększeniem budynków mieszkalnych, także zamieszkania zbiorowego i brakiem jakiejkolwiek alternatywy wykorzystania gazu ziemnego (brak instalacji zasilających) oraz znaczne ograniczenie stosowania odnawialnych źródeł energii typu fotowoltaika, pompy ciepła itd. (m.in. ograniczenia montażu ze względu na obszar ochrony konserwatora zabytków czy położenie miejscowości w kotlinie skutkujące niskim nasłonecznieniem). Zaznaczamy, że położenie Sokołowska w kotlinie oraz częste zjawisko inwersji powoduje fatalny stan jakości powietrza, co potwierdzamy załączonym zestawieniem pomiarów w roku 2022, a o czym prognoza zupełnie nie wspomina (Zał. nr 1 do niniejszego pisma). b) gospodarki wodno-ściekowej (archaiczne i wyczerpane ujęcia wody, fatalny stan instalacji kanalizacji ściekowej czy historycznej ponad stuletniej i niewydolnej oczyszczalni ścieków) c) przyjęcie archaicznych danych w prognozie dotyczących m.in. poziomu hałasu		*społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tymi przepisami informacje zawarte w prognozie powinny być *„dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu”*. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż SUiKZP gminy jest dokumentem dość ogólnym, stwarzającym ramy dla późniejszej realizacji inwestycji w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, nie określa się w nim szczegółowych rozwiązań, w tym w zakresie zaopatrzenia przyszłej zabudowy w infrastrukturę techniczną, w prognozie w sposób adekwatnie do ustaleń projektu zmiany Studium oceniono wpływ planowanego zagospodarowania na środowisko, w tym w zakresie wpływu na jakość powietrza, środowisko gruntowo-wodne czy klimat akustyczny. Należy przy tym przypomnieć, że prognoza odnosi się do wszystkich obszarów projektu zmiany Studium. Nie ma merytorycznego uzasadnienia by któryś z obszarów - jak

				zasugerowano w uwadze – opisać w sposób bardziej szczegółowy. Odnośnie uwagi dotyczącej braku w omawianej prognozie informacji o złej jakości powietrza wyjaśnia się, że w prognozie (w rozdziale 4.3.1.) przedstawiono źródła oddziaływań na stan jakości powietrza (w tym wykazano lokalne kotłownie) oraz przywołano dane dotyczące stanu jakości powietrza na terenie gminy Mieroszów, pochodzące z opracowania sporządzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (zatem źródła wiarygodnego, publicznie dostępnego). Dane te pochodziły z opracowania opublikowanego w 2021 r., a dotyczyły wyników badań z 2020 r. – były to najbardziej aktualne z udostępnionych przez Inspekcję Ochrony Środowiska (dane te publikowane są w danym roku i dotyczą roku ubiegłego). Biorąc pod uwagę fakt, iż obecnie dostępne są dane za 2021 r. zaktualizowano o nie prognozę oddziaływania na środowisko (rozdział 4.3.1.). Jednocześnie przywołano dane zamieszone w

				załączniku nr 1 do uwagi, zaznaczając, iż nie są to dane pochodzące z Państwowego Monitoringu Środowiska. W odniesieniu do części uwagi dotyczącej braku w prognozie analiz dotyczących wpływu planowanego w projekcie zmiany Studium zagospodarowania na stan jakości powietrza wyjaśnia się, że ocenę tą przedstawiono w rozdziale 7.2. podrozdziale pt. „*Oddziaływania na powietrze atmosferyczne”.* Natomiast ustalenia projektu zmiany Studium służące minimalizacji wpływu planowanego zagospodarowania na powietrze wskazano w rozdziale 9 Prognozy. Szczegółowość dokonanej oceny jest właściwa dla dokumentu, jakim jest projekt zmiany Studium. W kwestii uwagi dotyczącej braku w prognozie „*szczegółowych analiz, zwłaszcza sytuacji obecnej i prognozowanej po zmianach dla obszaru Sokołowsko*” w zakresie „*gospodarki wodno-ściekowej*” wyjaśnia się, że zagadnienia te poruszono w rozdziale 7.2. podrozdziale

			„*Oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne”* Prognozy. Szczegółowość dokonanej oceny jest właściwa dla dokumentu, jakim jest projekt zmiany Studium. Odnośnie uwagi dotyczącej przywołania w omawianej prognozie „*archaicznych danych (...) dotyczących m.in. poziomu hałasu*” wyjaśnia się, że wykorzystane w prognozie informacje są najbardziej aktualnymi spośród ogólnodostępnych – od 2015 r. na terenie gminy Mieroszów nie prowadzono bowiem, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, pomiarów klimatu akustycznego w rejonie dróg, linii kolejowej czy zakładów mogących generować hałas. Jednocześnie wyjaśnia się, że pomiarów takich nie prowadzi się przeważnie corocznie – z wyjątkiem miejsc szczególnie narażonych na hałas, typowanych przez odpowiednie służby odpowiedzialne za prowadzenie Państwowego Monitoringu Środowiska.
	2. Stawiane w prognozie tezy m.in. „rozwój zgodny z oczekiwaniami lokalnej społeczności” czy „Gmina	wszystkie obszary zmiany studium: w	Uwagi nie uwzględnia się.

		chce aktywnie wspierać pożądane procesy zmian” nie są poparte żadnymi dowodami (ankiety, wnioski mieszkańców) i tym samym nie można ich uznać za prawdziwe.	Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Wyjaśnia się, że przytoczone w uwadze sformułowania są prawdziwe. Pierwsze z przywołanych stwierdzeń (tj. „*rozwój zgodny z oczekiwaniami lokalnej społeczności*”) znajduje swoje odzwierciedlenie m.in. we wnioskach mieszkańców gminy złożonych do projektu zmiany Studium. Należy tu podkreślić, że w procedurze sporządzania przedmiotowego projektu zmiany Studium złożono wiele wniosków, ale przeważająca większość z nich, gdyż 61% została złożona przez osoby nie będące mieszkańcami Gminy Mieroszów, zatem nie należące do lokalnej społeczności. Natomiast drugie z przytoczonych w uwadze stwierdzeń (tj. „*Gmina chce aktywnie wspierać pożądane procesy zmian*”) zostało wyrwane z kontekstu. Odnosi się ono bowiem do stwierdzenia, że większość z obszarów objętych projektem zmiany Studium stanowi własność Gminy Mieroszów, zatem Gmina chce mieć wpływ na ich zagospodarowanie („*Ze względu na przeważający charakter własności komunalnej terenów objętych*

			omawianą zmianą Studium, Gmina chce aktywnie wspierać pożądane procesy zmian"). Zatem biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż projekt zmiany Studium sporządza Burmistrz, a dokument ten przyjmuje Rada Gminy, trudno zgodzić się z tezą zawartą w uwadze, że Gmina (uosobiona przez jej Władze) nie może formułować swoich zamierzeń, co do kształtowania polityki przestrzennej. Zwłaszcza, że opiera się ona m.in. o Strategię Rozwoju Gminy, w której sporządzeniu bierze udział szereg podmiotów. Jest ona także konsultowana z mieszkańcami gminy.
		3. Do prognozy wykorzystano archaiczną literaturę specjalistyczną i naukową – niektóre pozycje jak ta dotycząca waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce pochodzi z 1981 r (to myśl i dane sprzed ponad 40 lat!). Jedyne w miarę aktualne (nie najnowsze – sprzed 8 lat) opracowania autorstwa własnego tj. biura Ecoland.	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Wyjaśnia się, że wykaz materiałów wykorzystanych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium zawarto w rozdziale 3 Prognozy. Wśród tych materiałów (29 pozycji) znajduje się tylko jedno opracowanie Biura Urbanistycznego Ecoland, które sporządziło również omawianą prognozę. Trudno zgodzić się ze stwierdzeniem zawartym w uwadze, że jest to jedyne w

				miarę aktualne opracowanie, na podstawie którego sporządzono Prognozę. Bowiem część z wykorzystanych materiałów to dane z różnego rodzaju internetowych baz danych, tzw. geoportali (dane z lat 2022-2023, aktualizowane w miarę pozyskiwania nowych danych), część to opracowania specjalistyczne (prognozy, programy, oceny, które sporządza się cyklicznie (corocznie lub co np. kilak lat; opracowania z lat 2016-2021, które dodatkowo zaktualizowano po wyłożeniu prognozy do publicznego wglądu – jeśli znaleziono nowsze dane), a część to materiały z opracowań sporządzanych dość rzadko (np. plan urządzeniowo-rolny, inwentaryzacje przyrodnicze; opracowania odpowiednio z lat 2011, 2005, 2006 i 2009). W prognozie wykorzystano także opracowania specjalistyczne, które w formie papierowej wydano dość dawno (w tym tylko jedno z opracowań, przywołane w uwadze z 1981 r., zaś pozostałe wydano w latach 2007-2013), ale zawartość merytoryczna tych

				opracowań jest wciąż aktualna.
		4. Prognoza nie odnosi się w szczegółowy sposób (a powinna!) do wpływu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na cenne przyrodniczo i krajobrazowo obszary. Prognoza ogranicza się jedynie do ich wymienienia w tekście.”	wszystkie obszary zmiany studium: w Mieroszowie, w Sokołowsku, w Kowalowej i w Golińsku	Uwagi nie uwzględnia się. Wyjaśnia się, że wpływ ustaleń projektu zmiany Studium m.in. na faunę i florę, w tym na cenne siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin, obszary Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie (PLB020010) i Góry Kamienne (PLH020038) oraz Park Krajobrazowy „Sudetów Wałbrzyskich” przedstawiono w rozdziale 7.2., podrozdziale pt. „*Oddziaływania na faunę i florę. Oddziaływanie na bioróżnorodność*” prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium. Szczegółowość dokonanej oceny jest właściwa dla dokumentu, jakim jest projekt zmiany Studium, a jej wartości merytorycznej nie zakwestionował – w odniesieniu do obszarów, objętych projektem zmiany Studium, dla których prowadzona jest przedmiotowa procedura planistyczna (tj. obszarów nr: 1-3, 5,

				6, 9, 10 i 12 oraz fragmentu obszaru nr 7) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, który opiniował i uzgadniał projekt zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
5	19.01.2023	„(…) Zasadniczo w opisie projektu nie uwzględniono faktu, iż schronisko zostało wpisane do rejestru zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków 31.10.2018 r. pod numerem ewidencyjnym A/6096. Co za tym idzie nie został uwzględniony obszar ochrony konserwatorskiej „A" dla budynku i bezpośredniego obszaru wokół obiektu. Nie został także uwzględniona strefa „E" czyli strefa ochrony ekspozycji. Postulujemy aby w kierunkach rozwoju przestrzennego tereny działek oznaczonych numerami: 187/6/7/8/19/20/24/27/28/29 oraz dokonać zmian w zapisie funkcji z PE (tereny z przewagą powierzchni eksploatacji surowców mineralnych na tereny UTT lub US (usługi turystyczne lub usługi sportowe) a także objąć obszar Przełęczy Trzech Dolin i dawnej zabudowy Rybnicy Leśnej Górnej (Hohe Reimmswaldau) strefą ochrony ekspozycji „E" lub strefą ochrony krajobrazu kulturowego „K" ze względu na pozostałą budowę zagrodową oraz obszary i artefakty pozostałe po mistrzostwach narciarskich „Bieg Gwarków". A jeżeli to niemożliwe w/w działkach utworzyć nowy użytek ekologiczny pod nazwą „Łąki Przełęczy Trzech Dolin". Postulujemy zmianę granicy terenów górniczych Rybnica Leśna I/ Rybnica	Obszar Schroniska „Andrzejówka" w obrębie Rybnica Leśna (poza obszarami zmiany Studium)	Uwagi nie uwzględnia się, ponieważ nie dotyczy zakresu zmiany Studium.

		Leśna II na kierunku S/ SE do obszaru działki nr 315/249 Informujemy, że w opracowaniu projektu uchwały studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów dla wybranych obszarów położonych w Mieroszowie i Rybnicy Leśnej w ogóle nie uwzględniono ponadlokalnej funkcji schroniska PTTK Andrzejówka, oraz obszaru Przełęczy Trzech Dolin oraz nie wykazano żadnych nowych badań nad ruchem turystycznym obszarów ujętych w opracowaniu. Tylko w 2022 r. teren schroniska wg. Naszych danych zbieranych na podstawie meldunku, paragonów sprzedażowych liczba turystów wynosiła ponad 120 000 osób z całego kraju. Prosimy o wzięcie pod uwagę naszych postulatów, chętnie będziemy konsultować (jako partner społeczny) zapisy związane z naszą najbliższym obszarem. (…)”		

Załącznik Nr 5
do uchwały Nr LXXVII/447/2024
Rady Miejskiej Mieroszowa
z dnia 29 stycznia 2024 r.
Załącznik5.xml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

Uzasadnienie

Do sporządzenia projektu zmiany Studium przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XXXVI/220/2021 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów dla wybranych obszarów w mieście Mieroszów oraz obrębach: Golińsk, Kowalowa, Sokołowsko.

Przesłanką do rozpoczęcia prac nad projektem zmiany Studium była potrzeba zmiany przeznaczenia wybranych terenów, zlokalizowanych w wybranych częściach gminy Mieroszów. Gmina zamierza aktywnie wspierać pożądane procesy zmian. Tereny objęte zmianą Studium w przeważającej części stanowią własność komunalną. W początkowej fazie prac przedmiotem opracowywania było 12 obszarów: 3 obszary w Mieroszowie, 1 obszar w obrębie Kowalowa, 7 obszarów w obrębie Sokołowsko i 1 obszar w obrębie Golińsk. W trakcie prowadzonej procedury planistycznej, w wyniku opiniowania i uzgadniania, a następnie wyłożenia projektu do publicznego wglądu zostały wyeliminowane 4 obszary (w Kowalowej i Sokołowsku).

Zmianie Studium podlegają ustalenia w zakresie kierunków rozwoju przestrzennego. Granice ośmiu obszarów zmiany Studium – rozlokowanych w obrębach: Mieroszów, Sokołowsko i Golińsk – stanowią jednocześnie linie rozgraniczające funkcjonalnych jednostek terenowych. Nowym jednostkom przypisano określone kategorie przeznaczenia, w większości przypadków różniące się od wyznaczonych w dotychczasowym Studium:

- 1.MN – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – jednostka terenowa w obszarze nr 1 zmiany Studium (obręb Mieroszów 1; poprzedni symbol terenu ZP);
- 1.MUC – Teren z przewagą śródmiejskiej wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i usług, w tym o funkcji centrotwórczej – jednostka terenowa w obszarze nr 2 zmiany Studium (obręb Mieroszów 2; poprzedni symbol terenu M);
- 1.KPU – Teren parkingu i usług towarzyszących, w tym handlu i gastronomii - jednostka terenowa w obszarze nr 3 zmiany Studium (obręb Mieroszów 2; poprzedni symbol terenu KK);
- 1.MNU – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, w tym o funkcji centrotwórczej – jednostka terenowa w obszarze nr 4 zmiany Studium (obręb Golińsk; poprzedni symbol terenu 1.EF/UP);
- 1.KP – Teren parkingu - jednostka terenowa w obszarze nr 5 zmiany Studium (obręb Sokołowsko; poprzedni symbol terenu ZP i ZL);
- 1.ZDS – Teren ogrodów działkowych - jednostka terenowa w obszarze nr 6 zmiany Studium (obręb Sokołowsko; poprzedni symbol terenu ZP i M);
- 1.MWN – Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej – jednostka terenowa w obszarze nr 7 zmiany Studium (obręb Sokołowsko; poprzedni symbol terenu ZP);
- 1.R – Teren z przewagą użytkowania rolniczego - jednostka terenowa w obszarze nr 8 zmiany Studium (obręb Sokołowsko; poprzedni symbol terenu R).

W odniesieniu do większości obszarów projekt zmiany Studium wprowadza możliwość realizacji innych, niż dotychczas różnych form zainwestowania (głównie zabudowy mieszkaniowej i usługowej) na terenach przeznaczonych obecnie także dla zainwestowania osadniczego. W kilku przypadkach projekt zmiany Studium wprowadza możliwość realizacji zabudowy na dotychczasowych terenach dla zieleni parkowej lub użytkowania rolniczego. Na jednym obszarze utrzymano dotychczasowe przeznaczenie.

Zmiana Studium stanowi narzędzie definiujące politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Jej celem jest stworzenie warunków przestrzennych dla racjonalnego rozwoju wybranych fragmentów miasta Mieroszów (w tym m.in. poprzez: wyznaczenie nowych terenów rozwojowych), przy jednoczesnym wykorzystaniu, ale i ochronie, lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Realizacja postanowień zmiany Studium odbywać się będzie przede wszystkim poprzez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który stworzy prawne podstawy realizacji konkretnych przedsięwzięć i inwestycji.

Prawodawca przewidział możliwość dokonywania „fragmentarycznej” zmiany studium, co ma swoje odzwierciedlenie w § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118,

poz. 1233). Załącznikiem do uchwały przyjmującej zmianę studium ma być ujednolicona forma projektu studium. Zmiana Studium przedkładana Radzie Miejskiej do uchwalenia, została ujednolicona z dotychczasowym Studium, z wyróżnieniem projektowanych zmian. Zmiany wprowadzono do tekstu studium (Załącznik nr 1) oraz na rysunku „Kierunki rozwoju przestrzennego” (Załącznik Nr 3). Wprowadzone do tekstu nowe zapisy wyróżniono czcionką koloru zielonego, tym samym kolorem oznaczono obszary objęte Zmianą Studium na rysunku „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” i rysunku „Kierunki rozwoju przestrzennego”.